

14th March, 1963.

(Thursday)

23rd Phalgun 1884 S. E.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

—:O:—

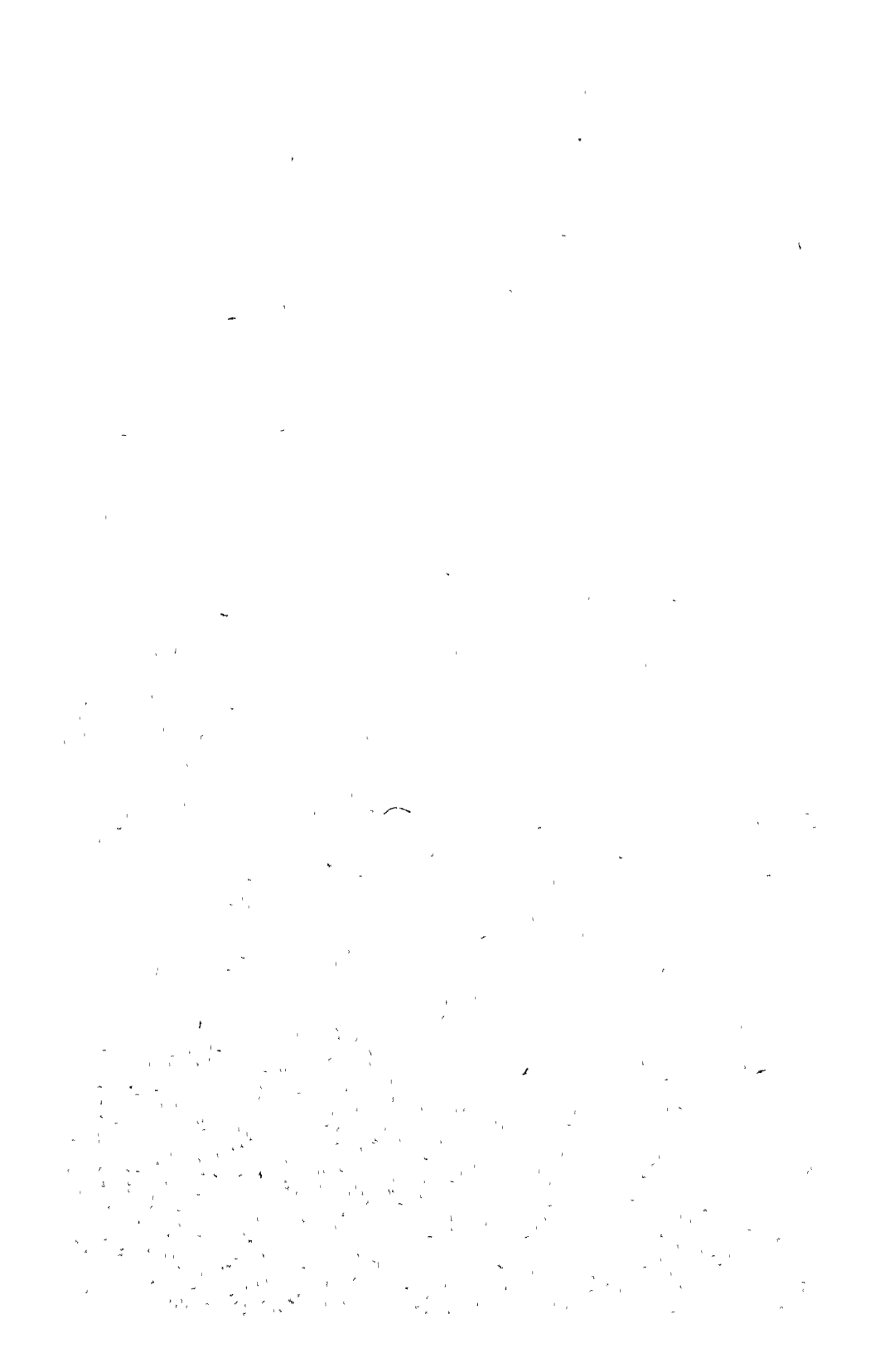
Official Report

—:O:—

CONTENTS.

PAGES

Oral Answers to Questions : ---	..	412-452
Calling attention to a matter of urgent public importance : re : Collection of Additional assessment on lands irrigated under parrekalvas in Karimnager District. ...	...	453-456
Annual Financial Statement (Budget) for the year 1963—1964—Voting of Demands for Grants :		
Demand No. XXIX—Interest on Capital Outlay on Multipurpose River Schemes Rs. 3,39,41,000.	}	456-527
Demand No. XXX—Irrigation Rs. 7,89,09,700.		
Demand No. XLVI—Capital Outlay on Multipurpose River Schemes Rs. 18,53,70,600		
Demand No. XLVII—Capital Outlay on Irrigation Rs. 6,81,27,000.		
Demand No. XXXI—Electricity Rs. 3,26,88,000.		
Demand No. XLVIII— Capital Outlay on Electricity Schemes Rs. 6,09,66,600. (Passed.)	}	528-573
Demand No. XXII—Public Works Rs. 9,65,29,000.		
Demand No. XLIX—Capital Outlay on Public Works Rs. 3,89,29,000. (Not concluded).		
Appendix		573-611

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES
OFFICIAL REPORT

---

*Thirtieth day of the Second Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, the 14th March, 1963

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Village Officers in Community Project Areas.

1363 :-

*2092 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu (Put by Sri T.K.R. Sarma):—*
Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether there is any proposal before the Government to appoint village officers as village workers within their jurisdiction under the community project areas; and

(b) if so, when it will be implemented ?

The Minister for Revenue (Sri N. Ramachandra Reddy) :

(a) No Sir,

(b) Does not arise.

*T. A. Bills of the Subordinates in the Revenue
Division of Nandyal.*

1364—

*2192 Q.— *Sri M. Subba Reddy (Put by Sri T. K. R. Sarma):—*

Will the hon Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether the T. A. Bills of the subordinates in the Revenue Division of Nandyal were sanctioned as and when they fall due from 1st January to 1st September 1962;

(b) if not, why not ? How many of them are due;

(c) whether the T. A. Bills of the officer sanctioning the same for the same period are pending like-wise; and

(d) the delay made in each case in countersigning from the date of claim of the bills relating to the same subordinates ?

Sri N. Ramachandra Reddy :—

1. Yes, but with a few delays in some cases.

2. Does not arise.

3. None.

4. The reasons for the few small delays were due to (a) new or unexperienced clerks (b) many defects in the particulars furnished by the subordinate officers and (c) intensive scrutiny.

శ్రీ టి. కె. ఆర్ శర్మ :- అక్కడ ఉండే Sub-Collector క్రింది అధికారుల యొక్క T. A. Bills ను ఆలస్యం చేయడానికి Sub-Collector యొక్క attitude కారణమని ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినదా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :- ప్రత్యేకంగా సబ్ కలెక్టరుగారు ఆలస్యం చేసినారు అని లేదు కాని కొంత ఆలస్యం మాత్రం జరిగింది. దానిని సవరించడంకూడ జరిగింది.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ :- ఆ Sub-Collector యొక్క T. A. Bill మాత్రం ఏ నెలది ఆ నెల అందజేశారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :- ఇక్కడ ఉన్న సమాచారాన్ని బట్టి Sub-Collector యొక్క T. A. Bill మాత్రం స్వక్రమంగా సకాలంలో అందినదని ఉన్నది.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) :- Small delays అన్నారు. ఎన్నిరోజులు, ఎన్ని నెలలు ?

Sri N. Ramachandra Reddy :— Details are not available. But there was some delay.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu —The Hon. Minister has replied that there was some delay. It means, he could have information regarding the period of delay, days or months.

Sri N. Ramachandra Reddy :—I do not have the information at present. If the hon. Member desires, I will furnish the information.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొందిపాలెం) :- జమాబంది time లో 5 మైళ్ళ లోపల ఉండే Village officers కు D. A. యివ్వడం లేదు. కనీసం 5, 6 రోజులైనా ఆ జమాబంది సమయంలో ఉండవలసి వస్తుంది కాబట్టి వాళ్ళకు D. A. యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

Sri N. Ramachandra Reddy :— We will consider if Government are addressed.

శ్రీ జి. రామారావు (గుడివాడ) :- మంత్రిగారు యిచ్చిన answer ను బట్టి First January నుండి September 62 వరకు అంటే 9 నెలలు ఆలస్యం కనబడుతున్నది. ఎన్ని బిల్లులు ఈ విధంగా ఆలస్యం చేశారు ? ఈ బిల్లులు యిప్పటి కయినా pay చేశారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :- 9 నెలలు ఆలస్యం జరిగిందని కాదు. కొంత ఆలస్యం జరిగింది అన్నారు. అదే ప్రశ్న పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లుగారు వేశారు. ఎన్ని నెలలు ఏ T. A. బిల్లులో ఆలస్యం జరిగింది, ఎవరికి జరిగింది

అనేది that is a separate question. I will furnish the information if the hon. member desires.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు:- Small delays అని reply లో ఉన్నది. We have to request the hon. Minister to let us know the small delays, whether it is days or months. Otherwise, the purpose of putting supplementaries will be defeated.

Sri N. Ramachandra Reddy :- As I have already said, delays are not intentional. And the reason for the delay is intensive scrutiny. Moreover, in the indents also there were some defects at times. All these defects led to some delay.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ:- ఇప్పటికీ ఏమైన ఉన్నాయా? పోయిన సంవత్సరం ఒకటినుంచి 9 నెలల వరకు ఉండే బిల్లులో ఈ ప్రొద్దుటి వరకు యివ్వనటువంటి కేసులు ఉన్నాయా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:- Delay జరిగిన మాట వాస్తవమే కాని అవన్నీ యిచ్చివేయడం జరిగింది. Generally scrutiny is done everywhere

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు:- Intensive scrutiny కారణంగా అని చెప్పారు. సాధారణంగా అవసరమైన scrutiny అంతా చేసిన తరువాతనే బిల్లు pass చేయడం జరుగుతుంది. ప్రత్యేకంగా యిక్కడ intensive scrutiny, ఒక కారణంగా చెబుతున్నారు అంటే మిగిలినచోట జరగడం లేదు అనే అపోహలో అక్క R. D. O. వాళ్ళు ఉన్నారా? లేకపోతే మిగిలినచోట లేని intensive scrutiny యిక్కడ ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:- Generally it has been done everywhere. ఇక్కడ ప్రత్యేకంగా intensive scrutiny జరిగిందని కాదు. Indents చేసినప్పుడు అందులో ఏదైనా defects ఉన్నట్లయితే వాటిని సరిదిద్ది మళ్ళీ పంపించండి అని వ్రాసి పంపించడం, అక్కడ నుంచి జవాబు రావడం Rescrutiny చేయడం వల్ల కొంత ఆలస్యం జరిగి ఉండవచ్చు.

శ్రీ ఎమ్. పిచ్చయ్య (పాయనేరావుపేట):- తాజేదారులకు T. A. లు యివ్వడంలో జాప్యం జరిగిందని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. అదే సందర్భంలో పని

చేసిన యితర రెవెన్యూ అధికారులయొక్క T. A. ల యివ్వడంలో తాబేదారులకు జరిగినంత జాప్యం జరిగిందా? లేక అంతకు ముందుగానే వారి T. A. ల pay చేయడం జరిగిందా?

Sri N. Ramachandra Reddy :—In the main answer itself, I have answered, Sir.

Building for Revenue Divisional Office at Anantapur.

1365—

*2461 Q.—*Sri N. Ganeswara Rao (Nagaram)* :— Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether proposals were pending before the Government for a long time for the construction of a building for the Revenue Divisional Office at Anantapur; and

(b) if so, when it will be constructed?

Sri N. Ramachandra Reddy :—

(a) No Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ ఎన్. గణేశ్వరరావు :— అనంతపురం అని పడింది. అమలాపురం revenue division.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :— ప్రశ్నలో Revenue divisional Officer, Anantapur అని ఉన్నది. I do not have the information regarding Amalapuram. The question, as given, is in regard to Anantapur only and regarding Anantapur I have stated the answer. If the hon. Member desires information regarding Amalapuram, I will get the information.

Mr. Speaker :—Please send notice for another question and I will admit it.

Officers

Hereditary rights of Village

1366

* 3055 Q — *Sri P. Mahendranath (Nagar Kurnool)* :—Will the Hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the judgment of the Supreme Court that the hereditary rights of the Village Officers are ultra vires of the Constitution;

(b) if so, the action taken by the State Government for the enforcement of the said judgment; and

(c) if not, the reasons therefor ?

Sri N. Ramachandra Reddy :—

(a) Yes, Sir.

(b) The ruling given by the Supreme Court in the said judgment is being followed in principle.

(c) Does not arise. .

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- అసలుదారులు తెలంగాణ ప్రాంతంలో ముక్త్యార్థనామాలు యిచ్చి గుమాస్తాలను నియమిస్తున్నారు. ఇంకా వత్సన్దారీ ఉన్నట్లు భావించాలా ?

శ్రీ ఎఁ. రామచంద్రారెడ్డి :- గుమాస్తాలను ఏర్పాటుచేసుకోవచ్చుగాని hereditary system పోయిన తరువాత అతని కొడుకుకు ఆ హక్కు రాకూడదని Supreme Court యొక్క ఉద్దేశ్యము.

శ్రీ టి.కె.ఆర్. శర్మ :- Supreme Court యిచ్చిన తీర్పువల్ల జరిగిన పరిణామాలు చూశాము. దీనిమీద ఉన్నితన్ కమిటీ report కూడ వచ్చినదని చెప్పారు. ఈ సందర్భంలో Constitution amend చేసి యిటువంటి servicesను except చేసేదానికి ప్రభుత్వం పూనుకున్నదా ?

శ్రీ ఎఁ. రామచంద్రారెడ్డి :- Constitution amend చేయడానికి ప్రస్తుతం ప్రభుత్వం ఏమీ ఆలోచన చేయడంలేదు. Salaries వగైరా ఎట్లా service చేయాలి అనేదానికి ఉన్నితన్ కమిటీని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. వారు కూడ report సమర్పించిన విషయం యిదివరకు సభముందు చాలసార్లు చెప్పబడింది.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు (ఎల్లెందు) :- Hereditary right లేదు అన్నారు. వారసత్వం హక్కు లేకుండా దానిమీద యాజమాన్యం లేకుండా, తమకు యాజమాన్యం లేని దానిమీద గుమాస్తాను పెట్టే అధికారం ఎలా వస్తుంది. ఆ తీర్పు ననుసరించి గుమాస్తాను పెట్టడం తప్పు కాదా ?

శ్రీ ఎః. రామచంద్రారెడ్డి :- అతనికి హక్కు ఉన్నట్లయితే హక్కు ఉన్నంతకాలం ఎవరినో ఏర్పాటు చేసుకొనే అధికారం ఉన్నది. అతను చనిపోయిన తరువాత ఇంకొకరికి సంక్రమించేదానికి Supreme Court Judgment అడ్డం వస్తుంది.

శ్రీ కె. అప్పారావు (కైకలూరు) :- లోగడ minorsను register చేసి tests pass అవగానే ఉద్యోగాలు యిస్తాము అని ఉత్తరువులు యిచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వంయొక్క అభిప్రాయం ఏమిటి ?

శ్రీ ఎః. రామచంద్రారెడ్డి :- ఈ Judgement ప్రకారం వారిని ఏర్పాటు చేయడానికి అవకాశం లేదు. Merits పైననే చూడడం జరుగుతుంది. అందరు applications పెట్టుకుంటారు. ఎవరు అర్హులు అనుకుంటారో వారిని ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య (నత్తెనపల్లి) :- Hereditary right ఉన్నంతకాలం part time workers ఉన్నారు. Hereditary right పోయింది కనుక Full time workersగా గవర్నమెంటు తీసుకొని దానికి తగిన remuneration యిస్తారా ?

శ్రీ ఎః. రామచంద్రారెడ్డి :- అదే ఆలోచనలో ఉన్నది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :- Minor పెద్దవాడు అయిన తరువాత పరీక్షలు pass అయిన qualify అయిన తరువాత ఉద్యోగం యిస్తామని కొన్నాళ్ళు క్రితం order pass చేశారు. ఈ మధ్యన వచ్చింది. Supreme Court Judgment. అతను పెద్దవాడు అయ్యాడు. మరొక పాతవాడిని qualification లేని వాళ్ళను ఉంచిన కేసులు ఉన్నాయి. ఇటువంటిది అన్యాయమని కాము ఊహించి set right చేస్తారా ?

శ్రీ ఎః. రామచంద్రారెడ్డి :- అది ఆలోచన చేయవలసియున్నది. కాని minorనే తప్పకుండా పెట్టాలి అనేదానికి Supreme Court Judgment

అడ్డం వస్తుంది. ఇతను application పెట్టిన తరువాత ఆలోచనచేసి ఎవరు అర్హులు అనుకుంటే వారిని పెట్టవచ్చు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :- ఈ హెరిడిటరీ రైట్ పోయిన వారి పిల్లలకు ప్రీఫరెన్సు యిస్తారని పత్రికలలో చదివాము. ఆ విధంగా యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :- ప్రీఫరెన్సు యివ్వడం జరగదు. అతనుకూడ అప్లయ్ చేసుకుంటే హెరిడిటరీ రైట్ ప్రకారం గాకుండా, క్వాలిఫికేషన్స్ ప్రకారం అతను అర్హుడా, కాదా అనే విషయం విచారించి, అర్హుడనుకుంటే అపాయింట్ చేయడానికి అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :- నేను ఇందాక చెప్పిన కేసులలో వేరే అప్లికేషన్లు కూడ లేవు. అతను పెద్దవాడయ్యాడు. పరీక్షలు పాస్ చేశాడు. అందుకు కావలసిన క్వాలిఫికేషన్ వుంది. అక్కడ పెంపొరరీగా పనిచేస్తున్న అతనికి క్వాలిఫికేషన్ కూడ లేదు. అయితే యీ జడ్జిమెంటును దృష్టిలో పెట్టుకుని అతనికి యివ్వడం లేదు. ఈ విషయాన్ని కలెక్టరు దృష్టికి తీసుకురావడం కూడ జరిగింది. కనుక, పరీక్షలు పాస్ అయి, మైనారిటీ పెళ్ళిపోయిన, క్వాలిఫికేషన్లు వున్నవారి కయినా యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

Mr. Speaker :—Please bring it to the notice of the Minister. I think he will take action on that. The man is now qualified and has also become a major. There is no other qualified man. I think you can examine it.

Sri Teneti Viswanatham :—I will send it.

శ్రీ కె. అప్పారావు :- ఇటువంటి కేసులు కొన్ని నాకు తెలుసు. అసలు యీ అప్లికేషన్స్ విషయములో ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచిస్తున్నది ?

Sri N. Ramachandra Reddy :— He may not know his application after passing the necessary tests. Let them write to me. I will get it examined.

శ్రీ ఎఁ. అప్పలనాయుడు (గొలుగొండ) :- షేకెనోవర్, నాన్ షేకెనోవర్ విలేజెస్ వున్నాయి. ఈ రెండు ప్రాంతాలలో కూడ దీనిని ఒకే విధంగా వర్తింపజేస్తారా ?

Sri N. Ramachandra Reddy :- I have to get it examined.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ :- ప్రభుత్వం హెరిడిటరీ రైట్ రద్దు చేస్తున్నది. క్వాలిఫికేషన్, ఇతరమైన అర్హతలన్నీవుండి వారు వచ్చినట్లయితే వారికి సెలెక్షన్లో కొంత ప్రీఫెరెన్సు యిస్తామని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఇప్పుడు కాదని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. ఏది సరియైనదో మంత్రిగారు చెబితే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎఁ. రామచంద్రారెడ్డి :- ప్రీఫెరెన్సు యివ్వడానికి వీలులేదండి. Everything being equal, then can be appointed. ప్రీఫెరెన్సు యిస్తే సుప్రీంకోర్టు ఇడ్జిమెంటు వయొలేట్ చేసినట్లవుతుంది.

Prizes for model Panchayats.

1367—

*1325 (2697) Q.—Sri K. Appala Naidu (Revidi) :- Will the Hon. Minister for Planning be pleased to state :

(a) the number of village Panchayats in Visakhapatnam district which have been selected as Model Panchayats for the award of prizes from the Government and

(b) the principles laid down by the Government which have to be implemented by a Panchayat for being recognised as a Model Panchayat ?

The Minister for Planning (Dr. M. Chenna Reddy) :

(a) 22

(b) The Principles laid down and the basis evolved in this context is contained in G. O. Ms. No. 1615 Planning and Local Administration dated 28-11-1961 which is placed on the Table of the House.

Paper placed on the Table of the House

Copy of G. O. Ms. No. 1615 Planning and Local Administration Department dated 28—11—1961 laid on the Table of the House.

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH
Abstract.

*Panchayati Raj -prize competition among the Panchayats -
Scheme - Sanctioned.*

Planning and Local Administration Department.

G. O. Ms. No. 1615

dated the 28th November, 1961.

ORDER .

The Government of India, Ministry of Community Development and Co-operation have introduced a scheme of prize competition among village level workers and villages so as to provide an effective incentive for speedy progress in development work in the villages. On the same analogy, a proposal to introduce a scheme in this State during 1961-62 for awarding prizes to the best panchayat at the Block, District and State levels was considered and was also discussed in the Regional Conferences of the Presidents of Panchayat Samithis and Chairmen of Zilla Parishads. These conferences favoured the introduction of the scheme for awarding prizes to the Panchayat adjudged as the best in the Block, in the district and the State from the point of view of developing its resources and carrying out various development activities with the help and co-operation of the people.

2. The details regarding the value of the prizes proposed to be awarded at each level, appointment of judging committees and prescription of norms etc., for assessing the work of Panchayat have been examined and it has been decided as follows :

(i) *Award of Prizes* :—Prizes to be awarded to the best Panchayats will be in the shape of monetary grants at the following rates :

- (a) Rs. 1,000/-for the best Panchayat in a Block whether covered by a Samithi or not;
- (b) Rs. 5,000/-for the best Panchayat in a district.
- (c) Rs. 15,000/-for the best Panchayat in the State.

(ii) *Judging Committees* : There shall be separate judging committees at the Block, District and State levels with the following members :

(a) *Block Level Committees* :

- 1. Revenue Divisional Officer concered. President
- 2. Samithi President in a Samithi Block and District Panchayat Officer for a non-Samithi Block Member.
- 2. District Agricultural Officer, Additional District Agricultural Officer or Personal Assistant to District Agricultural Officer Member.

(b) *District Level Committees* :

- 1. District Collector President.
- 2. Chairman of Zilla Parishad Member.
- 3. Deputy Director of agriculture Member.

(c) *State Level Committee* :

- 1. Development Commissioner (Cheif Secretary) President.
- 2. Secretary, planning and Local Administration Department and Additional Development Commissioner Member.

3. Commissioner of Panchayat Raj Member.

(iii) *Norms for judging* :—Performance in the following activities should be taken as the criteria for judging the best Panchayat at the aforesaid levels.

- (a) Utilisation of the powers of taxation (Mandatory and optional);
- (b) Assessment and collection of taxes, fees and other dues upto the end of 1960-61;
- (c) Enterprises undertaken to build up the resources of the Panchayat;
- (d) Contributions given by the Community for providing amenities etc., and the percentage of families within the Panchayat who contributed;
- (e) Efforts made to improve agricultural production and the part played by the Panchayat towards this end;
- (f) Whether, and if so, to what extent the Panchayat has looked after the weaker sections in the Panchayat;
- (g) Work done for improving village sanitation.

(iv) *Time schedule for judging* :—

- (a) Panchayats in Blocks and shadow blocks intending to participate in the competition should submit applications to the Block Development Officer and the District Panchayat Officer respectively before 25-12-1961;
- (b) The Block committee should complete the work of judging by visiting the villages and communicate its decision to the District Committee and Government before 1-2-1962;

(c) The District Committee should communicate its decision to Government before 1-3-1962;

(d) The State Committee will announce its decision before the end of March, 1962.

(v) A Panchayat shall not be eligible for more than one prize but will be awarded the best of the prizes it has won. For example, if a Panchayat is adjudged as the best in the Block and also in the District it will receive only the District prize, the Block prize in that case will go to the second best Panchayat in the Block.

3. The expenditure of Rs. 5,60,000/- (Rupees Five lakhs and sixty thousands only) in this regard shall be met from the equalisation grant of Rs. 65,00,000/- to Panchayats provided under the head "7-Land Revenue-(d) assignments and compensation - (c) other compensation - (9) Equalisation grants to Zilla Parishads and Panchayat Samithis.

4. The Commissioner of Panchayat Raj is requested to see that the judging committees referred to in paragraph 2 (ii) above are formed expeditiously. He is also requested to arrange for giving wide and effective publicity to the scheme in the entire state and particularly among all Panchayats. The scheme may be published in the journal 'Panchayati Raj' is requested to see that applications are received by the prescribed authorities before the last date prescribed for the purpose and that judging committees at the block and district levels complete the functions in time and communicate their decision on before the prescribed dates. He is also requested to prescribe, if necessary, a suitable form of application and proforma for the use of Panchayats and judging committees. He may also issue such further instructions in this regard as he deems fit for ensuring the smooth and successful implementation of the scheme.

5. A report on the action taken by the Commissioner may be submitted to Government *not later than 15-12-1961*.

6. The travelling allowance of the official members of the committees will be debited to in departmental budget heads. The Panchayat Samithis and Zilla Parishads will bear the travelling allowance of the Presidents and Chairmen.

7. This order issues with the concurrence of the Finance Department their U. O. No. 77050/61-1 dated 24-11-1961.

(BY ORDER AND IN THE NAME OF THE
GOVERNOR OF ANDHRA PRADESH)

శ్రీ కె. అప్పలనాయుడు :- ప్రథమంగా బహుమతులను యిచ్చిన పంచాయతీలను గూర్చి చెప్పారు. ఇందులో మైనర్ అండ్ మేజరు పంచాయతీలు కలిసి వున్నాయి. వాటిలో కొంత ఫ్రీఫరెన్స్ చూపడానికి అవకాశమున్నదా: ఎందుకంటే మేజర్ పంచాయతీలకు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్, మిగతా స్టాఫ్ ఎక్కువగా వున్నది. ఫండ్లు ఎక్కువగా వున్నాయి. మైనర్ పంచాయతీలకు స్టాఫ్ తక్కువ. ఫండ్లు కూడ తక్కువ. కనుక వీటిని విడివిడిగా ఆలోచించడానికి వీలు వుంటుందా ?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :- ఎంత మొత్తం ఖర్చు అవుతున్నదనే ప్రశ్న లేదు. ఉన్న ఫండ్లలో ఎంత ఉపయోగకరంగా ఖర్చు పెడుతున్నారు; అనే మొదలైన వివరాలను పరిశీలించి యీ బహుమతులు యివ్వబడుతాయి. ఆ వివరాలన్నీ జి.ఓ.లో వున్నాయి. ఇందులో అవసరమైన మార్పులు చేయవలయునని, విలేజి వాలంటరీ కోర్ ఏర్పాటు చేయవలయునని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (కొత్తూరు) :- ఆదర్శ పంచాయతీలకు బహుమతులు యిచ్చారు. సంతోషమే. ఇందులో అస్పృశ్యతా నివారణ కొరకు పని చేసిన పంచాయతీలు ఎన్ని వున్నాయి; వాటికేమైనా బహుమతులు యిచ్చారా ?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :- ప్రత్యేకంగా అస్పృశ్యతా నివారణ అనే ఐటమ్ లేదు. జనరల్ గా యీ పంచాయతీలు పనిచేస్తున్న విధానాన్ని బట్టి యివ్వడం జరుగుతున్నది. అస్పృశ్యతా నివారణ అనేది ప్రత్యేకంగా ఒక ఐటమ్ గా లేదు.

శ్రీ డి. సన్యాసినాయుడు (గజపతి నగరం) :- ఈ యిరవై రెండు పంచాయతీలు ఏవో తెలియచేస్తారా ?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :- నావద్ద ఆ లిస్టు వున్నది. గౌరవసభ్యులకు కూడ ఆ వివరాలు తెలుసుననుకుంటాను. కావాలంటే అధ్యక్షులవారు అనుమతిస్తే చదవడానికి నాకు అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు (ఏలూరు) :- విలేజ్ వాలంటరీకోర్ ను గూర్చి కూడ ఆలోచిస్తామన్నారు. ఇందులో కమ్యూనిస్టులు గల పంచాయతీలు కూడ వున్నవి గదా. అప్పుడు వాటికి స్థానం ఏమిటని అడుగుతున్నాను.

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :- వీటన్నింటిని ఏ విధంగా వారు అమలు జరుపుతున్నారనే విషయం ఆలోచించబడుతుంది. ఆయా పంచాయతీల ఆధ్వర్యములో యీ కార్యక్రమాలు ఏ విధంగా అమలు జరుగుతున్నవనే విషయం ప్రధానంగా గుర్తించ బడుతుందని మరొకసారి మనవి జేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. పిచ్చయ్య :- గున్నయ్యగారి ప్రశ్నకు మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ అస్పృశ్యతా నివారణ గూర్చి పట్టించుకోకపోయినా వాటికి బహుమతులు యిస్తామన్నారు. సాంఘిక అసమానతను గూర్చి ఆలోచించని, కృషిచేయని పంచాయతీలను ఏ విధంగా ఆదర్శ పంచాయతీలుగా పరిగణిస్తారని అడుగుతున్నాను.

Dr. M. Chenna Reddy :— It has to be taken into consideration whether and to what extent the Panchayat has looked after the weaker sections in the Panchayat.

ఈ విధంగా ఆ ఏడు అంశాలలో 'సంఘంలో వీకర్ సెక్షన్స్ అభివృద్ధికి చేసిన కృషి' అనే అంశం వుంది. ఒకవేళ వారు కృషి చేస్తే ఎంతవరకు చేశారు ? అనే విషయం కూడ ఆలోచించబడుతుంది. ప్రత్యేకంగా అస్పృశ్యతా నివారణ అనే పదం మాత్రం స్థూలంగా లేదని మనవి జేస్తున్నాను

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) :- అప్పలనాయుడుగారు వేసిన ప్రశ్నలో మేజరు మైనరు పంచాయతీలో వున్న భేదాన్ని తెలియజేశారు. వాటిని గమనించి, రెంటిని విడదీసి ఆదర్శ పంచాయతీలుగా విర్ణయించడానికి ఆలోచిస్తారా ?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :- ఇంతకుముందు మనవిజేశాను. ఇదివరకు జరిగినదానిని గూర్చి వారు చెబుతున్నారు. అవరణలో యీ రెంటిమధ్య ఏమైనా భేదాలు వస్తున్నాయేమో యీసారి వీటిగూర్చి ఆలోచించేప్పుడు ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకుంటుందని మనవి జేస్తున్నాను.

శ్రీ యల్. లక్ష్మణదాసు (పాతపట్నం) :- ఆదర్శ పంచాయతీలకు బహుమతులు యివ్వడమే గాకుండా, గ్రాంట్లు యివ్వడం మొదలైన సౌకర్యాలు కల్పించేప్పుడు ప్రభుత్వం యివ్వడానికి కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి :- బహుమతులను యివ్వడమే యిందులో ముఖ్యమైన విషయం. అయితే ఏదైనా స్కీములు చేపడుతున్నప్పుడు వాటి గూర్చి అభిమానంతో ఆలోచించడం జరుగుతుంది. అంతేగాని యిది ఒక ప్రత్యేకమైన షరతుగా మాత్రం ఏమీ లేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- దేశంలో అత్యవసర పరిస్థితి వచ్చిన తరువాత పొలిటికల్ డిస్క్రిమినేషన్ పాటించవలసినదిగా క్రిందికి ఇన్స్పెక్షన్స్ ఏమైనా పంపించారా? వెంట్రప్రగడ పంచాయతీ దాదాపుగా ఆదర్శ పంచాయతీగా నిర్ణయించి తరువాత యివ్వడానికి వీల్లేవన్నారు. అది కమ్యూనిస్టుల క్రింద వున్నదని అనుకుంటాను. ఈ విధమైన పొలిటికల్ డిస్క్రిమినేషన్ చూపమని ఇన్స్పెక్షన్స్ ఏమైనా యిచ్చారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- కాంగ్రెసు పంచాయతీలు, కమ్యూనిస్టు పంచాయతీలు అనే లిస్టు ఏమైనా ప్రభుత్వంవద్ద వున్నదా ?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి :- ఇంతకుముందు అటువంటివేమీ జరగ నట్లుగా వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పినందుకు సంతోషం. ఇప్పుడు కూడ యిటువంటి ఇన్స్పెక్షన్స్ ఏమీ యివ్వలేదని మనవి జేస్తున్నాను.

Dugarajapatnam tank.

1368—

*2249 Q.—Sri M. Muniswamy (Gudur) :—Will the, hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

whether there is any proposal to form a new channel to Dugarajapatnam tank from Mallam tank to get the excess water of the Mallam tank in Gudur taluk, Nellore district ?

The Minister for Irrigation and Power (Sri A. C. Subba Reddy) :—

No, Sir.

† Q. No. 1369 (*2250)

Makeru Project.

1370—

+2267 Q.—*Sri K. Guruswamy Reddy (Kanigiri) :—*Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(a) whether the investigation has been done for the construction of Makeru Project near Punugodu village, Kanigiri taluk, Nellore district;

(b) if so, the estimated expenditure therefor;

(c) the extent of land that will be irrigated; and

(d) when the said work will be taken up ?

Sri A. C. Subba Reddy :—

(a) Yes, Sir.

(b) Rs. 8.42 lakhs.

(c) 830 acres.

(d) As the area proposed is covered by the Nagarjuna-sagar Right Bank Canal, the scheme has been dropped.

---

†Not put and not answered in the House. Hence the Question and Answer has been included in the proceedings at the end of the Question Hour.

Mopadu Project.

1371—

*2268 Q.—*Sri K. Guruswamy Reddy* :—Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(a) whether complete investigation has been done to sink the supply channel from Paleru to the Mopadu Project in Kanigiri taluk, Nellure district.

(b) if so, the estimated expenditure therefor; and

(c) when the work will be taken up ?

Sri A. C. Subba Reddy :—

(a) (b) (c) : A preliminary estimate for Rs. 95.00 lakhs for works or Rs. 107.93 lakhs including direct and indirect charges has been prepared by the Superintending Engineer, Investigation Circle, Guntur. As it is to be further investigated, it is too early to say when the work will be taken up.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ :— ఎంత extent వస్తుంది.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :— చెరువుకు నీరు లేదు. నీటి సప్లయిని సప్లీ మెంటు చేయడానికి ఎస్టిమేటు.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ :— ఎంత పొలానికి ఉపయోగపడుతుందనే విషయం ఏమైనా వుందా ? అదనంగా ఎంత భూమికి సప్లయి చేస్తుంది ?

Sri A.C. Subba Reddy :— It is expected to benefit an additional ayacut of 2,500 acres.

Irrigation facilities to the lands of political sufferers in Kovuru Taluk.

1372—

* 2436 Q.—*Sri S. Vemayya (Put by Sri V. Srikrishna)* :— Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state ;

(a) whether the Government are in receipt of the representation, dated 15th April 1962 from Sri S. Vemayya M. L. A. regarding the Irrigation facilities to the assigned lands to the political sufferers and the landless poor and formation of a land in Duvvur tank, Kovur taluk, Nellore District (vide Government letter No. 2178-H/62-1, dated 5th May 1962, P. W. D.); and

(b) if so, the action taken thereon ?

Sri A. C. Subba Reddy :—

(a) Yes, Sir.

(b) The Chief Engineer (Minor Irrigation) has been requested to take necessary action in the matter. An estimate is reported to be under consideration of the Chief Engineer (Minor Irrigation).

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :- ఇది పదహారు ఏప్రిల్ 1962 లో వచ్చిందికదా. మరి పరిశీలించడానికి యంతకాలం ఎందుకు పట్టింది ?

Sri A.C. Subbaredy :— In April 1962 representation was made.

శ్రీ ఎస్.ఆర్. దాట్ల (అతిథి) :- కనీసం ఎప్పటికీ ఘాత్తి అవుతుందో చెప్పగలరా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :- ఇంతవరకూ స్కూటింగ్ లో వుంటే ఎప్పటికీ ఘాత్తి అవుతుందో యిప్పుడు ఏమీ చెప్పమంటారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :- ఇప్పటికే సంవత్సరమైంది. తొందరగా చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :- శ్రీ వేమయ్యగారు పొలిటికల్ సఫరర్స్ గురించి అడిగారు. తప్పకుండా చేయవలసిందే. రెమ్మూనరేషను కూడ వస్తుంది కాబట్టి త్వరగానే చేస్తాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- రిప్రజెంటేషను ఏప్రిల్ లో చేస్తే ప్రభుత్వ రిప్లయ్ మే నెలలోనే వచ్చింది. ఇంకా, యంతవరకు ఎందుకు చేయలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- త్వరలోనే చేస్తామంటున్నారు.

Drainage Facilities to swamp lands in Alluru village.

1373—

* 2439 Q.—*Sri S. Vemayya (Put by Sri V. Srikrishna) ;— Will the Hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :*

(a) whether the Government are in receipt of the representation, dated 16th April 1962 from Sri S. Vemayya M. L. A. regarding drainage facilities to swamp lands, Alluru village, Kovur taluk, Nellore district; and

(b) is so, the action taken thereon ?

Sri A. G. Subba Reddy :—

(a) Yes, Sir.

(b) The Chief Engineer (Minor Irrigation) has been requested to take necessary action. The plans and estimates for the drainage scheme are under finalisation by the Chief Engineer.

Road connecting Warangal town with Suryapet Road.

1374—

* 680 (2543) Q.—*Sri M. Rama Mohana Rao (Pendulam) :— Will the Hon. Minister for Buildings and Highways be pleased to state :*

(a) whether any scheme was under consideration of the Government for the construction of a road connecting Warangal town with Suryapet road; and

(b) if so, the stage at which the matter stands ?

The Minister for Buildings and Highways (Sri Mir Ahmed Ali Khan) :—

(a) No Sir.

(b) Does not arise.

شری مرهن راو- کیا وہاں پر روڈ کا کام شروع ہوا ہے - آئریبل منسٹر
اس سوال کا جواب نہیں بتلا رہے ہیں - اسکا کیا مطلب ہے -

شری میر احمد علیخان - بی۔ ڈبلیو۔ ڈی کی طرف سے کوئی کام نہیں
ہو رہا ہے۔ اوکل اڈمنسٹریشن کی طرف سے یہ اطلاع ملی ہے کہ اسکے دو-در
میل کا کام ہو رہا ہے ۴ ٹریا پیٹھ اور جن گاؤں کو ملانے کی کوئی اسکیم
اس وقت زیر غور نہیں ہے۔

Community Radio sets in Kurnool District.

1375—

* 2737 Q.— Sri P. O. Satyanarayana Raju (Put by Sri E. Ayyappa Reddy, Midthun) :— Will the hon. Minister for Law and Information be pleased to state :

(a) the number of panchayats that applied for Community Radio sets in Kurnool district during 1961-62;

(b) the number of panchayat that were supplied with the Community sets during 1961-62; and

(c) is there any priority system in the matter ?

[The Minister for Revenue deputised the Minister for Law and Information and answered the Questions]

Sri N. Ramachandra Reddy :—

(a) 90 Panchayats.

(b) 43 Panchayats.

(c) Yes, Sir. Based on the date of receipt of the chalan towards the cost of the radio set together with the resolution of the Panchayat Board, by the Assistant Radio Engineer, Kurnool a priority list was prepared and Radio Sets were allotted to the Panchayats according to the order of priority.

శ్రీమతి ఎ. కమలాదేవి (ఆలేరు) :- పంచాయతీలకు రేడియో సెట్స్
మూడు సంవత్సరాలైనా దొరకడం లేదు. పంచాయతీ బోర్డులే బజారులో
కొనుక్కోడానికి పరిష్కారము యిస్తారా :

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :- రెండవప్లానులోను, మూడవ ప్లానులోను సబ్సిడీ ప్రకారం యివ్వడానికి ఏర్పాటు చేశాము. పంచాయతీ బోర్డులు దైరెక్టుగా కొనుక్కోవాలంటే—ఆ ప్రశ్న ప్లానింగు మంత్రిగారికి వేస్తే, వారు పరిష్కారం యిచ్చి నట్లయితే కొనుక్కోవడానికి అభ్యంతరం వుండదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- ప్రభుత్వం సబ్సిడీ యిస్తుంది. వారు కూడ ఎక్కడైనా కొనాలికదా. ప్రభుత్వం కొంత సబ్సిడీ యిస్తుంది. ఊళ్ళో వారు కొంత యివ్వాలి. అందుచేత అవైలబుల్ గా వున్నచోట కొనుక్కోవడానికి పరిష్కారం యిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :- ఇది ప్లానింగు డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన విషయం. రెండవ ప్లానులో వేసుకున్న టార్గెట్స్ సక్రమంగానే ఆఫీస్ అయినాయి, ఇవి ఇండియా గవర్నమెంటునుంచి సప్లయ చేయబడ్డాయి.

శ్రీ ఉప్పల్ మల్సూరు (సూర్యాపేట) :- మూడు సంవత్సరాల క్రితం కమ్యూనిటీ రేడియో సెట్స్ కోసం డబ్బు కట్టినా యింతవరకు రాలేదు. పంచాయతీలు రేడియో సెట్స్ వేరే కొనుక్కుంటే కట్టిన డబ్బు తిరిగి యివ్వడానికి ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తుందా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :- ప్రయారిటీలో రాకపోయినట్లయితే యిచ్చివుండదు. ప్రయారిటీ లిస్టు మెయింట్టెన్స్ చేయబడుతున్నది. దాని ప్రకారం సప్లయ చేస్తారు ?

శ్రీ ఉప్పల్ మల్సూరు :- డబ్బు తిరిగి యిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :- ప్రయారిటీ లిస్టునుంచి ఆ పేరు తీసేసుకుంటే అభ్యంతరం వుండదు.

శ్రీ పి. వెంకటరెడ్డి (ఉదయగిరి) :- ఎమర్జన్సీ వున్నది కాబట్టి సబ్సిడీ యివ్వడానికి ఏయిలేదని, పూర్తి మొత్తం కట్టితే సప్లయ చేస్తామని కమ్యూనికేషను వచ్చింది. ఫర్ అమౌంట్ కట్టాలన్నప్పుడు బజారులో కొనుక్కోవడానికి అవకాశం యిస్తారా ?

Sri N. Ramachandra Reddy :— I have already answered. The Planning Department is concerned with it.

They can represent to the Planning Department and get the permission for direct purchase.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (కొత్తూరు):— కరెంటువున్న గ్రామాలలో బాటరీ రేడియో సెట్స్ యిస్తున్నారు. అట్లా కాకుండా, విద్యుచ్ఛక్తి వున్నచోట కరెంటుతో నడిచే రేడియోలు సప్లయచేసేటట్లు చూస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— పంచాయతీ బోర్డువారు ఇండెంట్ చేసేటప్పుడే ఎటువంటి రేడియో సెట్స్ కావాలో వ్రాస్తే అవే యిస్తారు. కాని వారు ఇండెంట్ చేసేటప్పుటికి కరెంటు లేకపోవచ్చు. రేడియో సప్లయ చేసేనాటికి రావచ్చు. అయినా, ఎటువంటి సెట్లు అవసరమో ఒక రిజల్యూషను పాసుచేసి పంపిస్తే చాగుంటుంది.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ:— ఎమర్జెన్సీ వచ్చినందువల్ల ప్రభుత్వం సబ్సిడీ యివ్వకుండా పంచాయతీలే పూర్తి మొత్తాలివ్వవలెనన్నట్లుగా ప్రభుత్వవిధాన మున్నట్లు తెలుస్తోంది. కాని, ఎమర్జెన్సీ దృష్ట్యా ప్రతి గ్రామంలో కూడ రేడియో వుండవలసిన అవసరం వుంది. కాబట్టి యీ సబ్సిడీని కంటిన్యూ చేయడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి:— సబ్సిడీ వున్నది. మూడవస్థాన టార్గెటుకూడ వున్నాయి. ప్రతి సంవత్సరం—ఏ సంవత్సరం ఏ జిల్లాకు ఎన్ని కేటాయింబాలో వివరాలుకూడ వున్నాయి.

శ్రీ కె. అప్పలనాయుడు:—ఎమర్జెన్సీలో కమ్యూనిటీ రేడియో సెట్లు అన్నిటిని కలెక్టుచేసి ప్రభుత్వానికి పంపించవలసిందిగా ప్రభుత్వం పంచాయతీ సమితులకు యిచ్చిన ఆదేశంయొక్క ఆంతర్యం ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— పంచాయతీ సమితులు కలెక్టుచేయటంలేదు. పంచాయతీ బోర్డులే రిజల్యూషను పాస్చేసి నేరుగా అసిస్టెంటు రేడియో ఇంజనీరుకి పంపిస్తున్నారు. వారు ఇండియా గవర్నమెంటుకు పంపిస్తున్నారు. అక్కడ ఏ ఫరం మీద ఆర్డరు ఇవ్వాలనేది ఇండియా గవర్నమెంటువారు ఆలోచించి డిస్పెన్చేసి పంపిస్తున్నారు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వరులు:— రేడియోలకు కరెంటువచ్చినా కూడ పూర్వం బాటరీ సెట్కు ఎంతరేటు అవుతుందో అంతే తీసుకొంటున్నారు. అట్లా కాకుండా కరెంటు వున్నచోట వేరేరేటు ఫిక్స్చేసి చార్జీచేసేటట్లు చూస్తారా?

Sri N. Ramachandra Reddy:- That will be considered. Certainly it is a genuine request.

శ్రీ కె. అప్పలనాయుడు:- నేను అడిగిన ప్రశ్న అదికాదు. గ్రామాలలో అత్యవసర పరిస్థితి దృష్ట్యా wide publicity కావలసి ఉంది. అందుకు ప్రభుత్వం చర్య తీసుకొంటోంది. అలాంటప్పుడు కొద్దిపాటిగా వున్న కమ్యూనిటీ సెట్టును ప్రభుత్వం తీసుకోవడంలో ఉద్దేశం ఏమిటి? publicity సరిగా జరుగకూడదనా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:- ప్రభుత్వం తీసుకోలేదు: కోటాలో నుంచి మాత్రం ప్రతి జిల్లా నుంచి అయిదారు తీసుకున్నారు. Border areasకు పంపితే బాగుంటుందని కొద్దిగా పంపడం జరిగింది. అన్నీ withdraw చేయలేదు.

Forest Blocks in Chittoor District.

1376—

* 2100 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu (Put by Sri T. K. R. Sarma):-* Will the hon. 'Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) the number of forest blocks notified under section 4 of the Andhra Pradesh Forest Act, 1882 in Chittoor district ;

(b) whether forest settlement was carried in any of the notified blocks so far; and

(c) if not, the reasons for the delay ?

The Minister for Agriculture (Sri A. Balarami Reddy):-

(a) 58.

(b) The answer is in the negative.

(c) As the Revenue Divisional Officers are already overburdened in the other spheres of their activities, they are unable to concentrate wholly on the question of settlement of forest blocks which require personal attention and camping near the blocks to examine and settle the matters on the spot.

శ్రీ పి. వెంకటరెడ్డి:- కొన్నిచోట్ల సర్వే పూర్తికాలేదు. నెల్లూరుజిల్లాలో నార్తు డివిజన్ లో పూర్తి కాలేదు. మార్చి 9 వరకే స్పెషల్ డ్యూటీ ఆఫీసర్లకు కాక్ష ఇచ్చారు పూర్తి కాకుండా హడావుడిగా జరిగితే అన్యాయం జరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కొంతకాలం వారిని పోడిగించడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:- తప్పక చేస్తాము. మొదట సర్వేకాకముందు సెక్షన్ 26 క్రింద నోటిఫికేషన్ issue చేస్తాము. సర్వే అయిన తరువాత సెక్షన్ 4 క్రింద నోటిఫికేషన్ issue చేస్తారు. తరువాత ఆర్. డి. వో వచ్చి తనిఖీచేసి గ్రామస్థల grievances విచారించి తరువాత final decision కు వస్తారు. సర్వేనిలచి పోయి నపుడు తప్పక staffను extra చేసి సర్వేచేస్తామని చెబుతున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటరెడ్డి:- తొమ్మిది నుంచి వారిని disband చేస్తున్నారు. D. F. O. గారు వ్రాశారు. ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:- తప్పక చేస్తాము. సర్వే పూర్తి చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉంది.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ:- పట్టాభూములనుంచి కట్టెలు మొదలైనవి తెచ్చు కోవడానికి రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటువారు పర్మిట్లు ఇస్తున్నారు. అయినా ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారు ఇబ్బందులు పెడుతున్నారు. రెండు డిపార్టుమెంటులకు సంబంధంను నిర్దేశిస్తూ, పర్మిట్లు ఇచ్చిన తరువాత ఆటంకం కలిగించకుండా చూస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:- పట్టా landలో నుంచి produce తీసుకు వెళ్ళడానికి పర్మిట్లు ఇవ్వడానికి రెవెన్యూవారికి అధికారంలేదు. అందుకు డివిజన్ ఫారెస్టు ఆఫీసర్లు పర్మిషన్ ఇస్తారు.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు:- రెవెన్యూవారు ఇవ్వకూడదన్నారు. సరే, రెవెన్యూ ఏరియాలో అనాదిగా సాగు అవుతూ రక్షిత కవులుదారులుగా ఏర్పడిన వారున్నారు. ఫారెస్టు ఏరియాకు కలుపుకుని తిరిగి land ownersకు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. దాని విషయం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:- ప్రత్యేక ప్రశ్నవేస్తే జవాబు చెబుతాను.

Forest Panchayats

1377—

* 2163 Q.—Sri N. Amaranath Reddy (Put by Sri C. Bali Reddy, Pulivendla):—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether there is any proposal before the Government to form Forest Panchayats; and

(b) if so, when they will be formed ?

Sri A. Balarami Reddy :

(a) The answer is in the negative.

(b) Does not arise.

Fire accidents in the forests.

1378—

* 2312 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu (Put by Sri T. K. R. Sarma) :—*Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) the number of fire accidents occurred in the forests of the State during 1961—62;

(b) the loss incurred due to the above accidents; and

(c) the steps taken by the Government to prevent the fire accidents in forests in future ?

Sri A. Balarami Reddy :

(a) Three hundred and forty.

(b) Nil.

(c) All fire lines and periphery of the felled coupes are cleared and burnt and the lines kept clear of any combustible materials to prevent spreading of fires.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి :— 340 వరకు accidents జరిగాయి కాని దాని వల్ల ఏమీ నష్టం జరుగలేదంటున్నారు. ఇదెట్లా సాధ్యం ?

శ్రీ ఎ. జలరామి రెడ్డి :— మన ఫారెస్టులలో సామాన్యంగా fires అక్కడక్కడ జరుగుతూనే ఉంటాయి. చెట్లు కొంచెం నల్లబడతాయికాని మరల నిలుస్తాయి. పెద్దచెట్లకు నష్టం రాదు. అక్కడ వుండే గడ్డి, చిన్నచెట్లు పోతూంటాయి. పెద్దచెట్లే ముఖ్యం కాబట్టి ఎక్కువ నష్టం ఉండదు అని మనవి చేస్తున్నాను. గడ్డి వగైరా చిన్ననష్టా లుంటాయి.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి :- 340 accidents జరిగాయంటున్నారు. అడవులలో కొన్ని మైక్రు తగులబడి పోతుంటాయి. చెట్లు నల్లబడతాయి, గడ్డిమాత్రమే పోతుంది అంటున్నారు. గడ్డి తగులబడినా చాలా నష్టం వస్తుంది. ఎంతో నష్టం అయితే ఆ విధంగా సమాధానం వచ్చిందేమో అని అనుమానంగా ఉంది. లోతుకు పోయి విచారిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :- మొదటనే చెప్పాను. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు చర్య తీసుకుంటున్నారు. కూపుకు కూపుకు మధ్య కొంత space వదలి vegetation లేకుండా చేస్తారు. ఒకచోట fire ప్రారంభమయితే extend కాకుండా ఉండాలనే ఆటా చేస్తారు. Fire engines, helicopters పెట్టాలంటే మన అర్థిక పరిస్థితి దాగా లేదు. వీలయినపుడు fire engines, helicopters ఉపయోగించి కూడా ఆపు చేస్తాము.

Permits for removal of wood from patta lands.

1379—

* 2327 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu (Put by Sri Vavilala Gopalakrishnayya) :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :*

(a) the officials now authorised to issue transport permits for the removal of wood from patta lands; and

(b) the reasons for not vesting the forester with the above authority ?]

Sri A. Balarami Reddy :

(a) District Forest Officer.

(b) A Forester is an Official incharge of only a Section in a Range. For effective control and supervision, the District Forest Officers are authorised to issue transport permits.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరు వద్దకు పోయి పర్మిషన్ తెచ్చుకోవాలి. తన స్వంత పొలంలోనుండి ప్రక్క ఊరికి తీసుకు పోవాలన్నా, గ్రామ మునసబుకు కాని రేంజరుకు కాని పర్మిషన్ ఇచ్చే అధికారం

ఇస్తే సరిపోతుంది. ప్రతి రైతు D. F. O వద్దకు పోవాలంటే చాలా కష్టం. లంచం ఇస్తే అవుతుంది. లేకపోతే held up అయిపోతుంది. దీనిని మార్పు చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :- మార్పడం కష్టం. ఎన్ని కట్టుదిట్టాలు పెట్టినా ఫారెస్టులోని valuable material పోతుంటుంది. అందుకే D. F. O. చేస్తేనే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. D. F. O. లంచం తీసుకుని చేస్తున్నాడంటే క్రింద ఉన్నవారికే ఆ అధికారం ఇస్తే ఫారెస్టుల గతి ఏమికాను :

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి :- రైతులు తమ వద్ద ఉన్న తుమ్మ చెట్లను మోదుగ చెట్లను వేటినైనా అమ్ముకునేటపుడు D. F. O వద్దకు వెళ్ళడం లేదు. పోలీసులను కట్టుకుని చేస్తూంటారు. ప్రతిరోజు కొన్నివేల లారీలతో హైదరాబాదు వస్తూంటారు. కావలసి ఉంటే ఒక ఆఫీసరును పంపిస్తే ఆరేడువందల లారీలను పట్టిస్తాను. D. F. O. వద్దకు వెళ్ళి ఫర్మిట్లు తీసుకోవాలంటున్నారు. ఆచరణలో జరగడంలేదు. ప్రభుత్వం దానిని పునరాలోచించి చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :- ఆచరణలో జరుగకపోవడం నాకు తెలియదు. కేవలం ఇన్నివేల లారీలు ప్రతిరోజు పోతుంటే అక్కడ ఉండే ప్రజలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే తగిన చర్యలు తీసుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. ఒక ఫారెస్టు ఆఫీసర్లు వల్లనే అయే పని కాదు. అడవులు బాగా ఉంటేనే తమకు వర్షాలు పడతాయనే అభిప్రాయంతో ప్రజలు Co-operate చేస్తేనే ప్రభుత్వం ఏమైనా చేయగలదు కాని లేక పోతే ఏమి చేయలేము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :- D. F. O పర్మిట్ ఇవ్వాలంటే రెండు మూడు సంవత్సరాలు పడుతోంది. రేంజి ఆఫీసరు రిపోర్టునుబట్టి అతడైనా పర్మిట్ ఇస్తాడు. పర్మిట్ ఇచ్చే అధికారం రేంజి ఆఫీసరుకే ఇస్తే బాగుంటుంది కాబట్టి ఆ విధంగా చేసి ఆలస్యం తగ్గించడానికి చూస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :- సంవత్సరాల తరబడి ఆలస్యమైన విషయం మాదృష్టికి తెస్తే దానిని చక్కచేయడానికి చూస్తాము.

శ్రీ కె. నారాయణస్వామి (పొదిలి) :- చెట్లను గురించి రైతులు శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నప్పుడు ప్రత్యామ్నాయంగా పొయ్యిలోకి కట్టెల గురించి ఏమయినా ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :- అక్కడ ఉన్న రైతులు టవునువారు కో ఆఫ్ రేటివు సొసైటీని ఏర్పాటు చేసుకుని ఆ గ్రామానికి కర్రల కూపు ఇవ్వవలసినదని ప్రభుత్వమును కోరితే తప్పకుండా ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :- రైతు భూమిలోంచి కట్టె తీసుకుపోవడానికి ప్రతి దానికి ఇట్లా పోవలసి వస్తోంది. ఫారెస్టు డిసార్బుమెంటులోని నష్టాన్ని దుబారాను అరికట్టడానికి ఇది మార్గం కాదు. రైతు ప్రతిసారి ఇలాంటి ఇబ్బంది పడవలసిన అవసరం లేకుండా local officers తో వ్యవహరించడానికి పీటగా మార్పులు తీసు కొని రావడానికి ప్రభుత్వం అలోచిస్తుందా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :- అటువంటి అలోచన ఏమీలేదు. కాని ఎక్కడయిన ఎక్కువ ఆలస్యం అయి యిబ్బంది కలిగిందని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే దానిని పరిశీలన చేయడానికి మాత్రం ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ ఎన్. చిన అప్పలనాయుడు (పర్వతా) :- వట్టా భూములలో కమర్షియల్ ట్రాక్సెస్ కట్టే సరుకుడు తోటలను D.F.O నుండి పర్మిషను తెచ్చు కొనడంనుండి ఎగ్జెమ్ప్ట్ యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :- ప్రభుత్వం కూడా సరుగుడు తోటలు పెంచు తుంది. కాబట్టి వాటికి destination లేకపోతే కష్టం అవుతుంది. అందుచేత అన్నింటికీ పర్మిట్లు ఉండాలి.

Sri M. Rami Reddy (Mahbubnagar) :- The present procedure is very lengthy, Sir. The fact is that the pattedar has to approach the patel or patwari and get a certificate, produce it in Tahsil office and then with the Tahsildar's certificate he has to approach the D. F. O. and the D. F. O. has to issue a permit. And for this it will take months together. For a small pattedar to get his wood of a few carts and bring it to the suburbun saw-mill and get it cut for his house construction purposes, it is very difficult. Unless the procedure is cut short, it is quite highly impossible for him. So, will the hon.

minister be pleased to think over the fact and entrust this matter to the village panchayat and local authority or some thing like that and curtail the procedure ?

Sri A. Balram Reddy :— I have no objection to try and simplify the procedure. But we cannot entrust it to village panchayat Presidents and others, Sir.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం (మాడుగుల) :— Simplify చేస్తామంటే వారి మనస్సులో ఏ ఊహ ఉందో చెప్పాలి. Concentration of authority జిల్లాలో అందరికీ చాలా కష్టమని తేలింది కదా. అందుచేత ఏ విధముగా simplify చేయదలచుకున్నారు. ఇక సూచన మనవి చేస్తున్నాను. జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసర్లు తమ క్రిందవారికి డెలిగేటు చేసి ఫారెస్టు ఏరియాలో ప్రతి నెల పర్యటలు ఉన్నాయో లేవో కనుక్కొని కావలసిన వారికి యివ్వడానికి Camp పేసుకునే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :— అటువంటి విషయం ఇక్కడ ఏమీ తేలలేదు. ఎక్కడయినా కష్టంగా ఉందనే పరిస్థితి ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే అది పరిశీలించి Procedure ను simplify చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :— పల్లెటూరువారు కొండ అరగడలో ఉన్న గ్రామాలలోనుంచి కట్టెలు తెచ్చుకొనడానికి డిస్ట్రిక్టు ఫారెస్టు ఆఫీసుకు వెళ్లాలంటే ఆలస్యమవుతుంది, కష్టమవుతుంది. దానిని ప్రభుత్వ దృష్టికి వేరే ఎందుకు తీసుకు రావాలి ? అది ఊహించుకోవలసిన విషయమే. ఇన్ని ఉప ప్రశ్నలు వచ్చాయి కనుక తప్పకుండా కష్టంగా ఉంది. Special గా కష్టంగా ఉందని తేవడంకంటే ఒక అభిరీతి ప్రతివారం పదిహేనురోజులు తిరిగి ఆర్డీలు చూసుకునే మోస్తరుగా ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందేమో ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :— ఇది పట్టా భూములలో కర్రను తీసికొనడానికి సంబంధించిన ప్రశ్న. పట్టా భూములలో ఎక్కువగా కర్ర లేదని గౌరవ సభ్యులందరికీ తెలిసిన విషయమే. మిగిలిన విషయమేమంటే పట్టా పేరు పెట్టి పర్యట తీసుకుని దాని ద్వారా గవర్నమెంటు భూములను exploit చేస్తున్నారని ఆ విబంధనలు పెట్టారు. కాబట్టి పట్టా భూమి గలవారు పర్యటకోసం దరఖాస్తు పెట్టినపుడు competent authority పోయి ఎంత vegetation ఉంది, ఎంత కర్ర ఉందని check చేయకపోతే అడవులన్ని నాశనం అయిపోతాయనే దృష్టితో విబంధనలు

పెట్టినారు. శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు D. F. O. లంచం తీసుకుంటున్నారన్నారు. మరి, చిన్న ఉద్యోగస్తులకు యిస్తే వారు న్యాయంగా చేస్తారనే నమ్మకం లేదు. కాబట్టి, ఇది గవర్నమెంటు అడవులలోని పట్టా అనే పేరుతో అడవులలోని కర్ర పోకుండా చేయడానికి నిబంధనలు పెట్టినారు. కాని పేరే విషయం కాదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :- పెద్ద అఫీసరు దగ్గర నుంచి తెచ్చుకొనడానికి ఖర్చు చాలా హెచ్చు అవుతుంది. చిన్న అఫీసరయితే ఖర్చు తక్కువతో తెచ్చుకొనడానికి వీలుంది. పరిశీలిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బిలరామి రెడ్డి :- ఖర్చు విషయం కాదు. గవర్నమెంటు అడవులలోంచి కర్ర పోకుండా చేసిన నిబంధనలు అవి. ఖర్చు ఎట్లా అవుతుందో నాకు కూడా తెలుసును.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :- ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు కబంధహస్తం ఆంధ్రదేశం అంతా విస్తరించింది. నగం నేలను మినహాయించకుండా, ఫారెస్టు ఏరియా కాకుండా మొత్తం అంతా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఈ మాత్రం రిలీఫ్ అయినా ఇవ్వకపోతే కష్టం కనుక దీని seriousness ను గుర్తించి మార్పులు చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బిలరామి రెడ్డి :- ఇదివరకే మనవి చేశాను, అంత ఎక్కువగా కర్ర రైతుల దగ్గర ఉన్నప్పుడు దానికి పరిష్కరం ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వానికి ఆతీవణ లేదు. కాని పట్టా పేరుతో గవర్నమెంటు కర్ర పోకుండా మానే బాధ్యత ప్రభుత్వం పయిన ఉంది. దానికి గొప్ప కట్టుదిట్టాలు చేశారు.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు :- అధ్యక్షి. ఆలస్యమును తగ్గించడంకొరకు పట్టాదారులు దరఖాస్తు పెట్టిన తరువాత రెండు మూడు మాసాలకయినా అర్దరు రాక పోతే కట్టెను remove చేయడం నేరం కాకుండా ఉండే పద్ధతిని ఏర్పాటుచేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బిలరామి రెడ్డి :- పట్టా భూమిలో ఉండే కట్టెను transfer చేసు కొనడానికి పరిష్కరం కోరితే దానికి రెండు మూడు మాసాలలో సాధ్యం కాదుగాని నాలుగైదు మాసాలలో అటువంటి application ను తప్పకుండా dispose చేస్తాము.

Fencing Material in the forests.

1380—

* 2329 Q.— Sri P. Rajagopala Naidu (Put by Sri G. Latchanna, Sompet) :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state ;

(a) whether removal of fencing materials is allowed free of cost in the forests;

(b) whether any permit is being issued ?

(c) if so, the amount charged for each permit; and

(d) the authority to issue the permits ?

Sri A. Balarami Reddy :

(a) The answer is in the affirmative.

(b) The answer is in the affirmative.

(c) No charge is levied for the permit.

(d) The Forester having jurisdiction over the area.

*Sri G. Latchanna :—*If no charges are fixed, it means that the permit will be given free of charge. Is it ?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి :— అది fencing చేసుకొనడానికి ముళ్ళతో కూడిన కర్రను తీసికొనిపోవడానికి free of cost పర్మిట్లు ఇస్తున్నారు. అది మాత్రం ఇది వరకు కోరినట్లు ఫారెస్టర్స్ ఇవ్వడానికి ఏర్పాటై ఉంది.

Green Manure

1381—

* 325 Q.— *Sri P. Rajagopal Naidu (Put by Sri G. Latchanna):*—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether transporting of green manure leaves from the patta lands comes under the purview of Timber Transit Rules; and

(b) if so, whether it will be exempted from the above rules ?

Sri A. Balarami Reddy :

(a) The answer is in the negative.

(b) Does not arise.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :- ఫారెస్టునుంచి వచ్చి ఆకు ఎరువును లారీలలో తీసుకొనిపోవడానికి ఫారెస్టు ఆఫీసరు అభ్యంతరం తెలుపుతున్నారు. చాలా చిన్నుల వచ్చి ఆకు ఎరువు రైతుకు అవసరం ఉంటుంది. దానిని లారీలతో ఫారెస్టునుంచి తోలుకొనడానికి అనుమతి నిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి :- అది మాత్రం consider చేస్తాం. బండ్ల బదులు లారీలలో వేసుకొని పోవడానికి పరిష్కారం ఇవ్వడానికి ఆజ్ఞాపత్రం లేదుగాని, లారీ అంటే పయన వచ్చిఆకు వేసి క్రింద కర్షకులు తీసుకొనిపోతారేమోనని భయం.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :- అనుమానం ఉంటే అధికారుల చెక్ చేసుకోవచ్చును కదా బండ్లలో అయితే 4000 మైళ్ళ దూరం నుంచి తెచ్చుకొనడానికి రైతుకి చాల కష్టం. లారీలలోనయితే సుకరంగా ఎక్కువ ఎరువు తెచ్చుకొనడానికి వీలుంటుంది. ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి :- కొంచెం కష్టమయినప్పటికీ అని ఒప్పుకుంటాను. కాని చెక్ చేయడానికి మొదలుపెడితే మళ్ళా వాటిని చెక్ చేస్తున్నారని ఆందోళన వస్తుంది

*Implementation of the Tripartite Committee's Report
in Chittoor town.*

1382—

* 2373 Q.—Sri C. D. Naidu (Put by Sri G. Latchanna) :— Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(a) what are the bus companies in Chittoor town that have implemented the agreement reached by the managements and workers union in the year 1958, Chittoor with regard to implementation of the Tripartite Committee's report; and

(b) what are the bus companies in Chittoor town that are implementing the Act passed in 1961 with regard to transport workers ?

The Minister for Labour and Transport (Sri B.V.Gurumurthy) :

(a) The following (10) Motor Transport Companies have implemented the agreement :

1. Madan Motors,
2. Murali Motors,
3. Hindustan Bus Service,
4. Shanmugam Transport,
5. Mogileeswara Bus Service
6. Raman Transports,
7. LaxmiSaraswatiRoadways
8. Chittoor Conveyance Corporation,
9. Chittoor MotorTransport
- and 10. Venson Transports.

(b) The Act is in force and is applicable to all Motor Transport Undertakings in this State.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :- ఈ Tripartite Committee report implement చేయని కంపెనీలు ఏమైనా ఉన్నవా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :- చిత్తూరు పట్టణము వరకే ఈ ప్రశ్న పరిమితమై ఉన్నది. అందులో 2 కంపెనీలు partly implement చేశారు అని, partly implement చేయలేదని నా దగ్గర ఖోగట్టా ఉంది. 1. నేతాజీ బస్సు సర్వీసు, 2. చిత్తూరు పబ్లిక్ ట్రాన్సుపోర్టు సర్వీసు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :- ఈ Tripartite committee report implement చేయని వాటి విషయములో ఏమి చర్య తీసుకోవడానికి పూనుకుంటున్నారు ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :- Statutory provision of industrial Dispute Act ప్రకారం ఏకయినా lapse జరిగితే వాటిని invoke చేసుకొని industrial dispute raise చేయవచ్చు. మొదట conciliation తరువాత adjudication జరుగుతుంది. ఆ తీర్పు అందరిపయిన binding అయివుంటుంది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :- Implement చేయని ఆ రెండు కంపెనీల ప్రాప్రయిటర్ల పేర్లు చెప్పతారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :- ఆ పేర్లు నా దగ్గర లేవు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :- 1958 లో agreement చేసుకొన్నట్లుగా చెప్పారు. ఇది 1963 సంవత్సరము. ఇంతకాలమునుంచి dispute arise కాలేదా ? జరిగినాకాని ఇలాంటి విషయాలలో ప్రభుత్వము జాగుచేస్తున్నదా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :- అటువంటి dispute ప్రభుత్వ దృష్టికిరాలేదు.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు :- ఈ రెండు కంపెనీలు ఏయే items implement చేయలేదు ?

Sri B. V. Gurumurthy :—Supply of second set of uniforms was held up as the Regional Transport Authority had not decided the colour of the uniform; Dhobi allowance, and the cost of shoes were not paid on the plea that certain amount was paid to the workers in connection with the Ayudha Pooja.

అది నేతాజీ బస్సు సర్వీసుకు సంబంధించినది. చిత్తూరు పబ్లిక్ ట్రాన్సుపోర్టు సర్వీసుకు సంబంధించి shoes and dhobi allowances ఇవ్వలేదని తెలుస్తున్నది.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు :- ఆ కంపెనీవారు implement చేయడానికి Road Transport Authorities మంత్రిగారు చదివిన దానిని బట్టి ఒక అటంకముగా కనిపిస్తున్నది. Uniform యొక్క colour decide చేయకుండా ఇన్ని సంవత్సరాలుగా ఊరుకొన్నందుకు Road Transport Authorities పైన ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :- ఏమి చర్య తీసుకొన్నది information లేదు. Information కావాలంటే కనుక్కొని చెప్తాను.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు :- Colour decide చేసినట్లుయితే implement చేయడానికి సిద్ధముగా వున్నారని సమాధానము మనకు వచ్చినది. వెంటనే colour decide చేయాలని Road Transport Authorities కి instructions పంపిస్తారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :- పంపిస్తాము.

*Sudarsanam Agricultural Land Colonisation Committee
in Bapatla Taluk.*

1563—

* 2793 Q. *Sri Vavilala Gopalakrishnayya* :— Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether any applications from the poor Harijans were received for the land in the area allotted to the Sudarsanam Agricultural Land Colonisation Committee in Bapatla taluk, Guntur District; and

(b) if so, the action taken thereon ?

Sri N. Ramachandra Reddy :

(a) Some Harijans were reported to have applied for allotment of the land allotted to the Sudarsanam Agricultural Land Colonisation Society.

(b) As the land in question was already allotted to the Sudarsanam Agricultural Land Colonisation Society, nothing could be done for the allotment of the land to the Harijans.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- అధ్యక్ష, Cultivate చేసి ఆది కోశ్చెత్తి చేస్తాము అన్నవారికి ఇవ్వకుండా Cultivate చేయకుండా వారిపేర వుండు కొన్నవారికి ఇవ్వడానికి కారణమేమి ?

Sri N. Ramachandra Reddy : I do not have that information, Sir. If the lands have not been cultivated, certainly it will be considered.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :- అధ్యక్ష, ఇది Composite Madras State లో వున్నప్పటినుంచి జరుగుతున్న సమస్య. గణపవరము లాండ్ కాలనైజేషన్ సొసైటీలో వున్నవారు తెలంగాణ లాయర్లుగాను, గుంటూరులో ఉద్యోగస్థులుగాను, మంత్రుల బంధువులుగాని అక్కడి residents కాదు. పేరునుబట్టి ఎవరికి సంబంధించినది

తెలుస్తున్నది. మద్రాసు రాష్ట్రములో మంత్రిగా వుండిన చగన్నగౌడ్ గారు వచ్చి, పరిశీలించి రిపోర్టు ఇచ్చారు. ఇప్పటికయినా చూర్చి అక్కడ localగా వున్న పేదలకు ఇచ్చే ప్రయత్నము చేస్తారా ?

శ్రీ యశ. రామచంద్రారెడ్డి:- పేరునుబట్టి నాకు అర్థముకాలేదు. ఆ జిల్లావారు కాబట్టి వారికి అర్థమయి వుండవచ్చు. పేరు ఎవరికి సంబంధించినదో ఏమో కాని ఇది 1951 లో ఏర్పాటు అయిన సంస్థ. దానిలో ఎవరెవరు వున్నారో, ఎట్లా చేరినారో, All these facts will have to be investigated thoroughly.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :- ఒక్కొక్క మెంబరుకు ఎంత భూమి వున్నదీ old record తీసి చూచినట్లయితే వివరాలన్నీ తెలుస్తాయి. దానిని పరిశీలించి చర్య తీసుకొనడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా ?

Sri N. Ramachandra Reddy : I have already answered, Sir, that it will be thoroughly looked into.

శ్రీ జె. ఎల్. ఎన్. చౌదరి (చీరాల) :- అధ్యక్ష, వారు స్వయముగా చేయక, sublet ఇవ్వడము ఆసలు పాలసీకి విరుద్ధము కాదా ?

శ్రీ యశ. రామచంద్రారెడ్డి :- Sublet చేయకూడదు. విచారణ చేసి నప్పుడు గౌరవ సభ్యులు ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించినట్లయితే prove చేయడానికి వీలు వుంటుంది.

Abolition of Posts of Extension Officers and Social Educational Organisers.

1564—

* 3222 Q —Sri N.Venkataswamy (Put by Sri P. Subbayya): Will the hon. Minister for Planning be pleased to state: whether the Government have decided to abolish the posts of Extension Officer (Ind) and Social Education Organisers in Panchayat Samithis ?

Dr. M. Chenna Reddy :

The Government have decided to continue one Extension Officer (Ind) in each of the Multi-purpose Projects,

Tribal Development Blocks, unwieldy Blocks covering a whole taluk and in Blocks where the Industrial Development projects are under implementation. In all other Blocks there will be one Extension Officer (Ind) for every two blocks. They have also taken a decision to continue the posts of Social Education Organisers.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :- Blocksలో పనిలేని ఆఫీసర్లు ఇద్దరే. Extension officer of Industries, Social organisers. వారిని తీసివేయడము అంటే నిరుద్యోగ సమస్యకు గురికావడము జరుగుతుంది. వారికి అదనముగా పని కల్పించాలని చెప్పారు. అదనముగా వారికి పనులు కల్పించి వారిని పనిలేని పనినుంచి తొలగిస్తారా ?

శ్రీ యం. చెన్నారెడ్డి :- అధ్యక్ష గౌరవ సభ్యులు ఏమి చెప్పారో నా కర్ణము కాలేదు. గవర్నమెంటు నిర్ణయము మనవి చేశాను.

Repairs to Kajur Tank in Chittoor Taluk.

1565—

*2371 Q.—*Sri C. D. Naidu (Put by Sri G. Latchanna):—* Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to refer to Q. No. 50 answered on 5—7—1962 and to state :

the stage at which the repairing of the Kajur tank and its supply channels in Chittoor taluk, stands ?

Sri A. C. Subba Reddy :

A preliminary estimate for Rs. 2,58,000/- has been prepared for the work. The financial return works out to only 0.32%. In view of the abnormal cost of the scheme and the low financial return the proposal is considered by the Superintending Engineer as *not* remunerative and feasible. The proposals will however be finalised by the Chief Engineer (Minor Irrigation) after obtaining a report from the Collector on the administrative and financial aspects of the scheme.

District Munsif - Cum-Magistrate Court in Andhra Region.

1566—

* 3242 Q.—*Sri T. Balakrishniah (Satyavedu)* :— Will the hon. Minister for Law and Information be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to establish in each taluk in Andhra region a District Munsif-cum-Magistrate Court as in Telangana now; and

(b) if so, when it will come into effect ?

Sri N. Ramachandra Reddy :

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

Bonus to the rice millers.

1567—

* 3291 Q.—*Sri V. Visweswara Rao (Put by Srimati A. Kamala Devi)* :— Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government propose to give bonus to the rice millers in the state; and

(b) if so, the reason thereof ?

Sri A. Balarami Reddy :

(a) The answer is in the affirmative.

(b) The bonus is ordered to be paid as an incentive to the miller to part with his stocks voluntarily under the scheme of procurement of rice undertaken by this Government on behalf of the Government of India during this year.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :- అధ్యక్ష, ఇదివరకు Procurement చేసినప్పుడు బోనసును రైతులకే ఇచ్చేవారు. ఇప్పుడు కూడ అది ఏమైనా ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :- ఇప్పుడు కూడ రైతులకు ఇవ్వకూడదని ఎక్కడా లేదు. ఇది Voluntary basis మీద చేస్తున్నాము కాబట్టి Increase of Priceకి కేంద్ర ప్రభుత్వము ఒప్పుకోలేదు. మిల్లర్లను అదనముగా క్వింటాలు ఒకటికి రు. 2/లు ఇవ్వాలని నిర్ణయము చేసుకొన్నాము. మిల్లర్లే తీసుకోవాలని ఎక్కడా లేదు. అది మార్కెటులో వున్న price పైన depend అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :- బోనసు అంటే గవర్నమెంటు Procurement చేసిన దానిమీద వచ్చిన లాభాన్ని బోనసుగా ఇస్తున్నారా? అనలు ఈ బోనసు అనేది దేనిమీద ఇస్తున్నారో తెలియచేస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :- Rs 2/-per quintal 1959 Price కి add చేసి మొత్తము ఒకే బిల్లుగా Pay చేస్తున్నాము. బోనసు అని పేరుగా ఏమీ Pay చేయడము లేదు. ఒకే బిల్లులో మొత్తముగా మిల్లర్లకు చేరుతుంది. దానిని ఆదాయము చేసుకొని రైతుల దగ్గర కొనే ఏర్పాటు చేసుకొంటారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య :- Incentive Producer కా? లేక అమ్మకానికా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :- రెండింటికీ.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య :- రెండింటికీ అయితే Produce చేసినవారికి ఇప్పిస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :- అది రహస్యముగా పెట్టక పత్రికా ప్రకటన చేశాము. ఇంత ధర మిల్లర్లకు ఇస్తున్నాము. ఆ మిల్లర్లు రైతు దగ్గర కొనవచ్చు అనే విషయాలు రైతులకు తెలియచేయడము జరిగినది.

Employment Bureau at Osmania University.

1568—

*3339 Q.—*Sri A. Sarveswara Rao* :—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

whether any employment Bureau was attached to the Osmania University to guide and assist the University students in choosing their future profession?

Sri B. V. Gurumurthy :

Yes sir, An Employment Bureau has been set up already at the Osmania University during 1962-63.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు :- దాని ఫలితం చెప్పగలరా ? ఉద్యోగ విషయాలలోగానీ ఇంకేవిధంగా గాని ఎంతమందికి సహాయపడ్డారో చెప్పగలరా ?

Sri. B.V. Gurumurthy : This has been established a few months back. I have not got the report of its progress as it stands today.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- ఇలాంటి ఎంప్లాయిమెంట్ బ్యూరోస్ మిగిలిన యూనివర్సిటీలలో ఏర్పాటు చేశారా ?

శ్రీ బి.వి. గురుమూర్తి :- ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయం వారేరులో 1961-62 వ సంవత్సరంలో స్థాపించబడింది. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో నెలకొల్పబడింది. మూడవది తిరుపతి యూనివర్సిటీలో వచ్చే సంవత్సరం ఎస్టాబ్లిష్ చేయాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశం.

Water from Mamidi Kaluva to Kadivedu Tank.

1369—

* 2250 Q.—Sri M. Munuswamy :—Will the hon. Minister for Irrigation and power be pleased to state :

whether there is any proposal to get water from Mamidi Kalva to Kadivedu tank, Gudur taluk, Nellore district ?

A:—The question is under consideration.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

re :- Collection of additional assessment on lands irrigated under parrakalvas in Karimnagar district.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి :- అధ్యక్ష, అదనపు భూమి శిస్తు చట్టం సెక్షన్ నాలుగులో క్లాస్ 1, 2, 3, 4 లో గవర్నమెంటు సోర్సెస్ ఏ ప్రాజెక్టు క్రింద, ఏ చెరువు క్రింద, ఏ కుంటల క్రింద వస్తాయో వివరించబడింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ముఖ్యంగా రాయలసీమ, తెలంగాణా ప్రాంతాలలో స్పింగు ఛానల్స్, పర్రెకాల్వలు, క్రాస్ బండింగు, వెల్స్ క్రింద వేలకొలది ఎకరాలు తరి సేద్యం చేయబడుతుంది. దానికి మాన్యువల్ లేబర్ అవుతుందని ఆ చట్టం చేసినప్పుడు వీటి క్రింద తరి ఎసెస్ మెంటు విధించకుండా దానికి 75 పర్సెంటు డ్రైలాండ్ మాదిరిగా ప్రభుత్వం గుర్తించి 75 పర్సెంటు అదనంగా చేసింది. పర్రె కాల్వలక్రింద ప్రతిరోజూ వందలకొలది రైతులు పొరలు తీసుకొని మైళ్ళ పొడుగునా లోతు చేసుకొని నీళ్ళు తెచ్చుకొని సేద్యం చేస్తున్నారు కనుక వాటిక్రింద మార్జినుమ్ 7 రూపాయలు విధించారు. కాని ఈనాడు ఆచరణలో ఉదాహరణ చెప్పాలంటే కరీంనగర్ జిల్లాలో పర్రెకాల్వల క్రింద 7 రూపాయలకు బదులు 14 రూపాయలకు దిమాండు నోటీసులిచ్చి వసూలు చేశారు. మంత్రిగారు ఆ జిల్లాకు పర్యటనకు వెళ్ళినప్పుడు అక్కడి శాసనసభ్యులు, రైతులు దరఖాస్తు లిచ్చారు. శాసనసభ్యులందరూ కలసి చెప్పారు. శాసన సభ్యులతో మంత్రిగారు సమావేశం జరిపారు. కలెక్టరును పిలిచారు. ఇతర జిల్లాలలో - ఖమ్మం, వరంగల్లు, నల్గొండ జిల్లాలలో కూడా జరుగుతున్న విషయాలను వారి దృష్టికి తీసుకు వచ్చినప్పుడు వారు నోట్ చేసుకొని కలెక్టర్లనుండి రిపోర్టులు తెప్పించారు. ఇది ఒక్క జిల్లాకు సంబంధించిన సమస్య కాదు. అదనపు భూమిశిస్తు చట్టం వచ్చిన తరువాత అన్ని జిల్లాలలో గణనీయమైన సంఖ్యలో 7 రూపాయలకు బదులు 14 రూపాయలు విధించటం జరుగుతున్నది. క్రాస్ బండింగుకు ప్రభుత్వం ఒక్క నయాపైస ఖర్చు పెట్టదు. కృష్ణా, గోదావరి నదులలో వడుతున్న వాటిని మధ్యలో అవుకొని రైతులు ఏదోవిధంగా కట్టలు వేసుకొంటూ, వేసుకొన్న కట్టలు తెగిపోతుంటే తిరిగి వేసుకొంటూ నానాఅవస్థలు పడి పండించుకొంటున్నారు. అటువంటివాటిపై కూడ 14 రూపాయలు వేస్తున్నారు. రైతులకు ఆరు మాసాలకు నీరు గ్యారెంటీ ఇచ్చి 14 రూపాయలు తీసుకొన్నా అక్షేపణ వుండదు. అదేమీ లేకుండా పన్ను తీసుకోవటం అన్యాయం. ఇది ఒక్క కరీంనగరుజిల్లాకే కాక మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ముఖ్యంగా

Calling Attention to a Letter of Urgent Public Importance.
re :—Collection of additional assessment on lands irrigated under Parra Kalvas in Karimnagar District.

రాయలసీమలోని, తెలంగాణాలోని స్పింగు ఛానల్స్, పర్రె కాలువలు, క్రాస్ బండింగ్ క్రింద వున్న భూములకు చట్టంలో నిర్దేశించిన ప్రకారం తీసుకోవాల్సిన ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తూ దీనికి రెవిన్యూ మంత్రిగారు సమాధానం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

The Minister for Revenue (Sri N. Ramachandra Reddy) :— According to section 5 of the Additional Assessment Act, every wet land in the State which is served by any spring channel, parre-kalva or cross-bunding shall be treated as dry land and the assessment payable for a fasli year for dry land of similar classification in the local area shall be levied and collected in lieu of the existing wet assessment and that additional assessment on such dry assestments as provided under section 3 of the said Act shall also be levied and collected. It has also been laid down in the section that if such land is served by direct or indirect flow of water from any of the aforesaid sources (viz., spring channel, parre kalva or cross-bunding) for raising a wet crop on it, a further additional assessment, besides the additional assessment leviable under section 3, shall also be levied and collected at the rate of Rs. 4/- per acre for single crop provided the total amount of assessment so payable on that land shall not exceed Rs. 7/- per acre per fasli year.

In rule 73 of the Hyderabad Land Revenue Rules, 1951 a 'Parre Kalva' is described as an artificial channel dug by the ryots of the village by personal labour to carry sub-soil water from the beds af streams to irrigate their fields. The Government of Andhra Pradesh in their order

*Calling Attention to a Matter
of Urgent Public Importance.
re :—Collection of additional
assessment on lands irrigated
under Parra Kalvas in Karim-
nagar District.*

14th March 1963 455

No. 895, Revenue dated 19th May, 1958 modified the definition of 'Parre Kalva' as follows :—

'Parre-Kalva' is a kalva wherein ryots have to take out sand at their cost and labour to obtain water percolating from below the surface of sand in quantity sufficient to flow and irrigate lands.

This definition was further clarified by the Government in the same order as follows :—

'It is incumbent that water used for irrigation should be of percolation from below the surface of sand and private cost and labour should be applied to take out and clear the sand from the kalva. Therefore, if any water flowing on the surface of the sand is utilised by the kalva for irrigation, such kalva should not be called Parra-kalva.'

The matter was recently discussed along with the MLAs, MLCs,, Collector, Executive Engineer of Karimnagar District and the First Member, Board of Revenue, Chief Engineer, Irrigation and the Secretary (Revenue). It was represented that various types of irrigation obtaining in Karimnagar district could be broadly classified into the following three heads :

- (1) land irrigated under only Parre Kalvas in both the cropping seasons.
- (2) lands irrigated in Abi Season under Naddinals and Tabi season under Parre Kalvas.

- (3) lands irrigated in Abi Season under Parre Kalvas and in Tabi Season under Naddi Nalas.

The existing practice in Karimnagar District and the difficulties being experienced in assessment were also discussed at the above meeting. Finally, the Board of Revenue was requested to examine the above difficulties and send up appropriate proposals to the Government for any concessions to be shown in deserving cases—depending on the labour involved in drawing water for irrigation purposes. Further the Board was also requested to issue suitable instructions to Collectors of Telangana wherever it considered necessary.

**ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR THE
YEAR 1963-64 : VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS.**

- DEMAND NO. XXIX – *Inteaest on Capital Outlay on Multipurpose River Schemes Rs. 3,39,41,000.*
- DEMAND NO. XXX – *Irrigation Rs. 7,89,09,700.*
- DEMAND NO. XLVI – *Capital Outlay on Multipurpose Riler Schemes Rs. 18,53,70,600.*
- DEMAND NO. XLVII – *Capital Outlay on Irrigation Rs. 6,81,27,000.*
- DEMAND NO. XXXI – *Electricity Rs. 3,26,88,000.*
- DEMAND NO. XLVIII – *Capitel Outlay on ElectRICTta Schemes Rs. 6,09,66,600,*

నీటి పారుదల విద్యుచ్ఛక్తి శాఖల మంత్రి (శ్రీ ఎ.పి.సుబ్బారెడ్డి) :-
అధ్యక్ష, ఈ రెండు మూడు శాఖలుగా గౌరవసభ్యులు 75 మంది ఇన్‌స్పెక్టర్, ఎలెక్ట్రిక్
సీటీ డిమాండు మీద మంచి సలహాలు ఇచ్చారు. అందుకు వారికి అభినందనలు
తెలుపుతున్నాను. మొట్టమొదట మన రాష్ట్రాన్ని ముఖ్యంగా మన రాష్ట్ర ప్రజానీకాన్ని
గౌరవసభ్యులను, మమ్మలను అందరినీ గుల్తాతి కమీషన్ కొంత ఆందోళన పెడు
తున్నది. దాని గురించి మనకు ఒక ఒప్పందము వున్నది. అది 1951 సంవత్సరం
ఒప్పందము. ఆ ఒప్పందము గురించి కొద్దిగా చెబుతాను. గవర్నమెంటుయొక్క
పాలిసి గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు జనరలు డిటేయిల్స్ కొంతవరకూ చెప్పారు. అందు
వల్ల ఇప్పుడు నేను జనరల్‌గా ఇతర రాష్ట్రాలు ఏమి చెబుతున్నాయి అనే విష
యాల గురించి చెబుతాను. గుల్తాతి కమీషన్ గురించి చెప్పటం కొంత కష్టం. అది
సీక్రెట్ డాక్యుమెంటు. ఇతర రాష్ట్రాలు ఏమి చెబుతున్నాయి, మన స్టాండు ఏమిటన్న
దానిగురించి కొంతగా చెప్పగలనని నేను భావిస్తున్నాను. నదీజలాల సమస్య గురించి
ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలయొక్క ఆందోళనను పూర్తిగా ఈ ప్రభుత్వం అవగాహన చేసు
కొన్నది. దానికి సంబంధించి ఏమేమి ప్రయత్నాలు చేయాలో అన్ని ప్రయత్నాలు
ధిల్లి ప్రభుత్వంతో జరుపుతున్నది. అసంపూర్ణంగా ప్రజల ముందు ఇప్పుడే పెట్టి
కాంప్లికేట్ చేయటంవల్ల మనకు రావలసిన లాభాలను సఫలం చేసుకోలేకుండా
పోతామేమోననే ఉద్దేశం తప్ప ప్రభుత్వానికి చెప్పకుండా వుండటానికి ఇంకో ఉద్దేశం
లేదు.

అందువల్ల 1951 లో, కృష్ణానదిలోగాని, గోదావరిలోగాని ఎంత నీళ్ళు
ఉన్నాయి. నీళ్ళకు ఈ మహారాష్ట్రగాని, మైసూరుగాని. ఇతర రాష్ట్రాలుగాని ఏయే
స్కీములు తయారుచేసుకొని ఉన్నారు, యేవి కట్టబోతున్నారని వాటన్నింటినీ దృష్టిలో
పెట్టుకొని, 1951 లో ఒప్పందం జరిగింది. అప్పటి స్కీములే ఉండే నీటికంటె
రెండువేల ఉన్నాయి. అందువల్ల అప్పుడు ప్రతి రాష్ట్రానికి వాళ్ళదగ్గర ఉన్న
schemes లో 50 వంతులు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇప్పుడు Reorganisation దృష్ట్యా
ఏమైనా కొంత adjust చేసుకోడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి ఎలాంటి అక్షేపణ
లేదు. అంతేకాకుండా. 1950వరకు మహారాష్ట్రగాని, మైసూరుగాని ఈ agreementను

సూచించుకొంటూనే ఉన్నాయి. 1960 నుంచి ఈ agreement ను ఎట్లయిన రద్దుపరచి మనము జాస్తి తీసుకోవాలని దురుద్దేశం ఒకటి మొదలుపెట్టారు. మొట్టమొదట ఈ Gulhatj Commission ను వేసినప్పుడు దానిని Facts finding Committee అన్నారు. వీరిని వేసినప్పటికీ, వీరు ఏమైనా అధికంగా నీరు ఉన్నదని prove చేయ గలిగినారా అంటే, లేదనే నా అభిప్రాయము. ఒకచోట మన ఆంధ్ర రాష్ట్రము ఇచ్చిన figures ఉన్నాయి. బెజవాడ దగ్గరగాని, ధవళేశ్వరం దగ్గరగాని. 70 సంవత్సరాలుగా మనం తయారుచేసిన data ఉన్నది. మన దగ్గర అదంతా ఇచ్చినాము. అది నమ్మ జాలమంటారు. మహారాష్ట్ర గాని, మైసూరు గాని ఇవి మన laboratory లో test చేయించినాము. తరువాత పూనా laboratory లో C.W.P.C వాళ్ళచేత test చేయించుకొన్నారు. బెంగళూరులో కూడా test చేయించుకొన్నారు. అఖిరికి మన data చాలా బాగున్నట్లే తెలిసింది, దాంట్లో ఏమీ జాస్తిగాని తక్కువగాని లేకుండా. ఒక మాదిరిగా చూస్తే కృష్ణానదిలో 2½ percent జాస్తి అని, దీనివల్ల తేలుతున్నది. అందువల్ల గుల్హాతీ కమీషన్ గాని, ఇతర రాష్ట్రాలుగాని ఇంత నీరు ఎక్కువగా ఉన్నదని, ఆ నీరును మేము పంచగలమని చెప్పడానికి పీలు లేకుండా వచ్చింది. అందువల్ల ఇతర రాష్ట్రాలన్నీ ఈ నదిలో ఇంత నీరు ఉన్నదని దీనిని శరకరకాలుగా చెప్పుతున్నాము. మైసూరు Chief Minister గారు మన గోదావరినుంచి 1500 క్యుసెకులు నీరు కృష్ణా డెల్టాకు తీసుకోవచ్చునని అంటారు. ఇది ఎట్లా ఉన్నదంటే, కృష్ణానుంచి ఆంధ్రకు ఏదోవిధంగా supply చేసుకోవడానికి పీలున్నది. అసలు మనకు లేదు కాబట్టి, మనం జాస్తి నీళ్ళు తెచ్చుకోవాలనే దృష్టి మనస్సులో పెట్టు కొని చేయడమే గాని, దీనిని ఎప్పుడో కోస్తాగారు అంతా తనిఖీచేసి గోదావరిలో ఇంచుమించుగా 100, 120 T.M.C. కంటే water జాస్తిగా గలదు. అదికూడా కాలవల క్రిందకు తీసుకువచ్చి irrigation కు పెట్టడం అంత paying కాదు అని వ్రాసినారు. ఇప్పుడు మహారాష్ట్రకు 1500 T. M. C. of water అక్కడ ఉన్నది. దానినే రెండు కాలవల క్రింద divert చేయమని గుల్హాతీ కమీషను వారు చెప్పినారని అన్నారు. వారు చెప్పినది అది కాదు. వారు చెప్పినది 300 T.M.C. మాత్రం మనకు మిగులుతాయి. 300 T.M.C. ని మీరు కాలవ క్రింద divert చేసి ఉపయోగించవచ్చు అని అన్నారు. నిజానికి 300 T.M.C. కూడా

మిగలవు. అని calculation వల్ల తేలింది. ఇది గోదావరిమీద. పోతే కృష్ణానదిలో మటుకు తగ్గించాలి, గోదావరిమీద హెచ్చుచూపించాలి. ఎందుకంటే, ఆ హెచ్చు చూపించింది ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి ఉపయోగిస్తుంది. కాబట్టి హెచ్చు చూపించాలి. కృష్ణా నదిలో, 10, 20 percent అటూ ఇటూ ఉండవచ్చునన్నారు. అంటే గోదావరిలో అటు జాస్తి వేసినారు, కృష్ణాలో తగ్గించినారు. కృష్ణాలో తగ్గించాలి, లేకపోతే లాభం లేదు. తగ్గించకపోతే, గోదావరి నుంచి divert చేసుకోడానికి వీలుగా ఉండేటట్లు ప్రయత్నం చేయాలి. అందులో మరల తప్పించుకోడానికి మరల ఎప్పుడయినా పెద్ద ఇంజనీర్ల మీద పడి, ఇంతపెద్ద ఇంజనీర్లు report ఎట్లా వ్రాశారని తప్పించు కోడానికి. ఈ data అంటే నమ్మదగింది కాదని, 10, 15 సంవత్సరాలకు వేరే ఒక department ను వేసి, ఆ date సంపాదించనిదే ఏమీ చేయడానికి వీలులేదని ఇంకొక para లో వ్రాశారు. అందువలన ఏ రాష్ట్రము వీలయితే ఆ రాష్ట్రము వాళ్ళకు కావలసిన points ను తీసుకొని గుల్లాతీ కమీషను రిపోర్టు గురించి ప్రజలను రెచ్చగొడుతున్నారు అనే అభిప్రాయంతో ఉన్నాను. నిజంగా ఈవేళ ఆంధ్ర, మైసూరు కలసి, మహారాష్ట్రవారు 277 T.M.C. of water ను మొత్తం అరేబియన్ సముద్రంలోకి పంపించేటటువంటిది తప్పించవలసినటువంటి బాధ్యత ఈ ఇద్దరి పయిన ఉన్నది. దానిని ప్రయత్నం చేయాలి. మాకు 277 T.M.C. వచ్చింది. మేము దీనితో ఏమైనా చేసుకొంటాము, మేము electricity తయారుచేసుకొంటాము అని మహారాష్ట్రయొక్క ప్రయత్నము. వ్యవసాయాన్ని, రైతులను అభివృద్ధి పరచాలంటే ఈ 277 T.M.C. of water ను అరేబియన్ సముద్రంలోకి పంపించకుండా మన నదిలోకి వచ్చేటట్లయితే. అది వాళ్ళు ఉపయోగించడానికి వీలున్నది. మనము కూడా పండించుకోడానికి వీలున్నది. మన రైతులు బొగ్గుతో పండించగలిగితే బాగుం డేది. కాన వ్యవసాయానికి బొగ్గు కాదు, నీళ్ళు కావాలి. అయితే electricity కావా లంటే మటుకు బొగ్గు ఉపయోగపడుతుంది. బొగ్గుతో అది ఉత్పత్తి చేసుకోడానికి వీలున్నది. అందువలన ఈ నీళ్ళమీద priority ఏ విధంగా ఉండాలని చూస్తే, మొట్టమొదట త్రాగే నీటికి priority ఇవ్వాలి. రెండవది irrigation and electricity combined projects ఏదైనా ఏంటే, వాటికి ఇవ్వాలి. తరువాత irrigation కు, అది లేకపోతే electricity తయారుచేసుకోడానికి ఉపయో

గించుకోవచ్చు. ఇది ఎక్కడయినా, ఏ రాష్ట్రంలో అయినా, ఏ దేశంలో అయినా, అవలంబించేటటువంటి వద్దతి. అందువలన ఇప్పుడు మైసూరు గవర్నమెంటుకూడా మనతో చేరాలి. ఇద్దరు కలిసి ఒక అన్యాయాన్ని ఎదుర్కోవాలి. ఎదుర్కొని దీనిని చక్కచేసికొనిన తరువాత. ఈ రాష్ట్రాలలో scarcity areas ను మనస్సులో పెట్టుకొని పరిగణించుకోవలసి వుంటుంది. ఆంధ్రరాష్ట్రంలోనే scarcity areas ఎక్కువగా ఉన్నాయనే వాళ్ళు తెలుసుకొన్నారు. ఇటీవల Central Government తరపున ఒక నివేదికలో కూడా మన ఆంధ్రలో 66 percent scarcity areas ఉన్నాయని చెప్పుతున్నారు. మహారాష్ట్రవారు వ్రాసిన దాంట్లోకూడా మన ప్రాంతములో scarcity areas ఎక్కువగా ఉన్నాయని వ్రాశారు. అందువలన మన రాష్ట్రంలో ఉండేటటువంటి scarcity areas ఎక్కడా లేవు. మరల ఇంకొక argument కూడా చెప్పుతున్నారు వాళ్ళు. అయ్యా, ఆంధ్రకు 75 percent irrigated areas ఉన్నది. మైసూరులో ఒక percent ఉన్నదని చెప్పుతున్నారు. అది తమాషా argument. గుల్జారీగారే 27 percent అని అన్నారు. మైసూరు వారు 75 percent అంటున్నారు. ఏదయినా సరే మనము ఈ మాదిరి తప్పుడు లెక్కలు ఇవ్వడం ఎవరికీ శ్రేయస్సు కాదు. మంత్రులే మరీమరీ చెప్పారు కదా మన రాష్ట్రంలో 1 percent, ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి 75 percent ఉన్నదని, మరల వాళ్ళకే జాస్తి ఎందుకు ఇవ్వాలి మనకే జాస్తిగా రావలసి యుంటుంది. ప్రజలముందు మనకేనే strongగా ఉంటుంది అని ఆ విధంగా వారు చెప్పుకోడానికి అవకాశమున్నదనే విధంగా కాకుండా మన case weaker అని చెప్పి Central తో fight చేసి ఇంకా జాస్తి తెప్పించుకోడానికి ప్రయత్నం చేయాలి గాని ప్రజలను రెచ్చగొట్ట కూడదు. దానివలన మనకు వచ్చే లాభము ఏమీ లేదు" అని ప్రభుత్వానికి తెలుసును.

మన ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిని గురించి ఎన్నో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరుపుతున్నారు. ఇకర రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులు ఢిల్లీలో కూర్చుంటే మన మంత్రులు

ఇక్కడనుండి కదలలేదు అని కొందరు చెప్పవచ్చును. కాని మేము యీ దినము కూడ ఢిల్లీతో touch కలిగి ఉన్నాము. మనకు ఉపయోగం ఉందే పనయితే తప్పక మన విషయాలన్నీ అసెంబ్లీముందు పెట్టి, ఇక్కడి గౌరవ సభ్యులను “నేను ఢిల్లీ వెడుతున్నాను-నాకు సెలవు ఇవ్వమని” కోరి-ఢిల్లీ వెళ్ళగలను-ఏమైనా పని అయ్యేది ఉంటే-తప్పకుండా ఢిల్లీ వెళ్ళటానికి కష్టం కాదు 1951 ఎగ్రిమెంటు మనకు ప్రాణం, లీగల్ గా, మోరల్ గా కూడా మనం అంతరంలే ఆదికంగా ఏమీ కోరటం లేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ప్రాయమైన నాగార్జునసాగర్, శ్రీశైలం, సోచంపాడు, తుంగభద్ర హైలెవెల్ కెనాల్-తప్పక నిర్మాణం కావాలి - నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు - two phases ఉన్నదనేది నేను ఒప్పుకోవటం లేదు. ఈ నాలుగు ప్రాజెక్టులు మనకు వెంటనే కావాలి. తుంగభద్ర హైలెవెల్ కెనాల్ కు సంబంధించి మైసూరుకు మనకు మధ్య ఇదివరకే ఎగ్రిమెంటు ఉంది. మనము ముఖ్యమంత్రిగారు మైసూరు గవర్నరు మెంటుతో దానిని గురించి ఎగ్రిమెంటు చేసుకొని ఉన్నారు. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుకు మనం కొత్తగా నీరు కోరడం లేదు. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టులో ఉపయోగించుకొనే నీరే, శ్రీశైలంలో ఉపయోగించుకొని ఎలెక్ట్రిసిటీ తయారు చేసుకొంటామన్నాము. అక్కడ మనం జాస్తి నీరు కావాలని అడగటం లేదు. శ్రీశైలం హైద్రో ఎలక్ట్రి సిటీ ప్రాజెక్టు. అక్కడ మనం కొత్తగా నీరు ఉపయోగించుకొంటున్నది లేదు. అందువలన శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుకు ఎలాంటి ఆక్షేపణ చెప్పటానికి వీలులేదు. నాగార్జున సాగర్ మొట్టమొదటనుండి ఒకటో ప్రాజెక్టు. మనకు డబ్బు లేక 1st phase అని, 2nd phase అని అనుకొన్నాము. అది ప్లానింగు కమీషనుకు కూడా తెలుసు. ప్లానింగు కమీషన్ “2 phases అమలు జరపకూడదు, ఒకటే phase అమలు జరపాలన్నట్లయితే” ఇంత డబ్బు మనం కాల్యలమీద గాని డామ్ మీద గాని ఖర్చు పెట్ట వలసిన అవసరం లేదు. కాని మనం ఈ దశలోనే కొన్ని కోట్ల రూపాయలు జాస్తి ఖర్చు పెడుతున్నాము. 2nd phase కూడా నాగార్జునసాగర్ 1st phase లోనే ఉన్న దనే ఉద్దేశంతో 1st phase కార్యక్రమమంతా జరుగుతున్నది. పైన మహారాష్ట్రలో ఆఖరు డామ్ కట్టిన తర్వాత మహారాష్ట్రనుండి చుక్కనీరు రాకపోయినా మన

రాష్ట్రం నీళ్ళతో మనం పోచంపాడు కట్టుకోవచ్చును. కాని దానికి ఎందుకు ఆబ్జెక్షన్ చేస్తున్నారు? ఇదంతా ఒక టాక్ టిక్కా? ఇవన్నీ ఆపేసి, ఆంధ్రదేశం భవిష్యత్, ఎకానమీ, ఇంఫ్రావ్ కాకుండా చేస్తే, రేపు వాళ్లు చెప్పింది అంతా మనం ఒప్పు కొంటామనే ఉద్దేశంలో చేస్తున్నారా? ఆ విధంగా చేస్తే వారు పొరపాటుపడుతున్నారని నా అభిప్రాయం. ఆంధ్రులు మంచితనంతో తొంగుతారుకాని, మొండితనంతో మాత్రం లొంగరు. ఆంధ్రులు చాలా మొండివారు. ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ మంత్రులు చెబుతున్నది నిజమా, కాదా అన్నది ఆ రాష్ట్ర ప్రజలు తెలుసుకోవాలి. మైసూరు రాష్ట్రం కూడా తెలుసుకోవాలి. మహారాష్ట్రమువారు పెట్టిన స్కీము మనవి చేస్తాను. దుగ్గంగా ప్రాజెక్టు కట్టేచోట నీరు ఉండేది 15 యూనిట్లు అయితే, వాళ్ళు అడిగేది 24 యూనిట్లు. సీదా ప్రాజెక్టు - అక్కడ మిగిలే నీరు మైనెస్ 5 యూనిట్లు. అక్కడ 4 యూనిట్లు కావాలంటారు. కుక్కండి ప్రాజెక్టు - 2nd stage - అక్కడ ఉండేది 11.58 యూనిట్లు. వారికి కావలసింది 24.70. అలాగే మైసూరులో - వారు చెప్పే ప్రాజెక్టునన్నీ పైనుండి క్రిందవరకు కట్టుకొని వస్తే అప్పర్ కృష్ణా - 2nd phase కు 104 యూనిట్లు తక్కువ అవుతుంది. అక్కడ వారు 115 యూనిట్లు కావాలంటారు. ఇది గుల్తాతీ కమీషన్ కు సంబంధించినవి కావు. ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తమకు యీ స్కీములు కావాలని, ఇంతంత యూనిట్లు water కావాలని కోరారు, వారు ఇదంతా ఎక్కువ “ఇన్ ఫ్లేట్” చేయటానికి చేస్తున్నారు. మనం అదే పొరపాటు చేస్తున్నాము. మనం కూడా ఇన్ ఫ్లేట్ చేసి - ఒక 50 స్కీములు వేస్తే “వాళ్ళు అన్ని అడిగారే! కొన్నయినా ఎందు కివ్వకూడదు” అనే భావం రావచ్చును. కాని ఆంధ్రులు ఎప్పుడూ స్ట్రయిట్ ఫార్ వర్డు. నిజంగా కావలసింది అడగటం - దానిని మొండిగానయినా తెచ్చుకోడానికి ప్రయత్నం చేయటం మన ఉద్దేశము - మైసూరు మహారాష్ట్రవారు వేస్తున్న స్కీములన్నీ “బోగస్” స్కీములనే చెప్పాలి. వారికి కోపం వస్తే రావచ్చుగాక.

ఇటువంటి స్కీము వాళ్ళయినా prove చేయాలి ఈ schemes అన్నీ వారు తప్పకుండా rectify చేసుకోవాలి. దేశాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకోవడం లేదు. ఈ పెద్ద లండరు platforms ఎక్కి integration గురించి పెప్పెర్స్ lectures యిస్తారు. ఎందుకు అని అప్పుడప్పుడు నాకు చింత కలుగుతుంది. రాష్ట్రాలేలేవు, దేశమంతా ఒక్కటే అని integration గురించి చెప్పే పెద్దలందరూ యివ్వాలి ఈ తప్పుడు లెక్కలు యిచ్చి మాకు యింత నీరు కావాలని చెప్పడం నిజంగా దేశానికి ద్రోహం చేస్తున్నారేమోనని నా అభిప్రాయం. ఇటువంటి పరిస్థితిలో మనం ఏమిచేయాలి అనేదే గవర్నమెంటు ఆలోచిస్తున్నది. గుల్లాతీ కమీషన్ నివేదిక 2, 3 రోజులలో బయట పెడతారనుకుంటాను. బయట పెట్టినా దానిలో jugglery తప్ప యింకేమీ లేదు.

కృష్ణానది చాల దూరం పారుతుంది. Evaporation వలన 10 T. M. C. water తీసివేయాలి. గోదావరి నది దానికంటే యింకా దూరం పారుతుంది. 10 T. M. C. add చేయాలి. Same principles అనుసరించాలి. ఇక్కడ ఏమి principles apply చేస్తారో అక్కడ అదే principle apply చేయమనండి నాకేమీ అక్షేపణ లేదు. ఇది ఒక రాష్ట్రానికి సంబంధించినది కాదు. దేశానికి సంబంధించిన సమస్య. ఆహార సమస్య. ఆహార పదార్థాలు కొన్ని కోట్ల రూపాయలు మనం యితర దేశాలకు foreign exchange క్రింద పంపింగుతున్నాము. అటువంటి వాటిలో తప్పజేసినారంటే ఎవరైనా సరే వాళ్ళు ద్రోహులు అని చెప్పాల్సిందే. ఇక్కడ economics study చేయాలి. ఈ waterతో తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కడ జాస్తే వడ్లు పండించవచ్చునని గుల్లాతీ కమీషన్ గాని, యితర రాష్ట్రాలవారు గాని పరిశీలన చేయాలి. మన రాష్ట్రంలో minor irrigation tanks చాల ఉన్నాయి. దానిలో evaporation చాల అయిపోతుంది. అందువల్ల don't encourage minor irrigation projects అంటారు. ఆ మాట వ్రాసి ఉంది. దీనిని ఏమంటారు ? తుగ్లక్ ప్రభుత్వం అంటారా, ఏమంటారు ? Central Government minor

irrigation schemesకు మేము డబ్బు యిస్తాము కట్టండి అని చెబుతున్నారు. ఎంత డబ్బు కావాలన్నా యిస్తాము. చిన్న చిన్న చెరువులన్నీ కట్టండి వెంటనే ఉపయోగించేటట్లు చేయండి, ఇప్పుడు ఉండే మాగాణి అంతా ఆహారం పండించేటట్లు చేయండి, డబ్బు యిస్తాము అని వాళ్ళు ఒక ప్రక్క మనలను ఒత్తిడి చేస్తూఉంటే. చెరువులో నీళ్ళు ఎండిపోతాయి. అందువలన చెరువులు వేసుకోకూడదు అని చెబుతున్నారు. నల్లవాగు నల్లవాగు అని బాగా రెడ్డిగారు చెబుతూ ఉంటారు. It is a tributary to Godavary clearance ఎందుకు రాలేదు అని గౌరవసభ్యులు అంటూ ఉంటారు. ఇవన్నీ గోదావరి పృష్ఠనదులు కాబట్టి గుల్తాతీ కమిషన్ తీర్మానం అయ్యేవారా అక్కడ పడేయండి, తరువాత చూద్దాము అంటూ ఉంటారు. ఇవన్నీ కట్టేస్తే water ఏమైనా తగ్గుతుంది కాబోలు. ఏమైనా ఉండనీ అనే ఉద్దేశంతో చేస్తున్నారగాని technical గా defects ఉండి చేసినట్లు నాకు ఎక్కడా అర్థం కాలేదు. ఏదో query వేసి ఉంచుతున్నారు. మన ఆఫీసులలో ఎప్పుడూ జరుగుతూ ఉంటాయి. 5 నెలలు పెట్టుకొని ఎందుకయ్యా ఆలస్యం అయిందని అడిగితే గుమాస్తా query వేసి క్రింది జిల్లాప, మళ్ళీ పంపించేస్తాడు. అదేమాదిరిగా ఏదో query వేసి మనకు పంపించడమేగాని మన ఇంజనీర్ల లోపంవలన వెనక్కు ముందుకు వస్తున్నాయని నేను అనుకోవడం లేదు. ఇటువంటివన్నీ జరుగుతున్నాయి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ నీళ్ళు యిప్పటికే జాస్తి వాటా ఉపయోగించుకుంటుంది. మేము తక్కువ ఉపయోగించుకుంటున్నాము అనికూడా చెబుతున్నారు. ఇదంతా అబద్ధం. మనం 1951 Agreement కు మించి యిప్పటికీ పోలేదు. ఇంకా తక్కువలోనే ఉన్నాము. ఇతర రాష్ట్రాలు కొద్దికొద్దిగా పైకిపోయినట్లే. మన స్కీము వచ్చినప్పుడు గుల్తాతీ కమిషన్ 1951 Agreement కే ఏదయినాసరే అడ్డం పెట్టడానికి ఏదో ఒకటి ఉంటుంది. అదికూడ మనదే తప్ప ఏమోనని నా అభిప్రాయం. మన Engineers ను కొంతమందిని యింతకుముందే అక్కడికి పంపించి ఉండవలసింది. మనవాళ్ళు కొంతమంది అక్కడ ఉన్నారు. ఉండినప్పుడు మనకు కూడ అక్కడనే కొంత

break పడాలి. అక్కడ పంజాబ్ ఇంజనీర్స్ చాలమంది చేరారు. గుల్జారీ గాని, థోస్లాగాని వీళ్ళందరూ పంజాబునుంచి వచ్చినవారే. Orissa Governor గా ఉన్న థోస్లాగారు చాల మేలు. He has given facts. ఈయన facts కొత్తవి ఈయలేదు సరికదా ఆ facts ను trust కూడ చేశాడని నా అభిప్రాయం. దీనిని బాగా పరిశీలన చేయవలె. Planning Commission కూడ పరిశీలన చేయాలి. వాళ్ళ planning ఏమిటి? మనలను అభివృద్ధి పరచేందుకు planning గాని. మనలను దిగనాశి చేయడానికి కాదు. హిందూదేశం మొత్తం చూసుకో మంటాను. ఈ schemes లో ఈ water distribution లో హిందూదేశానికి లాభమా అనేది చూచుకోమంటాను. ఒకవేళ 1951 agreement వదలిపెట్టినా హిందూదేశానికి లాభం అయితేనే చేయమంటున్నాను. 1951 Agreement ప్రకారం మనకు వచ్చిన దానికంటే యింకా $1\frac{1}{2}$ రెట్లు రావాలి. మన రాష్ట్రంలో ఉండేటంత flat country, మన రాష్ట్రంలో ఉండేటంత సారవంతమయిన ప్రదేశం యింకే రాష్ట్రంలోను లేదు. కొండలు, గుట్టలు తప్ప యింకేమి లేవు. 1951 Agreement చాల న్యాయంగా చేశారు. దేశం దృష్టితో చూసుకుంటే 1951 agreement కంటే మనం ఏమి తగ్గిపోము. ఇంకా జాస్తిగానే రావలసి యుంటుందని చెప్పుతున్నాను. Planning Commission గాని Central Government గాని యివన్నీ ఆలో చించాలి. మహారాష్ట్రలు పవర్ ఫులా, మైసూరువాళ్ళు పవర్ ఫులా అని కాదు. మనం కూడా పవర్ ఫులే శక్తిలో. వాళ్ళు పయన కూర్చున్నారని powerful అనుకున్నా రేమోగాని, Central Government గాని Planning Commission గాని దేశ సౌభాగ్యాన్ని మనస్సులో పెట్టుకొని యివన్నీ తీర్మానం చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఎవరో పలుకుబడి గలవాళ్ళు అని చేస్తే కూడా నిజంగా, దేశాన్ని నాశనం చేసినవారు అవుతారని నా అభిప్రాయం. శాంతంగా ఆలోచించుకోవాలి. దీనిలో క్రోధాలుగాని, ఆవేళాలుగాని రానివ్వకూడదు. శాంతంగా ఆలోచించుకొని మన

ప్రజలను రెచ్చగొట్టకుండా మన ప్రజలను మనతో తీసుకుపోతూ, కావలసి వచ్చినప్పుడు మనం దానికేమి తగ్గిపోము. కావలసి వచ్చినప్పుడు చేద్దాము. లేనప్పుడు మనమే ఆ పనిని మన తరపున మరిలించుకోడానికి వీలు ఉండే టట్లుగా ప్రయత్నం చేద్దాము. అందుకు సభ్యులందరూ నాతో ఏకీభవిస్తారనుకుంటాను. మహారాష్ట్ర గవర్నమెంటే వ్రాశారు. Scarcity areas మహారాష్ట్రలో 14%, మైసూరులో 29%, ఆంధ్రలో 30%. Scarcity areas లో కూడ తక్కువ కాదు. రాయలసీమ ప్రాంతాలుగాని, తెలంగాణా ప్రాంతాలుగాని గుల్లాతీ కూడ చూచాడు. అది ఎట్లా చూచాడో ఏమో నాకు అర్థం కాలేదు. చూచికూడ అట్లాగే చేశాడు. మనం కూడ చాల డబ్బు ఖర్చు పెట్టాము. మోటార్లు అయితేనేమీ, ఇంజనీర్లయితేనేమీ ఎంతమంది పోవడం జరిగింది. అయితే యితర రాష్ట్రాలకంటే మనం జాస్తిగా ఖర్చుపెట్టలేదు. ఇతర రాష్ట్రాలు పెళ్ళి కొడుకు మాదిరిగా చూశారు. మనం guest మాదిరి చూశాము. ఇప్పుడు అక్కడ కృష్ణా నదిలో మిగిలి ఉండే నీళ్ళు యిండు మిండుగా 1000 T.M.C. ఉంటాయని అంచనా.

ఇదివరకు భోస్లా కమిటీవారు కృష్ణానదిలో 1715 T.M.C. నీరు వుందని తెక్కవేశారు. అందులో 700 T.M.C. చిల్లర చిన్న నీటివనరుల నిమిత్తం వుపయోగించడం జరుగుతున్నది. మిగిలిన 1000 T.M.C.లో నుండి యిప్పుడు తయారు. దానిని ఏదోవిధంగా తలక్రిందుల చేసివేయడానికి యీ 63 యింజనీర్లు ప్రయత్నం చేశారు. కాని పాత యింజనీర్లు efficient engineers అని ఒప్పుకోక తప్పలేదు. ఈ విధంగా వ్యవహారాలు జరుగుతున్నాయి. మీద్వారా సభకు ప్రజలకు నేను తెలియ చేసేదేమంటే—మన ప్రభుత్వం తప్పకుండా మన వాదాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం ముందు, ప్లానింగ్ కమిషన్ ముందు పెడుతుంది. ఎంతో శ్రద్ధగా పరిశీలిస్తుంది అని మనవి జేస్తున్నాను. మన వాదం న్యాయమైనది. లీగల్ గా వున్నది. దీనిలో మనదే పై చేయి అని మనవి జేస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం ముందు, ప్లానింగ్ కమిషన్ ముందు శ్రద్ధగా మన వాదాన్ని పెడతాము. తప్పకుండా దీనిని జయప్రదము చేసుకోగలమనే

ఆళ నాకు వున్నదని మరొకసారి మనవి జేస్తున్నాను. మొదట గుల్తాతీ రిపోర్టు చూడగానే నాకు ఆళ పోయింది. అయితే దానిని పూర్తిగా చదివాక దీనిలో సర్తా లేదని మాత్రం తెలిసిపోయింది. అందువలన నాకు కొంత ఆళ కలుగుతున్నది. ధర్మం, న్యాయం మనవైపే వున్నాయి కాబట్టి తప్పక మనమే గెలుస్తామని చెబుతున్నాను. ఇంక డిమాండుకు సంబంధించిన విషయాలలోనికి వెడతాను.

ఇరిగేషన్ డిమాండుపై చాడాపుగా 57 మంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడారు. మేజర్, మీడియం, మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీముల గూర్చి చెప్పారు. కొంతమంది వారివారి నియోజకవర్గాలలోని ఇబ్బందుల గూర్చి చెప్పారు. కొంతమంది జనరల్ గా మాట్లాడారు. అందువలన నేను కూడా వాటిగురించి జనరల్ గానే జవాబు చెప్పడలసి కున్నాను. ఆయా నియోజకవర్గాలలోని మైనర్ ఇరిగేషన్ ఇబ్బందుల గూర్చి సభ్యులు వివరాలతో వారనకు వస్తే వాటి గూర్చి నేను ఆలోచించగలనని, కొంతకాక పోతే కొంతవరకైనా వారిని సంతృప్తి పరచగలనని మనవి జేస్తున్నాను. ఆ విధంగా తమ నియోజకవర్గాలలోని విషయాలను నాకు చెప్పవలసినదిగా ప్రాధేయపడుతున్నాను. నా జవాబును మేజర్, మీడియం, మైనర్ ఇరిగేషన్ అనే మూడు కేటగిరీస్ క్రింద విభజించి నా సమాధానాన్ని చెబుతాను.

మొదట నాగార్జునసాగర్ గూర్చి చెబుతాను. ఫస్టు ఫేజ్ లో నందిగామ వుంది. 80 వ మైలువరకు మూడవ ప్రణాళికలలో ట్రిబ్యూటరీస్ త్రవ్వకొనడానికి అనుమతి ఇవ్వండి, అందుకు 4 కోట్ల రూపాయలు అవుతుంది అన్నారు వారు. కె. యల్ రావుగారు గాని యితర రైతులు చెప్పింది ఏమిటంటే—ఆ టెటర్ మెంటు టాక్సు మేము ముందే కట్టుకుంటాము, చిన్న చిన్న కౌల్టలు అక్కడ అవసరం, అందుకు 3 కోట్లు అవుతుంది, ఆవన్నీ మేము వేసుకుంటాము, ముందు ప్రభుత్వం నుండి రు. 4 కోట్లు ఖర్చు పెట్టింది అని అడిగాను. దానికి కె. యల్. రావుగారితో నేనొకటే చెప్పాను. ప్రస్తుతం 4 కోట్ల రూపాయలు over and above ceiling of the

plan ప్రభుత్వం ఖర్చుపెట్టే పరిస్థితిలో లేదు. ఈ విధంగా ఖర్చు పెట్టినట్లయితే దాదాపుగా యిన్ని లక్షల ఎకరాలు సాగు అవుతాయి, దీనిలో యిన్ని బస్తాల ధాన్యం పండుతుంది, దీనివలన మనకు యింత foreign exchange తగ్గుతుందని కేంద్రంలో లెక్కలు వేస్తుంటారు. ఇవన్నీ చెప్పి వారిని ఒప్పించి over and above ceiling of the plan 4 కోట్ల రూపాయలు అదగమని చెప్పాను. అంతేగాక, రైతులు గనుక మూడు కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వంవద్ద డిపాజిట్ చేస్తే ప్రభుత్వం ఎక్కడ నయినా తల తాకట్టు పెట్టి అయినా నాలుగు కోట్ల రూపాయలు తేవడానికి అక్షేపణ లేదని, తప్పకుండా ఆలోచిస్తామని చెబుతున్నాను. కొంతమంది మిత్రులు ఫస్టు ఫేజ్ నెల్లూరు జిల్లా వరకు వస్తుందా, రాదా అని అడిగారు. నారాయణస్వామిగారు కూడ అడిగారు. నెల్లూరు జిల్లాలో ఫస్టు ఫేజ్ క్రింద దాదాపు లక్ష యిరవై వేల ఎకరాల వరకు సాగులోకి వస్తుంది. దర్శి తాలూకాలోకి వస్తుంది. ఫస్టు ఫేజ్ లో పొదిలి తాలూకాకు వుపయోగం ఏమీ వుండదేమోనని నా అభిప్రాయం.

తుంగభద్ర, శ్రీకైలం క్రింద ప్రతి సంవత్సరం ఘడ్సు తగ్గిపోతున్నాయి, ఇది ఎప్పుడు పూర్తి అవుతాయి, శ్రద్ధ తీసుకోండి అని చెప్పారు. గత సంవత్సరం కంటే యీ సంవత్సరం పెంచాము. పని జరిగేకొద్దీ పెంచుకుంటూ వెళుతున్నాము. తుంగభద్ర బోర్డుకు సంబంధించి కూడా కొంత ఖర్చు వుంది. అందువలన పని జరిగే కొద్దీ ఎక్కువ మొత్తాలు యివ్వడానికి అక్షేపణ ఏమీ లేదని చెబుతున్నాను.

తెలంగాణా మిత్రులకు పోచంపాడుకు సంబంధించి ఒక సందేహం వుంది. ఎందుకు మమ్మరు, 50 లక్షలు అడుగుతున్నారు' అని ప్రశ్నించారు. పోచంపాడుకు సంబంధించి యిప్పటివరకు క్లియరెన్స్ రాలేదు. ప్రెలిమినరీ వర్కు, పూర్తయి రెగ్యులరీ వర్కు జరుగుతున్న సమయమిది. దీనికొరకు 4 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించినా యిందులోనుండి కేంద్ర ప్రభుత్వం కొంత తగ్గించేవీలు వున్నది. ఆ టెంపో చెడకుండా పని నడుస్తూ వుండడం కొరకు తెలంగాణా ఘడ్సు నుండి 50 లక్షలు

తిరిగి యిచ్చేద్దామని అడగడం జరిగింది. అందులో యింకేమీ దురుద్దేశం లేదు. జిల్లా పైలు రాగానే 7 కోట్ల రూపాయలు తీసుకొచ్చి ఐని చేయాలి. ఈ ప్లానులో 9 కోట్ల రూపాయలు మనం కేటాయించాము. ఇది మన దేశాన్ని సవ్యశామలం చేసే ప్రాజెక్టు. ఈ విధంగా యిద్రిగేషన్ సౌకర్యాలు కలిగితే వాటిపై ఎంత ఖర్చుపెట్టినా మనకేమీ నష్టం వుండదు. దీనిని అపఖండా చేయాలనే ఉద్దేశంతో అసిగాము గాని, అందులో వేరే వుద్దేశమేమీ లేదు. ఇది తెలంగాణ ప్రాజెక్టు కాబట్టి చేయగూడదనేమీ లేదు. వారి నునుసులో దీనిపై యింకే అభిప్రాయమున్నా తొలగించుకొనవలసినదిగా మీ ద్వారా ప్రాధేయపడుతున్నాను.

వంశధార ప్రాజెక్టు విషయం చెప్పారు. ఇది చాల సంవత్సరాలనుంచి వస్తోంది; ఒప్పుకొని తీరవలసిందే. ఇందులో హైయర్ పాలిటిక్స్ వుంటాయేమోనని నా అభిప్రాయం. వారంతా చాల పెద్దలు. గవర్నర్లు అయిపోతారు. చాలా పాలిటిక్స్ వున్నాయేమోననుకుంటాను. వంశధార ఒరిస్సాకు మనకు సంబంధించింది. సెప్టెంబరులో అగ్రిమెంటు అయినప్పుడు యీ విషయం కూడ తీర్మానం చేసుకన్నాము. సగం వాటరు వారిది, సగం వాటరు మనది అని. మనం వారి డగ్గరనుంచి క్లియరెన్స్ సిగ్నల్ తెచ్చుకున్నాము. ఒరిస్సానుంచి నో అబ్జక్షన్ అని సర్టిఫికేట్ తెచ్చుకొని దిసెంబరు నెలలో ప్లానింగు కమీషనుకు పంపించాము. ఇంతకుముందు పాలిటిక్స్ వుంటే—రెండు రాష్ట్రాలమధ్య డిస్కూబ్ వున్నవి. అవన్నీకూడ అక్కడ పడేయి అన్న పద్ధతిలో జరిగిందనుకుంటాను. ఇవి మంచి స్కీములు, ఒక్క జిల్లా మొత్తంగా బాగుపడే స్కీము యీ వంశధార. దీనిని తప్పకుండా చేయవలసిందే. ఇది మూడవ ప్లానులో వుంది. ఒక లక్ష రూపాయలు కేటాయించబడి వుంది. ఈ ప్లానులో మొదలుపెట్టి వచ్చే ప్లానులో కంప్లీట్ చేయగలమని చెప్పగలను గాని యీ ప్లానులోనే పూర్తి చేస్తానని చెప్పడానికి ఆస్కారం లేదు. ఇది ప్లానింగు కమీషను నుంచి తప్పకుండా వస్తుంది. మన వెంకటరామన్ గారు యిప్పుడు అక్కడ వున్నారు.

వారికి అన్ని డిటెయిల్స్ తెలుసును. వారికున్న అనుభవంతో, వారి సహాయంతో మళ్ళా క్వరీస్ వేయకుండా మనకు పంపిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఇది మనకున్న మంచి స్కీములలో ఒకటి. మన రాష్ట్రంలో మేజర్ స్కీములో ఒక జిల్లాకు సంపూర్ణంగా లాభం కలిగించే స్కీము యిది. దీనిని తప్పకుండా చేయాలి. అది బాక్ వద్ద ట్రాక్టు అని మాకు తెలుసు, తప్పకుండా చేయగలమని ఆశిస్తున్నామని చెబుతున్నాను.

సోమశిల ప్రాజెక్టు వుంది. ఇది పవర్ ప్రాజెక్టు, నాగార్జునసాగర్ పైకి పోతే, దాదాపు 45 అడుగులు నీరు నిలిచిపోతే పౌండేషన్స్ మునిగిపోతే వస్తం వస్తుంది. ఎట్ లీస్ట్ ఆ పౌండేషన్స్ మునగకుండా 40 అడుగులవరకైనా, ప్రపంచం ఏమైనా కాని, చేయాలనుకున్నాము. ఆ ప్రాజెక్టుకు సెంట్రలు గవర్నమెంటు పర్మిషను లేకున్నా, సి.డబ్ల్యు.పి.సి. ప్లానింగు కమిషనుల పర్మిషను లేకున్నా కూడ కట్టేస్తానని నేను చెప్పలేదు. మా అభిప్రాయం ఒక్కటే. మమ్ములను రాబోయే ప్రజలు తిట్ట కూడదు. ఈ ప్రాజెక్టు ఎప్పుడూ రాకుండా మా పెద్దలు చేశారు అని వారు అనుకో కూడదు. ఒక వేళ మేము కట్టలేకపోతే కట్టలేకపోవచ్చుగాని, వారయినా కట్టుకునేటట్లు చేయడానికి ఆస్కారం కలిగించాలి. అందుకనే, సెంట్రలు గవర్నమెంటునుగాని, ప్లానింగు కమిషనుగాని, సి.డబ్ల్యు.పి.సి.వి గాని తిరస్కరించి కట్టుతున్నానని నేనెప్పుడూ చెప్పడం లేదు. 40 అడుగులవరకు కట్టి వదిలిపెడతాము, తరువాత ఏమైనాకాని అనే నా అభిప్రాయం తప్ప ఒకరు యివ్వకపోయినా కట్టుతాననే ఉద్దేశం లేదు. ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. తప్పకుండా యివన్నీ త్వరగానే వస్తాయి.

నైజాంసాగరు ప్రాజెక్టు లోకలైజేషను గురించి మాట్లాడారు. లోకలైజేషను జరుగుతోంది. రీమోడలింగు కూడ చేస్తున్నారని నా దగ్గర ఇన్ ఫర్మేషను వున్నది. దేవనూరు కూడ ఒక మంచి ప్రాజెక్టు. ఇది కట్టితే 25 వేల ఎకరాలు మైసూరు

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1963—
1964. Voting of Demands for
Grants.*

14th March, 1963 4/1

రాష్ట్రములో మునిగిపోతుంది. చారు యిప్పుడుండే పరిస్థితిలో ఒప్పుకోనే ఒప్పుకోరు. మైసూరులో ముంపు వుంటే మన ప్రాజెక్టు కట్టుకోనిస్తారా? I donot think so వారు అబ్బట్టు చేశారు. ఇది ద్రాప్ చేయడం కూడ జరిగిపోయింది. అక్విజిషన్ ప్రొసీ డింగ్స్ స్థార్డుచేసి కూడ విత్ డ్రా చేశారు. శేషావతారంగారు గోదావరి బారెజి గురించి చెప్పారు. చాల దుఃఖంగా మాట్లాడారు. నాట ఆయ్యో అనిపించింది. మంత్రులు గోదావరి జిల్లాలనే మరచిపోయారు అన్నట్లుగా మాట్లాడారు. మేం మరచిపోలేదు. ఆయనకు తెలియదేమో—నేను గోదావరీతీరాన్నే వుట్టానని చెబుతున్నాను. గోదావరి గట్టుమీద వుట్టాను. బారేజి ఎస్టిమేట్సు లయారు చేయిస్తానని నేను యింతకుముందే చెప్పాను. నాలుగవ ప్లానులో ప్రొవైడ్ చేస్తానని, మొదలు పెడతానని ఒక డఫా రాజమండ్రిలో చెప్పాను. ఎస్టిమేట్స్ తయారు చేయిస్తున్నాను. కొద్దికాలంలోనే అవి బయలుపడతాయని చెబుతున్నాను. గోదావరి బ్రిడ్జింగ్-రౌండ్-కం-బారేజి అని చెబు తున్నారు. నేను మా ఇంజనీర్లను అడిగాను. ఈ రోడ్డు బ్రిడ్జి డవశేష్యరం డగ్గర కట్టితేనే మనకు ఉపయోగం వుంది. కాని యింక ఎక్కడ కట్టితా ఉపయోగం లేదన్నారు. రైల్వే ఎక్కడ కట్టుతుందో అక్కడ మనం కూడ కట్టితే ఉపయోగం లేదు. ఫీజిబుల్ కాదు అన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ ఇటీవల నాతో చెప్పారు. వెంకటకృష్ణయ్యగారితోను, ఇతర ఇంజనీర్లతోను కూడ కన్సల్ట్ చేశాము. రెండూ ఒకచోట రావడానికి వీలులేదు. కాబట్టి మన ప్లాను మనం లయారుచేసుకొని వేరే కట్టుకోవాలి. మీడియం ప్రాజెక్టులున్నాయి. వీటిని గురించి నా నోట్తోనే చెప్పాను. అవన్నీ తప్పకుండా జరుగుతాయి. ప్లానింగు కమీషనునుంచి, సి.డబ్ల్యు.పి.సి. నుంచి క్లియరెన్స్ వచ్చినవన్నీ కూడ చేస్తాము. రానివాటి విషయంలో వస్తే చేస్తాము అని చెప్పడం తప్ప రైతులను ఏమాత్రంకూడ కాటిస్సై చేయలేకుండా వున్నాము. ఇంతకుముందు ఆలేరు ప్రాజెక్టు అని ఒక మీడియం ప్రాజెక్టు వుండేది. అటువంటివి వచ్చినప్పుడు కొన్ని మంచి భూములు మునిగిపోతాయి, అందువల్ల అటువంటి ప్రాజెక్టులు ఎప్పుడుకూడ రాకుండా కొంతమంది వ్రయత్నాలు చేస్తుంటారు. మీడియం స్కీము బదులు నాలుగు అనకట్టులు కట్టి ఎంత పొలం ఆ స్కీము క్రింద ఇరిగేట్

అవుతుందో అంత పొలం ఇరిగేట్ అయ్యేటట్లు చేసుకుంటే మంచిదని నా అభిప్రాయం. ఇంతకుముందు గూటాల పంపింగ్ స్కీము అని పెద్ద స్కీము వుండేది. బాపిసీడుగారు ప్రతి సంవత్సరం చెబుతూ వుంటారు. ఆ స్కీమును నాలుగుగా డివైడ్ చేస్తే అంతకంటే తక్కువ ఖర్చుతో అంతకంటే జాస్తి భూమి సాగుబడి చేయడానికి వీలుంటుంది. ఇటువంటివన్నీ కూడ చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. మీడియం స్కీములు చేయగలిగినవన్నీ మొదలుపెట్టి చేస్తాము. ఈ ప్లాను పీరియడులోని ఆఖరు సంవత్సరంలో మొదలుపెడతాను. ఇది ఎలక్షన్స్ కోసం కాదు. Last year of the plan is two years ahead of elections. అది మరచిపోవద్దు. మొదలుపెడితే spill over schemes అవుతాయి, వచ్చేవారెవరైనా చేసుకోవడానికి ఆస్కారం ఉంటుంది. అది తప్ప మరొక అభిప్రాయమేమిలేదు. మరొక విషయంకూడా వచ్చింది—వది లక్షలు దాటితేనే మీడియం ప్రాజెక్టు, దానికి టెక్నికల్ క్లియరెన్సుకై plans and estimatesకై C.W.P.C.కు పంపాలి. వారినుంచి రావాలి. ఇప్పుడది లేకుండా కోటి రూపాయల వరకు పంపసక్కురలేదు. Proforma పంపితే చాలును. ఇకమీదట జాస్తి ఆలస్యం ఉండదు.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు:-దానికి క్లియరెన్సు అక్కరలేదా? proforma అంటే ఏమిటి?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :- Proforma అంటే టెక్నికల్ గా ఏమీ ఉండదు. సాధారణంగా ఇచ్చేస్తారు. ఇకమీదట అడ్డులు రావనే ఆశిస్తున్నాను. ఏలేరు రిజర్వాయరు గురించి ఇక్కడ కంట్రీబ్యూషన్ ఇస్తామని చెప్పినారు. C.W. P. C. నుంచి ఇంకా రాలేదు అంటారు. వచ్చే ఉండాలి. వచ్చింది, ఇంకా examine చేస్తున్నాము. కంట్రీబ్యూషను ఇస్తే ఈ ప్లాంలో మొదలు పెట్టడానికి ఏమీ సందేహం

లేదు, నల్లవాగు - ఇందాక చెప్పాను. Unfortunatley this is a tributary to Godavary. ఇందులో ఏమీ నీళ్లు పస్తాయో; చిన్న ప్రాజెక్టు; backward tracts కు ఉపయోగిస్తుంది. నల్లవాగు ఎక్కడకు పోతుంది; గోదావరిలోనికి పోతుంది; అందుచేత ఈ స్కీమును క్రిందకు మీదకు నెట్టు అన్నారు తప్ప ఏమీలేదు. నల్లవాగు స్కీము గుల్తాతీ కమిషన్ వ్యవహారం పరిష్కారమైన తరువాత తప్ప కుండా రావచ్చును. ఇంకా చాలా చెప్పారు. నల్లవాగు, డంకాడ ఆనకట్ట, ఉప్పు పేరు, కొల్లేరు ఇవన్నీ చెప్పారు. డంకాడ ఆనకట్ట గురించి చెప్పాలి. అది పోయింది. తప్పకుండా - necessary action will be taken against the official తప్పకుండా తీసుకుంటాను. పెద్దవాణ్ణి పట్టుకుంటే లాభం. కాని ఏ సూపర్ వైజర్ అయితే లాభం లేదు. సూపర్ వైజర్ మీద ఎప్పుడో రిపోర్టు వచ్చి ఉంటుంది. అది అయిపోయింది. అది కాదు. డంకాడ ఆనకట్ట పోయింది. ఈ సంవత్సరం దానిని తెంపరరీగా prepare చేసి, వచ్చే సంవత్సరానికి దాని క్రింద ఆయకట్టుకు నీరు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. వెంకటకృష్ణయ్యగారిని పంపిస్తున్నాను. తయారు చేయిస్తున్నాను. తప్పకుండా ఇస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఉప్పుపేరు, కొల్లేరు ఇవన్నీ చెప్పారు. ఒక్క మంచి విషయం చెప్పాలి. దానికి drudgers కావాలి. గట్టు కట్టడంవలన waste of money అవుతోంది తప్ప ఏమీ ప్రయోజనం లేదు. ఇది మంచిదికాదని చెబుతూ వచ్చారు. మనవద్ద పాకేజీ ప్రోగ్రాం క్రింద కొంత American money ఉంది. వారు కొంత drudgers సహాయం చేస్తామనిచెప్పారు. కేంద్రప్రభుత్వానికి, వారికి వ్రాశాము. Drudgers తొందరగా వస్తాయని అనుకుంటాను. తరువాత తప్పకుండా త్వరగా చేయడానికి వీలుంటుంది. కొంతమంది మిత్రులు మాట్లాడుతూ, సముద్రం వైపునుంచి చేయాలి, పైనుంచి చేసుకొని వస్తున్నారు, దానివలన డబ్బు నష్టం వస్తోందని చెప్పారు. దానిని గురించి విచారించాను. కాని clear గా నాకే అర్థం కాలేదు కాబట్టి జవాబు చెప్పదలచుకోలేదు. తప్పకుండా విచారిస్తాను. ఆ మాదిరి ఉంటే చేయకుండా ఉండడానికి ప్రయత్నం చేస్తానని వారికి వాగ్దానం చేస్తున్నాను. Drudgers ఉంటే తప్పకుండా చేసుకోవాలి. నా స్వంత అభి

ప్రాయం ఏమిటంటే - ద్రయినేటికి ఎక్కడ నుంచి వస్తాయో. ఆనకట్టలద్వారానో స్కీములద్వారానో, అక్కడే నిలవడం, ద్రయినేటి water అంతా కొల్లేరో ఏదో అవుతుంది. అంతా ముంపు. సముద్రతీరాన తప్పకుండా ఉంటుంది ముంపు. ఆటూ. పోటూ ఉంటుంది. ఈ నీళ్ళు ఆ నీళ్ళు కలుసుకునే లోపల పెద్ద చెరువు అయిపోయి సాధారణంగా ముంపు ఉంటుంది. ఇది రాకండా చేయడానికి వద్దతి ఏమిటి అని పెద్ద ఇంజనీర్లతో నేను చెప్పి ఏదయినా highest priority ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తే బాగుంటుంది. బకింగ్ హామ్ కెనాల్, ఉప్పుచేరు ఇటువంటి వాటి రిపేర్లు ప్రజల కోసం వస్తున్నాయో, కంట్రాక్టర్ల కోసం వస్తున్నాయో నాకే అర్థం కావడంలేదు. తట్ట మట్టి కూడా, నీళ్ళలో ఉండే మట్టి, బయటకు రాదు. Drudgers ను పెట్టి చేయవలసిందే. కంట్రాక్టరు చేయాలంటే ఎంత చెప్పినా కష్టమైన పనే ఏదో చేసినట్లు చెబుతుంటారు. రెండు తట్టల మట్టి అక్కడ అక్కడ కలిపి పెడతాడు. ఎన్నో ఉన్నాయి. ఎంత honest ఇంజనీరైనా చేయించడం కష్టం. ఇటువంటి వ్యవహారం drudgers తోనే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం Drainage ఎక్కడనుంచి వస్తున్నదో అక్కడే uplandsలోనే ఆనకట్టలు కట్టి డాములు కట్టి చెరువులువేసి అక్కడనే నిలిపివేస్తే బాగుంటుందని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. మైసర్ ఇరిగేషన్ గురించి ఒక్కటే చెబుతున్నాను. దీనికి దాదాపు నాలుగుకోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నాము. పైరపీ అని చాలామంది చెప్పారు. అది తప్పదు పైరపీ అంటే ఆఫీసుల చుట్టూ తిరగాలని నేను చెప్పను. ఎవరైనా వచ్చి నపుడు స్కీములు, ఎస్టిమేట్లు తయారుచేయించండి. ఊరిలో కూర్చుని చేయించండి. ఆ పైరపీ కావాలి, ఎస్టిమేట్లు ఉంటే నేను ఎక్కడ ఉన్నా బైటకు తీయిస్తాను. మైసర్ ఇరిగేషన్ లో ఇంచుమించుగా backward tracts అన్నా నేను చాలా ముందుకు తీసుకురావాలనే ఉద్దేశంతో ఉన్నాను. గున్నయ్యగారు ఒక కోటి రూపాయ లిస్తే వారి జిల్లాలో మైసర్ ఇరిగేషన్ స్కీములన్నీ అయిపోతాయన్నారు. కోటికాదు; 120 లక్షలు ఇస్తాను మూడు సంవత్సరాల లోపల 80 లక్షలు ఆ రెండు జిల్లాలకు ఇస్తున్నాము. Srikakulam and Visakhapatnam రెండింటికీని కలిపి 80

అక్షలు, మూడు సంవత్సరాలలో ఇల్లాకు 80 లక్షలు తగ్గవు ప్రతి ఇల్లాకు ఇస్తాను. చేయించండి. అసలు ఇంజనీర్లుగా పని చేయమంటున్నాను గౌరవ సభ్యులను; ఇంజనీర్లను నిద్ర పోనీయవద్దు అంటున్నాను. పైరవీ చాగా చేయించండి అంటున్నాను. మైనర్ ఇరిగేషన్ గురించి త్వరితంగా ముందుకు పోవాలి. ఇప్పుడు వచ్చింది surrender చేయకుండా ఎట్లాగైనా ఖర్చు చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. దీనికి వారందరు సహాయభూతులు అవుతారని నేను ఆశిస్తున్నాను. తెలంగాణాలో ఇరిగేషన్ యాక్టు లేనందువల్ల చాల కష్టాలు వస్తున్నాయని కొంతమంది మిత్రులు చెప్పారు. బిల్లు తయారుగా ఉంది. వచ్చే సెషన్లో బహుశా లేగలుగుతామనుకుంటాను. మీ దృష్టికి ఇప్పటికే వచ్చింది. నిన్న ఎవరో ఒక అనకట్టకు షట్టర్లు కడితే నీరు పారుతుందని చెప్పారు. షట్టర్లతోనే గాదు, డైరెక్టు ఇరిగేషన్లో పోయే కాలువకు గండ్లు కట్టి నీరు పోకుండా చేస్తే అక్కడ పారుతుంది. ఈ set రావాలనే తయారు చేసినాము. ముసీ నడికి 22 అనకట్టలున్నాయి, ఎప్పుడో కట్టారు, ఇప్పుడు మాకు ఏమీ చేయడంలేదు అన్నారు. చెప్పినాను. అనకట్టలు తయారుచేసినారు. మూడు అనకట్టలు abandon చేసారు. కొదమవి 11 ఇంచుమించు సర్వే చేస్తున్నారు. మైనర్ ఇరిగేషన్లో రెండు సంవత్సరాలలో బాగు చేస్తారు.

కొంతమంది Paper tossing అన్నారు. చీఫ్ ఇంజనీరునుంచి సూపరిం టెండింగ్ ఇంజనీరుకి, సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీరునుంచి చీఫ్ ఇంజనీరుకి పేపరును టాస్ చేస్తున్నారు. To sanction an estimate, they are shirking responsibility, tossing the files అని చెప్పారు. వెంటనే ఉత్తరువులు చేశాము, ఈ మాదిరిగా toss చేస్తే responsibility ని shirk చేస్తున్నాడని confidential లోకి పోవాలని ఒకవేళ సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీరు తెలియకుండా పంపిస్తే చీఫ్ ఇంజనీరు శాంక్షన్ చేసి వర్క్ ప్రొసీడర్ కమ్మని చెప్పారు. దీనివల్ల అలస్యం అయితే ఒప్పుకొనలేను ఇంకా చాలమంది మన ఇంజనీర్స్ కరప్షన్ గురించి Public works department enemy No II. అని చెప్పారు. ఇవన్నీ పాతవి కొత్తవి తెలియదా ఏమి : Plunder without detection అన్నారు. అదికూడా నేర్చుకోవచ్చు.

But I can tell you that in the Public Works Department in the State, it is good. Probably in a big organization there may be black-sheep here and there.

మనలో లేరంటారా? ఒక ఆఫీసులోనే కరప్షనుందా? మనలో లేదా? అందు వల్ల నా డిపార్టుమెంటు చాలా బాగా పని చేస్తోంది. ఎక్కడనో ఒక black sheep ఉంటే ఎనిమీ నంబరు టూ, ఎనిమీ నంబరు త్రీ, పబ్లిక్ వేస్టు డిపార్టుమెంటు అంటే మన తాబేదార్లను మనమే హీనం చేసుకున్నట్లు ఉంటుంది. కాబట్టి ఏమయినా ఉంటే నాకు చెప్పండి. మళ్లా వారు కాళ్ళు పట్టుకుంటే వద్దు, వద్దుటో అంటారు. అది కాకుండా చెప్పండి.

On corruption charges, I am going to punish and dismiss such officers. But, let not Members come and plead, 'He is an unfortunate fellow; please excuse him.'

అందువల్ల ఇవన్నీ జరుగుతున్నాయి. అనంతపురం సభ్యులు చాలా agitatingగా చెప్పారు. అనంతపురం జిల్లాలో కొన్ని స్కీములను నాలుగైదు షెక్లకుపైన మైసూరు కడుతోంది దానివల్ల చాలా కష్టం మనకు నీరు రాదు అని రెండు మూడు స్కీము సమాచారం చెప్పారు. అదే ఆలోచిస్తున్నాం. తప్పకుండా ఆ గవర్నమెంటుకి రాస్తాము. ఆ మాదిరిగా వ్రాసి ఈ స్కీమువారికి ఇచ్చేద్దాం. మనం కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి అప్పర్ పెన్నార్ పైన కట్టుకున్న రిజర్వాయరు 6 సంవత్సరాలకు ఒక తడవ నిండుతుంది. మళ్ళా పైన కట్టడం ఎందుకు? అందువల్ల ఈ ప్రాజెక్టు నువ్వే ఉపయోగించుకో అని చెప్పవచ్చు. ఇటువంటి ఇంటర్ స్టేటు డిస్ ప్యూటును సదరన్ జోనల్ కమిషన్ లో పరిశీలింపి నిర్ణయం చేయవచ్చు. రాజోలిబండ ఉంది. సదరన్ జోనల్ కమిషన్ లోకి పోయింది. ఈ రెండు రాష్ట్రాల మంత్రులు కేంద్ర మంత్రి ముందు తీర్మానం చేసుకోవాలని డెమిషన్లు వచ్చారు. మన రాష్ట్రం నుంచి కేంద్రమంత్రికి వ్రాశాము. గుల్లాతీ పరిశీలన ఐన తరువాతనే వాటి ఎస్టిమేటు చేస్తానని వ్రాశాము. రాజోలిబండ స్కీము పొరుగుదల మన రాష్ట్రంలో ఉంది. స్కీము

వారి రాష్ట్రంలో ఉంది. మనకయినా యిచ్చివేయవలె. అది తుంగభద్ర బోర్డు ఎట్లా ఒప్పుకుందోగాని నాకు మాత్రం నాగుండదు. Left Bank Canal on Tungabhadra పైన గద్వాల ఆలంపురం ఉండేది. అది protest చేసినాము. త్వరగా తీర్మానం అవుతుందని చెబుతున్నాను. నరసింహారెడ్డిగారు “ఇంజనీరింగు ఆఫీసులోకి పోయినాను. Data లేదు అన్నారు. Data కావాలంటే నన్నడిగితే నేను ఇవ్వనా? ఎందుకు ఆఫీసు చుట్టూ తిరగాలి Why should he go about officer. and trouble them and trouble himself? కాగితంమీద వ్రాసి కావాలంటే తెప్పించి ఇవ్వనా? ఏదో గుల్తా తీ కమీషను రిపోర్టులాంటి సీక్రెట్ డాక్యుమెంటు ఇవ్వ మంటే తప్ప.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :- స్టేటు లెవలులో ఉన్న దేటా మంత్రిగారు యివ్వ గలరు. కాని జిల్లా లెవెలులో జరుగుతున్న investigation జిల్లా ఆఫీసర్లు ఇచ్చేటట్లు చూడవలసిన అవసరం ఉంది.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :- నన్ను అడగండి. నేను వ్రాసి తెప్పించుతాను. జిల్లా ఆఫీసుకిపోయి గలఖా చేయడం ఎందుకు? వారిమీద complaint చేయడం ఎందుకు?

శ్రీ జి. లచ్చన్న :- జిల్లా ఆఫీసరును అడగటం గలఖా అనుకోదానికి అస్కారం లేదు. జిల్లా నుంచి హైదరాబాదు థోగట్టా వచ్చేనడికి, C. E. నుంచి S.E. కి S. E. నుంచి C. E. కి C. E. నుండి గవర్నమెంటుకి వచ్చేనరికి పంచ వర్ష ప్రణాళిక పూర్తవుతుంది.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :- అది ఏమీ కాదు. పంచవర్ష ప్రణాళిక పని లేకుండానే వారం దినాల టైములోనే నేను తెప్పించి యిస్తాను. అదేమీ అక్కర లేదు. ఇంచుమించు ఈ డిమాండు గురించి బహుశా అంతా చెప్పి యున్నాను. Physical targets విషయం చెప్పాను. Physical targets are most important, దాని గురించి యిప్పటికే ఇంక

నీరుతో చెప్పాను. కొంత targets వచ్చినాయి. పూర్తిగా రాలేదు. వారు చదివినవి బహుశా కొంత నిజం కాదు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:- ప్రభుత్వం పబ్లిష్ చేసిన రిపోర్టు చదివాను.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :- ఆ తరువాత నాకు వచ్చిన latest information బట్టి కూడా అదంతా నిజం కాదు. Targets ప్రతి మూడు నెలలకు ఒకసారి నా దగ్గరకు రావాలని ఒక సూచన చేస్తున్నాను. వచ్చిన తరువాత ప్రతి అసెంబ్లీ బడ్జెటు మీటింగు వచ్చే లోపల targets తక్కువ చేయడానికి దానిని force చేసి, తొందరగా చేయించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. రాజోలిబండలో ఇరిగేషన్ ట్రబుల్ ఉంది. 17th నాడు ఇరిగేషన్ కాన్ఫరెన్సు పెట్టాను. దానికి డబ్బు యిస్తాను. కంట్రాక్టరు కాలువ త్రవ్వితే చాల రినాలు పడుతుంది. రైతులు త్రవ్వకుంటే మంచిది. డబ్బు యిప్పిస్తాను. ఎస్టిమేట్లు యిప్పిస్తాను. Alignment యిప్పిస్తాను. రైతులే త్రవ్వకోవాలని తీర్మానం చేస్తే తొందరగా త్రవ్వకుంటారు. పెద్దపెద్ద ఎస్టిమేట్లు అయితేగాని కంట్రాక్టర్లు ముందుకు రారు. అదనముగా డబ్బు ఎట్లా వస్తుందా అని ప్రయత్నము చేస్తూ ఉంటారు. చిన్నచిన్న పనులకు రారు. రైతులు తప్పకుండా త్వరగా చేస్తామని అంటున్నారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :- దగ్గుపాడు ఛానల్ గురించి చెప్పలేదు.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :-దగ్గుపాడు ఛానల్ గురించి ఒకటి చెబుతున్నాను. ఇంతకుముందు పబ్లిక్ కంట్రీబ్యూషను ముందర యిస్తాము, మీరు కట్టండి అని చెప్పినారు. తప్పకుండా కట్టడానికి తయారుచేయాలని ప్రయత్నం చేశాము. ఎస్టిమేట్లు చేయించాము. కలెక్టరు దగ్గర ఆ form యిచ్చారు. “That we are prepared to pay the betterment tax in advance” అని forms ను print చేయించి ఇచ్చినారు. చాలకొద్దిమంది sign చేశారు. తక్కినవారు sign చేయలేదు. ఒక ఆళ్ళ రేపు తీసుకు వస్తున్నాం. ఒకవేళ ఒప్పుకొని మరల దానిని అడ్డుపెట్టడానికి

*Annual Financial Statement
(Buudget) for the year 1963--
1964. Voting of Demands for
Grants.*

14th March, 1963 479

వీలు లేకుండా ఆస్తు ఉపయోగించాలని ఆస్తు తీసుకువస్తున్నాము. గవర్నమెంటు లోపం వల్ల కాదు. ప్రజల లోపము వల్లనే ఆగినది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :- మదరాసులో ఒక స్కీము గురించి చెబుచూ భూమి హామీపయిన గవర్నమెంటు హామీయి న్నే bank నుంచి అడ్వాన్సు తీసుకో వచ్చుననే అవకాశం ఉంది. ఆ information తెప్పించి అట్లాంటి సదుపాయం చేస్తా మన్నారు.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :- ఇప్పుడు bank loan యివ్వాలంటే చాల కష్టం అనుకుంటాను. అయినా పరిశీలన చేస్తాను. ఎప్పుడో ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఉన్న వప్పుడు చేసినది, ఇప్పుడు bank loans మారినవి.

శ్రీ ఎ. సంజీవరెడ్డి :- సోమశిల విషయమై చెప్పలేదు.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :- సోమశిల ప్రాజెక్టు గురించేకదా అడిగినది. The estimate of 10.36 crores is sent to the C. W. P. C. అది రాగానే చూద్దాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- అధ్యక్ష, భవానీ ప్రాజెక్టు రట్టి నపుడు కొంతడబ్బు రైతులు ఇచ్చేటట్లు, కొంత Mortgage Bank ఇచ్చేటట్లు ఏర్పాటు చేసి 2 కోట్లు గవర్నమెంటు contribute చేసినది. ప్రధానమయిన ఆటం కము legislation రాకపోవడమే. ఆ బిల్లు త్వరగా తీసుకొనివస్తే దగ్గుపాడు చేసలే గాని కావలి సమస్యగాని అన్ని తీరుతాయి.

శ్రీ ఎం. వీరరాఘవరావు (ప్రతిపాదు):- తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోని ఏలేటి వాగు స్కీము కి ప్రణాళికలో చేస్తాము అని మంత్రి గారు నెలవిచ్చారు. రైతులు contribution ఇచ్చినట్లయితే ఈ ప్రణాళికలోనే పూర్తి చేస్తాము అని అన్నారు. సంకోచము. contribution ఎలా ఇవ్వాలో కూడా కలవు. ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. రైతుల అభిప్రాయాలను సేకరించి collection కొరకు ఏర్పాటు చేయాలని కోరు

తున్నాను. అంపాడ రిజర్వాయరు రవుతులపూడి డామ్ గురించి చెప్పాను. వాటికి కూడ సమాధాన మివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :- Legislation తీసుకొని వస్తున్నాము అని చెప్పాను. చాలమంది చాలా మాట్లాడారు.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :- బత్తిలి ఎర్రగడ్డ, గొట్టువల్లి రిజర్వాయరుగురించి చెప్పాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :- అవును. గున్నయ్యగారు 4 స్కీములు గురించి చెప్పారు. ఒకటి Sanction అయినది. ఫలానా స్కీము అని చెప్పడానికి జ్ఞాపకము లేదు. తరువాత వారు వస్తే చెప్పతాను. మిగిలినవి కూడ sanction అయిపోతాయి. వారు ఒక కోటి రూపాయలు అడిగితే ఒక కోటి 90 లక్షలు యిస్తాము.

శ్రీ వి. రామస్వామిరెడ్డి (పుంగనూరు) :- అధ్యక్ష, వైకుంఠపురం లిఫ్ట్ ఇరిగేషను గురించి చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ.సి. సుబ్బారెడ్డి :- Lift irrigation schemes అన్నీ వస్తాయని అనుకొంటాను.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :- గోదావరి ఖారేజీ 4 వ ప్రణాళికలో వస్తుందని అన్నారు. ప్లానింగు కమిషను అంగీకరించాలి కాబట్టి 4 వ ప్లానులో వస్తుందో రాదో చెప్పలేను. రైతాంగము అప్పు పెట్టినట్లయితే ఇప్పుడే ప్రారంభించవచ్చును. మన డబ్బుతో మనము కట్టుకొంటున్నాము కాబట్టి ఇప్పుడే ప్రారంభించవచ్చు. ప్లానింగు కమిషను అంగీకారము అక్కరలేదు అని ఆక్కడ జరిపిన సమావేశములో చెప్పారు. ఇప్పుడు 4 వ ప్లానులో వస్తుందేమో నని చెప్పారు. ఈ రెండింటికి వున్న వైరుధ్యాన్ని గురించి మనవి చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. నారాయణస్వామి (పొదిలి) :- నాగార్జునసాగర్ వల్ల దరికి తాలూకాలో సాగుఅవుతుంది అని చెప్పారు. అది మొదటి స్టేజీలోనే investigate చేయ

దము జరిగింది, గుంటూరు జిల్లాలో పొగాకు పండ్ల ప్రాంతముగా నిర్ణయించబడి మినహాయించబడిన ప్రాంతాన్ని, కనిగిరి, పొదిలి ప్రాంతాలను అదనముగా చేర్చడానికి వీలు అవుతుందా అని అడిగాము. దాన్నిగురించి మంత్రిగారు చెప్పాలి అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రామయ్య చౌదరి :- ఉదయగిరి తాలూకాలోని గండిపాలెం ప్రాజెక్టు గురించి ఏమీ చర్య తీసుకొన్నదీ మనవి చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :- నేను 9 స్కీములు గురించి చెప్పాను. వాటిని మంత్రిగారు వచ్చి చూస్తాను అని మాట ఇస్తే చాలు. రాండవ ప్రాజెక్టు రెండు జిల్లాలకు పనికివచ్చేది Technical difficulty లేదని గ్రహించి కేంద్రాన్ని తొందర పెట్టి Clearance తెప్పించాలి, కళ్యాణి రిజర్వాయరు 1953 లోనే investigation అయినది. ఇది 12, 15 లక్షల స్కీము, దీనిని త్రొక్కిపెట్టివుంచారు. ఏలేరు స్కీము కూడా investigation అయిపోయినది, రిపోర్టులు సిద్ధముగా వున్నవి. ఈ మూడింటికి కలిపి ఒక కోటి రూపాయలు కూడా కావు. నాకు ఈ మూడు స్కీములకు కలిపి 80 లక్షలు ఇప్పిస్తే నేను పూర్తి చేయిస్తాను, మంత్రిగారు వీటిని చూస్తాను అని మాట ఇస్తే చాలు.

శ్రీ జె.యల్.యం. చౌదరి :- ప్రకాశం బారేటి పూర్తి అయినది. కొమ్మమూరు కెనాల్ యొక్క head sluice వెడల్పు చేయడం గురించి, ఎక్కువ నీటిని draw చేసి localise చేయడము గురించి ఏమీ చెప్పలేదు. అది మనవి చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. అప్పారావు :- Drainage విషయములో పైన అనకట్ట కట్టి నీరు మళ్ళిస్తాము అని అంటున్నారు, బుడమేరు డైవర్షక్స్ స్కీము పూర్తి అయింది. దాని వల్ల ఉపయోగము లేకపోతోంది. గత సంవత్సరము 30 వేల ఎకరాలు దెబ్బ తిన్నవని మనవి చేశాను. కొల్లేటిలో వడ్డమురుగు ఉప్పుచేరుద్వారా సముద్రములోకి పోవాలి కాబట్టి పైన వచ్చే నీటిని మళ్ళించడము నిరుపయోగము. సంజీవరెడ్డిగారు P. W. D. మంత్రిగా వుండగా Conference పెట్టి sanction చేసిన స్కీము వున్నవి కాబట్టి

వాటిని అవకుండా స్కీము పూర్తిచేయాలని, ఉప్పుచేరుకు వంకరలు తీయించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యల్. లక్ష్మణదాసు :- శ్రీకాకుళం విశాఖపట్టణం జిల్లాలలో జమీందారీ ఏరియాలలో వున్న మైనరు ఇరిగేషను స్కీము చాల సంవత్సరాలనుంచి రిపేర్లు లేకుండా వున్నవి. P.W.D. ద్వారా పూర్తి చేయిస్తామని ఇంతకుముందు హామీ యిచ్చారు. ఆ కార్యక్రమానికి పూనుకొంటారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ టి. వీరరాఘవులు :- అధ్యక్ష, ఎర్రకాల్వ విషయములో కొంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టారు. ఈ పని కొనసాగుతుందా లేదా ?

శ్రీ యమ్. రామగోపాలరెడ్డి (మైదారం) :- దేవనూరు ప్రాజెక్టు కడితే మైసూరు స్టేటులో 25,000 ఎకరాలు మునిగిపోతుందంటున్నారు. మైసూరు ప్రభుత్వమునకు Compensation ఇచ్చి అయినా దీనిని 4 న ప్లానులో కట్టే వీలు వున్నదా ?

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :- కర్నూలు జిల్లాలో గాజులదిన్నె చెరువు, భోగ రాజుల చెరువులకు estimates అయి foundation stones వేయాలని అనుకొని పనిని మరల వదులుకొన్నారు. ఇది చూడాలి అని కోరుతున్నారు. మెట్ట తాలూకా లయిన మార్కాపురం బంగానపల్లి, సత్తికొండ తాలూకాలలో మైనరు ఇరిగేషను స్కీములను ఎక్కువగా sanction చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి :- భువనగిరి తాలూకాలోని గండపల్లి చెరువు మొదటి ప్రణాళికనుంచి చేర్చబడుతున్నప్పటికీ దాని నిర్మాణానికి పూనుకోలేదు. ఏమి చర్య తీసుకొన్నది చెబుతారా ?

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :- వరంగల్లు జనగామ్ తాలూకాలను ఉపయోగ పడే గండిరామవరం ప్రాజెక్టు గురించి చెప్పాలని కోరుతున్నాను. వర్షన్నపేట కోనా

రెడ్డి చెరువుకు ఆనకట్ట కట్టకపోవడమువల్ల నిరుపయోగముగా వుంది. ఆనకట్ట పెంటనే కట్టడానికి పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వై. పెద్దయ్య (దేవరకొండ) :- అభ్యుజ్జ. దేవరకొండ తాలూకాలో మేళ్ళమ్మ చెరువు, కంటెరాయల చెరువు పోయిన సంవత్సరం మంజూరు అయినట్లు మంత్రిగారు తెల్పారు. కాని వాటినిగురించి నిన్న నేను మాట్లాడాను. వాటికి సమాధానం చెప్పలేదు. వాటికి సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు :- మంత్రిగారు ఇక్కడ మాట్లాడేటప్పుడు ఉత్సాహంగా ఆఫీసా సింహంలా వుంటారు. ఢిల్లీ వెళ్ళాక సాధు స్వభావం కలిగి గంగిగోవు మాదిరిగా కాకుండా గట్టిగా మాట్లాడాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. బుచ్చయ్య (బూర్గుం పాడు) :- ఇమ్మం జిల్లాలో బూర్గుంపాడు తుమ్మలచెరువుల మరమ్మతు ఆపేస్తున్నారని తెలుస్తోంది. వాటిని తక్షణమే మరమ్మతు చేయిస్తారా ?

శ్రీ కె. మల్లారెడ్డి (సుల్తానాబాద్) :- సుల్తానాబాదు తాలూకాలో హాస్సేన్ మియా వాగుపై చిన్న ఆనకట్ట కట్టడానికి రెండుచోట్ల సర్వే చేశారు. అక్కడ ఆ స్కీము అవసరమో, ఎక్కడ successful అవుతుందో అక్కడ చేయలేదు, కాలవ శివరామపురం అనేచోట సర్వే చేయిస్తారా ?

శ్రీ వి. రామారావు (చేవెళ్ళ) :- హైదరాబాదు జిల్లాలో చేవెళ్ళ తాలూకాలో Cent percent catchment area. కాని ఈ జంటనగరాలలోని చెరువుల వలన అక్కడ చెరువులకు, కుంటలకు మరమ్మతు చేసినా లాభం లేకుండా వుంది. వర్షాకాలంలో ఇక్కడ చెరువులు నిండిపోయి, బ్రిడ్జిలు కొట్టుకుపోతున్నాయి. కనుక ఇక్కడ వున్న ఎక్కువ నీరు అటు పంపాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- టోస్లా కమిటీ పూంజి రిజర్వా యుకు గురించి పూనాలోనూ, బెంగళూరులోనూ పరిశోధనలు చేసిన తరువాత 2½%

అదనంగా వచ్చిందన్నారు. అంటే 1951 ఎగ్రిమెంటుకు అదనంగా వచ్చిందా లేక research చేసిన పిమ్మట అదనంగా వచ్చిందా ? గుల్తాతీ రిపోర్టు గురించి ప్రతి పూటా వింటున్నాము. 15 వ తేదీన వస్తుందని వింటున్నాము. అది రాదనే విషయం ప్రభుత్వానికి difinate గా తెలిసిందా ? లేక వస్తుందా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :— 2½% మనదే జాస్తిగా వుంది. గుల్తాతీరిపోర్టు బహుశా 15 వ తేదీ రాదనే నా అభిప్రాయం. మిత్రులు చాలామంది చాలా ప్రశ్నలు వేశారు. సాధ్యమయినంతవరకు అన్ని విషయాలను మనవి చేశాను. ఏవైనా సమస్యలుంటే తప్పకుండా discuss చేద్దాము. ఇంజనీర్లను పిలిపిస్తాను. ఏవి చేయటానికి పీలుంటుందో వాటిని చేయటానికి తప్పకుండా ప్రయత్నిస్తాము. నేను చెప్పగలిగిన విషయాలన్నీ చెప్పాను. మిగిలిన వివరాలు కావాలంటే నాకు వ్రాత పూర్వకంగా వ్రాస్తే తప్పకుండా వారికి సంపుతాను.

ఇక విద్యుచ్ఛక్తికి సంబంధించి చాలామంది టారిఫ్ గురించి మాట్లాడారు. మా గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి కావాలని చెప్పారు. ఈ ప్లానులో తుంగభద్ర హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్ స్కీమ్. తుంగభద్ర నెల్లూరు హైడ్రోధర్మల్ స్కీము, అప్పర్ సీలేరు హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్ స్కీము, రామగుండం ధర్మల్ స్కీము, కొత్తగూడెం ధర్మల్ స్కీములు వున్నాయి. అప్పర్ సీలేరును 200 లక్షలు, మాచ్ ఖండ్ కు 1.34 లక్షలు, కొత్తగూడెంకు 114 లక్షలు, రామగుండంకు రు. 161 లక్షలు, 20 balk loads కు రు. 1 కోటి ప్లాన్ లో చూపినదానికంటే ఈ Plan లో పూర్తిచేయటానికి కావాలని మన ఇంజనీర్లు ఎస్టిమేషన్స్ తయారుచేసి Plan లో చూపారు, దానిలో ఏ స్కీము మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో పూర్తి అయ్యేటట్లు చేయలేదు. Thanks to our Finance Minister and our Planning Minister.

వారు రు. 62 కోట్లువుంటే రు. 92 కోట్లవరకూ ఇవ్వారు. 2 కోట్లు adjustment కోసం వేసి కావాలంటే తరువాత యిస్తామన్నారు. తప్పకుండా 500 మెగావాట్ Power రావటానికి కావలసిన ధనం సేకరించాము. Plan లో Provide చేశాము కాబట్టి మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో తప్పకుండా వస్తుంది, first and Second year

of the first Plan సరిగా Plan చేయలేదేమో, అప్పుడున్న మంత్రిగారు. అందు వల్ల ఈ తకరాల్లు వస్తున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. కొత్త టారిఫ్ రైతులకు కష్టంగా వుందని చెప్పాను. అందువల్ల నేను boardలో మాట్లాడి ఈ మాదిరిగా కొంత తగ్గించగలిగాను. హార్స్ పవర్ కు 45 రూపాయలనుండి 25 రూపాయలకు తగ్గించాము. ఇంతకుముందు test bulbs మూడు వుండేవి. అవిగాక మరో రెండు బల్బులు మొత్తం అన్నీ కలిసి 95 వాల్ట్స్ వుండేటట్లుగా పెట్టుకోవచ్చునన్నాము. ఇంతకుముందు ఫ్యూజ్ పోతే ఫ్యూజ్ ఛార్జి తెలంగాణాలో 2-8-0, ఆంధ్రలో 0-8-0 వుండేది. ప్రతిసారి తెలంగాణాదే ఆంధ్రకు వర్తింపజేస్తున్నాము. ఈ సారి ఆంధ్రలో తెలంగాణాకన్నా తక్కువ చేద్దామని తెలంగాణాకు రు. 1-8-0 తగ్గించి ఆంధ్రకు రు. 0-8-0 పెంచి రెండు చోట్లా 1-0-0 అమ్మేటట్లు చేయండి అన్నాను. Application fee తెలంగాణాలో రు 5. వుంది. ఆంధ్రలో లేదు. ఇప్పుడు 5-0-0 వుండటానికి వీలు లేదు. ఒక్క రూపాయి చేయాలని అన్నాము. పంచాయతీలలో 40 V. bulb వేస్తే 77 న.పై. అని, 60 V. bulb వేస్తే 88 న. పై. అని ఇలా rates ఉన్నాయి. ఈ rates అన్నారేమిటి. 50 N.P. చేయండని అలా చేయించాను. పంచాయతీలలో half the bulbs put off చేయాలని ఒక order వుంది. చిన్నచిన్న పంచాయతీలలో 20 bulbs అంటే 10 bulbs put off చేయాలంటే బాగుండదు అనే ఉద్దేశంతో 20 లైట్ల వరకు వుంచుకోవచ్చును, ఆ పైన 50% lights తీసేయాలని ఉత్తర్వులిచ్చాము. అవి రేపు మార్చి నుండి అమలులోనికి వస్తాయి, రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ గురించి చాలామంది మిత్రులు మాట్లాడారు. ఇప్పుడు మనకు power లేదు. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 500 మెగావాట్ల Power తీసుకోవాలని ఉద్దేశం. మిగిలిన డబ్బు Finance Minister గారు కొంత Planning Minister గారు కొంత ఇస్తున్నారు. ఎక్కడ డబ్బు ఈయనకు చాలిందేదని ప్రతి మంత్రి నన్ను అంటున్నారు. ఇంతకు ముందు నా ఉపన్యాసంలో 23, 24 పేర గ్రాపులను చాలామంది object చేశారు.

అది నేను మంచిదనుకొని పెట్టినాను. దానిని సరిగా చదివితే అదిమాకు అర్థం అవుతుంది. ఎవరయినా loan ఇస్తే వేస్తానని చెప్పాను. అంటే loan ఇచ్చేవాళ్ళకే

వస్తుందని కాదు. Government usual course లో కొన్నిటికి ఇస్తుంది. ఒక plan వేసుకొని కొన్ని villages కు sanction చేస్తుందనుకోండి. ఈ సంవత్సరం ఆంధ్రలో ఒక వంద villages, తెలంగాణాలో ఒక వంద villages చేయాలని అనుకున్నారు. అవి కాకుండా, ఎవరయినా డబ్బు యిస్తానంటే, వారికి ఇచ్చే దానికి ఎందుకు అభ్యంతరం ఉండాలి? 80 percent of the cost నేను ఊరికే ఇస్తానంటే, వారికి ఇవ్వకూడదని అనుకోవడం ఎందుకు? దీనివలన బీద ప్రజలకు రావు అని ఎందుకు అనుకోవాలి. Extra గా over and above what the Government is giving ఎవరయినా నా turn ప్రకారం అయితే నాకు ఇంకా 10 సంవత్సరాలకు electricity వస్తుంది. ఇప్పుడే ఇచ్చేటట్లయితే దానికి నేను డబ్బు యిస్తాను. ఇప్పుడే electricity వస్తే, నా బావులక్రింద బాగా వ్యవసాయం సాగితే, దానికి ఇప్పుడు పెట్టిన డబ్బు రావడమే కాకుండా, నాకు ఎంతో లాభం వస్తుందని ఆలోచించుకొని డబ్బు యిస్తాను. మాకు వెంటనే ఇవ్వడంటే, అటువంటిప్పుడు వారికి ఇస్తే దానివలన బీదప్రజలకు ఏమీ నష్టం లేదు. కేవలం భాగ్యవంతులకే వచ్చేస్తుందని అనుకోకూడదు. This is over and above what the Government is giving అని దానికి నేను ఒక provision పెట్టినప్పుడు, దానికి అక్షేపణ చేయరని అనుకుంటాను. ఇప్పుడు firm power చాలా తక్కువగా ఉన్నది. హుసేన్ సాగర్ లో Hydro Electric power ఉన్నది. అది అప్పుడప్పుడు shut చేయాలి. It cannot be called firm power. అది ఉన్నప్పుడు వస్తుంది. లేనప్పుడు లేదు. అటువంటివన్నీ తీసి వేస్తే 140 firm power వస్తుంది. ఇంకా ఒక 157 వరకు మనం తయారుచేసి ఇస్తున్నాము, తరువాత ఈ thermal stations లో చాలామందిని దాదాపు 200 మందిని తీసి వేస్తున్నారని మిత్రులు చెప్పినారు. అక్కడ ఉన్నవి చాలా old engines, అందువలన అవి peak hour లోనే work చేస్తాయి, అవి throughout work చేయడానికివీలులేదు. చాలా old engines కనుక ఏమైనా వాటికి standly పెట్టుకోవలసిందే. Electricity Departmentలో కొన్ని standlyగా పెట్టుకోవాలి.

peak load periods లో పనిచేసేందుకు ఇంతకుముందు అక్కడ five sets of People work చేసేవాళ్ళు. దానిమీద three shifts లో పనిచేసేవాళ్ళు, రెండు shifts లో పనిచేసేవారు. ఇప్పుడు ఒక shift వాళ్ళు పనిచేస్తున్నారు. కాబట్టి juniority ప్రకారం కొంతమందిని ఇతర చోట్లకు పంపించారు, అంతేగాని వాళ్ళను oust చేయలేదు. Seniority అనేది ఒకసర్కిల్ లోకాదు, రెండు సర్కిల్స్ లో combind గా పెట్టాను. తెలంగాణాకు, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఒక సీనియారిటీలో పెట్టాను. i. e. the last man should be wanted in the list, not any other man in the middle. అందువలన ఈ రెండు వందలమందిని కావాలని తగ్గిస్తున్నాడు అనడం సరిఅయినది కాదు. ఎందుకంటే ఆ old engines throughout day and night work చేయడానికి వీలు లేదు. Work చేస్తే చేయవచ్చుగాని, అవి దెబ్బ తినవచ్చు. దెబ్బతీంటే, మరల అసలు పని చేయలేవు. అప్పుడు మళ్ళీ మనమే తంటాలు పడతాము. అందువలన ఆ workers చెప్పింది నిజం. బహుశా అక్కడనుంచి వాళ్ళు పోవాలని ఒకవిధంగా అనుకుంటున్నారేమో. అందువలన ఆవిధంగా కొంతమంది workers ను ఇవరచోట్లకు పంపడం జరిగింది. తప్పితే మరేమీ కాదు. కనుక మిత్రులందరూ cut motions అన్నీ withdraw చేసుకొని unanimous గా ఈ Demands ను pass చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను,

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి :- అధ్యక్ష, ప్రతి సంవత్సరము పొడుగునా 500 units consume చేస్తే, ప్రతి unit కు 8. పైసలు చొప్పున ఇదివరకు తీసుకో బడుతూ ఉండేది. ఇప్పుడు కొత్త rates ప్రకారంగా ప్రతి unit కు 8 పైసలు చేసినారు. మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారు. Minister guarantee విషయంలో మాత్రం 45 నుంచి 25 చేశామని చెప్పారు. సంతోషము. మరి dry land లో బావి త్రవ్వి electricity తీసుకొని, దానిని wetland గా convert చేస్తే, వాళ్ళకు చాలా లాభము అవుతుంది. అందువల్ల మొదట ఓన్న 8 పైసలే తీసుకోవడానికి మంత్రిగారు ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు :— అధ్యక్ష, ఇప్పుడు ఈ supplementary ఉపన్యాసాలతో రాబోయే demandsకు అన్యాయం జరుగుతుందని general గా అడిగి ప్రాయము వస్తున్నది. కనుక అవసరమైతే, Business Advisory Committee ని పిలిచి అయినాసరే దీనికి ఒక procedure ఏర్పాటు చేసినే మంచిది. లేకపోతే, ఇతర demandsకు అన్యాయం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker :— On my behalf, he has made an appeal to the Members to realise their responsibilities. ఇప్పుడు దాదాపు 20, 30 మంది మాట్లాడారు. మరల reply అయిన తరువాత కూడా ఈ విధంగా ఒకరి తరువాత ఒకరు మాట్లాడడానికి మొదలుపెడితే ముందుకు పోవడానికి సాధ్యం కాదు. ఏదో 1, 2 విషయాలు ముఖ్యమైనటువంటి వాటికి సమాధానం రాకపోతే వాటికి సమాధానం చెప్పడానికి సాధ్యం అవుతుందేగాని, ఈ విధంగా మరల ఒకరి తరువాత ఒకరు లేచి మాట్లాడాలి అంటే అది సాధ్యం కాదు.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు :— ఇంతకు పూర్వము మంత్రిగారు మాట్లాడేటప్పుడు, ఎక్కడైనా చిన్న చిన్న anomalies వస్తే, వాటిగురించి ఇంటరప్ట్ చేస్తే Minister గారు జవాబు చెప్పటం జరిగేది. అటువంటప్పుడు supplementary ఉపన్యాసాలకు అవకాశం ఉండేది కాదు. కనుక, You may consider whether that old system would be appropriate.

Mr Speaker :— Usually, the Minister will reply only to such points which he considers important. He is not obliged or is bound to reply to all the points raised during the course of the discussion. ఏదైనా అందులో 1, 2 ముఖ్యమైన విషయాలు మంత్రిగారు మరచిపోయి ఉంటే, గౌరవ సభ్యులు ఆ 1, 2 విషయాలు వారి దృష్టికి తెస్తే, అప్పుడు వారు చెప్పవచ్చును. అంతేగాని, You can't convert this into a question hour or another discussion. I only

request the Members to bear this in mind ఎందుకంటే, ఒకసారి కొంతమందిని allow చేసిన తరువాత, I don't want to deny that opportunity to other members.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :- 'Ministers, are not obliged to answer all the points' అని అన్నారు. అంటే వాళ్ళు magna carta క్రింద వస్తారా ?

Mr. Speaker :— I am only pointing out the Parliament procedure. What I say is generally they will try to reply to all the important points raised. Sometimes there may be very minor points which would have been raised during the course of the discussion and they are not obliged to answer these points.

శ్రీ ఎ.సి. సుబ్బారెడ్డి :- రామచంద్రారెడ్డిగారు ఆరు పైసలు చేయ వలసిందని అంటున్నారు. సాధారణంగా పేదవాళ్ళు కట్టేది 8, 9 పైసలు. భాగ్య వంతులే 10 పైసలు కట్టేది. అందువల్ల భాగ్యవంతులు కట్టేది తగ్గించమంటారే ! సాధారణంగా భాగ్యవంతుల దగ్గర జాస్తి డబ్బు లాగవలసియుంటుంది. కనుక వారికి ఉన్నటువంటి 8 పైసలు తగ్గించడానికి వీలులేదు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వేంకటేశ్వర్లు :- ఇప్పుడు ఉన్న cut motions చాలా ముఖ్యమైనటువంటివి, centreకు మనకు సంబంధం ఉన్నటువంటివి. కనుక కాంగ్రేసు వాళ్ళు కూడా దానికి వోటు చేసి pass చేస్తే centre మీదే reflection ఉంటుంది. So, it best they may be requested to remain neutral.

Demand No. XXX – Irrigation – Rs. 7,89,09,700.

Mr. Speaker :—The question is :

490 14th March, 1963

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1963—
1964. Voting of Demands for
Grants.*

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not allotting funds for deepening and widening the Appaparam Project Channel in Guntur District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not providing allotments for straightening and widening Nakkavagu Drain, Nallamada Drain and digging Pundla Channel Drain under Appapuram Project area in Guntur District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not providing allotment to the Thotavaripalem Pumping Scheme in Guntur District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not sanctioning the Perla-Tirmmal Sakka Scheme in Bapatla Taluq, Guntur District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not providing allotment for widening vents under the Cammanur Canal near Karemchedu.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not transforming the Appaparam Project area (Guntur District) from short-term crop to long term crop area.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

గుంటూరు జిల్లా రేపల్లె బ్లాకులోని పాకలగాడి మురుగు కాలువ, పంట కాలువలు ఎస్టిమేటు చేయడం వూర్తి అయినప్పటికీ యీ సంవత్సరం పని ప్రారంభించలేని ప్రభుత్వ విధానాన్ని విమర్శించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

విశాఖజిల్లా పాయికరావు పేట బ్లాకులోని గుర్రవాక, చిన్నవాక గడ్డకు ఒక కట్ట కట్టి అధికారోత్పత్తికి సహాయపడలేని ప్రభుత్వ విధానాలు విమర్శించుటకు.

To Reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

విశాఖజిల్లా పాయికరావు పేట బ్లాకులోని తాండవ నదికి రేఖావాని పాలెం దగ్గర మీడియం సైజు ప్రాజెక్టు కట్టడానికి తీరస్కరిస్తున్న ప్రభుత్వ పాలసీని విమర్శించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

విశాఖజిల్లాలో చెరువులన్నిటి మరమ్మత్తుకు తగిన డబ్బు కేటాయించలేని ప్రభుత్వ విధానాలు విమర్శించుట.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

విశాఖజిల్లా యలమంచిలి తాలూకాలో వరహానదికి యిందేరమ్మవాక దగ్గర ప్రాజెక్టు నిర్మించడానికి పూనుకోని ప్రభుత్వ రైతాంగ వ్యతిరేక విధానాలను విమర్శించుట.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

గుంటూరుజిల్లా రేపల్లెతాలూకాలో పంటలకు విపరీత నష్టంఉంటున్నా తయారైన మురుగు నీటి పథకాలను త్వరగ అమలుజరపని ప్రభుత్వ అసమర్థతను విమర్శించుట.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

విశాఖజిల్లా పాయికరావుపేట బ్లాకులోని చీటిక ముఖాసా దగ్గర గొర్రెవాక కొండ నెల్లికొండల మధ్య ఒక కట్టు కట్టి నీటి నిలువచేసి అధికొత్పత్తికి సహాయపడలేని ప్రభుత్వ విధానాలు విమర్శించుట.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

విశాఖజిల్లా పాయికరావుపేట బ్లాకులో గుడిపితల్లి గురువు, సరన్న తోటకు మధ్యనుండి కాకర్లతోవ దగ్గర ఒక కట్టు కట్టి నీళ్ళు నిలువచేసి అదనపు భూమిని సాగులోకి తేవడానికి తిరస్కరిస్తున్న ప్రభుత్వ విధానాలు విమర్శించుట.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

విశాఖజిల్లా పాయికరావు పేటలో పంపానది వరదల వలన కందిపూడి ఈడ టం వాల్తేరు గ్రామాలలోని పంటల నష్టాలు అయిన విషయం గమనించి పంపానది వరదల ప్రమాదాలనుండి పైరులను కాపాడలేని ప్రభుత్వ విధానాలు విమర్శించుట.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For the failure of the Government to provide lift irrigation facilities to the lands assigned to the tenants co-operative society, Nagayagunta village, Kovur taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

నెల్లూరుజిల్లా కవిగిరి తాలూకా, కవిగిరి చెరువును డెవెలప్ చేయనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to provide lift irrigation facilities to the ryots of Munulapudi village, kovur taluk, Nellore dt. permanently.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on government for the execution of channel to provide irrigation facilities to the S. J. lands of Harijans of Tarunavayi village, Kovur taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to sanction a Sluice for the benefit of the ryots of Chennur village, Kovur taluk, Nellore for which the ryots have spent much material, amount of money and labour by excavating a channel from Pyderu Escape Channel at their own cost to irrigate 500 acres of land.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to provide irrigation facilities to the Harijans of Puritipalem, Gudur village, Gudur taluk. Nellore District for 50 acres of wet land as there is adequate supply of water in the vicinity.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to take up the Servepalli tank in Nellore taluk, and district improvement scheme at once.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to take the revetment of channels under the Pennar Anicut System of Irrigation in Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to expedite the Dagadarthy channel to provide irrigation facilities to the non-delta village of Kovur taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to take up the Allur swam drainage scheme which facilitates irrigation to an extent of 5000 acres of wet land in Allur and Singapet village of Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For the delay to provide drainage facilities to the Kadidevi abandoned tank-bed lands of Varini village, kovur taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For the delay of the Government to sanction the formation of a tank across Pinneru, Rapur Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to abandon the tanks of Beeramgunta, Tarunevoyi, and Vegur villages of Kovur Taluk, Nellore District, completely for the purpose of cultivation of the tank-bed lands by the landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to abandon the tanks of Papireddipalem, Madarajugudur, Chinnacherukur, Brahmadevam and Pedur villages Nellore taluk and district for the purpose of cultivation of the tank-bed lands by the landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to abandon the Chataparru tank, West Godavari District for the purpose of cultivation of the tank-bed land by landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to allow the cultivation in the tankbed lands of Varilla, Purini, Indupur, Gradda

gunta, Varini, Vidavalur. Mudivarthy, Kovur, Chookacherla, Uppalpad, Pedeputhedu, Allur and Foreshore lands of Kanigiri Reservoir of Kovur taluk, Nellore district after abandonment of the unobjectional portions of the tanks.

To reduce the allotment of Rs .7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to permit cultivation of unobjectional portions of tankbed lands of Vallur, Kudithipalam, Purivur, Komerica, Gangapatnam, South Anrur, Indukurpet, Pudiparthy, Edagali, Lebur, Anakapalli, Penuparthy Vavilatipad, Totapalligudur, Kodur etc., villages, Nellore taluk & District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to provide irrigation facilities to 120 acres assigned to tenants cooperative society, Kotha-Satram hamlet of Tammalapenta village, Kavali taluk, Nellore-district.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to provide drainage facilities to the Harijans of Chennarayanipalem hamlet of Kavali taluk, Nellore district for about 200 acres of land as it is pending since the year 1921.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

నెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి తాలూకా మారెళ్ళ చెరువు వేయించుటకు ధబ్బు
కాంక్షను చేయకపోవుట.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

నెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి తాలూకా తిమ్మారెడ్డిసలై వెంగళమ్మ చెరువు రిపేరు చేయనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

నెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి తాలూకా ముద్దపాడు ప్రాజెక్టుకు పూర్తి యిన్ వెస్టు గేషక్ జరిగినది కాని యంతవరకు యీ స్కీము శాంక్షను చేయనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

నెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి తాలూకా పామూరు పాత చెరువును రిపేరు చేయించ నందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For the failure of the Government to provide adequate irrigation facilities to ryots of Cherlopalem h/o Vegur village, Kovur Taluq, Nellore district.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to remodle the sluice No. 2. of Indupur village, Kovur Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to provide irrigation facilities to the assigned lands to the tenants cooperative society, Turimerla village, Kovur taluk, Nellore dist.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to repair the Siddareddipalem tank (h/o Chennur village), Kovur taluk, Nellore district as it is in urgent repairs.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :— The question is .

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

నెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి తాలూకా హజిపురం ప్రాజెక్టు క్రింద మెయిన్ ఛానెల్లు సరిగా లేక చాలా నీరు వృథాగా పోవుచున్నది. కాబట్టి యీ మైన్ ఛానెల్లు రిపేరు చేయించుటకు చర్యలు తీసుకొనకపోవుటను విమర్శించుట.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to regularise the service of the Laskers working in the P.W.D. and to remove the disparity of their pay scales in the State.

The cut motions were negatived.

Mr Speaker :— The Question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా పోలవరం తాలూకాలోని కొవ్వొడ రిజర్వాయరు ప్రారంభించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని పోలవరం తాలూకాలో గూటాలవద్ద పంపిగు స్కీము యింకనూ ప్రారంభించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా పోలవరం తాలూకాలోని మిల్లేరుపై జాడిపూడి వద్ద ప్రాజెక్టు నిర్మించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరి పోలవరం తాలూకాలో వెంకమ్మ రంగాపురం చెరువు మరమ్మత్తు చేయనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా పోలవరంలోని కొత్తూరు చెరువుక్రింద పల్లపుభూముల ముంపు నివారణ పని ప్రారంభించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో మెట్ట ప్రాంతమైన పోలవరం తాలూకాలోని 'బై నేరు'కు పాలకుంటవద్ద ప్రాజెక్టు పని ఆరంభించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఏజన్సీ ప్రాంతమైన పోలవరం తాలూకాలో 'చిన్న తరహా' నీటి వనరుల గురించి పరిశోధన జరగనందుకు.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

విశాఖజిల్లాలో ప్రతి నాలుగు సంవత్సరాలకు ఒకసారి శారదా, వరహానదులు వరదల పాలై, ఆనకాపల్లి, యెలమంచిలి తాలూకాలలో వేల యెకరాలలో రబీలు విలువచేయు పంటలు నష్టపోవడం, భవనములు కూలిపోయి వేలాది ప్రజలు నిర్వాసులవడము, ప్రభుత్వ కాలనలు, చెరువులు, చోట్లు గండ్లుపడి కోట్లాది ధనం నష్టపోవడం జరుగుతూ ఉన్నా, వరద ముంపు నివారణ పథకాలయిన సాని కాలవ డ్రైనేజి స్కీము (కొండకర్ల ఆవసుండి) పుష్కరగడ్డ డ్రైనేజి స్కీము. యీనాటికి శాంక్షను చేయని కారణమున.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09.700 for Irrigation by Rs. 100/-

శారదానదిపై కట్టవలసిన ఆనకట్ట, మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చనందున,

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

విశాఖపట్టణం జిల్లా, అనకాపల్లి తాలూకా, మునగవాక గ్రామంలో, ముల బందగోడీ కాలువక్రింద ఆయకట్టుగా నమోదు చేయబడిన భూములకు ఆ కాలువ నీరు పారుదల యివ్వని కారణమున.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

విశాఖపట్టణం జిల్లా, విశాఖ తాలూకా, మధులవాడ ఫిర్కాలోని రమరగడ్డ ఇరిగేషన్ స్కీము కాంక్షను చేయనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89.09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

విశాఖపట్టణం జిల్లా, ఎలమంచిలి తాలూకా, అచ్యుతాపురం సమితి, హరి పాలెం గ్రామములో చింతలవేల్పు కాలువకు మట్టి కట్టడమునకు బదులు రాతి కట్టడము నిర్మించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

విశాఖజిల్లా సత్యవరం గ్రామం దగ్గర తాండవనదికి పడిన గండ్లు పూడ్చించ మని అనేక విజ్ఞప్తులు చేసినప్పటికి, గండ్లు యీ సంవత్సరమే పూడ్చుస్తాననే హామీ యివ్వని ప్రభుత్వ వైఖరిని విమర్శించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా జిన్నూరు గ్రామంలో 7 వ నెంబరు డైరెక్టు వైపు క్రిందనున్న భూములు పూర్వంనుండి 'బి' క్లాసు 'బి' గా పరిగణింపబడుతూ ఎక్స్‌వైపు క్రిందనున్న భూములలో నిమ్మ-అరటి-కొబ్బరితోటలు వేరుకనగ మొదలయినవి అనేక పదుల ఏండ్లుగా వేసుకుంటున్నారు. సంవత్సరములో వాటికి కావలసిన

నంత నీరు పుష్కలంగా లభించేది. అట్టిది ప్రస్తుత లోకల్ షేషన్ వలన మొత్తం ఎక్స్ వై పు మూసివేసి నీరు రాకుండా బండ్ చేయుటద్వారా పంటలకు, రైతాంగానికి విపరీత నష్టం కలుగజేస్తున్నందులకు విచారించి ఎక్స్ వై పును తెరుపించమని కోరుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

గోదావరి జిల్లా ఏరియాలో లోకల్ షేషన్ ప్రకారంగా 'సి' పెడ్యూలు క్రింద చేరిన ఖాములలో పిల్లి పెనర, వేరుశనగ మొదలయిన పైర్లు వేసుకున్నట్లుయితే మార్చి 15 వ తేదీ వరకు నీరు పెట్టుకొనవచ్చునని మంత్రిగారు చీఫ్ ఇంజనీరు, రివెన్యూ డిప్యూటీ మెంబరు తదితర అధికార్లందరూ చెప్పుచున్నప్పటికీ క్రింద గ్రామాధికారుల కొన్నిచోట్ల (ఉదా :- పశ్చిమ గోదావరి సర్పాపురం తాలూకా పెనుమంచిలి గ్రామాధికారి) పైర్లు వేయుటకు వీలులేదనీ, నీరు పెట్టుకొనుటకు వీలులేదని అలా చేస్తే శిక్షింపబడుదురని దండోరాలు వేయించి, రైతులను యిబ్బంది పెడుతున్నందుకు విచారము తెలుపుటకై.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker .— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not completing the investigation of the project over the river (near Damalcheruvu) to supply water to Pakala tank.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not increasing the Ayacut under Venkateswara Cheruvu (near Kavetigaripalle in Pakala Firka in Chendragiri taluk, Chittoor District) by increasing the length and height of the bund between the two hillocks.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not taking up the investigation of the project over Gogulamma River (near Kallur pakala Firka in Chendragiri taluk in Chittoor District).

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not increasing the Ayacut under Maddinayani-palle tank (Pakala firka, Chendragiri Taluk, Chittoor District) by increasing the length and height of the bund.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not taking up the investigation of the following projects in Pakala firka in Chendragiri taluk :—

1. Project over Gudivarithippa (near Padiputlabylu).

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

వరంగల్ తాలూకా ధర్మనాగరం చెరువులోకి ధూలిమిట్టవాగును మరల్చటానికి యంతవరకు పూనుకోనందుకు చర్చించటానికి.

To reduce the allotment of Rs. 7.89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

వరంగల్ తాలూకాలోని వర్దన్నపేట కొనారెడ్డి చెరువులోకి వెళ్ళే కాలవ కు పెట్టర్స్ కట్ట యంతవరకు అనకట్ట కట్టకుండా వుండి పెట్టర్స్ నిరుపయోగమైనందుకుగాను చర్చించటానికి.

To reduce the allotment of Rs. 7,89.09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

వరంగల్ జిల్లా జనగామ తాలూకాలోని గండిరామారం ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి తగు చర్యలు తీసుకోవటానికి చర్చించటానికిగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

వరంగల్ తాలూకా కొత్తూరు అకెరు పై ప్రాజెక్టు నిర్మాణం ప్రారంభించ
వందుకు చర్చించుటకుగాను.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not providing allotment for Bommalapuram tank and Kolukula tank in Markapur taluk, Kurnool district.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not providing allotment for cement channaling for Cumbum tank in Kurnool district.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not providing allotment for supply channel from Theegaleru to Pedda Araveedu tank and Devarajugattu tank.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not providing allotment for Theegaleru Anicut at Thokapalli Markapur taluk, Kurnool district.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

నల్లగొండ జిల్లా దేవరకొండ తాలూకాలోని గుడిపల్లి వాగుపై అనకట్ట నిర్మించుటలో శ్రద్ధ వహించకపోవడం గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for irrigation by Rs. 100/-

నల్లగొండజిల్లా దేవరకొండ తాలూకా వావిలకొలను గ్రామంలోని మాలకుంట గండి మరమ్మత్తు చేయకపోవడం గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

దేవరకొండ తాలూకాలోని పాల్వాయి వాగునాలా తీయించి మేడవరం చెరువు లోకి నీరు యిచ్చుటలో శ్రద్ధ వహించనందుకు చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

దేవరకొండ తాలూకాలోని షేళ్ళమ్మ చెరువు మరమ్మత్తు చేయుటలో జాప్యము జరుగుచున్నందుకు చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

నల్లగొండజిల్లా దేవరకొండతాలూకాలోని దెంచిప్రాజెక్టు ద్వారాపై మూడుఅడుగుల ఎత్తు ద్వారం పెంచుటకుగాను సర్వే చేయబడి ఎస్టిమేటును మంజూరు అయినా యంతవరకు పని ఆరంభించకపోవడం గురించి చర్చించుటకుగాను.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To press for the construction of an ordinary lock at Kundaleswaram weir or a tidal lock at Pallamkuru on the Bank Canal in the Godavari Central Division.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not expediting the estimates and not ordering for construction of Reservoir on Pulativanka near Mamadur, Anantapur district.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge upon the Government to examine the excavation of a supply channel from river Bahuda to Chinnatip-pasamudram tank, Madanapalli taluk, Chittoor district.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge upon the Government to further pursue the Bahuda Project at Nimmonapalli of Madanapalli taluk from the point at which it was dropped and to cause re-estimates of the same with a lower level of the dam height to make it less unproductive as a special measure in this chronically famine affected area.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

శాశ్వత కరువు నివారణావశ్యకతను గుర్తించి మదనపల్లె తాలూకా నిమ్మన పల్లె వద్ద బాహుదా రిజర్వాయరును పునఃపరిశీలించి, లాభదాయకము కాకపోయి నప్పటికిన్ని పై దృష్టిలో, దాని నిర్మాణమునకు పూనుకొనవలెనని ప్రభుత్వముపై ఒత్తిడి తెచ్చుటకు,

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

నల్లగొండ జిల్లా రామన్నపేట తాలూకాలో భీమలింగంకత్వా ఆనకట్టను పెడల్పు, ఎత్తుచేసి వలిగొండ చెరువునుండి అర్రూరు, వెలువర్తి గ్రామాలకు కాల్వ తీయుటకు సర్వే జరిగిన పని ప్రారంభించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

నల్లగొండ జిల్లా రామన్నపేట తాలూకాలో మాసాంపల్లి చెరువు గండి మరమ్మత్తుకు మంజూరు అయి 7 సంవత్సరాలు అయినా పని నేటి వరకు ప్రారంభించనందుకు.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

తె.సి. కెనాలు క్రింద తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికాంతమువరకు సేద్యంలోకి 1,03,000 ఎకరాల భూమిని తెచ్చుటకు ప్రకటించి ప్రభుత్వం 1962-63 వరకు 29,400 ఎకరాలు మాత్రమే సేద్యంలోకి తెచ్చినందుకు చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

మూసీ ప్రాజెక్టు క్రింద మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికాంతమువరకు 33 వేల యెకరాల భూమిని సేద్యంలోకి తెచ్చుటకు ప్రభుత్వం పథకం వేసి 1962-63 వరకు 13 వేల ఎకరాల భూమిని మాత్రమే సేద్యంలోకి తెచ్చినందుకు చర్చించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

కడెం ప్రాజెక్టు క్రింద మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికాంతమువరకు 35,000 ఎకరాల భూమిని సేద్యంలోకి తెచ్చుటకు ప్రభుత్వం పథకం వేసి 1962-63 వరకు 2,400 ఎకరాల భూమిని మాత్రమే సేద్యంలోకి తెచ్చినందుకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

నారాయణపురం ఆనకట్ట క్రింద మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికాంతము వరకు 18500 ఎకరాల భూమిని సేద్యంలోకి తెచ్చుటకు ప్రభుత్వం పథకం వేసి 1962-63

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1963—
1964. Voting of Demands for
Grants.*

[4th March, 1963 507

వరకు 4,400 ఎకరాల భూమిని మాత్రమే సేద్యంలోకి తెచ్చినందుకు చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

మహబూబనగర్ ప్రాజెక్టు రిపేరుపై ప్రభుత్వం 1961-62 నుండి 1963-64 వరకు యేలాంటి స్వల్ప మొత్తాన్ని కేటాయించనందుకు చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

ఫతెసహర్ ప్రాజెక్టు మైన్ ఔనెన్స్ రిపేరుపై ప్రభుత్వం 1961 నుండి 1963 వరకు 1963-64 సంవత్సరం బడ్జెటులో డబ్బు కేటాయించకపోవుటం గురించి చర్చించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

హైదరాబాదునుండి ప్రవహించుచుండే మూసీనదిపై 22 అనకట్టలు శిథిలావస్థలో వున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం వాటి రిపేరుకై పూనుకొని అధికాహారోత్పత్తిని గావించుటకు విఫలమైనందుకు చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

భువనగిరి తాలూకాలోని కొలనుపాక కొత్త చెరువు మత్తడి నిర్మాణానికి 18 వేల డబ్బు సాంక్షిక అయినప్పటికీ దాని నిర్మాణానికి పూనుకోకపోవటం గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

భువనగిరి తాలూకాలోని గంధవాళ్ళ చెరువు మరమ్మత్తు ప్రధమ, ద్వితీయ, తృతీయ వంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చబడి నేటివరకు నిర్మాణానికి పూనుకోనందుకు చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,39,700 for Irrigation by Rs. 100/-

భువనగిరి తాలూకాలోని పుల్లమిపల్లి ఆనకట్ట రిపేరుకు ప్రభుత్వం 1958 సంవత్సరములో 35 వేలు మంజూరు గావించినప్పటికీ నేటివరకు దాని నిర్మాణమునకు ప్రభుత్వం పూనుకోనందుకు చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

పోచంపాడు ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి హైదరాబాదు ప్రభుత్వం స్కిం తయారు గావించి ప్రాథమిక పనులు ఆ ప్రభుత్వం మొదలుపెట్టినప్పటికీ ఈ ప్రభుత్వం దాని నిర్మాణానికి గట్టిగా పూనుకోనందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

తెలంగాణాలోని జిల్లాలందు ఆయా గ్రామాలందుగల చెరువు కుంటల రిపేరుకు ప్రభుత్వం పూనుకొని అధికాహారోత్పత్తిని గావించుటకు ప్రభుత్వం పూనికలో పనులు నిర్వహించుటలో విఫలమైనందుకు చర్చించుటకు.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

గోదావరి కృష్ణానదీ జలాల పంపిణీ 1951 సంవత్సరమునాటి అగ్రిమెంటుకే ప్రభుత్వం కట్టుబడి కేంద్రముతో. ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలతో గట్టిగా వాదించుటలో ప్రభుత్వం విఫలం కాకూడదని చర్చించుటకు.

The cut motion was negatived.

(Sri K. L. Narasimha Rao pressed for a division)

The House divided : Ayes : 35 : Noes 95.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అంగీకరించినా అంగీకరించక పోయినా శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు నిర్మాణ పనులు అగిపోవని నీటిపారుదల మంత్రిగారు ప్రకటించారు. ఆ ప్రకటనను కార్యరూపములోకి తీసుకవచ్చుటకు చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

ప్రభుత్వం మధ్య తరగతి, చిన్న తరహా ప్రాజెక్టుల నిర్మాణ పనులకు పూను కొనుటలో విఫలమైనందుకు చర్చించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

100 ఎకరాలకు పైగా గల ఆయకట్టు చెరువులను జిల్లా పరిషత్లకు అప్పగించడానికి అనుగుణ్యముగా మొత్తాలను కాని స్టేఫ్నుగాని ప్రభుత్వం అప్పగించ నందుకు యేర్పడిన పరిస్థితులను చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

భువనగిరి చెరువులోకి వచ్చే కట్టుకొల్పను వెడల్పు చేయుటకు ప్రభుత్వం పూనుకోనందుకు జరుగుచున్న నష్టము గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,87,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

భువనగిరి తాలూకాలోని కొలనుపాక గ్రామ కొత్త చెరువు రెండు మత్త దులు తగ్గించి కట్టుటవల్ల వరదప్రవాహానికి ఆ చెరువు క్రిందగల 100 ఎకరాల పంట పొలాలు పూర్తిగా పాడై పోవుచున్నప్పటికి ప్రభుత్వం మత్తడి నిర్మాణానికి మంజూరైన 13 వేల డబ్బుతో కట్టకపోవుట గురించి చర్చించుటకుగాను.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To discuss about the repairs to be made to Palakodu (a drainage channel) in Gudivada taluk which has been

510 14th March, 1963

Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1963—
1964. Voting of Demands for
Grants.

causing a lot of damage to crops in vast area of fertile lands.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To discuss about the non-implementation of Buddimeru Drainage Schemes (i. e., bunds formation, straightening of Upputeru etc.) by Government.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

Failure of Government to repair a drainage channel passing from Pamarru and Kondiparru to Rummanapudy of Gudivada taluk, Krishna district—which is responsible for destruction of crop in thousands of acres of land every year.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

మైనరు యిరిగేషను చెరువులు, మరమ్మత్తులు లేకపోవుటచేత వర్షించుటకు గాను.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

— To criticise the Government for dropping the amount for the erection of shutters to Godavari Anicut at Dhoulleswaram.

The cut motion was negatived.

Demand No. XLVI. Capital Outlay on Multipurpose

River Schemes. Rs. 18,53,70,600

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by Rs. 100/—

నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ఎంప్లాయిస్ మరియు లేబరు యూనియన్‌ను (ఎ పి. టి. యు. సి.) గుర్తించకపోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by Rs. 100/—

నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ఎంప్లాయిస్ మరియు లేబరు యూనియన్ రహస్య బ్యాలెటుద్వారా తేల్చి రికగ్నైజ్డ్ చేయుటకు పూనుకొనక పోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by Rs. 100/—

నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ఇంజనీయర్ శ్రీ. జి. కె. రెడ్డిగారు యూనియన్ ప్రతినిధులతో చర్చించ నిరాకరించినందులకు చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by Rs. 100/—

నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ఎంప్లాయిస్‌ను పర్మినెంటు చేయటం గురించి చర్చించుటకుగాను.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by Rs. 100/—

For not granting sufficient allotment to H.L.C. for its completion by 1965.

To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by Rs. 100/—

for not taking serious steps to expedite Localisation, not appointing a chemist under H.L.C.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by Rs. 100/-

to criticise the Government for not starting the 2nd tunnel of the Right Bank Canal of the Nagarjuna Sagar Project and commence the second stage.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by Rs. 100/-

to impress upon the Government to request the Government of India to exempt from payment interest on the Capital Outlay on the Multipurpose River Schemes till the ayacut irrigated.

The cut motion was negatived.

(Sri. K.L. Narasimha Rao pressed for a division.)

The House divided : Ayes :35 ; Noes 100.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by Rs. 100/-

To criticise the Government for slow down construction of Srisaïlam, and Pochampad Project.

The cut motion was negatived.

(Sri K. L. Narasimha Rao pressed for a division)

The House divided : Ayes : 35; Noes : 100.

The cut motion was nagtived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by 100/-

To impress upon the Government to extend the branch Canal No. 37 to give water to Ladmanand, Meenarpahi, Sangam, Bhavanipet, Hamanapuram, Bopparam and Ghanpuram in Bodhan taluk, Nizamabad District⁶ Nizam Sagar canals.

The cut motion was negatived.

Demand No. XLVII. Capital Outlay on Irrigation

Rs. 6,81,27,000

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 6,81,27,000 for Capital Outlay on Irrigation by Rs. 100/-

To regret for not allotting funds for Daggubadu High Level Channel Scheme.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 6,81,27,000 for Capital Outlay on Irrigation by Rs. 100/-

కరీంనగరు జిల్లాలోని మూలవాగు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం త్వరీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ప్రభుత్వం చేర్చి మొదట సంవత్సరంలోనే నిర్మాణానికి పూనుకొంటా నని ప్రభుత్వం ప్రకటించినప్పటికీ దాని నిర్మాణానికి పూనుకోనందుకు చర్చించుటకు గాను.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 6,81,27,000 for Capital Outlay on Irrigation by Rs. 100/-

To urge the Government to take up the 'Ampada Reservoir Scheme' in East Godavari District, Pattipadu Taluk.

To reduce the allotment of Rs. 6,81,27,000 for Capital Outlay on Irrigation by Rs. 100/-

To draw the attention of the Government to the urgent need to take up the Yeluru Reservoir scheme in East Godavari district.

To reduce the allotment of Rs. 6,81,27,000 for Capital Outlay on Irrigation by Rs. 100/-

To impress upon the Government the urgency for taking up Ravuthulapudi Dam work in Pattipadu taluk, East Godavari district.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker : The Question is :

To reduce the allotment of Rs. 6,81,27,000 for Capital Outlay on Irrigation by Rs. 100/-

To impress upon the Government to go a head with Srisailem Hydro Electric Project expeditiously.

The cut motion was negatived.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- అధ్యక్షా, నేను ఒక పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రైట్ చేస్తున్నాను. ఇదివరకు డిమాండులో ఎలక్ట్రిసిటీ మొత్తానికి డబ్బు ఇవ్వామన్నారు. ఇప్పుడు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు మొత్తం ఇవ్వటంలో - దానికి సంబంధించినవారలు మాకు చూపించలేదు. అట్లాంటు పేపర్స్ కూడా మీరు బడ్జెట్ లో చూసి ఉంటారు. బడ్జెట్ డిటెయిల్స్ డిమాండ్స్ లో చూసినట్లయితే 10, 15 పేజీలు

ఖాళీగా ఉండిపోయినవి, దానికి క్రిందటి సంవత్సరం ఓటు ఉంది. ఆ క్రిందటి సంవత్సరం ఓటు ఉంది. కాని యిప్పుడు ఆ వది, పదిహేను పేజీలు ఖాళీగా ఉండిపోయినవి. దానికి కారణం ఏమంటే ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు వివరాలకొరకు పంపించామన్నారు. ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డునుండి ఆ వివరాలు ఎందుకు తెప్పించలేదు? ఫిబ్రవరిలోగా గవర్నమెంటు అన్ని డిపార్టుమెంటునుండి డిటెయిల్స్ ఎస్టిమేట్స్ తెప్పించుకోవాలి. బడ్జెట్ చర్చల సందర్భంలో అవన్నీ మాకు యివ్వాలి. మేము డిస్కస్ చేయాలి. దానిని ఓటు చేయకుండా, తక్కినవాటిని డిస్కస్ చేస్తే, మేం డిస్కస్ చేసిన నట్లెక్కు వారు కన్సెడ్రేషన్ లోకి తీసుకోవాలి. ఆ పరిస్థితి ఉండగా—మాకు ఉన్నటువంటి ఆ ప్రివిలేజ్ ఇప్పుడు లేకుండా పోయింది. శాసనసభకు చర్చచేసే అవకాశం, టైమ్ ఇది ఒక్కటే. ఆ టైమ్ కు ఇవ్వకుండా, తర్వాత ఇచ్చిన ప్రయోజనం లేదు. మాకు లెజిటిమేట్ గా స్టేట్మెంట్ గా ఉన్న అధికారానికి అవకాశం ఇవ్వకుండా—ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డుకు సంబంధించిన ఇన్ ఫర్మేషన్ మాకు ఇవ్వలేదు కనుక, యీ ఎలక్ట్రిసిటీమీద—యీ జనరల్ డిమాండుకు మేము ఓటు ఇవ్వటం న్యాయం కాదు. ఓటు ఇమ్మని మమ్మల్ని అదగటం న్యాయం కాదు. దీనిమీద తమరు రూలింగు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉన్నది. తమరు మొన్న ఇరెగ్యులర్ అనికూడ అన్నారు. అసలు డిమాండు మూవ్ చేసినప్పుడు అన్ని సబ్జెక్టుకు కలిపి డిమాండు పెట్టారు గనుక, ఆ రోజు నేను యీ పాయింటు లేవదీయలేదు. నేను ఆ ఒక్కటి చదివి వినిపిస్తాను.

“In February of each year the Board shall submit to the State Government a statement in the prescribed form the estimated capital and revenue receipts and expenditure for the ensuing year. The said statement shall include a statement of the salaries of Members, officers and servants of the Board and of such other particulars as may be prescribed. The State Government shall as soon as may be after the receipt of the said statement (i.e. immediately after February,) cause it to be laid on the Table of the House, or as the case may be, Houses of the State Legislature and the said statement shall be open to discussion therein but shall not be subject to vote. The Board shall take into

consideration any comments made on the said statement in the State Legislature.

The Board may at any time during the year in respect of which a statement under sub-section (1) has been submitted, submit to the State Government a supplementary statement, and all the provisions of this section shall apply to such statement as they apply to the statement under the said sub-section."

మావద్దనుండి వోటు తీసుకొనేముందు వాటికి సంబంధించిన వివరాలన్నీ మాముందు పెట్టి మా అభిప్రాయం తీసుకోవలసిఉంది. వాటి వివరాలు మాముందు పెట్టి, వాటిమీద డిస్కషన్ అయినతర్వాత, మా అభిప్రాయాలు తీసుకొని, తర్వాత ఆ డిమాండ్స్ కు ఓటు తీసుకోవటం జరగాలి. అప్పుడే సరైనటువంటి స్టాట్యుటరీ అధికారాన్ని మేము వినియోగించినట్లు అవుతుంది. దానికి మీరు మాకు ప్రొటెక్షన్ ఇవ్వాలని - అందువల్ల దీనిని ఓటుకు పెట్టకూడదని నేను కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker : what bearing has that got with regard to this Demand, Mr. Gopalakrishnayya. On a previous occasion when you raised the same point I had given my ruling.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : It was an observation, Sir.

Mr. Speaker : Observation in the sense : How could it prevent the discussion on the Demand or the Demand being moved by the hon. Minister. The discussion has taken place and the hon. Minister has also given his reply. Now, we are in the stage of voting. You cannot raise this objection or point of order at this stage. If you had pressed it at earlier stage, we would have foreseen it.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : We had combined all the subjects then. There was no question of raising it then.

Mr. Speaker : That was agreed to by the leaders of Opposition parties and because the Opposition leaders also agreed, both the Demands were taken up together.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : I am not questioning about it. I am saying about the legality and the provision in the Electricity Act which has not been complied with by the Government i.e. before the end of February the statement must be placed before the House.

Mr. Speaker : And the failure to submit that report within the time does not in any way prevent the Demand being moved. That is my point.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : But, there is no opportunity for us to discuss on .....

Mr. Speaker : You might be handicapped as I said the other day. I agree with you there. But that does not in any way prevent the hon. Minister or the Government from coming forward with their Demand

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : We have got the only opportunity to discuss at this time, Sir, and there is no other way. That is why I am raising the point of order. If we are not given the opportunity, a Statutory right is lost for us.

Mr. Speaker : Not only in this case, but in various other cases also the Government have to submit the reports within a particular time prescribed. For instance, the R.T.C. have got to submit their report to the Government and the Government will have to place it on the Table of the House. Similarly the Mining Corporation.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : In this specifically it is said 'in February of each year'.

Mr. Speaker : Well, that has not been done. The report has not been submitted to the Government nor have the Government placed it on the Table of the House. Certainly if that had been submitted to the Government and Government had placed it on the Table of the House

in time, the hon. Members would have been in a position to go through the report and offer their views.

Demand No. XXXI Electricity

Rs. 3,26,88,000

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

1962-63 సంవత్సరములో 4,58,94,500 మొత్తం కేటాయించి 1963-64 సంవత్సరములో 3,26,88,000 వరకు తగ్గించినందుకు ప్రభుత్వ విధానాన్ని విమర్శించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

వ్యవసాయానికి ఇవ్వబడుచున్న విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ ప్రతి ఆదివారం ఆపుచున్నందువలన పంటల కగుచున్న నష్టము గురించి చర్చించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి కొరతవలన ప్రభుత్వం సౌక్ష్మన్ అయిన బావులకు, 'వ్యవసాయ' చిన్నచిన్న పరిశ్రమలకు విద్యుచ్ఛక్తి, సప్లయ గావించనందులకు యేర్పడిన ఇబ్బందుల గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

గట్టిగా ప్రయత్నము చేసి బోలెడు డబ్బు ఖర్చుపెట్టి కొన్ని గ్రామాలకై విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించటం. 3, 4 సంవత్సరాల క్రింద దరఖాస్తులు పెట్టుకొన్న గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుటలో ప్రభుత్వం విఫలమైనందుకు చర్చించుట గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

ప్రభుత్వం నీటి వనరులు లేని మెట్ట పార్శ్వాతాలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చి విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుటకు పూనుకోనందులకు చర్చించుట గూర్చి.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

నల్లగొండ జిల్లాలోని రామన్నపేట తాలూకాలోని ఆత్మకూరు, బాడ, కారలు పల్లి, చందెపల్లి, ఆరూరు మొదలగు గ్రామాలవారు 1960 సంవత్సరములో దరఖాస్తులు పెట్టుకొని బోలెడు డబ్బు ఖర్చుపెట్టుకున్నా ప్రభుత్వం పై గ్రామాలకు నేటి వరకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుటలో విఫలమైనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

భువనగిరి వియోజకవర్గములోని గొలనకొండ, అమ్మనబోలు, మాటూరు, పరటూరు, టంగుటూరు మొదలగు గ్రామాల వారు గత 2 సంవత్సరములనుండి విద్యుచ్ఛక్తి, సప్లయ గావించుటకు దరఖాస్తులు పెట్టుకొన్నప్పటికీ ప్రభుత్వం నేటివరకు యేలాంటి చర్య తీసుకోనందుకు చర్చించుట గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

పశ్చిమవరకు అమలులో వున్న విద్యుచ్ఛక్తి రేట్టును హెచ్చించి 1.3.1963 తేదీనుండి హెచ్చింపు రేట్టును అమలులో పెట్టుచున్నందువల్ల కలిగే దుష్ఫలితాలను చర్చించుటకుగాను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

ఇంతవరకు అమలులో వున్న విద్యుచ్ఛక్తి రేట్టు ప్రతి యూనిట్ కు ప్లాట్ రేట్టుగ వున్న 9, 8, 6 నయాపైసలను రద్దు గావించి ప్రతి యూనిట్ కు 8 నయాపైసలు విధించి వసూలు గావించుటకు పూనుకొన్నందువల్ల రాబోయే ప్రమాదము గురించి ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88, 000 for Electricity by Rs. 100/-

ఇంతవరకు అమలులో వున్న విద్యుచ్ఛక్తి రేట్టును రద్దు గావించి, 1.3.63 తేదీనుండి కొత్తరేట్టు యగు పశ్చిమ హెచ్. పి. కి 20 రూపాయలు మినిమమ్ చార్జీను 45 రూపాయలు వరకు పెంచుటవలన రైతాంగానికి కలుగనున్న తీరని నష్టాన్ని పశ్చిమ దృష్టికి తెచ్చుట గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుటకు ప్రభుత్వం పూనుకున్నప్పుడు రైతుకు 5 హెచ్.పి. లేక 5 హెచ్.పి. ఎలక్ట్రిక్ మోటారు అవసరమయినప్పటికీ విద్యుచ్ఛక్తి కాఖవారు స్కీం రెమ్యూనరేట్ గా ఉండలేదని కలంపులో 5 హెచ్.పి. 7.5 హెచ్.పి. 10 హెచ్.పి. ఎలక్ట్రిక్ మోటార్లు బావులకు పెట్టుకుంటామని రైతులతో అగ్రి మెంటు గావించుటవల్ల, హెచ్చించబడిన రేటువల్ల రైతులకు కలుగుచున్న ఇబ్బం దులను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Elec-
tricity by Rs. 100/-

శ్రీకైలం విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసికో నందుకు చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Elec-
tricity by Rs. 100/-

వ్యవసాయానికి ఇస్తున్న విద్యుచ్ఛక్తి మోటార్లకు 5 ఫేజ్ డు మీటర్లు ఇచ్చే బదులు సింగిల్ ఫేజ్ డు మీటర్లు ఇచ్చుటవల్ల ఎక్కువ ఖరం పడి అది పనిచేయక పోవుటం. సరిగ్గ లెక్క చూపకపోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Elec-
tricity by Rs. 100/-

విద్యుచ్ఛక్తి కాఖలో పని చేస్తున్న వైర్ మెన్, లైన్ మెన్, వాచ్ మెన్ మొద లగువారు చాలాకాలంనుండి ఉద్యోగ పనులను నిర్వహించుచున్నప్పటికీ వారిని పర్మి నెంటు ఉద్యోగాలుగ నిర్ణయించినందువల్ల కలుగుచున్న ఇబ్బందులను చర్చించుటకు గూర్చి.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Elec-
tricity by Rs. 100/-

To criticise the Government to its utter failure for not having provided adequate rural electrification.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Elec-
tricity by Rs. 100/-

To discuss the supply of Electricity to (1) Pulivendala taluk (2) Cheepurupally taluk, (3) Giddalur taluk.,

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Elec-
tricity by Rs. 100/-

నెల్లూరుజిల్లా కనిగిరి, పొదిలి, దర్శి మొదలగు మెట్ట తాలూకాలకు వ్యవసాయమునకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ చేయలేకపోవు విధానమును విమర్శించుట.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

నెల్లూరుజిల్లా కనిగిరి పట్టణమునకు డీజిలు యింజను ద్వారా సప్లయచేయు విద్యుచ్ఛక్తికి సంపత్సరమునకు సుమారు 30000 వేల రూపాయలు నష్టము వస్తున్నప్పటికిన్ని ఒకటిన్నర లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి పొదిలి తాలూకా భీసారికట్ల జంక్షను నుండి మాచేఖండు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ చేయకపోవు విధానమును విమర్శించుట.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

ఆదిల్షాపూర్ లో నిమగ్నమైన రైతాంగానికి చొరలేటుకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయలేని ప్రభుత్వ అసమర్థతను విమర్శించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

for not providing allotment for electrification of Vappulur and Naghulapalem villages of Bapatla taluk, Guntur district.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

for failing to implement the scheme of extending Electricity to Narasalapalem village, Bapatla tq., Guntur District.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

for not regularising the staff working previously in the Electric Corporation at Anakapalli, Visakhapatnam dist. even 23 years after nationalising the Corporation.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,81,000 for Electricity by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరిలోని మెట్టప్రాంతమైన పోలవరం ఏజన్సీలో జంగారెడ్డి గూడెం, కొయ్యలగూడెం, జీలుగుమిల్లి, పోలవరం, ఫిర్యాదులో వ్యవసాయ అవుసరాకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ చేయనందున.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

రాష్ట్రం మొత్తంపై రైతులకు యితర వాడకందార్లకు ఇంజనీరింగుకు వున్న విద్యుత్ కి రేట్లను పెంచినందున ఏర్పడిన పరిస్థితి చర్చించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

for not sanctioning the scheme for rural electrification of Jupudi village, Bapatla tq., Guntur dist.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

Purpose : Government failed to concede the request of the Lisenciates Electrical Engineering (L.E.s) in the revision of their scales of pay along with the (L.C.s) the anomaly and disparity in their scales are - an L.C.E. is being paid Rs. 180-7½-210-10-280-15-400 while L.E.E. is paid 150-7½-210-10-250-though they underwent the same training for the same period, and their original scales of pay Rs.120/- for both revised.

The scales of pays of D.C.E. & D.E.E. and D.M.E. are also different. D.C.E. is being paid Rs. 210/- and D.M.E. & D.E.E. are not paid and their scales not fixed in the pay scales.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

సూర్యాపేట తాలూకాలోని సిరికొండ, సామారం గ్రామాలనుండి గత రెండు సంవత్సరాల క్రితం విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయవలసినదని అక్కడి రైతులు దరఖాస్తులు పెట్టుకొన్నా, వాటిపై ఏ విచారణ చేయకుండా అట్టిపెడుతూ యిప్పటివరకు ఆ గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

నల్లగొండ జిల్లాలో వ్యవసాయ అవసరాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయటం గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

నల్లగొండజిల్లా దేవరకొండ తాలూకా '220' గ్రామాదులలో ఏ ఒక్క-
గ్రామమునకుకూడ విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వకపోవడం గురించి చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Ele-
ctricity by Rs. 100/-

మహబూబనగరమునుండి దేవరకొండ తాలూకా కేంద్రము వరకు ఎలక్ట్రిక్
సంఘాలు తీగలు అమర్చి రెండు సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ దేవరకొండ పట్టణము
నకు గాని, గ్రామాదులకుగాని, విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వకపోవడం గురించి చర్చించుటకు
గాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Ele-
ctricity by Rs. 100/-

for not ordering investigation the possibility for
Hydro-electric project at Talakona water falls, Yerravani-
palyem Firka in Vayalpadu taluk in Chittoor district.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Ele-
ctricity by Rs. 100/-

for not arranging immediate execution of following
scheme. Supply of Electricity to K. odeepalli (near Pakala)
in Chittoor district.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Ele-
ctricity by Rs. 100/-

for not arranging immediate sanction for the follow-
ing Electricity schemes :

(1) 23 additional agricultural Roads at Chinnagotti-
gallu, (2) Supply to Doddipalle and Agraharam villages
in Piler Firka in Vayalpad taluk in Chittoor District.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Ele-
ctricity by Rs. 100/-

for not erecting a new 33 K. V. line from Kalikeri
to Chinnagottigallu and a 33 K. V/11 K. V. Sub-station at
Chinnagottigallu to enable supply of power to Nerabilu,
Udayamanikyam Bodevandlapalle and enroute villages in
Yerravaripalyam firka in Chittoor district.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Ele-
ctricity by Rs. 100/-

to discuss the failure of Government not connecting Chinnagottigallu and Bhimaveram by 11 KV line for enabling supply of power to Bhallampet Digavur, T. Setta-varipalyem and enroute villages in Yerravanipalyem firka, Chittoor district.

To reduce the allotment of Rs. 3,25,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

విద్యుచ్ఛక్తి వభకము క్రింద ఒక హార్డువవరుకు 20 రూపాయలకు బదులు 45 రూపాయలు పెంచే వద్దతిని నిరసించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,25,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

తెలంగాణా ప్రాంతములో 1963-64 సంవత్సరములో విద్యుచ్ఛక్తి విస్తరణ కొరకు కొత్త గ్రామాలను తీసుకోవందుకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

రైతాంగము విద్యుచ్ఛక్తిని అధికోత్పత్తి కొరకు ఉపయోగించే వారిపై ప్రతి హార్డువవరుకు 20 రూపాయలు అమలులో వున్ననాన్నే నిర్ణయించి తీసుకొనుట గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వ్యవసాయానికి అదనపు గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుటకు ప్రభుత్వం విఫలమైనందుకు చర్చించుట గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

తెలంగాణా, రాయలసీమ జిల్లాలు కరువు కాటకాలకు గురియిన ప్రాంతాలకు ప్రభుత్వం ప్రత్యేక స్కీము తయారు గావించి ఎక్కువ గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించి అధికాహారోత్పత్తికి ప్రభుత్వం 1963-64 సంవత్సరం బడ్జెట్ లో అదనపు మొత్తం కేటాయించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

శృతీయ పంచవర ప్రణాళికాంతమువరకు ప్రక్క రాష్ట్రముగు మద్రాసు ప్రభుత్వం రాష్ట్రములోని పశ్చిమ గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుటకు స్కీము తయారుచేసి శరవేగములో ముందుకు పోవుచుంటే, ఈ ప్రభుత్వం తాజేలు నిడకతో

విద్యుచ్ఛక్తి వి సప్లయ గావించుటకు పూనుకొన్నందువలన యేర్పడిన పరిస్థితులను చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 10/-

ప్రభుత్వం సప్లయ గావించుచున్న విద్యుచ్ఛక్తి మధ్య మధ్య సరఫరా కాకపోవటంవలన కలుగుతున్న నష్టము గురించి చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

తెలంగాణా ఫండునుండి నల్లగొండజిల్లాలోని గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా గావించుటకు డెవలప్ మెంటు కమిటీ చేసిన నిర్ణయపు ప్రకారం నేటివరకు భువనగిరి తాలూకాలోని వీరాల, మైలవరం ఇక్కార్తి గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వకపోవుటగురించి చర్చించుట గూర్చి.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తిని అధికం గావించుటకు ప్రభుత్వం సమగ్రమైనస్కీమును తయారుగావించి దాన్ని పట్టుదలతో అమలులో పెట్టుటకు ప్రభుత్వం విఫలమైనందుకు చర్చించుట గూర్చి.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

తెలంగాణా విభులనుండి తెలంగాణా జిల్లాలకు అదనంగా విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుటకు మంజూరుగావించిన మొత్తమును ప్రత్యేకంగా ఖర్చుపెట్టకపోవుటగురించి.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

నల్లగొండజిల్లాను హైదరాబాదు, వరంగల్, ఖమ్మం మూడు డివిజనులక్రింద విభజించి, విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుచున్న సందర్భమున కలుగుచున్న ఇబ్బందులను చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

భువనగిరి తాలూకాలోని రాయగిరి గ్రామ 14 గుడులైతులు 1960 సంవత్సరము ఆరంభములో 11 అదనపు బావులకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుటకు దర

ఖాస్తులు పెట్టుకున్నప్పటికీ వాటికి నేటివరకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుటకు ప్రభుత్వం చర్యతీసికోనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

వ్యవసాయానికై వాడుచున్న విద్యుచ్ఛక్తి బిల్లులను ఒకటి రెండు రోజులు ఆలస్యంగా కట్టినప్పటికీ పెనాలటీలతో వసూలుచేసే జదులు కనెక్షన్ తెంపివేయుట వలన 60, 70 మైళ్ళ దూరానగల కేంద్రాలను పెళ్ళి బిల్లులు చెల్లించి కనెక్షన్ అనుమతి తీసికొని రావాలని అనడంవలన రైతాంగానికి కలుగుచున్న ఇబ్బందులను చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

To discuss about the disbandment of thousands of work charged establishment whokers in this department. Thus causing unemployment for thousands.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

to criticise the Government for entering into an agreement on Sederu in 1962 in advertantly affecting the rights of Andhra Pradesh possessed by the Machikund Agreement 1945-46.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

To criticise the Government for excluding the electricity from the Budget as being done in all these years and avoiding the Parlimentary institutional control.

The cut motions were negatived.

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1963—
1964. Voting of Demands for
Grants.*

14th March, 1963 527

Demand No. XLVIII Capital Outlay on Electricity Schemes :

Rs. 6,09,66,600

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 6,09,66,600 for Capital Outlay on Electricity Schemes by Rs. 100/-

నాగార్జున సాగర్ లో ఎలక్ట్రిసిటీ ప్రాజెక్టులు ప్రస్తుతం విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో రాష్ట్రంలో ఉన్న అత్యవసర పరిస్థితినిబట్టి ఎంతో అవసరమైనా దాని విషయమై మౌనము వహించుటవలన విచారము తెలుపుటకు.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 3,59,41,000 under Demand No. XXIX – Interest on Capital Outlay on Multipurpose River Schemes.”

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 7,89,09,700 under Demand No. XXX – Irrigation.”

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 18,53,70,600 under Demand No. XLVI – Capital Outlay on Multipurpose River Schemes.”

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 6,81,27,000 under Demand No. XLVII – Capital Outlay on Irrigation.”

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 3,26,88,000 under Demand No. XXXI - Electricity.”

That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 6,09,66,600 under Demand No. XLVIII – Capital Outlay on Electricity Schemes.”

The motions were adopted and the Grants made.

DEMAND No. XXXII - PUBLIC WORKS-Rs. 9,65,29,000.

DEMAND No. XLIX - CAPITAL OUTLAY ON PUBLIC
WORKS Rs. 3,89,29,000.*The Minister for Communcations (Sri Mir Ahmed Ali Khan) :—*

Sir, I beg to move :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 9,65,29,000 under Demand No. XXXII - Public Works.”

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 3,89,29,000 under Demand No. XLIX - Capital Outlay on Public Works.”

Mr. Speaker : Motion moved.*Sri Mir Ahmed Ali Khan :* A copy of my speech is placed on the Table of the House. I will reply at the end of the debate.*Mr. Speaker :* Members will please move their cut motions.*Sri M. Pitchaiah :—*Sir, I beg to move :To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 Public
Works by Rs. 100/-

గుంటూరు జిల్లా ఒంగోలు తాలూకా బకింగుహమ్ కెనాల్ 169 వ మైలునుంచి 183 వ మైలు వరకు వరదలుకు కాలువపూడి నిల్లు పనిచెయ్యక అనేక వేల కుటుంబములు జీవించే పడవలు తిరగక యిబ్బందిపడుచున్నప్పటికినీ 180 వ మైలు వద్ద కాలువ కట్ట తెగి గండి పడినది. పడినప్పటికి ప్రభుత్వము నదరు పనివి సత్వరము చేయనందున విచారము ప్రకటించుటకు.

Mr. Speaker : Cut motion moved.*Sri S. R. Datla :* Sir, I beg to move.To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 Public
Works by Rs. 100/-

తణుకు తాలూకా కానూరు అగ్రహారం గ్రామస్థులు తమ రోడ్డు నిర్మాణం కొరకు 10 వేల రూపాయలు కంట్రీబ్యూషను యిచ్చి రోడ్డు వేయించుకుంటున్న సందర్భములో ఎస్టిమేటు ప్రకారం సోలంగు రాయి 6 అం.లు వేయటకు బదులు కంట్రాక్టరు 3 అంగుళముల రాయి వేస్తున్న సందర్భములో గ్రామస్థులు పంచాయితీ తమ అభ్యంతరం తెల్పుతున్నా నేటికీ విచారణ చేయనందుకు చర్చించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 Public Works by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో పోలవరం తాలూకాలోని సంగారెడ్డి గూడెం-బుట్టాయి గూడెం రోడ్డును మెటలు చేయనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 Public Works by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని పోలవరం తాలూకాలో గల కన్నాపురం - జీలుగుమిల్లి రోడ్డు పూర్తిగా చెడిపోయిననూ దాగుచేయనందున.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 Public Works by Rs. 100/-

తణుకు తాలూకా పెనుగొండ నుండి సిద్ధాంతం రోడ్డు పూర్తిగా పాడగుటచే ఆర్. టి. సి. బస్ లు కొంతకాలం తిరుగుట కూడ మానివేయవలసి వచ్చింది. నేటి వరకు ఆ రోడ్డు హైవేస్ డిపార్టుమెంటు వారు పూర్తిగా దాగుచేయనందున ఏర్పడిన పరిస్థితిని గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 Public Works by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని కన్నాపురం - జీలుగుమిల్లి రోడ్డు మీద ప్రయాణ మునకు ఆటంకముగ నున్న కాలువలకు వంతెనలు నిర్మించలేకపోయినందున.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri T. Chenchiah : Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

For the failure of the Government to regularise the service conditions of the High Ways Workers in the State.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

For the failure of the Government to maintain our Roads on par with the roads in other states in the vicinity.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 Public Works by Rs. 100/-

To discuss the policy of the Government regarding the allotment of Government houses to the I. A. S. and Deputy Secretaries giving priority overlooking the needs of the Junior Officers and N.G.O's in the Hyderabad City.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri Elimineti Peddaih : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

నల్లగొండజిల్లా దేవరకొండ తాలూకా దిండి ప్రాజెక్టులోని మునిసిపల్ వర్కుస్ను తొలగించి వారికి చెందవలసిన గ్రామ్యుటీ చెల్లించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

నల్లగొండజిల్లా మునగాల పరగణాలో హైవేస్ కిపార్టుమెంటు పనివారలకు రిటైరింగ్ మెంటు కాంపెన్సేషన్ చెల్లించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

For not paying yearly increments to the Workers in Dindi project of Nalgonda District since 1957.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri S. R. Datla : Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

తణుకు తాలూకా ఏతంపూడినుండి ఐనపర్రు వర్కువున్న రోడ్డునిర్మాణం చేసి 10 ఏండ్లఅయినది. ఇంతవరకు యీ రోడ్డును బాగుచేయనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలోని అత్తిలి, భీమవరం వయా కంచుమర్రు రోడ్డును స్కిన్నింగ్ పురమునకు, కోరుకొల్లు గ్రామమునకు మధ్య పూర్తి చేయకుండా వదిలివేసి నందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

తణుకు తాలూకా పొదలాడ గ్రామంనుండి ముసమర్రు వరకు వున్న మట్టి రోడ్డును ఇంతవరకు మెటలు రోడ్డుగా మార్చనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

తణుకు తాలూకా సూరంపూడి గ్రామంనుండి విప్పర్రు వరకు రోడ్డు నిర్మాణం చేయనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

తణుకు తాలూకాలో పేకేరుపేరేటిపాడు, ఖండవల్లి, మల్లేశ్వరం, అన్నవర ప్పాడు - పి వేమవరం గ్రామములకు అవుసరమైన నక్కల కాల్య బిగ్గి నేటికీ నిర్మాణం చేయనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

తణుకు తాలూకా పెనుగొండనుండి కంఠేరు వరకు రోడ్డు ప్రయాణంచేయుటకే పీలుపడనంతగా చెడిపోయినప్పటికీ ప్రభుత్వం పట్టించుకొనకుండా వున్నందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

తణుకు తాలూకా అత్తిలి పంచాయితీ సమితిలో జుత్తిగ - వేల్పూరు రోడ్డునకు, జుత్తిగ మల్లిపూడిగ్రామముల మధ్య గోస్త నదికి పక్క వంతెన నిర్మించనందులకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

తణుకు తాలూకా అత్తిలి పంచాయితీ సమితిలో వేల్పూరు - జుత్తిగ రోడ్డును కాయపురంనుండి, జుత్తిగవరకు కంకరరోడ్డును వేయకుండ చాలాకాలంగా ఆపిఉంచి నందులకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

తణుకు తాలూకా అత్తిలి పంచాయితీ సమితిలోని అత్తిలి - పొదిలి, సమితి రోడ్డు చాలకాలంగా పూర్తిగా పాడయిపోయిన వర్షాకాలంలో మనుష్యులుకూడ నడవడానికి పీలులేని స్థితిలో ఉన్నా ఇంతవరకు మరమ్మత్తు చేయనందులకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

పల్లిమ గోదావరి జిల్లాలోని నల్లజర్ల-కోడేరు మైవేసు రోడ్డునందు మొత్తం 8 ఫర్లంగులు ప్రత్యేకంగా రిపేరు చేయవలసి ఉన్నా దానిని ఇంతవరకు చేయనందులకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలోని నల్లజర్ల - కోడేరు రోడ్డు పిప్పరనుండి కోడేరు వరకు పూర్తిగా పాడై ప్రయాణీకులకు చాలా ఇబ్బందికరంగా ఉన్న ఇంతవరకు బాగు చేయనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

తణుకు తాలూకా ఉత్తర పంచాయతీ సమితికి చెందిన మామూడూరు రోడ్డు పూర్తిగా పాడై పోయి చాలకాలమైనా ఇంతవరకు మరమ్మత్తు చేయనందులకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

తణుకుతాలూకా ఏలేటిపాడునుండి ఇరగవరము వెళ్లే రోడ్డు పూర్తిగా చెడి పోయి ప్రయాణాలు చేయుటకు కనీసం రైతులు పండిన ధాన్యమును మిల్లలకు తీసి కొనిపోవుటకు బండ్లు నడుచుటకు కూడా వీలు లేకుండా పోయినా ప్రభుత్వం రోడ్డు నిర్మాణం చేయనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

తణుకుతాలూకా అత్తిలి పంచాయతీ సమితిలోని అత్తిలి, వరిషేడు రోడ్డు చాలాకాలంగా పాడై యున్న ఇంతవరకు బాగుచేయనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

తణుకు తాలూకా అత్తిలి పంచాయతీ సమితిలోని మంచలి, ఉనికిలిరోడ్డు 10 నుండి పూర్తిగా పాడై పోయినా చిరకాలం నుండి బాగుచేయనందులకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

తణుకు తాలూకాలో తీపర్రువద్ద నర్సాపురం కాలువకు వంతెన నిర్మాణం చేయ నందున.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా నిడదవోలు నుండి మారుచేరువరకు హైవేస్ రోడ్డు పూర్తిగా చెడిపోయి ప్రయాణీకులకు ఆర్. టి. సి. బస్సులకు చాలా ఇబ్బందిగా ఉన్నప్పటికీ ప్రభుత్వం యీ రోడ్డును సరయిన మరమ్మత్తులు చేయించనందులకు.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri B. Dharma Bhiksham : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

రోడ్ల అధ్వాన్న పరిస్థితిని చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

విజయవాడ, కృష్ణా. విశాఖ డివిజనులలో అడ్ హాక్ డి. ఎ. రికవరీ చేసిన బాపతు తిరిగి చెల్లించనందుకు చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

అత్యవసర పరిస్థితుల దృష్ట్యా రాష్ట్ర వ్యాపితంగా ఏకారణాలచేతనయితేనేమి పెండింగులో వున్న రోడ్ల నిర్మాణం కి నెలలలో పని ఆరంభించుటకు తగుచర్యలు తీసుకొనుటకై చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

నల్లగొండ డివిజనులో పనిచేయు పెంపరరీ మేస్త్రీలకు ఎంత సర్వీసు ఉన్నప్పటికీ గ్రాట్టిటీ చెల్లించకపోవటం గురించి, (బి) కనీస వేతనాలు ప్రకటించిన తరువాత కార్మికులకు బకాయలు చెల్లించకపోవటం గురించి

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

షోలాపూరు, హైద్రాబాదు రోడ్లు, మద్రాసు కలకత్తా రోడ్లు, అవనిగడ్డ, కోడూరురోడ్లు, మచిలీపట్నం - విజయవాడ - రోడ్లు మెయిన్ టెనెన్సు సరిగలేక ఆక్సిడెంటు పెరగటం, వాహనాలకు నష్టం కలగటం గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

హైదేసు కార్మికులను మజిదూర్లు, డ్రయివర్లు, క్లీనర్లును ఖాయము చేయనందున మజిదూర్లు, డ్రయివర్లు, క్లీనర్లు, ఫైర్ మెన్లు, వర్కుషాపు కార్మికులు, మేస్త్రీలు, వాచ్ మెన్లు. స్వీపర్లు కనీస సర్వీసు నిబంధనలు ఏర్పరచనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

అనంతపురం డివిజనులోని హైదేసు కార్మికులకు కనీస వేతనాలు బకాయలు చెల్లించనందున చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

15, 20 సంవత్సరాల సర్వీసు గల జగయ్యపేట మజుదూరు ముగుర్తి వెంకట రత్నం, దాన్యాలు, ప్రసాదరావు. జిల్లాపరిషత్తుకు ట్రాక్టాఫర్ చేయబడి. అక్కడి నుండి పని ముగియగానే తిరిగి హైవేనుకు సంపటం తర్వాత తొలగించబంటాంటి ఇరెగ్యులర్ పద్ధతులను చర్చించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

కర్నూలు స్పెషల్, ఒంగోలు, శ్రీకాకుళం, నెల్లూరు డివిజనులలో డిపార్టు మెంటులో జరుగుతూవున్న అనవసర వ్యయాన్ని గురించి కార్మికులు, ఇంజనీర్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చినప్పటికీ విచారణ జరుపనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

కడప, కాకినాడ డివిజనులలో కార్మికులను అన్యాయంగా తొలగించినందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

జగయ్యపేట నెక్కును మజుదూర్లకు కనీసవేతనాలు నిర్ణయించిన తర్వాత అటును టర్నోవర్లు పద్ధతిగ చెల్లించనందువలన ఏర్పడిన బకాయలు చెల్లించనందు వలన.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

హైవేస్ కార్మికులయిన మేస్త్రీలు మజుదూర్లు 10-20 సంవత్సరాల సర్వీసుగల వారిని సహితము పనులు లేవని తొలగించినందున, తొలగించినవారికి రిపెంటు మెంటు నష్ట పరిహారం చెల్లించనందున.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

జీతాలు, అలవెన్సులు, ఇంక్రిమెంటు, టి. ఏ. బిల్లులు సంవత్సరాల తరబడి నిల్చిపోగా తిరిగి పై ఇంజనీర్లకు, అక్కౌంటెంటు జనరల్కు పంపి పేమెంటు యీనాటికి జరపనందుకు చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

కృష్ణాజిల్లా, రీజనలు యింజనీరు ప్రభుత్వ ఆర్డర్సు సర్కులర్సు అజచిపెట్టి
కార్మికులకు నష్టం కలిగిస్తున్నందున.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public
Works by Rs. 100/-

హైవేసు కార్మికులకు యీనాటికి జీతాలు స్కేళ్ళు అలవెన్సులు నిర్ణయించ
నందున.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public
Works by Rs. 100/-

ఒంగోలు, కడప డివిజనులలో అసిస్టెంట్ ఇంజనీరు పేమెంట్లు అపివేసి
వేతెసు ఆర్డుకు భిన్నంగా కార్మికులపై జరిమానాలు విధిస్తున్నందువలన.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public
Works by Rs. 100/-

అవుట్ టరన్సు వద్దతి తొలగినా కనీస వేతనాలు మజూదార్లకు ఇవ్వక డివిజ
నల్ ఇంజనీర్లు కార్మికుల జీతాల్లో కోతపెడుతున్నందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public
Works by Rs. 100/-

ఇనస్పెక్టర్స్ బంగళాల్లో(నల్లగొండజిల్లా) వాచ్మన్లు. స్వీపర్లకు గ్రాట్టిటీ
ఇవ్వకపోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public
Work by Rs. 100/-

1958 నుంచి తొలగించబడిన కార్మికులకు గ్రాట్టిటీ పేమెంట్లు సందర్భాన
అడ్ హాక్ రు. 6 కలిపి ఇవ్వకపోవటంగురించి చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public
Works by Rs. 100/-

కడప డివిజనులో 88 మేస్త్రీలకు అడ్ హాక్ డి. ఏ. పేమెంట్లు చేయకపోవ
టం గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public
Works by Rs. 100/-

మన రాష్ట్ర అవసరాల దృష్ట్యా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సూచించిన నూతన
రైలుమార్గాలను సాధించుటలో విఫలత చెందినందులకు చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public
Works by Rs. 100/-

536 14th March, 1963

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1963—
1964. Voting of Demands for
Grants.*

హైదరాబాదు మసోల నేషనల్ హైవేనుకు అగ్రింకురోడ్డు కూర్చుటకు పూను కోకపోవటం మరియు బ్రిడ్జిలను రోడ్డు వెడల్పును బట్టి పెంచని కారణంగా విపరీతంగా జరుగుచున్న ఆక్సిడెంటు గురించి చర్చించుటకు గాను.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri Poola Subbaiah : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

For widening road at Sekarella Kathava on the Kurude Guntur Road between Cumbum and Besthaverpet Section of the Road.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

For clearing the silt accumulated in Markapur Tank Bed.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

For constructing a bridge across Aluguvogu between Cumbum and Cumbum Tank.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri Kangala Buchaiah : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

For not taking up the underbridge construction at the railway crossing near Bhadrachallam Road station Kottagudem Collieries.

Mr. Speaker : Cut motion moved.

Sri Dharma Bhiksham : Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

నల్లగొండజిల్లాలో ఏండ్ల తరబడి రోడ్లు కాంట్రాక్టు తీసుకోబడి పనులు సంపూర్ణముగా నిర్లక్ష్యం చూపుతున్న కాంట్రాక్టర్లను మందలించకపోవడం గురించి చర్చించుటకు గాను.

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1963—
1964. Voting of Demands for
Grants.*

[4h t March, 1963 537

Mr. Speaker : Cut motion moved.

Sri U. Malsoor : Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

హైదరాబాదు, విజయవాడ రోడ్డుపై మునగాల పరగణాలో (హుజూర్ నగర్ తాలూకా) రోడ్డు గ్యాంగు మజదూర్స్ ను రోడ్డు బ్లాకు ప్రూఫ్ జరిగిన తర్వాత అట్టివారికి గ్రాబ్బీటీ, మరియు కాంపెన్సేషన్ యివ్వనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

మూసి ప్రాజెక్టు కార్మికులకు పని ఆగిపోయినదని తీసివేసిన వారికి యిప్పటి వరకు కాంపెన్సేషన్ యివ్వనందులకు.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri Yellaneti Peddayya : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

నల్లగొండజిల్లా దేవరకొండ తాలూకా బస్సు స్టాండువద్ద ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థం పెద్ద నిర్మించకపోవడం గురించి చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

నల్లగొండజిల్లా దేవరకొండ తాలూకా నుండి అచ్చంపేట తాలూకాకు వేయబడిన రోడ్డుపై మైనపల్లివద్ద వాగుపై వంతెన నిర్మించకపోవడం గురించి చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

హైదరాబాదు నుండి కల్వకుర్తి వరకు పది లక్షలు ఖర్చు చేయబడి మెటలు రోడ్డు వేయబడినది. ఆ రోడ్డుపై ఇంతవరకు ప్రభుత్వం బస్సులు నడపకపోవడం గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100/-

రాష్ట్రమంతటా అన్ని జిల్లాలలో రోడ్లు జాతీయంచేసి ప్రభుత్వపు బస్సులు నడపకపోవడం గురించి చర్చించుటకుగాను,

538 14th March, 1963

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1963—
1964. Voting of Demands for
Grants.*

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri Kudupudi Suryanarayana : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public
Works by Rs. 100/-

To press for the removal of restrictions prohibiting the plying of motor vehicles over the R.C. bridge over the vents of the Gannavaram Aqueduct (East Godavari district) during nights between 7 P.M. and 6 A.M.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public
Works by Rs. 100/-

To press for the speedy construction and completion of the bridges over the rivers, Gouthami at Alamuru and Vasista at Siddautam, and also for the formation of approach roads.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri A. Saraveswara Rao: Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public
Works by Rs. 100/-

పబ్లిక్ వర్క్స్ కౌంట్రీవర్క్స్ వర్క్స్ గా రూపొందించినందువల్లను

Mr. Speaker : cut motion moved.

Sri. Vavilala Gopalakrishnayya : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public
Works by Rs. 100/-

To impress upon the Government to arrange the metingling the Sattanapalli, Gujjalapudi Road via Abour, Paidem, Bhateru (2) Reddy Gudem Nakerkali Road Via Ganiparam Bajupalim, Uppalapadu, Inimetla (3) Bodanam Kollur Road Via Katevaram Sugala Thanda, and Chityala in Sattenapalli Taluk, Guntur District.

Mr. Speaker : Cut motion moved.

Demand No. XLIX—Capital Outlay on Public Works

Rs. 3,89,29,000.

Sri. M. Pichaiah : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,89,29,000 for Capital Outlay on Public Works by Rs. 100/-

విశాఖపట్నం జిల్లా అనకాపల్లి చోడవరం రోడ్డులో రైల్వే అండ్ర్ బ్రిడ్జి నిర్మించుటకు అవుసరమయిన ఎప్రోచ్ రోడ్డు మొదలగువాటికి అగు ఖర్చు, అనకాపల్లి మునిసిపాలిటీ భరించుటకు అంగీకరించినను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆర్థికంగా ఏమాత్రం భరించవలసిన అవుసరము లేకపోయినను సదరు బ్రిడ్జి నిర్మాణమునకు ఆర్డరు యివ్వని కారణమున

Mr. Speaker : Cut motion moved.

Sri M. Pitchaiah : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 3,89,29,000 for Capital Outlay on Public Works by Rs. 100/-

నెల్లూరు జిల్లా శింగరాయకొండ కనిగిరి రోడ్డు మధ్యగల పాలేరు నదివరదలవలన వర్షకాలము ప్రయాణములకు యిబ్బంది సక్రమముగా టపాలు రాకపోవుట జరుగుచున్నది. దీనిపై బ్రిడ్జి కట్టించవలసినదిగా గత 7, 8 సంవత్సరములుగా ఆందోళన జరుగుచున్నప్పటికీ ప్రభుత్వము తగు చర్య తీసుకొనకపోవు విధానమును విమర్శించుటకు.

Mr. Speaker : Cut motion moved.

Sri. M. Pitchaiah : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 3,89,29,000 for Capital Outlay on Public Works by Rs. 100/-

నెల్లూరు జిల్లా పొదిలి, గుంటూరు జిల్లా ఒంగోలు మధ్య రోడ్డులో గల మూసి నదిపై వంతెన నిర్మించి ప్రజల ప్రయాణాలకు వర్షకాలములో ఆటంకాలు లేకుండా చేయాలని ఆందోళన జరుగుతున్నది. కాని ప్రభుత్వము దీనిపై ఇకావెస్తుగేషన్ జరిపి నప్పటికీ స్కీము కాంక్షను చేయకపోవు విధానమును విమర్శించుటకు.

Mr. Speaker : Cut motion moved.

Sri Vavilala Gopala Krishnayya : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 3,89,29,000 for Capital Outlay on Public Works by Rs. 100/-

To impress upon the Government to invest more on Dust Proof Roads under the Zilla Parishad and Panchayat Samithi.

Mr. Speaker : Cut motion moved.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- అధ్యక్ష, మన Public Works Department లో రెండు భాగాలు ఉన్నాయి. (1) రోడ్లు (2) బిల్డింగ్సు. ఒక దానికి నేను certificate యివ్వకుండా మన ఫైనాన్సు మినిష్టరుగారు Engineers, Conference లో certificate యిచ్చారు. మద్రాసుకుంచి వస్తున్నప్పుడు ఆరారులో కూర్చున్నవారు ఒక్కసారి గోతులో పడ్డాము అనగానే ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్నాము, యిది సరిహద్దు గుర్తు అని వారు చెప్పారు. మన రోడ్లు ఎట్లా ఉంటాయో అంత కంటే వేరే complement యివ్వనక్కరలేదనుకుంటాను దానికి కారణం ఏమిటి అనేది చాల తీవ్రంగా ఆలోచించవలసి ఉన్నది. Buildings విషయంలో ఈ మధ్య చర్చకు వచ్చినప్పుడు బయడపడ్డాయి. వాటివిషయంలో ఎందుచేత తగినంత శ్రద్ధ తీసుకోవడం లేదు ? Communications లో ప్రవానమైనవి రైలురోడ్లు, రైలుకు సంబంధించి ప్రత్యేకంగా Andhra Zone లేనందువలన చాలా నష్టపోతున్నాము. దానికి ప్రభుత్వం కూడ తీవ్రచర్య తీసుకుంటున్నది. ఈ మధ్య రైల్వే మంత్రిగారు Andhra Zone కాకపోయినా పునరాలోచన చేయడానికి నాకు అభ్యంతరం లేదన్నందుకు సంతోషం. Andhra Zone ఏర్పడనందువలన మూడు రైల్వే శాఖలలో చివర భాగాలలో ఉండి అభివృద్ధి లేకుండా ఉన్నాము. కనుక వెంటనే Railway Zone ఏర్పడాల్సిన అవసరం ఉన్నది.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

ఇంక రైల్వే సౌకర్యాల గురించి చెప్పవలసి వుంది. ఆదాయం మాత్రం ఎక్కువగా ఆంధ్రప్రాంతంనుండి వస్తుంది, సౌకర్యాలు మాత్రం చాలా తక్కువగా కలుగజేస్తున్నారు. మూడవ తరగతి ప్రయాణీకులకు అసలు సౌకర్యాలేమీ లేవు. మన ప్రభుత్వం వారు ఈ విషయాన్ని కేంద్రప్రభుత్వం వారి దృష్టికి తీసుకురావలసి వుంది. బెజవాడ-బందరు మధ్య మీటర్ గేజీ తీసివేసి బ్రాడ్ గేజీ వేసినారు. దీనివలన అక్కడనుండి జరిగే ఎగుమతులకు చాలా చిక్కు ఏర్పడినది, దీని కంటే ఎందుకేజీ వేయవలసిన అవసరం ఎంతయినా వున్నది.

మనకు ముఖ్యమైన పోర్టు కొన్ని వున్నాయి. విశాఖపట్నం పోర్టులో డ్రైగ్ డాక్ యార్డు ప్రారంభిస్తామన్నారు. దీని విషయంలో కేంద్రంపై వత్తిడి తీసుకురావలసి వున్నది. ఓడరేవు ఎగుమతులకు ప్రధానమయిన పాత్రవహిస్తున్న గుంటూరుజిల్లా వంటి ప్రాంతాలకు కొంత డబ్బు యిస్తామన్నారు. దీనినిగూర్చి కూడ ఆలోచించవలసి

వుంది. ఇవి మైనర్ పోర్టు. ఇవి దాదాపుగా ఆరువరకు వున్నాయి. కృష్ణాపురంపోర్టు, నర్సాపురం కళింగపట్నం మొదలయినవి. వీటిలో తగు వసతులు లేకపోవడం వలన మన వ్యాపార వ్యవహారాలు కొంతవరకు దెబ్బ తింటున్నాయి. మనదేశం నుండి ఎగుమతి అయ్యే పొగాకు మొదలయిన వాటికి యిది పూర్తిగా సహకారంగా వుండగలవు. కాని వీటికి అవసరమైన వసతులు కల్పించడంవిషయంలో మాత్రం ప్రభుత్వం తగు శ్రద్ధ వహించడంలేదు. దీనివలన కలగుతున్న నష్టాన్ని ప్రభుత్వం యిప్పటికయిన గ్రహించి అక్కడ తగు వసతులు కల్పించడానికి ప్రయత్నించ వలసిందిగా మరొకసారి కోరుతున్నాను.

హైవేస్ విషయంలో యిప్పటికి 20 కోట్ల రూపాయలు కావాలని మనం కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడిగాము. కాని వారు ఏ విషయం తేల్చిచెప్పడం లేదు. బాండా కమీషన్ యిదివరకు మూడవ ప్రణాళికలో రహదారిలకు పాఠ్యముఖ్యం యివ్వమనిచెప్పింది. మొత్తం ప్రణాళికలో పాఠ్యముఖ్యాన్ని యిస్తున్నారే తప్ప మన రాష్ట్రానికి వచ్చేప్పటికి చాలా కొద్దిమొత్తాలు యిస్తున్నారు. ఇప్పుడు యీ రోడ్లు మనకు నేషనల్ హైవేస్, డిస్ట్రిక్ట్ రోడ్లు, విలేజ్ రోడ్లు యీవిధంగావున్నాయి. నేషనల్ హైవేస్ రోడ్లకు సంబంధించిన పరిస్థితి మంత్రిగారికి కూడా తెలుసు. ఇవి ఎందుకు ఈ విధంగావుంటున్నాయి? ఇచ్చే డబ్బు అందులో తగ్గుతున్నదా, efficiency తగ్గుతున్నదా; శ్రద్ధతగ్గుతున్నదా వాటిని బాగుచేయవలసిన అవసరం ఎంతయినా వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. జిల్లా రోడ్లు వున్నాయి. వీటిని యీ మధ్య జిల్లా పరిషత్తులకు, పంచాయతీ సమితులకు ట్రాన్స్ఫర్ చేయడం జరిగింది. రోడ్లనయితే వారికి ట్రాన్స్ఫర్ చేశారు గాని, ఫండ్సుమాత్రం ట్రాన్స్ఫర్ చేయలేదు. అందువలన రోడ్లను బాగుచేయడానికి వారి వద్ద డబ్బు వుండడం లేదు. అందువలన రోడ్లన్నీ విరువయోగం అయిపోతున్నాయి. వీటినిగూర్చి శ్రద్ధవహించవలసి వుంది. R. T. C. బస్సులు సరిగా నడవడం లేదు ఏమిటి? అని అడగితే 'మమ్మల్ని ఏమిచేయమంటారు, రోడ్లు సరిగా లేవు' అంటారు. మోటారు వాహనాలవలన 7 కోట్ల రూపాయల ఆదాయం వస్తుంటే, అందులోనుండి 4 కోట్ల రూపాయలుకూడా వీటికొరకు ఖర్చు చేయడంలేదు, ఇప్పటికయినా రోడ్లతోబాటు ఫండ్సునుకూడా ట్రాన్స్ఫర్ చేయడానికి ప్రయత్నించవలసిందిగా చెబుతున్నాను. అంతేగాక, రోడ్లతోబాటు స్టాపుమ ట్రాన్స్ఫర్ చేశారు. ఈ మజూర్ మేట్రీల సర్వీసెస్ యింతవరకు రెగ్యులరైజ్ చేయలేదు. వీరి సర్వీస్ వినియోగం వున్నది. ఈ విషయమై నేను కూడా వెళ్ళి డిప్యూటీ కమిషనర్ చేప్పాము. మంత్రిగారు చూస్తాం అన్నారు. ఇంతవరకు ఏమీ జరగలేదు. వీరి సర్వీసెస్ వెంటనే రెగ్యులరైజ్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఇంక, బ్రిడ్జెస్ విషయ మున్నది. వీటిలో శాశ్వతంగా గుర్తించగలిగినది

సంకెల బ్రిడ్జి. దీనిపై ప్రభుత్వం ఒక కమిటీని నియమించినది. మరొకమాటచెప్పారు. "The Chief Engineer (High ways) Sri J. M. Frederick in his letter expressed some doubts about the suitability of the site but the Superintending Engineer (Highways) Sri Durrani considered that the site finally selected by him is generally suitable." కాని చివరకు అక్కడనే కట్టారు. అది ధ్వంసమై పోయింది. దీని తరువాత కమిటీ వేశారు. ఆ కమిటీవారు 'అని జాగ్రత్తగానే చేశారు గాని' అన్నారు. ఎవరిపై బాధ్యత మోపాలో తెలియలేదు. దేముడే దీనికి జవాబు దారీయా? ప్రతి వర్షానికి రోడ్లు, యింజనీరింగు ప్రాజెక్టులు ఎందుకు దెబ్బతింటున్నాయి? మన యింజనీరింగులో ఏమైనా డిఫెక్టు వున్నదా? ఎందువలన ఖర్చుపెట్టిన డబ్బు అంతా వృధా అయిపోతున్నది? దీనికి నిజంగా బాధ్యులెవరు? చివరకు ఆ బాధ్యతను తీసుకువచ్చి చచ్చిపోయినవారిపై పెట్టారు. ఎందుకని? వారెలాగూ యింక తిరిగిరారుగదా, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నది?

అత్యవసర పరిస్థితిదృష్ట్యా కొంత ఖర్చు తగ్గించమని కేంద్రప్రభుత్వం చెప్పిన దని అంటున్నారు. మరి, దేనిలో ఆ ఖర్చు తగ్గిస్తున్నారు స్కూలు బిల్డింగులవలెనా, లైబ్రరీ బిల్డింగులవలెనా అవసరమయిన అఫీసర్లువలెనా తగ్గిస్తున్నారు తప్ప రాష్ట్రపతి భవనంలో తగ్గించడం లేదు. అనవసరమయిన ఖర్చులు యింకా ఎక్కువగానే జరుగుతూ వున్నాయి. విద్యావిధానానికి యీనాడు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యం యివ్వవలయునని చెబుతూకూడా స్కూలు బిల్డింగులకు ఎందుకు తగ్గిస్తున్నారు, ఈ సందర్భములో ఒక విషయం చెప్పవలసి వుంది. గుంటూరులో రీజియనల్ లైబ్రరీ ఒకటి వున్నది. దీనిని తీసుకొనవలయునని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. అందుకు లక్ష యాభైవేల రూపాయలు కావలసి వస్తుందనుకున్నారు. తీరా తీసుకుందామనుకున్నప్పుడు యీ ఆర్డరువలన అపివేశారు. ఈనాడు దానిని లక్షయైభైవేలు ఖర్చుపెట్టి తీసుకోకపోతే రేపు పదిలక్షలదాకా అది పెరిగిపోయే ప్రమాదంవుంది, కాబట్టి కొద్ది మొత్తంతో వున్నట్లుగా వుంది కాబట్టి యిప్పుడే దానిని తీసుకొనవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా యితర రిజియనల్ లైబ్రరీలు తీసుకొనడానికి అవకాశమున్నది. దీనికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత యివ్వవలసినదిగా కోరుతున్నాను. భవనాల మెయిన్ టెనెన్స్ విషయంలోకూడా ఎవరి బాధ్యత వుంటుందో తెలియడంలేదు. ప్రతి వారూ దీనిలో తప్పించుకుపోతూవుంటారు. చివరకు ఏ చిన్న సూపరువైజరుమీచకో తోగిసివేస్తూ వుంటారు. బిల్డింగు పరిస్థితికూడా ఏమాత్రం వుత్సాహకరంగా లేదు. రోడ్ల పరిస్థితి యిదే విధంగా వుంది. వ్యవసాయోత్పత్తులు ఎక్కువగా జరగటం, రహదారి సౌకర్యాలు తప్పకుండా ఏర్పాటు చేయడం తమ ఆశయంగా చెబుతారు. కాని, ఆ ఆశయాన్ని ఎంతవరకు నెరవేర్చగలిగారని అడుగుతున్నాను. ఒక కాఖ

క్రింద రోడ్డువేయడానికి డబ్బులున్నారు. దాని maintenance కు ఏమాత్రం కేటాయించారు. దీనివలన వేసిన రోడ్లన్నీ దిక్కుమొక్కు లేకుండా పోతున్నాయి. మనుష్యులు కూడ సడవడానికి వీలులేకుండా పోతున్నాయి. వీటినిగూర్చి శ్రద్ధవహించవలసిందిగా చెబుతున్నాను. Maintenance follow up కొరకు కేటాయించకపోతే అసలు రోడ్లే వేయవద్దని చెబుతున్నాను.

గవర్నమెంటుపెన్షను బిల్డింగు కడతాఅన్నారు. కాని యీ సంవత్సరం దీనిని తీసివేశారు. అద్దెలు ఎక్కువగా చెల్లించవలసి రావడమేగాక. dislocate అయిపోతున్నది. కనుక వెంటనే దానిని నిర్మించడానికి డబ్బు యివ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

హైవేనుకాఖలోని సూపరువై జర్నీ, యింజనీర్సు మొదలయిన ఉద్యోగులు పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ నెలెక్షన్లు వచ్చే వాయిస్ తీసుకోవచ్చునన్నారు. వారివిధంగా వాయిస్ తీసుకుంటే కొన్నిచోట్ల వారి సర్వీస్ నె రెగ్యులరైజు చేయడం, మరికొన్ని చోట్ల చేయకపోవడం జరుగుతున్నది. దానికి జవాబు చెప్పని పరిస్థితి కూడావున్నది. పరిపాలన పద్ధతులలో తెలంగాణా, ఆంధ్ర పద్ధతులలో భేదం కనబడుతున్నది.

ఇప్పుడు హైవేస్, బిల్డింగ్స్ వేరువేరుగా వున్నాయి. అట్లా కాకుండా సివిల్ వర్క్స్ అనే పేరుతోనో మరో పేరుతోనో జరపడానికి ఆలోచిస్తున్నాము అంటున్నారు. అట్లా మారిస్తే నాకు అభ్యంతరం లేదు కాని డిపార్టుమెంటును రీ-ఆర్గనైజు చేసేటప్పుడు ఉద్యోగిస్టులు సర్వీసు, సీనియారిటీ పోయి అయోమయస్థితిలో సతిమతమైపోతున్నారు. కృష్ణా పొంగితే కొట్టుకుపోయినట్లు నవ్వుమర్షకా వచ్చినట్లు—వీరందరికీ అన్యాయం జరిగేలా అయోమయస్థితిలో వుంచడం చాలా తప్పు. సరిగా చేయాలి. 450 కోట్ల రూపాయలతో 20 సంవత్సరాల రోడ్ల ప్రణాళిక వేశామంటున్నారు. దానిని ఎందువల్ల ప్రకటించలేదు? దాగపూర్ ప్లాను వుంది. ఆల్ ఇండియా ఇంజనీర్లంతా కలిసి దానిని తీసేసి ఒక న్యూ ప్లాను వేశారు. ఆ న్యూ ప్లాను ఇంప్లిమెంటు చేయడానికి కావలసిన ప్రాతిపదికలు వేశారా? మోటారు ట్రాన్సుపోర్టు వల్ల వచ్చే డబ్బు—టాక్సీషను—అయీ ప్రాంతాలకు పంపాలి. లేకపోతే ప్రభుత్వం అయినా, ఒక్క విలేజ్ రోడ్డును వదిలివేసి, మిగతావన్నీ తీసుకోవాలి. ఆ విధంగా చేయకపోతే చాలా నష్టపడతామని మనవి చేస్తున్నాను. మూడవ ప్రణాళికలో 20 కోట్లయినా వుండాలని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం కూడ అడుగుతున్నది, కాని ఎందువల్ల తెచ్చుకోలేకపోతున్నాము. చాందా కమీషను మన కానిస్టిట్యూషనులోని ప్రావిజను ప్రకారం మనకు యింకా ఎక్కువ డబ్బు రావలసిందని చెప్పింది. ఏజెన్సీ ఏరియాలున్నాయి. అక్కడ రోడ్ల నిర్మాణానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం డబ్బు యివ్వవలసిన అవసరం వుంది. మనం ఒక కోటి 50 లక్షలు కావాలని కోరాము. లేబర్ కమిటీ కూడ రికమెండ్ చేసింది. కోటి ఇరవై లక్షల రూపాయలు తెచ్చి చేసినట్లయితే

అవతలి ప్రాంతం కూడ చూడడానికి అవకాశం వుంటుంది. ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో ఎక్కువ ప్రొడ్యూస్ వున్నది. కమ్యూనికేషన్ సరిగా వుంటే ఆ సరకుల నమ్మకొని దై రెక్టుగా గిరిజనులు పొందడానికి అవకాశం వుంటుంది. నూరు ఇరవై లక్షలు తెచ్చి అందుకు కావలసిన ఏర్పాట్లు చేయవలసిన అవసరం వుంటుంది. ఫారెస్టు ఏరియాలోని ప్రొడ్యూస్ తేవడానికి కొన్ని రోడ్డువేస్తున్నారు. రోడ్డు, హైవేస్ యీ రెండూ కంట్రీ చేసి రీ-ఆర్గనైజ్ చేసి, కో-ఆర్డినేషను వుండేటట్లు ఖర్చు చేసినట్లయితే బాగుంటుంది. బస్ ట్రాన్స్ పోర్టు కూడ మంచిదే. డబ్బు వస్తుంది. రోడ్ బోర్డులు ఏర్పాటు చేయబోతున్నారు. చాల భయంగావుంది. ప్రభుత్వ అక్విజిషన్ ప్రోగ్రామ్ వింగ్స్ లో వుండడానికి వీలు లేకుండా యీ బోర్డులను తెస్తున్నారు. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు, ట్రాన్స్ పోర్టు బోర్డు, కన్స్ట్రక్షన్ బోర్డు, రైల్వే బోర్డు—ఇట్లా చేసేస్తే మనకు యీమాత్రం చర్చించే అవకాశంకూడా లేకుండా—outside the purview of the legislature అయిపోతుంది. దీనిని మాత్రం ప్రతిఘటించక తప్పదు రోడ్డు బోర్డుల నిర్మాణంవల్ల ఎక్కువ ప్రయోజనం రాదు.

ట్రాన్స్ పోర్టు విషయంలో లారీలతో రైలు ట్రాన్స్ పోర్టు అందుకోలేక పోతున్నది. లారీలు ఎక్కువగా వస్తున్నాయి. దీనిని తప్పకుండా బలపరచవలసిందే. లారీలమీద డబ్బు వస్తున్నది. ప్రత్యేకంగా కొన్ని రీజియన్స్ కూడ ఏర్పాటు చేశారు. లారీ ఎక్కడకు పడితే అక్కడకు పోవడానికి వీలులేదు. కాని రోడ్డును లారీ దెబ్బ కొట్టినంతగా మరేదీ కొట్టదు. హెవీలారీలు—పది టన్నులవి వస్తున్నారు. అది రోడ్డు మీద ఓకసారి వెడితే అడుగుబోతు మట్టిని కూడ తీసుకుపోతుంది. బస్సులు, కార్లు దెబ్బ తింటున్నాయి. సామాన్య రైతుకు బండి నడవడం లేదు. అన్నీ మారిబండు అయ్యేటప్పటికి డబ్బు లేవంటున్నారు. అందువల్ల టన్నేజీ ప్రకారం, వైటెజీ ప్రకారం వారినుంచి డబ్బు వసూలు చేసి లారీలనుంచి రోడ్డును కాపాడవలసిన అవసరం వుంటుంది. ట్రాన్స్ పోర్టు వద్దు అనను. రైల్వే ట్రాఫిక్ కీ, లారీ ట్రాన్స్ పోర్టుకి పోటీ వున్నది. టి.వి.సి. రామదాస్ అండు కంపెనీ—అనే దాదాపు పది పదిహేను ప్రయివేటు ఏజెన్సీలు చాలా ఎఫిషియంట్లుగా నడుపుతున్నారు. ప్రజలకు ఉపయోగ పడుతున్నాయి. బిల్డింగ్సు విషయంలో—నెక్రీచేరియట్ బిల్డింగు కట్టమనే ఆలోచన తాత్కాలికంగా ఆపేశామన్నారు. దానిని గురించి యిప్పుడు చర్చ చేయను కాని, ఒక ప్రతిపక్ష నాయకులతోను, ప్రభుత్వ పక్షంలోని ఇద్దరి ముగ్గురను కలిపి ఒక కమిటీ వేస్తామని ముఖ్య మంత్రిగారు చెప్పారు. అది ఎంతవరకు వేసినదీ మాకు తెలియదు. ప్రభుత్వ బిల్డింగ్సు అద్దెలకు యిచ్చి, ఆఫీసులకు ఎక్కువ అద్దెలకు బిల్డింగ్సు తీసుకోడం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వ గెజిటెడ్ ఉద్యోగులు వారి యిళ్ళు అద్దెకు యిచ్చుకుంటే ప్రభుత్వం వారికి అద్దెకు యిచ్చు యిస్తోంది. ఇది సరైన పద్ధతీకాదు. మంత్రుల బిల్డింగ్స్ వున్నాయి. వీటిలో గార్డెనింగు ఖర్చు తగ్గించమన్నారు. అయితే గార్డెన్సు

పీకి పారాశరేమోననిచూస్తే అవేమీ తగ్గలేదు. ఒక యింటికి పదివేల రూపాయలకంటే ఎక్కువ ఖర్చు చేయకూడదని వున్నా, సొంత యిళ్ళకు కూడా 20-30 వేలకు పైగా ఎక్స్‌జివ్‌మెంటు వృద్ధి చేసుకోడానికి ప్రభుత్వం ఒప్పుకోడం చాలా తప్పు. దీనికి ప్రజలు కూడ అభ్యంతరం చెబుతున్నారు. చెప్పినప్పటికీ చేతిలోవున్న అధికారాన్ని దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు. మంత్రులు వుంటే ప్రభుత్వం బిల్డింగులో వుండాలి. అంతేకాని సొంత బిల్డింగులో వుంటూ ఎక్కువగా ఎక్స్‌జివ్‌మెంటుకోసం ఖర్చు పెట్టడం న్యాయం కాదు. ఆ ఇళ్ళు కాళీ చేసినప్పుడు రెండు బిల్లులు మాత్రం తీస్తారు, అంత కంటే ఏమీ సాధ్యం కాదు. ఇది ప్రజల దృష్టిలో తీవ్రంగా వుంది. ఒక వైపు బిల్డింగుల మీద ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు చేయవద్దంటున్నాము, గవర్నరుగారి బిల్డింగుకు, మంత్రుల బిల్డింగుకూ ఎక్కువ ఖర్చు చేస్తున్నారు. దీనిని పూజలు మాత్రం సహించలేదు. యిద్ద సమయం కాబట్టి బిల్డింగు ఖర్చు తగ్గించామన్నప్పుడు ఇటువంటి ఖర్చు కూడ తగ్గిస్తే ప్రజల్లో కొంత విశ్వాసం వస్తుంది. అంతేగాని, యీ ఖర్చు పెంచి వారికి అన్యాయం చేయడం మంచిదికాదు. రాజేంద్రనగరులో అగ్రికల్చరు కాలేజీకి ఒక బిల్డింగు కట్టమన్నారు. మేమంతా—చెన్నారెడ్డిగారు కూడ—వెళ్ళి చూచాము అక్కడ మమ్ములను అటుప్రక్కకు పొవ్వన్నారు. అక్కడ హెషాస్త్రీలవరయినా వున్నారేమో ననుకున్నాను. తీరా విచారిస్తే ఆ గది క్రాక్ యిచ్చింది. అక్కడకు వెడితే పడతారు అన్నారు. బిల్డింగు ఎందుకు క్రాక్ యిస్తాయి? ఈ విధంగా ప్రజలధనం దుర్వినియోగం అవుతోంది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తగు చర్య తీసుకుంటే సరే సరి, లేకపోతే ప్రజలే చొరవ తీసుకోవలసిన అవసరం వస్తుంది. మంత్రులు వస్తారని గవర్నరుగారు వస్తారని. వి. ఐ. పీస్. వస్తారని రోడ్డు వేస్తారు; బిల్డింగు కడతారు. వారు వచ్చి వెళ్ళగానే బిల్డింగు క్రాక్ యిస్తాయి, రోడ్డుమీదకు దుమ్మువస్తుంది. మా ఊరు సంజీవరెడ్డిగారు వచ్చారు, చాల సంతోషం. వారు వస్తే రోడ్డువేశారు, బ్లాక్ టాపింగు వేస్తారనుకున్నాము. వారు వచ్చి వెళ్ళారు. ఇసుకవేయడం, బ్లాక్ టాపింగు చేయడం మరచిపోయారు. సంజీవరెడ్డిగారు ఒక గంటకు వస్తారనగా ఫీఫ్ ఇంజనీరు గారు వచ్చి చూచారు. ఆయనకారు వచ్చినంతవరకు బాగా వుంది. ఆ తర్వాత మాకు దుమ్మే. వి. ఐ. పీస్. వచ్చినప్పుడు రోడ్డు వేయడంవలన - ఆ కారణంగానయినా రోడ్లు వేస్తున్నారు. రోడ్లు బాగా వేయాలి. ఒక మంచి స్టాండర్డు వుండాలి. హైవేస్ వారు బ్లాక్ టాపింగుచేయడంలో కట్టెలు దొరకకపోతే తారుతో మంటపెట్టుతున్నారు. ప్రభుత్వం ఇటువంటి దుర్వినియోగం మంచి రక్షింపవలసిన అవసరం వుంది. బిల్డింగు కోసం దుర్వినియోగం చేయకూడదు. వేసిన బిల్డింగు పక్కా బిల్డింగుగా వుండాలి, పర్మనెంటు బిల్డింగులకోసం ప్రయత్నించాలి. అద్దెల కిచ్చే ఖర్చు తగ్గించిచాలి కోరుతూ నేను నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు (పాతపట్నం):—అధ్యక్షి, నేను ఈడిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలను చేస్తున్నాను. ఏ రాష్ట్రమునకయినా, దేశానికయినా అభివృద్ధికి మూలం Communications. ఎంతవరకు ఉన్నాయనేది చూసుకోవాలి. ఆంధ్రదేశాని కమ్యూనికేషన్సు అభివృద్ధి చేసుకునే అవకాశాలు చాలా వున్నాయి. 600 మైళ్ళ సముద్రతీరం ఉన్నది. బ్రిటీషు వారు ఉన్నప్పుడే శ్రీకాకుళంజిల్లాలో బారువ, కళింగ పట్నం పోర్టులు ఉండేవి. Shipping Corporation ఒకటి క్రొత్తగా స్థాపన చేసుకున్నాము. సముద్రం ద్వారా కొంతవరకు రవాణా మళ్ళించుకుంటే చాలావరకు ఉపయోగిస్తుంది. ఆంధ్రదేశంలో మైనర్ పోర్టులను అభివృద్ధి చేసుకోవాలి. వాటి ద్వారా మనం చాలా ఉపయోగం పొందడమే కాకుండా ప్రభుత్వానికికూడా లాభదాయకంగా ఉంటుంది. ప్రభుత్వమే ఇందుకు పూనుకొని ఒక కార్పొరేషనును ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. రైల్వేల విషయంలో ఆంధ్రరాష్ట్రానికి చాలా అన్యాయం జరుగుతూనే ఉంది. రైల్వేలకు మనకు ప్రత్యేకంగా మండలం కావాలని కోరుకుంటున్నాము. ఎన్నో ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందుతున్నాయంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ కు అవసరాలు లేనవికాదు, రైల్వే జోను లేకపోవడంవలన చెప్పే అవకాశం లేకుండా ఉన్నది. రైల్వేలలో ఉద్యోగాల విషయంలో కూడా మనకు అన్యాయం జరుగుతున్న విషయం తెలిసినదే. ఒక చిన్న విషయం చెబుతాను. నౌపడానుండి గునపూడి వరకు పూర్వం వర్లాకిమిడి మహారాజువారు ఒక రైలురోడ్డు వేసుకున్నారు. అది 1904 నాటి మోడలు జమీందారుల హయాంలో రైలు బాగానే వెడుతుండేది. ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకున్నది. రైల్వే డిపార్టుమెంటువారు సక్రమంగా నడుపుకుంటున్నామని అనుకుంటున్నారు. మొదట 1854 లో ఏర్పాటు చేసుకున్న రైల్వే మోడలు ఇంకా ఎక్కడ నయినా ఉన్నదంటే ఇక్కడనే వర్లాకాలంలో నడవదు. ఎప్పటికప్పుడు ఆగిపోతూంటుంది. ఇటువంటి రైల్వేలు నడుస్తూంటే ప్రభుత్వంపై ఎటువంటి భావం కలుగుతుందో యోచించాలని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఈ విషయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఢిల్లీ ప్రభుత్వానికి ప్రత్యేక జోన్ అవసరం గురించి నచ్చచెప్పవలసి ఉంది. ఇక్కడ

నుంచి విశాఖపట్నం 250 మైళ్ళ దూరం ఉంటుంది. విశాఖపట్నం పోర్టునుంచి హైదరాబాదు వరకు రైల్వే వేసుకొని అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి అవకాశాలున్నాయి. ఈ విషయంలో ప్రత్యేకమయిన శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. రోడ్ల విషయంలో కొంతవరకు అభివృద్ధి పొందాము కాని All India level లో వెనుకబడి వున్నాము. కొన్నిరోడ్లను సమీతులకు, జిల్లాపరిషత్తులకు ఇచ్చినాము. ఇంకా highways, national highways ఉన్నాయి ఏరోడ్డుమీద వెడుతున్నా అది ఎవరిరోడ్డో తెలుస్తుంది. ఎందుకు ఈ discrimination ఉండాలి? పరిషత్తుకు ఇవ్వకూడదని నేను అనడం లేదు. ఒకే ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు రోడ్లకు, ఇరిగేషన్ కు, flood కు, విల్డింగ్సుకు వుంటే ఆ జిల్లాలోని ఎన్నిరోడ్లను బాగుచేయగలుగుతాడో ఆలోచించాలి. ఉన్న యదార్థ పరిస్థితిని గమనించాలి కాని పరిషత్తులకు ఇచ్చాము, సమీతులకు ఇచ్చాముంటే అక్రమమని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఎన్ని మహత్తర కార్యాలు చేస్తున్నా ఇలాంటి చిన్నవాటివలన ప్రజలలో నిరాశ, నిస్పృహ కలుగుతోంది. ఎవరి రోడ్డు అయినా, పశువులు, బండ్లు, మనుష్యులు నడవడానికి వీలులేకుండా రోడ్డు ఉన్నదంటే ప్రజలు ప్రభుత్వాన్నే ందిస్తారో లేదో గమనించాలి. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 50,60 మైళ్ళవరకు ఎస్టేటు రోడ్లు ఉన్నాయి. ఉత్థానం రోడ్లున్నాయి. ఇవి చాలా అధ్వాన్నంగాఉన్నాయి. వాటిని హైవేస్ వారు ఎందుకు తీసుకోవడం లేదో తెలియదు. ప్రయారటీ అంటే - ఈ ప్రయారటీకి ఎవరు రికమెండు చేయాలి? పది సంవత్సరాలలో రోడ్ల స్వరూపమే మారిపోయి వ్యవసాయానికి పనికివచ్చే భూములుగా మారిపోతాయేమో తెలియదు, విలేజిరోడ్లు తప్ప తక్కినవి హైవేస్ తీసుకోవచ్చు. అవసరమయితే toll tax వేసుకోవచ్చు. పన్ను వేసినంతమాత్రాన ప్రజలకు కోపం వస్తుందని పన్ను తీసివేయాలని గొప్ప చెప్పుకోనక్కరలేదు. తమ పశువులు, బండ్లు

రోడ్డుమీద నడచిపోతున్నాయంటే ఆ అవకాశం కల్పించినందుకు కొంత tax పేస్తే ఎవరూ అభ్యంతర పెట్టరు. తిరుపతి కొండ మీద నేను మొన్ననే చూచాను. కొన్ని లక్షలరూపాయలు వన్ను రూపకంగా వస్తోంది, First class road ఉన్నప్పుడు ఎవరికి పన్ను కట్టుకోడానికి అభ్యంతరం లేదు. ప్రభుత్వం మొగమాటం లేకుండా అవసరమయితే పన్ను వేసి అయినా రోడ్ల మరమ్మత్తుకు సక్రమంగా పూనుకోవాలి. ఉత్థానంలోని famine రోడ్లను పాతపట్నంలోని ఎస్టేటు రోడ్లను తీసుకోవాలి. ఇక inter-State roads ఉన్నాయి. ఆంధ్రనుంచి ఒరిస్సాకు పోయేది పాతపట్నంలో వున్నది. పల్లాకిమిడినుంచి వారణాసి పోయేరోడ్డు నాలుగు సంవత్సరాలనుంచి culverts కూడా లేకుండా ఉంటున్నది. ఒరిస్సానుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్ కు వచ్చేరోడ్డు మూడు నాలుగు సంవత్సరాలుగా మరమ్మత్తులు లేకపోవడం వలన విసిగి ఒరిస్సా వారు ప్రక్కనే మరొకరోడ్డు వేసుకుంటున్నారు. ఇది దురదృష్టకరమైన విషయం. ఎందుకు ఆలోచించకూడదు ? ఆ ప్రభుత్వంతో ఏదో సంబంధం పెట్టుకొని ఏర్పాట్లు చేసుకోవాలికాని మన రోడ్డుకు మరమ్మత్తులు లేకపోవడంవలన ప్రక్కనే వారు మరొక రోడ్డు వేసుకున్నారంటే అది ఎవరికి గౌరవం అని అడుగుతున్నాను. ఇటు వంటి inter-State రోడ్ల విషయం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. బిల్డింగులపై ఖర్చులు తగ్గిస్తామన్నారు. సంతోషం. కట్టవలసిన ప్రదేశాలలో కట్టడానికి ఏర్పాట్లు చేయాలి. పాతపట్నం తాలూకా ఆఫీసు బిల్డింగు కట్టారు. ఉద్యోగులుమాత్రం ఒరిస్సానుంచి రావలసి వస్తోంది అది పల్లెటూరు. 11 లక్షల ఖర్చుతో ఒక స్కీము తయారుజేసారు; 3 లక్షలతో బిల్డింగు కట్టారు. ఆఫీసర్లకు బిల్డింగులు కట్టడం stop చేశారు. మన ఉద్యోగులు ఒరిస్సాలో ఉండవలసి రావడంవలన ఇక్కడ డెవెలప్ అయ్యే అవకాశం పోతున్నది. ప్రభుత్వం ఎన్ని మహత్తరమయిన పనులు చేస్తున్నా ఇటువంటి చిన్న విషయాలలో శ్రద్ధ వహించాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

شری ای بی۔پا۔ (مدور) میں عالیجناب منسٹر صاحب کے پیش کئے ہوئے موازنہ کی تائید کرتے ہیں۔
منسٹر صاحب کا شکریہ ادا کرتا ہوں کہ یہ موازنہ گذشتہ سال کے ردائیزڈ موازنہ کی یہ نسبت زائد رتی
گنجائش کا حامل ہے اور کافی سہولت بخش ہے۔

اس کے ساتھ ساتھ میں اپنی کانسٹی ٹیوٹیوں کی حد تک چند امور اپنی توجہ میں لانا چاہتا ہوں
وہ یہ کہ مدور تین تعلقوں سے ملا ہوا ہے۔ کوئل کنڈہ۔ دھنواڑہ۔ اور کھتل سے تعلق رکھتا ہے
لیکن ان تینوں حلقہ جات سے کسی قدر ہٹ کر ہے جس کے نتیجہ میں ضلع ہیڈ کوارٹر تک جانے کیلئے روڈ
نہیں ہے۔ خوش قسمتی سے اس سال ایک مدور بن چکا ہے۔ بی۔ ڈی۔ او آفس قائم ہو چکا ہے
لیکن تعلقہ آفس سے نہ کوئی خاص مراسلت۔ سبجے کا انتظام ہے اور نہ ڈویژن آفس کو پہنچنے کا
انتظام ہے۔ میں بلاک ہیڈ کوارٹر سے نارائن پیٹھ (۲۰) میل ہے۔ ایسی صورت میں جب کہ بلاک
ہیڈ کوارٹر سے ڈویژن آفس کا کافی تعلق رکھتا ہے۔ ضروری سہولتیں فراہم ہونا ضروری ہے روڈ
کے انتظامات کافی نہ ہونے کی وجہ سے دشواری پیش آتی ہے۔ مدور سے نارائن پیٹھ
بی۔ ڈی۔ ڈیو روڈ کی ضرورت ہے۔ اور کوئل کنڈہ کے کئی کئی کنکشن ہونا ضروری ہے۔ مدور سے
محبوب نگر آنے کیلئے کوئل کنڈہ سے ضلع کو جانے کیلئے سہولتیں فراہم ہونا ضروری ہے۔ ان سہولتوں
کے فراہم کرنے کا پلان تقریباً بیس سال سے سننے میں آ رہا ہے جو بہت اہمیت رکھتا ہے۔ اکتہ
بلاک ہیڈ کوارٹر کے مقامات ایسے ہیں جہاں سے ڈویژن یا ہیڈ کوارٹر کو آمد و رفت کی سہولتیں نہیں
بیس سال پہلے جو خاکہ یا منصوبہ بنایا گیا تھا اس میں بعض مقامات ایسے ہیں جو اب بلاک ہیڈ کوارٹر
نہیں ہیں ایسی صورت میں اس منصوبے پر ادھر ادھر غور کرنے کی ضرورت ہے۔ تاکہ موجود
بلاک ہیڈ کوارٹر سس کا لحاظ کرتے ہوئے نقشہ جات مرتب کئے جائیں۔ اور ان نقشہ جات پر
جو بیس سال پہلے مرتب کئے گئے ہیں آج کی ضروریات کے لحاظ سے تبدیل کرنا چاہئے۔

دوسری بات یہ ہے کہ اس سے پہلے ۱۹۶۷ء سے اس ہاؤزیں میں نارائن پیٹھ اور پلا کے درمیان جو روڈ ٹوٹ گئی ہے اور جس کا منسٹر صاحب نے معائنہ بھی کیا ہے دس لاکھ سے اس علاقے سے منتخب ہو کر آ رہا ہوں، حکومت کی توجہ میں بار بار ان امور کو لایا ہوں لیکن بد قسمتی سے کوئی توجہ اس جانب نہیں کی گئی ہے۔ اس بارے میں اسمبلی میں کئی دفعہ میں نے سوالات بھی پیش کئے ہیں۔ معلوم نہیں کہ حکومت کیوں ان امور پر غور نہیں کر رہی ہے۔ چیف انجینئر صاحب سے دریافت کرنے پر جواب ملتا ہے کہ وہ مینوسپالیٹی کا ایریا ہے اس لئے یہ کام مینوسپالیٹی کو کرنا چاہئے۔ پی ڈیو ڈی کی طرف سے نہیں ہو سکتا۔ منسٹر صاحب نے اپنی تقریر میں ظاہر فرمایا ہے کہ کاکی ناڈا کے مینوسپل ایریا کو پی ڈیو ڈی کے تحت لیا گیا ہے اور تعمیر کیلئے دو لاکھ روپے کی منظوری دی گئی ہے شاید یہ کام مئی ۱۹۶۷ء میں ختم ہو جائے گا جب آندھرا کے بعض علاقوں میں یہ عمل ہے کہ مینوسپالیٹی کے تحت کے علاقوں کو پی۔ ڈیو۔ ڈی کے تحت لے کر تعمیر کاموں کی منظوریاں دی جا رہی ہیں تو پھر ایسی صورت میں تلنگانہ کی ایسی سڑک جو مینوسپالیٹی کے تحت ہے اس پر بھی غور کرنا چاہئے۔ اور اس کو بھی پی۔ ڈیو ڈی کے تحت لیکر تعمیر کرنا چاہئے حیدرآباد گورنمنٹ کے زمانے میں وہ روڈ گبرگہ کے پی۔ ڈیو ڈی کے تحت تھی۔ چونکہ اب گبرگہ کا تعلق آندھرا سے نہیں رہا البتہ صرف نارائن پیٹھ سے دو میل کا علاقہ آندھرا پرڈا میں لگیا ہے وہ مینوسپالیٹی کے حدود میں تصور کیا گیا ہے لہذا میں یہ عرض کروں گا کہ جس طرح منسٹر صاحب نے کاکی ناڈا کے مینوسپل ایریا کو پی ڈیو ایریا میں لینے کی مثال دی ہے اسی طرح اس کو بھی لیکر جلد سڑک کی تعمیر کا انتظام کیا جائے تو مناسب ہوگا۔ اتنا کہتے ہوئے میں اپنی تقریر ختم کرتا ہوں۔

سری ایم۔ رام کوپال ریڈی۔ year 1963-64-Voting of Demands for Grants.
میں مسٹر صاحب کا شکریہ ادا کرتا ہوں کہ انھوں نے میرے

رپریزینٹیشن کی بنا پر پیدہ پالی تاجکتیال روڈ کی منظوری دی ہے۔ پیدہ پالی سرحدی علاقہ ہے۔
جذباتین میں مسٹر صاحب کی وجہ میں لانا چاہتا ہوں وہ یہ کہ کانگریس کے الگشن مینوفٹ میں
جو کچھ کھا گیا ہے اس کے مطابق کام کیا جائے تو اچھا ہے۔ اس سے زیادہ توقعات رکھنا
غیر ضروری ہے۔ اس میں کہا گیا ہے کہ آئندہ پیدہ پالی کے ہر گاؤں کو روڈ سے ملایا جائے گا
ہر گاؤں کو پانی سپلائی کیا جائے گا۔ اس پر کس حد تک قدم اٹھایا جا رہا ہے دیکھنا چاہیے۔ سرکار
پر ہر جگہ مالی ٹی ڈالی جاتی ہے نتیجہ یہ ہوتا ہے کہ وہ بارش کی وجہ سے بہ جاتی ہے اور بندوں
دیوڑہ کے گزرنے میں مشکلات پیش آتی ہیں۔ اس سے معاشی حالات پر بھی اثر پڑتا ہے۔ روڈ کے
بازو جو مواضعات واقع ہیں وہاں سے تجارتی منڈی کو اناج وغیرہ بیجانے کیلئے جو خرچہ پڑتا ہے
اس سے کہیں زیادہ خرچہ ان مواضعات والوں کو آتا ہے اس طرح جائیدادیں ہیں اس طرح ان مواضعات
کے مقابلہ میں جو سڑک کے بازو ہی اناج اگاتے ہیں دور مواضعات میں رہنے والے کا تنہا دنگ مناسب
قیمت نہیں مل سکتی کیونکہ روڈ اور ٹرانسپورٹ کی سہولت برابر نہ ہونے کی وجہ سے تقریباً تین
تین روپیہ کا نقصان اٹھانا پڑتا ہے۔

ان حالات میں میں کہوں گا کہ ٹرانسپورٹ کیلئے سڑکوں کی بڑی اہمیت ہے۔ اس کی وجہ سے
معاشی حالات درست ہو سکتے ہیں۔ اگر معاشی بہتری چاہتے ہیں تو روڈیں اچھے ہونا
ضروری ہے۔ کیونکہ سڑکیں اچھی نہ ہوں تو پھر اس کے نتیجہ میں لاٹری اور موٹروں کے رپیہ و
مینٹیننس پر زائد خرچہ کرنا پڑتا ہے۔ فارین ایکسچج کی مشکلات کی وجہ سے موٹر پارٹس کا ملنا بھی
مشور ہے۔ اس لئے روڈوں کو درست حالت میں رکھنے کا لحاظ رکھنا بہت زیادہ ضروری ہے
مگر سڑکیں اچھی حالت میں رہیں اور ان کی خرابی کی وجہ سے موٹروں کی درستی پر زیادہ روپیہ

وہ یہ ہے کہ سڑکوں کی تعمیر میں جو میٹرل استعمال کیا گیا ہے وہ اچھا تھا یا نہیں اس کی بھی نگرانی رکھی جائے۔ اس پر کنٹرکٹر برابر کام انجام دیا ہے یا نہیں۔ اس پر بھی کافی نگرانی رکھنی چاہیے۔ نہ صرف یہ کہ کام کی ٹھیکے پر نگرانی کی جانی چاہئے۔ بلکہ گورنمنٹ کی طرف سے مسٹر صاحب سرپرٹیز چیک کریں تاکہ ماتحتین اور کنٹرکٹروں کو خوف رہے۔ ذمہ داری کا احساس پیدا کرنے کیلئے تھوڑے سے خوف کا پیدا ہونا بھی ضروری ہے۔

ٹرانسپورٹ کی وقتوں کی وجہ سے کئی کارخانے بند ہو رہے ہیں۔ کہا جاتا ہے کہ نیشنل انکم چھ فیصد بڑھائی جانی چاہئے۔ اگر پیکر لائیکم چھ فیصد بڑھانا چاہئے اور انڈسٹریز کا پروڈکشن ۱۴ فیصد بڑھانا چاہئے۔ اس مقصد کے حاصل کرنے کیلئے ٹرانسپورٹ کی سہولتوں میں بھی اضافہ ضروری ہے۔ اور سڑکوں کی سہولت بہت مقدم ہے دو سو بیس سب مقاصد جہان کے دہان رہیں گے۔ آئندہ ہر پریش میں قیمتوں کو مناسب حال پر رکھنے کیلئے روڈ ٹرانسپورٹ کی اصلاح ضروری ہے۔ بودھن سے حیدرآباد تک شکر یا کوئی اور چیز لائیں تو فی قلیلہ دیر طرہ روپیہ ٹرانسپورٹ خرچہ آتا ہے۔ ٹرین کے ذریعہ لائیں تو پونے دو روپیہ خرچہ کرنا پڑتا ہے جو بہت زیادہ ہے۔ دوسری بات یہ ہے کہ سڑکوں پر ڈائریکشن کیلئے میل نمبر اور نام وغیرہ برابر نہیں لکھے جاتے ہیں۔ اگرچہ کہ یہ معمولی چیزیں ہیں مگر ان سہولتوں سے بڑے فائدے پہنچتے ہیں اس سے ملک کی دولت بڑھانے کے امکانات پیدا ہوتے ہیں

శ్రీ కె. ఆప్పారావు (కైకలూరు) :- అధ్యక్ష, మంత్రిగారు ప్రతిపాదించిన డిమాండును బలపరుస్తున్నాను. దెల్టా ప్రాంతములోని రోడ్లు, అందులోను వల్లరేగడి ప్రాంతాలలోవున్న రోడ్లు అదోగతిలో వున్నవి. రోడ్డుకు ఇరుప్రక్కల గుంటలుంటాయి. వల్లపు ప్రదేశాలలో, మట్టితీసిన ప్రదేశాలలో నీరు నిలచి, చుట్టు మాగాణి వుండటంవలన రోడ్లు దిగిపోతున్నవి. 10 టన్నుల కన్న ఎక్కువ బరువు వేసుకొని లారీలు వెడుతూ వుంటే చాలా భయంగా వుంటుంది. R. T. C. Buses చాల పెద్ద బిల్లులు. వాటిని మా ప్రాంతములో సంజీవరెడ్డిగారి ఏనుగులు అని అంటూ వుంటారు. ఆ heavy buses and lorries వెళ్ళడము గోతులు పడటము జరుగుతున్నది. మా తాలూకాలో interior roads వున్నవి. వాటిని పూర్వము జిల్లా బోర్డు maintain చేసేది. ఇప్పుడు సమితులకు hand over చేశారు సమితుల finances permit చేయడం లేదు. కైకలూరు నుంచి కలిదిండికి, కైకలూరునుంచి కారుకొల్లుకు ఒక రోడ్డు వుంది జిల్లాబోర్డుకింద వున్నప్పుడు అంతో ఇంతో maintenance జరిగేది. రెండవవంట వరిసాగు వచ్చిన తరువాత, లారీల సర్వీసులు ఎక్కువ అయిపోవడమువలన రోడ్లు పాడై పోతున్నవి. Highways వారిని అడిగితే వారికి సంబంధము లేదని అంటారు. Highways వారు తీసుకోవాలని సమితులు తీర్మానాలు pass చేసి పంపినా ద్రవ్యాభావమువలన తీసుకొనడము లేదు. తరచుగా కొల్లేరు ప్రాంతములో మురుగు కాల్వలు పొంగిగాని, వరదలువలనగాని మైళ్ళ తరబడి మునిగిపోయిన రోడ్లు విషయములో శ్రద్ధ తీసుకోవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. కైకలూరు ఏలూరును కలిపే రోడ్డు 15 మైళ్ళ పొడవు వుంది. కాని 50 మైళ్ళు తిరిగి ఏలూరు వెళ్ళవలసి వస్తున్నది. కొల్లేరు ప్రాంతము సరస్సు ప్రాంతము అక్కడి ప్రజలు చేపలు పట్టుకొని జీవిస్తూ వుంటారు. వారు పట్టిన చేపలు ఏలూరుకు వెళ్ళాలి అంటే 50 మైళ్ళు తిరిగి వెళ్ళవలసి వస్తున్నది. ఈ 18 మైళ్ళు రోడ్డులోను 2 వంతెనలు లేక ఇబ్బందికి గురి అవుతున్నారు. 12 మైళ్ళు రోడ్డు metal చేయబడివుంది.

ఈ 2 వంతెనల కొరకు బడ్జెట్ లో token grant అయినా చూపేవారు. గత సంవత్సరం నుంచి అది కూడ కనిపించడం లేదు. సంజీవరెడ్డిగారు ఆ ప్రాంతాన్ని చూసి మంజూరు చేసివున్నారు కాని ఏ కారణమువల్ల ఆలస్యమయిపోతున్నదో తెలియదు.

P. W. D. Highways మధ్య జాప్యము అయినదని విన్నాము. P. W. D. మంత్రిగారికి కొత్త కాబట్టి ఆ ప్రాంతాన్ని ఒకసారి వచ్చి చూడాలని కోరుతున్నాను. లారీల విషయము ఈ పద్ధతు సంబంధం లేకపోయినప్పటికి ఒక విధముగా సంబంధం వుందనుకొంటాను. బెజవాడ బందరు రోడ్డుమీద పెరేడుగ్రాండ్లు ప్రాంతములో నిన్ను బాధ్యభర్తలు అమెరికా హాస్పిటల్ కు వెడుతూ వుండగా లారీ గుడ్డుకొనడం చేత భర్త చనిపోయినట్లు పత్రికలలో వచ్చినది. Editorials కూడ వ్రాస్తున్నారు. ఈ విషయమువర్యాప్తు చేయించాలని కోరుతున్నాను. Highways Road ప్రక్కన అనేక encroachments వుంటున్నవి. కొన్నికొన్ని గ్రామాలలో ఇప్పుడిప్పుడే వెడల్పు చేస్తున్నారు. చాల గ్రామాలలో వెడల్పు చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఈ రోడ్లవయిన లారీలు లోడ్లు వేసుకొని టార్పాలిన్ కప్పి, మోటులతో బిగించి నడిగొండలుగా వెడుతూ వుంటే, స్ట్రాజాలను అరచేతులలో పెట్టుకొని నడువవలసి వస్తున్నది. పోలీసువారి బాధ్యతతోపాటు Highways వారి బాధ్యత ఎంతవున్నదీ పరిశీలించవలసినదిగా విజ్ఞప్తిచేస్తున్నాను. సమితులు take up చేయలేని రోడ్లను కూడ take up చేయాలని కోరుతున్నాను. R.T.C. బస్సులు తిరిగే రోడ్లకు ప్రత్యేక గ్రాంటు చూపించారు. దాని మంత్రిగారికి అభినందనలు తెలుపుతూ నాకు ఈ అవకాశము ఇచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞత తెలుపుతూ విరమిస్తున్నాను.

نشری رام دیو - ایڈیٹر صاحب نے جو دیہاتس پیش کئے ہیں ان کی تائید ہوئے کچھ باتیں حکومت کی توجہ میں لانا چاہتا ہوں۔

حیدرآباد شہر میں پینے کے پانی کا مسئلہ کافی اہمیت رکھتا ہے۔ اور میں سمجھتا ہوں کہ منسٹر صاحب متعلقہ بھی اس سے واقف ہیں ورنہ قبل حیدرآباد میونسپل کارپوریشن کی جنرل باڈی میں بھی اس کے متعلق چرچا اور عوام فلت آب کی وجہ سے جو تکلیف ہو رہی ہے اسکو ظاہر کیا گیا۔

خود منسٹر صاحب بھی جانتے ہیں کہ شہر حیدرآباد و سکنز آباد کی آبادی اس زمانہ میں جبکہ یہاں مین پائپرز ڈالے گئے اتنی نہیں تھی جتنی کہ اب ہے۔ آج یہاں کی آبادی میں کافی اضافہ ہو گیا ہے۔ چنانچہ اس لحاظ سے اون پرانے میں پائپس کو بدلنے کی ضرورت ہے تاکہ اس کے پریشر میں اضافہ ہو اور پانی کی دفعت محسوس نہ ہو۔ اس زمانہ میں ان اسٹریٹس کنکشن جو پرائیویٹ مکانات کو دیا جاتا تھا اس کی شرح ۱۲ روپیہ کھدرا سالانہ تھی۔ اسکو اضافہ کر کے اب ۳۶ روپیہ آئی جی کہ دیا گیا ہے۔ اس طرح پون اسٹریٹس کنکشن کے لئے ۲۰ روپیہ سالانہ لے جاتے تھے اب اس میں اضافہ کر کے ۸۴ روپیہ سالانہ ٹیکس وصول کیا جاتا ہے۔ پرائیویٹ مکانات میں جو کنکشن ہیں ان میں تکلیف محسوس ہو رہی ہے کیوں کہ ان کے ذریعہ سے پانی برابر جھپٹا نہیں ہوتا۔ جو پبلک وائٹرائٹمنڈس ہیں ان میں بھی بڑھتی ہوئی آبادی کے پیش نظر فلت محسوس ہو رہی اسلئے۔ اس میں اضافہ کی ضرورت ہے۔ اس کے علاوہ میری گزارش یہ ہے کہ جس طرح مختلف پلانٹس کے تحت مکانات یا دوسرے پراپٹس کے لئے رقم مہیا کی جاتی ہے اسی طرح شہر کے اندر پانی کے مین پائپس بدلنے کے لئے رقم مہیا کرنا ضروری ہے۔ تنگ گاہ رجینل کمیٹی کا رپورٹ سے معلوم ہوتا ہے کہ کچھ ورکس کے لئے رقمیں مہیا کی گئیں ہیں۔ تنگ گاہ رجینل کمیٹی سے خواہش کر دینا کہ شہر میں پانی کا مسئلہ حل کرنے کے لئے ضروریات مہیا کرے تاکہ آنے والی پانی کی جو دفعت محسوس ہو رہی ہے خیر صاف موسم گرما میں جو تکلیف ہوتی ہے اس کا ازالہ ہو سکے۔

دوسری چیز جو شہر میں کام کر رہا ہے وہ بلدیہ کے حوالہ کیا جانا چاہیئے۔ کیونکہ بلدیہ اور وائٹرائٹمنڈس میں کوآپریشن اور کوآرڈینیشن نہ ہونے کی وجہ سے بہت سے کاموں کی تکمیل میں تاخیر ہو رہی ہے۔ مثلاً یوٹیلیس اور لیٹرنس تعمیر ہوتے ہیں لیکن کئی دن تک وائٹرائٹمنڈس نہ ملنے کی وجہ سے وہ قابل استعمال نہیں ہوتے اور کئی دن تک کام رکا رہتا ہے۔ اس لئے اس محکمہ کو اگر بلدیہ کے تحت دیا جائے تو فوری طور پر وائٹرائٹمنڈس مل سکتا ہے اس طرح ایسے کاموں کا مقصد پورا ہو سکتا ہے۔ اس لئے میں منسٹر صاحب سے خاص طور پر گزارش کروں گا کہ یہ محکمہ یا تو بلدیہ کے تحت دیا جائے یا انہیں

تو بلک سپلائی کے طور پر جس طرح کہ سکندر آباد میں دیا جاتا ہے ویسے حیدر آباد میں بھی دیگر ڈسٹری بیوشن کا کام بلدیہ کے سپرد کیا جائے تو میں سمجھتا ہوں کہ بڑی حد تک وقت و در ہو سکتی ہے۔ ایک اور چیز جو میں حکومت کی توجہ میں جانا چاہتا ہوں وہ یہ ہے کہ شہر حیدر آباد میں اسکولس بلڈنگ کا مسئلہ بہت اہمیت رکھتا ہے۔ یہاں تقریباً پانچ سو سے زیادہ پرائمری، مڈل اور ہائی اسکولس ہیں اور ان کی زیادہ تعداد کرایہ کے مکانات میں ہے جن کی حالت نہایت خراب ہے مکانات جہاں اسکولس کام کر رہے ہیں وہ دراصل رہائشی اغراض کے لئے بنائے گئے تھے۔ اسکولس کے لئے تعمیر نہیں کئے گئے تھے۔ وہاں نہ تو ڈسٹری بیوشن ہے نہ روشنی کا برابر انتظام ہے۔ اون کی عالم حالت بھی محذوش ہے۔ اس لئے میری گزارش ہے ۱۰-۱۲ سال کا بڑا پروگرام بنایا جا کر اسکولوں کے لئے مکانات تعمیر کئے جائیں تو کرایہ کی شکل میں لاکھوں روپیہ جو گورنمنٹ اس وقت ادا کر رہی ہے اس کی بچت ہو سکتی ہے۔ مندرجہ بالا اپنی تقریر میں بتایا ہے کہ شہر میں کوارٹرس کے لئے عمارات تعمیر کرنے کا مسئلہ حکومت کے پیش نظر ہے اس کے لئے پروگرام منظور ہوا ہے اور رقم بھی مہیا کی گئی ہے۔ میں اون سے یہ گزارش کروں گا کہ اسکول بلڈنگس کے لئے بھی رقم مہیا کر کے ۱۰-۱۲ سالہ پروگرام بنایا جائے تو بچوں کی مشکلات دور ہو سکتی ہیں اور اون کی صحت بھی ٹھیک رہ سکتی ہے۔ کیوں کہ اس وقت جن عمارتوں میں اسکولس ہیں اون میں نہ تو اوپن یا رڈز ہیں نہ اون کے کھلے کورڈ کے لئے کھلی زمین ہے۔ اس لئے اس پر غور کر کے اس اسکیم کو بھی موازنہ میں شریک کریں تو مناسب ہو گا۔ ان اسکولس کی تعمیر کے لئے زمینات مہیا ہو سکتی ہیں۔ مختلف محلوں میں ہارڈنگ بورڈ کی جو زمین

ہیں یا میونسپل کارپوریشن کی جو زمینات ہیں وہ حاصل جاسکتی ہیں۔ اور ان پر عمارات تعمیر کی جاسکتی ہیں۔ اس مسئلہ پر غوری طور پر توجہ کی جا کر اس پے پیچیدہ مسئلہ کا حل نکالا جاسکتا ہے۔ میں منسٹر صاحب سے عرض کر دینگا کہ ایک پیردگرام بنا کر اس مقصد کی تکمیل کے لئے رستم ہیا کیجئے تو مناسب ہے۔ ایک چیز اور جو میں عرض کرنا چاہتا ہوں وہ یہ ہے کہ شہر حیدرآباد میں پولس کے کچھ ٹھانے خالی پڑے ہوئے ہیں۔ جہاں تک مجھے معلوم ہے اور جہاں تک میں نے دیکھا ہے ان میں خالی لوگ مقیم ہیں ان کو کرایہ دیا گیا ہے یا کیا مجھے معلوم نہیں لیکن یہ عمارتیں اگر پبلک اداروں مثلاً لائبریری آڈیٹ ٹائٹ اسکولس یا سینٹرل سنسکریٹس کو (اگر وہ ان اغراض کے لئے اپرجہوں) تو کرایہ پر دی جائیں تو ٹھیک ہو گا۔ کیونکہ جہاں تک مجھے معلوم ہے ان میں خالی لوگ مقیم ہیں میں منسٹر صاحب سے خاص طور پر عرض کر دینگا کہ وہ اس پر توجہ دیں۔ میں اس سے زیادہ کچھ عرض کرنا نہیں چاہتا۔ آپ نے جو دیا ہے اس کے لئے میں آپ کا شکریہ ادا کرتا ہوں۔

(శ్రీ బి. హెచ్. నాగభూషణరావు (వరంగల్) :- అధ్యక్షా: రోడ్స్, బిల్డింగ్సు సంబంధించిన మంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండుకు సంబంధించిన చర్చలో నేను కొన్ని విషయములను తెల్పాలని ఈ అవకాశం తీసికొన్నాను. నేను చెప్పిన వాటికి వారు తగు సమాధానం ఇస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

జిల్లాలలో major roads, Highways roads వుంటున్నాయి. ఒక roadను ఈ సంవత్సరమువేస్తే మరు సంవత్సరానికి చెడిపోతున్నది. ఉదాహరణకు వరంగల్లు నుండి ములుగు ఏటూరు, నాగారంవరకు వెళ్ళి రోడ్డును బ్లాక్ టాపింగ్ చేశారు. అది first area. ములుగు టూరిస్ట్ సెంటర్ కూడ. ఈ రోడ్డును చూస్తుంటే ఇంత national wealth waste అయిందే అని విచారం కలుగుతున్నది, టార్ టాపింగ్ లేదు. కంకర లేదు, అది నల్లభూమి, అటువంటిదోట్ల సోలింగ్ చేసి రోడ్డు వేయమని, ఇంజనీర్లకు P. W. D. వారు instructions ఇవ్వాలి. 3, 4 ఫర్లాంగుల రోడ్డు కృంగి పోయింది. అలాచేసిన ఇంజనీర్లను ఎంతవరకు డిమింశవచ్చునో P. W. D. శాఖ మంత్రిగారు విచారించాలి. 1000 రూపాయల జీతం తీసుకుంటూ ఇంత అధ్వాన్నంగా పనులు చేస్తున్నవారిని డిమింశటం పూజా ప్రభుత్వానికి అవమానం అని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రజలకు పోతుత్తయమీద నమ్మకం పోతుందికూడ. వరంగల్లునుండి నర్సంపేటకు, ఖమ్మంమెట్టుకుపోయే బస్ రూట్ వుంది దానిని Highways road కలపటానికి ఒక లింక్ రోడ్ వుంది. అది మునిసిపాలిటీవారిదో, P. W. D. వారిదో తెలియదు. ఆ రోడ్డుపై లైట్లులేవు. సాయంత్రం 7 నుండి 9-30 వరకు 20 బస్సులు తిరుగుతూ వుంటాయి. రోడ్డుపై గజం గజంకు గుంటలు వున్నాయి. వాటిని బాగుచేసేనాడుదు లేదు. ఈ రోడ్డు మునిసిపాలిటీదో, P. W. D. వారిదో తెలియదు. ఎవరూ దానిని ముట్టుకోరు. దానిమీద నడిచే బస్సులు R. T. C. వారివి. ఈ విషయములో మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత ఈ report లో వెతకిచూచాను. వరంగల్ under ground bridge కొరకు ఏమైనడబ్బు ఉన్నదేమోనని, అది sanction అయ్యి 3, 4 సంవత్సరాలైంది. ఇంతవరకు అది మొదలు పెట్టలేదు. గత బడ్జెటు సమావేశంలో కూడా నేను చెప్పుకొన్నాను. ఆ రైల్వే line కు ఇవతల వైపుకు ఒక లక్ష జనాభ ఉన్నది ఆ రైల్వే line cross road వద్ద ప్రతి అరగంటకొకసారి తలుపులు మూసై, గంటసేపు నిలబడాల్సి వస్తుంది. అటువక్కనే grave yard కూడా ఉన్నది. కనుక ఒక్కొక్క రోజు ఏదైనా శవాన్ని తీసుకపోవలసివస్తే, ఒక్కొక్కసారి ఆ శవాలుకూడా 3 గంటలు, 4 గంటలు ఆ level cross వద్దే నిలబడి పోవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పడుతూ ఉంటాయి. అంత అధ్వాన్న పరిస్థితులు ఆ సిటీలో ఉన్నాయి. ఆ సిటీ రెండు మైళ్ళ దూరము length wise గా spread అవుతుంది. ఆ పూజలు అటునుంచి ఇటు

నుంచి అటు పోవలసి యుంటుంది. కనీసం చిన్న bridge కట్టి passengers రిజైలు అయిన పోవడానికి ఏర్పాటు చేయవలసినదని సెను మన్ చేస్తున్నాను. తర్వాత sugarcane industries ప్రత్యేకమైన roads ఏర్పాటు చేసేకొరకు ఒక పద్ధతీని provide చేశారు. అదేవిధంగానే forest areas లో. మిగతా industrial areas లో కూడా అటువంటి సదుపాయం కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా కడప జిల్లాలో నారింజపచ్చ, ఇనుము, ముగ్గురాయి ఇవన్నీ వచ్చేటటువంటి కొన్ని ప్రత్యేకమైన areas ఉన్నాయి. ఆ areas నుంచి కొన్ని వేల లాఠీలు ఆ రోడ్డు మీద పోతుంటాయి. ఆ దుమ్ము భరించటానికి న్యాయం కాదు. 3నుక, sugarcane areas కు వలెనే, ఈ కలప, ముడి ఇనుము, వగైరా ఇవన్నీ వచ్చేటటువంటి ప్రదేశాలలో ప్రత్యేకంగా ప్రణాళికలు వేసి, ఆ రోడ్లను అభివృద్ధి చేసినట్లు అయితే ఎంతో బాగుంటుంది. తరువాత హైదరాబాదులో రోడ్లు వెడల్పు చేయాలని అనుకొంటున్నాము. అటువంటిప్పుడు, కింగ్ కోట్ల నుంచి ఆప్ జల్ గంజ్ కు పోతున్నంతే, అక్కడ buildings నిర్మాణం చేస్తున్నారు. అది నిజంగా విచారకరమైన విషయం. pavements ను వెడల్పుచేసి ప్రజలకు సౌకర్యం కల్గించాలని మనం అనుకొంటున్నామంటే, అక్కడ కింగ్ కోట్ల దగ్గర చాలా buildings నిర్మాణం చేస్తున్నారు. అక్కడ అటువైపున ఒక Double decker Bus. ఇటువైపు ఒక Double decker Bus నిలబడినట్లయితే, మనుష్యులు పోలేరు. అటువంటిచోట్ల ఇంకా buildings నిర్మాణం చేస్తున్నారు. మరి ఈ రోడ్లను improve చేయాలంటే, ఈ buildings ను మళ్ళీ పడగొడతారా మరేమి చేస్తారో తెలియడంలేదు. రాజధాని నగరంలో రోడ్లు వెడల్పు చేయాలనుకొంటున్నప్పుడు రోడ్లను అక్కడ ఎందుకో తగ్గిస్తున్నారు. ఇటువంటి అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి.

తరువాత 80 వేల జనాభా గల వరంగల్ పట్టణంలో 2, 3 మాత్రమే Government School Buildings ఉన్నాయి. తక్కినవన్నీ Rented Buildings లో ఉన్నాయి. తరువాత Middle income group కు buildings కు గాను దబ్బు ఇస్తున్నారు. అంటే అయిదువేల రూపాయల ఆదాయం గలవారు ఈ loans తీసుకోగలరు. ఎంతమంది buildings కట్టుకోగలుగుతున్నారో చూడండి. ప్రతి సంవత్సరం ఈ funds మురిగిపోతున్నాయి. Low income group క్రింద జిల్లా level లో, L.D.Cs. U.D.Cs కట్టుకుందామంటే, దబ్బు ఇచ్చే నాధుడు లేడు. L.I.G. కి దబ్బులేదు. M.I.G. కి దబ్బు మురిగిపోతున్నది. ఆ దబ్బును L. I. G. కి ఇచ్చినట్లయితే, చిన్న ఉద్యోగస్తులు ఇళ్ళు కట్టుకోడానికి అవకాశాలు ఉంటాయి. కనుక ఆవిధంగా చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. తరువాత Railway గురించి, మనకు ఉన్న పరిస్థితిని నిజంగా చాలా విచారకరము. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎంతోమంది విరుద్యోగులు ఉన్నారు. మనవాళ్ళు రైల్వేలో applications పెట్టుకుంటే, కొన్ని అందులో తిరిగి వచ్చాయని అంటున్నారు.

మనకు ఉద్యోగాలేమో - దొరకవు. రైల్వే సౌకర్యాలు చూస్తే చాలా తక్కువ. ఇంత పెద్ద ప్రాంతానికి ప్రత్యేకమైన మండలి లేకపోవటమే విచారకరమైన విషయం. తప్పకుండా ఈ విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత, ఈ Administration లో లోపాలు ఉన్నాయి. Buildings కూడా Roads మీద. మనము కొన్ని లక్షలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. ఈ డబ్బు దుర్వినియోగం అయితే మన Plans successful కావు. ప్రతిసంవత్సరం మనం లక్ష రూపాయలలో 50 వేల రూపాయలవరకు పెట్టగలుగలేము ఒక లక్ష రూపాయలకు పని ఉంటే, 50 వేల వరకే పని జరుగుతున్నది. కనుక, ఆ Engineers supervisors, contractors మీద మనం తగిన watch పెట్టాలి తరువాత contractors, ఆ roads యొక్క నిర్మాణం పూర్తి అయ్యేవరకు, ఆ final bills ఎప్పుడు వస్తాయో అని చూస్తుంటారు. ఆ final payments రాగానే, తనకు రాకపోతే వాటిమీద బాధ్యతలేదని అనుకుంటారు. అందుకే కాకుంటే, buildings కుగాని, రోడ్డుకు గాని, ఇన్ని సంవత్సరాలు అని life ఏర్పాటు చేసి, ఆలోచన అని ఏమి చెడిపోయిన గాని, వాటికి బాధ్యత ఆ contractors మీదనే ఉండేటట్లు చేస్తే చాలా బాగుంటుంది. లేకపోతే, ఈ రోజులలో, లక్షలు, కోట్లు వృధాగా అయిపోతున్నాయని ఈ సభా ముఖాన మంత్రిగారికి చెబుతున్నాను. దానికోసం ఒక body ఏర్పాటుచేసి ప్రత్యేకమైన Rules ఏర్పాటుచేసి, ఆ contractors మీద 20,30 సంవత్సరాలవరకు buildings విషయములోకాని, రోడ్డు విషయములోకాని బాధ్యత ఉంటుందని పెట్టినట్లయితే, ఇకముందు అటువంటి అవకతవకలు జరుగవని చెబుతూ విరమిస్తున్నాను.

(శ్రీ పి. సిద్దయ్యనాయుడు (సూక్కురుపేట) :- అధ్యక్ష, పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖామంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్స్ బలపరుస్తున్నాను. మా నెల్లూరు జిల్లాలో గూడూరు గ్రామానికి బైపాస్ రోడ్ ఒకటి నిర్మించారు. కొన్ని సంవత్సరాల క్రిందట నిర్మించి ఎన్నోలక్షల రూపాయలు దానిపై ఖర్చుపెట్టారు. దివ్యమైన మాగాణి భూమిని, పేలుఖరీదుచేసే మాగాణిభూమిని కొంత డబ్బు యిచ్చి యీ రోడ్ కొరకు కొన్నారు. ఆ రోడ్ ను ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చి ఓపెన్ చేస్తారు - అని అంటూండగానే - ఆ రోడ్ ఓపెన్ చేయకముందే దురదృష్టవశాత్తు ఈ సంవత్సరం వచ్చిన వరదలమూలముగా ఆ రోడ్ అంతా బొత్తిగా కొట్టుకొనిపోయింది ఆ రోడ్ ను త్వరగా పునరుద్ధరించాలని మేము ఎన్నోసార్లు ప్రభుత్వానికి చెప్పాము కాని దానిని గురించి యింతవరకు ప్రభుత్వ ఆలోచించటంలేదు. మద్రాసు స్టేటుకు మన స్టేటుకు సంబంధించిన జి. యన్. టి. రోడ్ బ్లాక్ అయిపోయి-పోయిన సంవత్సరం వర్షాలకు అంతకుముందు ఉన్న తెంపరరీరోడ్ వాష్ అయిపోయిన తర్వాత - 15 దినాలు అక్కడ ఎన్నో లారీలు, బస్సులు అగిపోవలసివచ్చింది. అది చాలా ముఖ్యమైన రోడ్ కాబట్టి మంత్రిగారు స్వయంగా పరీశీలించి, ఆ రోడ్ పనికి వెంటనే పూనుకొంటారని ఆశిస్తున్నాను. వరదలకు కొట్టునుపోయిన బ్రిడ్జిగురించి అధికార్లు, ఇంజనీర్స్ ఏమి ఆలో

చిస్తున్నారో తెలియదు. ఆజిల్లాలోనే మనువోలు గూడూరు మద్య ఆరేడు పెద్ద పెద్ద వంతెనలు రెల్వేవారు కట్టికన్నారు. వాటికి బదులు ఒక బ్రిడ్జి కట్టగా, అది రెండు నాళ్ళ వరదానికే కొట్టుకుపోయింది. ఒక బ్రిడ్జి కడితే ఆ వాటరంతా ఎట్లా పోతుందంటే ఆ లెక్కలకా మారు తెలుసునని అప్పుడు ఇంజనీర్స్ అన్నారు. కాని రెండు రోజుల వరదానికే ఆ నీటిని ఆ బ్రిడ్జి తట్టుకోలేక కొట్టుకుపోయింది. ఇప్పటికైనా ఆ బ్రిడ్జిని పునరుద్ధరించేటప్పుడు దానికి నక్రమమైన లెక్క కట్టాలి. ఇంకా అక్కడ కొన్ని బ్రిడ్జిలు, కాజేవులు కట్టనియెడల ఆ ఒక్క బ్రిడ్జి నిలువదు. మంత్రిగారు పరిశీలించి తొందరగా ఆ బ్రిడ్జిని పునరుద్ధరించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. మాకు మైనింగ్ రోడ్స్ ఉన్నవి. అక్కడ మైకావారు 2 పర్సెంట్ పెన్షు చొప్పున ఎంతో డబ్బు చెల్లిస్తున్నారు. స్టేట్ గవర్నమెంట్ ఆ డబ్బు వినియోగించి మైనింగ్ రోడ్స్ మా ప్రాంతంలో నిర్మించవలసిందిగా కేంద్రప్రభుత్వాన్ని కోరవలెను. వెంకటగిరి-రావుచి రోడ్ ప్రారంభించేసి ఏడేళ్ళు కావస్తున్నది. ఈరోజువరకు అది అతుకు రోడ్డుగానే నిలిచిపోయింది. ఆరోడ్ మీద ఇంతవరకు కల్వర్ట్స్ కాలేదు. అది రెండు తాలూకాలను కలిపే రోడ్డు చాలా ముఖ్యమైన రోడ్ కాబట్టి అక్కడ పని తొందరగా పూర్తిచేయించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. పర్వేరు-గూడూరు రోడ్ రిపేర్ చేసి ఏడు సంవత్సరాలైనది. అప్పుడు అడిగినా మా డివిజన్ లో ఇంజనీర్ గారు “మాకు కంట్రాక్టర్స్ దొరకటలేదు” అంటున్నారు. దానికి కారణం ఏమంటే - అక్కడ షెడ్యూల్ రేట్లు చాలా తక్కువ. అది మైనింగ్ ఏరియా కావటంవల్ల కూలీలు మైనింగ్ పనులకే పోతున్నారు. వారికి అక్కడ ఎక్కువకూలి గిట్టుతుంది. వారు ఈ రోడ్ పనులకు రాకుండావున్నారు, కాబట్టి ఆ మైనింగ్ ఏరియాలో ఆ షెడ్యూల్ మార్చి, కాస్త హెచ్చుచేస్తేగాని అక్కడ పనులు జరగవు. అక్కడ బ్లాక్ టాప్ చేసే మెటల్ మంచుదికాదు. అది పిండి ఆయిపోతున్నది. అందువల్ల మంచి మెటల్ క్వారీస్ ఏర్పాటుచేసి ఆ రోడ్స్ కు మంచి గట్టిమెటల్ వాడవలసిఉన్నది. ఇప్పుడున్న క్వారీస్ మార్చి, మంచి మెటల్ ఉండే క్వారీలను ఏర్పాటుచేసి అక్కడ కాళ్ళ తంకా రోడ్స్ చెడకుండా ఉండేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. ప్రస్తుతం వెంకటగిరి-కాళహస్తి రోడ్ - 28 మైళ్ళు పొడుగు రోడ్ ఉంది. వెంకటగిరి - కాళహస్తి షయా యామహార్ 14 మైళ్ళ పొడుగుతో ఒక రోడ్ నిర్మించాలని మేము చాలాసార్లు ప్రభుత్వాన్ని కోరటం జరిగింది. ఆ రోడ్ హైవేస్ లో చేర్చినట్లు తెలిసింది. పూర్వం జిల్లాపరిషత్ వారు ఆ రోడ్ తొమ్మిదిమైళ్ళు వేశారు. ఆ రోడ్ వెంటనే హైవేస్ వారు తీసుకొని ఆ మిగతారోడ్ కూడ వెంటనే పూర్తిచేయాలని కోరుతున్నాను. ఆ రోడ్ పై దాదాపు 90 పెద్దగ్రామాలు ఉన్నవి. నెలూరు జిల్లాలో రోడ్స్ అధ్వాన్న పరిస్థితిలో ఉండటానికి కారణం-అక్కడ ఉన్న మెటల్, అక్కడ మెటల్ షెడ్యూలు మార్చు నిదే ఆ రోడ్స్ బాగుపడవని మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

شری دامو دھرم ریڈی۔ جناب سپیکر صاحب۔ میں تعمیرات عامہ کے سٹر صاحب کے پیش کردہ تخمینہ جات کی تائید
تے ہوئے اپنے چند خیالات کا اظہار کرنا چاہتا ہوں۔

کسی زراعتی ملک کی ترقی کا دارم دار وہاں کے کیونٹیکیشن پر ہوتا ہے۔

میں معلوم ہے کہ ہندوستان ایک زراعتی ملک ہے۔ بیان کی (۸) فیصد آبادی زراعت پر انحصار کرتی ہے۔ اس لیے
میں نے لوگوں کے اگلے ہوئے غلے کا ٹولم ایڈل ملایا ہے۔ تو وہاں کے کیونٹیکیشن اور روڈ کا ٹھیک رہنا ضروری
ہے۔ ہمارے سکند آئل انڈیا روڈ وولمنٹ پلان کا بھی ہونا ہے کہ ہر زراعتی گاؤں کسی نہ کسی روڈ سے ڈیریل
کے فاصلہ پر اور زمین روڈ سے کم سے کم تین میل کے فاصلہ پر واقع ہو۔ یہی وجہ ہے کہ ٹوئینٹی ایرس ٹوڈ پلان بنا کر
ہائے تین پلانوں میں اسکو علمی جامہ پہنانے کا بھرپور کوشش کی جا رہی ہے خصوصاً ملنگانہ میں روڈ کی بڑی خستہ حالت
ہے۔ اس لیے ملنگانہ کے سرپس فنڈ سے ملنگانہ ریجنل کیٹی نے مختلف اضلاع کی ضرورت کے مطابق ۱۰ لاکھ یا پانچ
لاکھ روپیہ الاٹ کئے ہیں اور ٹوئینٹی ایرس روڈ پلان میں اسکو علمی جامہ پہنانے کا کوشش کی جا رہی ہے۔

اس کے بعد میں سٹر صاحب سے ادباً گزارش کروں گا کہ تعمیرات عامہ کا جو دفتر ہے وہ کافی عرصہ سے بدنام شدہ
دفتر ہے۔ اس میں زیادہ کرٹین ہے اور روک میان شپ ٹھیک نہیں ہے یہ خیال عام طور پر لوگوں کے ذہنوں میں کافی
عرصہ سے قائم ہے۔ یہ بڑی خوش قسمتی ہے کہ ایک ایسے وزیر کا جو بڑے خدا پرست اور نیک صفت آدمی ہیں ایسے
بدنام دفتر کیلئے انتخاب ہوا ہے یہ ہمارے لئے بڑی خوش قسمتی ہوگی اگر وہ اپنی بھرپور توانائیاں استعمال کر کے اس
بڑے
سٹھک کر س یہ میری امید ہے۔ اس سلسلہ میں میں یہ عرض کروں گا کہ ایک گتہ دار
(۳۹۵)

کا جذبہ آئیگا۔ اس لئے میں عرض کروں گا کہ جب تک ہمارے منسٹر صاحب سربراہ نذر لش کر کے ایسے کاموں کو چھوڑ نہیں کریں گے یہ کام ٹھیک ڈھنگ سے نہیں چلیں گے۔

چونکہ وقت کم ہے اس لئے اب میں اپنے حلقہ انتخاب سے متعلق چند چیزیں آپ کے علم میں لانا چاہتا ہوں اس سے پہلے تیسرے پلان میں شاؤنگر کیشم پیٹھ روڈ کو شریک کیا گیا تھا۔ اسی طرح کندو روڈ پیٹھ روڈ کو بھی شریک کیا گیا تھا لیکن اب جو پلان بنایا گیا اور اس میں سے ان کو نکال دیا گیا ہے۔ اس حلقہ کے بہت بہت اہم روڈز ہیں جو ٹی ایچ روڈز پلان کے لئے بھی بالکل چاہیئے تھے۔ اس کے متعلق ایک خاکہ بنایا تھا۔ اس لئے اگر پی ڈبلیو ڈی ان روڈ کو ترجیح دے تو بہتر ہوگا۔ ایک اور چیز میں یہ عرض کروں گا کہ منسٹر صاحب سلم وقف بورڈ کے بھی منسٹر ہیں۔ بیرے حلقہ میں ایک مشہور درگاہ جہانگیر پیراں کی ہے۔ وہاں تک جانے کے لئے کوئی اچھی روڈ نہیں ہے۔ اگر پی۔ ڈبلیو۔ ڈی اس روڈ کو تعمیر کرے تو مناسب ہوگا۔ میں ایک اور چیز منسٹر صاحب کے علم میں لانا چاہتا ہوں وہ یہ ہے کہ شاؤنگر تانڈو روڈ کو تیسرے پلان میںیشنل ہائی وے کی حیثیت سے ڈسٹ پر وف ہانڈل کے لئے رکھا گیا تھا۔ لیکن اب تک اس کو عملی جامہ نہیں پہنایا گیا اس لئے میں منسٹر صاحب سے خاص طور پر عرض کروں گا کہ وہ اس مسئلہ میں توجہ فرمائیں۔ جیہ آباد کونول روڈ کا جویشنل ہائی وے ہے۔ اس پر رنگاپور۔ برج کی تعمیر ۶۷ میں کمپلیٹ ہونی چاہیئے تھی۔ لیکن بعض وجوہات کی بناء پر اب شاید ڈسمبر ۶۳ میں کمپلیٹ ہوگی۔ یہہ اس تقریر میں لایا گیا ہے۔ لیکن مجھے قومی اندیشہ ہے کہ اس وقت تک بھی اس کی تعمیر نہ ہو سکے گی۔ اس لئے میں عرض کروں گا کہ اس پر بھی خاص توجہ دی جائے تو مناسب ہے۔

یا قوت پورہ ہے۔ وہاں بھی ایک نل بنیٹے۔ غریب عوام کی جھوپڑیاں پڑی ہوئی ہیں لیکن پانی کی سہولت نہیں ہے لیکن دوسرے مقامات پر جہاں اس کی ضرورت نہیں ہے وہاں یہ سہولت دیر ہے ہیں۔

اس کے بعد میں یہ عرض کر دینگا کہ اس ڈیپارٹمنٹ میں آپ کا کام یہ تھا جس سے مسلم قبضہ بورڈ کا بھی تعلق آتا ہے اسکی پوری تفصیلات سامنے لائے۔ یہ ایک مسلم ادارہ ہے جو مسلمانوں کے لئے بہتر سے بہتر کام کر سکتا تھا لیکن نہایت افسوس کی بات ہے کہ وہ عام مسلمانوں کے لئے کوئی کام نہیں کر رہا ہے آج وہاں جو لوگ ہیں وہ کیا کر رہے ہیں وہ آپس کے اختلافات اور جھگڑوں کا شکار ہیں۔ منسٹر صاحب کا کام تھا کہ اس ادارہ کو تحلیل کر دیتے۔

(THE BELL WAS RUNG) میں ایک منٹ چاہوں گا۔ یہ خالص مسلمانوں کا مسئلہ ہے اس لئے اسپیکر کہہ نہ گا۔ ایسے لوگ اس بورڈ میں ہیں جو محض سیاسی اغراض سے کام کر رہے ہیں اس پر عوام کو ناہندگی دینا چاہیے۔ عوام کو وہاں بٹھانا چاہئے پوسٹروں اور بیان بازوں کو دیکھا جائے تو معلوم ہو گا کہ اسکی کیا کارگزاری رہی ہے، وہ ایک ایسا ادارہ ہو گیا ہے کہ وہاں کے اجلاسوں میں اجماروں کے نمائندوں کو بھی بیٹھنے کی اجازت نہیں ہے۔ وہاں کا حساب کتاب نہ عوام کے سامنے آتا ہے اور نہ اسمبلی کے سامنے آتا ہے۔ یہ ایسا کیا ادارہ ہے چاہئے تھاکہ اسکو منسٹر صاحب تحلیل کر دیتے۔

مدد دے رہے ہیں لیکن اس کی جانیسے ادن مقامات پر شیڈس نہیں ڈالے گئے جہاں سے بچے مدرسوں کو جاتے ہیں۔ جب ہم آرٹی۔ سسی کو امداد دے رہے ہیں تو ادن سے کہہ سکتے ہیں کہ وہ جگہ جگہ شیڈس تعمیر کریں تاکہ بچوں کو بارش میں بھٹکنے کی تکلیف نہ ہو۔ جہاں تک حیدرآباد شہر میں سڑکوں کی تعمیر کا سوال ہے میں یہ عرض کروں گا کہ اس میں بھی تعمیر کے وقت جھگڑے پیدا ہوتے ہیں۔ نئے پل کی توسیع کے سلسلہ میں محض اس سوال پر کہ آیا اس پل کی بلدیہ توسیع کرے یا پی ڈی سی ڈی۔ کئی دنوں تک کام رکھا رہا بعد میں جب تصفیہ ہوا تو اس کو درست کیا گیا۔ میں سمجھتا ہوں کہ ایسے معاملے قبل از وقت طے کر لئے جائیں تاکہ عین وقت پر کام میں خلل نہ ہو۔ دوسری چیز جو میں عرض کروں گا وہ یہ ہے کہ یہاں اطراف میں جو سڑکیں ہیں ادن کی حالت بہت خراب ہے۔ یہاں جو سڑکیں بنائی گئی ہیں وہ ٹسٹ پروف میں سب کچھ ہیں لیکن اس تعلق سے محکمہ کی حالت بہت خراب ہے وہ تو آل پروف بن گیا ہے۔ محکمہ کے لوگوں پر کسی قسم کا اثر نہیں ہوتا۔ اس لئے میں فرسٹ صاحب کے عرض کروں گا کہ وہ اس پر خاص توجہ دیکر محکمہ کی حالت کو درست کریں۔

سیلک کی اور شکایات ہیں۔ کئی جھوٹیاں پیدہی ہیں۔ وہاں ایک نل بھی نہیں ہے۔ اسکے لئے کئی محضر گزارنے گئے۔ اس کے علاوہ بندل گوڑہ میرے حلقہ میں ہے۔ جہاں چار بائچ سو مکانات ہیں۔ وہاں کے لوگوں کو باؤلی پر جا کر باؤنی لاٹا پڑتا ہے۔ سطح

شری سلطان صلاح الدین اوسی - جناب سپیکر صاحب - چونکہ مجھے صرف پانچ منٹ کا وقت دیا گیا ہے اس لئے میں آج شہر کی جو حالت ہے اسکو ایوان کے سامنے رکھنا چاہتا ہوں۔ اور شہر صاحب سے خواہش کرتا ہوں کہ وہ اس پر خاص توجہ فرمائیں۔ سب سے پہلے جیسا کہ ابھی ایک معزز رکن جیسے فرمایا اور کارپوریشن سے بھی جس مسئلہ پر تشویش کا اظہار کیا وہ شہر حیدرآباد میں پینے کے پانی کا مسئلہ ہے۔ اگر آپ دیکھیں تو معلوم ہو گا کہ شہر کے ہر حلقہ میں پینے کے پانی کی انتہائی قلت ہے۔ اگر شہر صاحب کی طبع نازک پر گراں نہ گزرے تو میں اون سے یہ عرض کروں گا کہ آخر آپکے حلقہ میں اس سال اتنی کیوں منظور ہوئے اور ہمارے حلقہ میں ایک نل بھی کیوں منظور نہیں ہوا۔ کیا آپ کے حلقہ کے عوام پانی پیتے ہیں اور ہمارے حلقے کے عوام پانی نہیں پیتے تو آخر کیا کرتے ہیں کیا صرف ہوا کھاتے ہیں۔ آخر آپوزیشن کے ممبروں کے حلقہ کا خیال کیوں نہیں رکھا جاتا۔ یہاں عوام پانی کے لئے ترس رہے ہیں لیکن اس پر توجہ نہیں دی جا رہی ہے۔ میں خود اپنے محلہ کا حال بیان کرتا ہوں جہاں اطراف میں تین منٹس رہتے ہیں۔ وہاں اس سے قبل پانی کافی مقدار میں آ رہا تھا لیکن چونکہ منٹس یہاں رہتے ہیں اس لئے وہاں پر ایک بڑی پائپ ڈالی ڈالی گئیں۔ ایک طرف تو یہ حال ہے اور دوسری طرف یہ ہو رہا ہے کہ دوسرے محلوں سے غریب عوام پانی کے لئے ترس رہے ہیں۔ کئی مرتبہ اس مسئلہ میں حضور گزرتے گئے لیکن کوئی توجہ نہیں لگائی خاص طور پر پٹھڑی میں جہاں کے حلقہ میں شہر صاحب نے تھے ہیں یہ تو معلوم نہیں کہ انھوں نے پٹھڑی کس کو دیا۔ بہ ہر حال وہاں کی حالت بھی خراب ہے۔ اگر آپ غور کریں تو معلوم ہو گا کہ شہر کی حالت بدتر ہو رہی ہے۔ پکار شہر میں ٹریفک کافی بڑھ گئی اس لئے مسلم جنگ پل اور چادر گھاٹ پل کے درمیان مزید دو پلوں کا اضافہ کیا جانا چاہیے۔ ہم آر۔ ٹی۔ سی۔ کو

శ్రీ వి. ధర్మబిక్షం (నల్గొండ) :- అధ్యక్ష, మన P. W. D. మంత్రిగారు తమ demand పై చాల వివరాలు ఇచ్చారు. ఈ సందర్భంలో Employees గురించి వారు ఒక పేరాలో అయిన వ్రాయకపోవడం చాల విచారకరం. మనం ఆలోచించాల్సినది roads ను maintain చేయడం, construct చేయడం, రోడ్డుగా నిలవాలంటే దానికి సంబంధించిన establishment ఉద్యోగులు, వీళ్ళందరిని మినహాయించిన తరువాత యింకేమి మిగలదు. ఇతర departments లో public sector private sector లో కూడా ఎన్నో పార్లు పే కమిటీలు వేతనాలను ను revise చేస్తూ increase చేస్తూ ప్రకటించినాయి. 1950 రిగే కమిటీ ఏర్పడింది. అది కొన్ని సిఫార్సులు చేసింది. హనుమంతరావు కమిటీ ఏర్పడింది. అది కొన్ని సిఫార్సులు చేసినది. బ్రహ్మానందరెడ్డి కమిటీ ఏర్పడింది. అది కొన్ని సిఫార్సులు చేసినది. కాని వాటిని యంతవరకు P. W. D. employees కు వర్తింప చేస్తూ ఎక్కడా ప్రకటన చేయలేదు. వీరితో సమానంగా మజదూరులు ఇతర departments లో పనిచేస్తున్న వారికి వర్తింపచేస్తూ వీరికి వర్తింపచేయకుండా ఉండడం జరిగింది ఇది చాల విచారకరమైన విషయం. ఎన్నో పార్లు ట్రైపార్టీ సమావేశాలు జరిగినాయి. మంత్రిగారు కూడా ఆ సమావేశాల్లో కూర్చున్నారు. Labour Commissioner, Chief Engineer, Secretaries కూర్చున్నారని ఆ సమస్య అట్లాగే, వేసిన గొంగళి వేసినట్లు గానే ఉన్నది. ఇది చాల విచారకరమైన విషయం. ప్రభుత్వం దీనిని ఎందుకు ఆలోచించడం లేదో నాకు అర్థం అవడంలేదు. Minimum wages ప్రకటించడం జరిగింది. ఇది వరకు గాంగ్ కూలికి 48 రూపాయలు దొరకుతూ ఉన్నాయి. Minimum wages పుణ్యమా అంటూ 99 రూపాయలు 45 రూపాయల వరకు ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. S.R.R. Drivers తీన్నారు Minimum wages Committee సిఫార్సు చేసినది. 84.77 రూపాయలు. ఇప్పుడు 90 రూపాయలనుంచి 120 రూపాయలు దొరుకుతాయి. బ్రహ్మానందరెడ్డి కమిటీవారు మునిసిపాలిటీలో ఉన్న గాంగ్ కూలీలకు, unskilled వారికి వర్తింపచేస్తూ కొన్ని సిఫార్సులు చేశారు. 50 రూపాయలనుంచి 95 రూపాయల వరకు మునిసిపాలిటీలో పనిచేస్తున్న గాంగ్ కూలికి యివ్వాలని సిఫార్సు చేసినప్పుడు P. W. D. లో పనిచేస్తున్న గాంగ్ కూలీలకు వర్తింపచేస్తూ ప్రకటించబడలేదు. Apply చేసేదానికి ప్రయత్నం చేయడంలేదు హనుమంతరావు కమిటీ ఏర్పడినప్పుడు unskilled labour కు 65 రూపాయలు చొప్పున యివ్వాలని 60 రూపాయలకు తక్కువ కాకుండా ఏ labour ను engage చేయకూడదని సిఫార్సు చేయడం జరిగింది. మన ప్రభుత్వం ఆ సిఫార్సును ఏమాత్రం ఖాతరు చేయకుండా ఉన్నది Drivers విషయం ఆలోచిద్దాము. S. R. R. Drivers, Engine drivers చాలమంది ఉన్నారు. వాళ్ళ scales విషయం ప్రభుత్వం యిప్పటికీ ప్రభుత్వ ఆలో

చనలో లేదు. Permanent regular staff కావని T. T. Treasury నుంచి అక్షేపణ వస్తూఉంటుంది. వీళ్ళను work charged క్రింద తీసుకొని కావలసిన facilities department యివ్వదు. ఈ రకంగా వీరు అటుగాకుండా యిటు కాకుండా పోయే పరిస్థితి ఉన్నది. వీళ్ళ జీతాల విషయం చూస్తే, నల్లగొండలో 80 రూపాయలు 114 రూపాయలు చొప్పున appointments ఉంటే వరంగల్ లో రు 99-4.0 చొప్పున drivers కు యిస్తారు. హైదరాబాద్ లో 55 నుండి 65 రూపాయలు 65 నుండి 80 రూపాయలు 30 రూపాయలు allowances తో సహా యిస్తున్నారు. ఒక State కు సంబంధించిన వాళ్ళకు, తెలంగాణాలో ఉన్న వాళ్ళకు వరంగల్ లో ఉన్న drivers కు ఒకజీతం నల్లగొండలో ఉన్న driver కు మరొక జీతం. అట్లాగే fire man విషయం కూడా. వరంగల్ లో 46 నుంచి 56 ఉంటే హైదరాబాద్ లో 56 రూపాయలు తురకంగా యితర జిల్లాలో కూడా ఏమాత్రం co-ordination చేసేటందుకు డిపార్టుమెంటువారు పూనుకొనడంలేదు, దానివల్ల చాల యిబ్బంది ఏర్పడుతున్నది. ఇవి తెలంగాణ Workers కు సంబంధించిన విషయం ఆంధ్రప్రాంతంలో ఉన్న మజూదారుల విషయం చూస్తే మేజీలకు ఈ recommendation ప్రకారం రు 71-50 న పై. చేస్తూ, 1956 తరువాత appoint అయిన వాళ్ళకుతప్ప పెనకవాళ్ళకు apply కావని చెప్పింది. అంటే, 1956 తరువాత ఎవరైతే ఉద్యోగంలోకి వచ్చారో వాళ్ళకే apply చేయాలని Drivers కు యిప్పుడు 85 రూపాయలు దొరుకుతున్నాయి. 75 రూపాయలు వాళ్ళు recommend చేయడం జరిగింది. cleaners కు 48 రూపాయలు దొరుకుతున్నాయి. 45 రూపాయలు recommend చేసినది. వారి recommendations దేనికి? అనలు ఉన్నదానినుండి reduce అయ్యేటందుకు recommend చేస్తే పరిస్థితి ఏలామారు కుందో అలోచించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. అందుకొరకు ప్రభుత్వం తీవ్రంగా అలోచించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. Minimum wages రెండు ప్రాంతాలకు అని చెప్పారు. తెలంగాణకు ఏమాత్రం ఉపయోగకరంగాలేవు. తెలంగాణాలో ఆంధ్రలో కొంతమంది మజూదారులను, మేజీలను, కొంత staff ను permanent చేస్తామని floor మీది అల్లూరి సత్యనారాయణరాజుగారు ఉన్నప్పుడు ప్రకటించారు. వారు వెళ్ళిపోయిన తరువాత క్రొత్త మంత్రిగారు వచ్చారు. వీరు దాని విషయం అలోచించనే లేదు. 500 మంది మేజీలను 1200 మంది మజూదారులను Permanent చేస్తామని అన్నారు గాని దానిమీద నిలబడట్లు ఏమీ కనిపించడంలేదు. ఇంకో విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తేడరావాన S. R. R. Drivers అయితే ఏమి, యితర work charged establishment అయితే నేమి, వారి scales revise చేయడం విషయంలో Chief Engineer, Government కు కొన్ని సూచనలు చేశారు.

అన్ని జిల్లాలనుంచి రీసుకొన్న సూచనలు ప్రకారం అవి చేయడం జరిగింది. అనూచ నలను ఒక రకంగా వరంగల్ డివిజన్ వారు అమలులో పెట్టారు. నల్లగొండ డివి జన్ లో అమలులో పెట్టేటందుకు సిఫ్ వడదంలేదు. Revise చేసేముందు కనీసం ఎప్పుడు వరంగల్ డివిజన్ లో ఉన్నవి అయినా apply చేయమంటే అంతకన్న మేలు అయిన scales వస్తాయి. మీరు wait చేయండి. అవి అవుతారు. ఇది చాల అన్యాయంగా ఉన్నది. ప్రభుత్వం దీనిని చాల serious గా ఆలోచించాల్సిన అవస రం ఉన్నదని చెబుతున్నాను. Retrenchment, compensation విషయం ప్రభుత్వం ఇతర సెక్టారులలో చట్టాన్ని ఖచ్చితంగా అమలులో పెట్టినట్లు ఈ డిపార్టు మెంటులో అమలులో పెట్టడం జరగడంలేదు. అది apply కాదు అనికూడ కొన్ని చోట్ల చెప్పడం జరుగుతున్నదన్నమాట.

కడప జిల్లాలో 30 మంది, చిత్తూరులో 34 మంది, ఒంగోలులో 16 మంది యీ విధంగా అనేకచోట్ల మేజీట్రీలు రిటైర్డ్ అయినారు. వారికి కంపెనీ సేషన్ యిచ్చే విషయం పెండింగుగా వున్నది. అదేవిధముగా తెలంగాణా ప్రాంతములోని మేజీట్రీలు ట్రావెలింగ్ బింగళాలోని వాచ్ మెన్ ల విషయముకూడ అదేవిధంగా వుంది. ప్రభుత్వం వీనిగూర్చి కూడ సానుభూతితో ఆలోచించాలి. ఆరురూపాయల అడహాక్ డి. ఎ. విషయ మున్నది. పబ్లిక్ వర్కుస్ డిపార్టుమెంటులో తప్పకుండా దీనిని వర్తింపజేస్తా మని యిక్కడ ఎన్నోసార్లు చెప్పారు. ఇది తప్పకుండా అమలుజరగవలయునని డి. ఎ. లో కూడ వున్నది. కడప, వైజాగ్, విజయవాడ మొదలైన చోట్ల దీనిని వర్తింపజేయటంలేదు. దీనిని అమలుజరుపకపోవడంవలన యిదివరకు యిచ్చిన డి. ఎ. కూడా తిరిగి వసూలుచేసే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. కనుక దీనిని వెంటనే అమలుజరపడానికిగాను వుత్తర్యులు యివ్వవలసినదిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. అంతేగాక, వీరు తాము పొందవలసిన శలవులను కూడా అనుభవించే అవకాశం లేకుండా చేస్తున్నారు. కొన్ని చోట్ల జరిమానాలు విధించే పరిస్థితికూడా వున్నది. ఈ విషయాన్ని కూడా మంత్రిగారు దృష్టితోకి తీసుకొని ప్రభుత్వం కల్పించే సౌకర్యాల్నియు వినియోగించే అవకాశం యివ్వవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

ఈ డిమాండ్సుగురించి ఎక్కువ వివరాలలోనికి నేను పోవడంలేదు రోడ్ల నిర్మాణం విషయంలో ప్రభుత్వం అవలంబిస్తున్న విధానాన్నిగురించి రెండుమాటలు చెబుతాను. ఒక్కసారి మొదట ముద్దలాగా యిన్నికోట్లరూపాయలు మనం ఖర్చు పెట్టు కొనవచ్చునని చెబుతారు. చివరికి అందులో ఖర్చుపెట్టుకొనడానికిమీ మిగులుతుందో కూడ తెలియని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ఇందుకు అనేక వుదాహరణలు చెప్పవచ్చును. సమయం ఎక్కువగా లేనందువల్ల ఆ వివరాలకు నేనెప్పుడు వెళ్ళడంలేదు. రెండవ

ప్రణాళిక మొదటి నాలుగు సంవత్సరాలలో స్టేటు రోడ్డు (న్యూ వర్క్స్) ఐటమ్ క్రింద 72 లక్షల 14 వేల రూపాయలు ఖర్చు చేశారు. దీని 50.09 లక్షలు పది సంవత్సరముల కొరకు వదిలిపెట్టారు. 72 లక్షలు నాలుగు సంవత్సరములలో ఖర్చుచేసి 50 లక్షల చిల్లర ఒక సంవత్సరంలో ఖర్చు చేయడంవల్ల ఎంత యిబ్బందిగా వుంటుందో ఒక్కసారి ఆలోచించండి. అలాగే రోడ్లను ఆప్ గ్రేడ్ చేసే విషయం కూడా ఉన్నది. 30,81 లక్షల రూపాయలు మొదట నాలుగు సంవత్సరాలలో ఖర్చుపెట్టి చివరి సంవత్సరానికి 29,27 లక్షలు మిగిల్చారు. రోడ్స్ అండ్ విలేజి ప్లాంటింగ్ అనే ఐటమ్ వుంది. దానిక్రింద కూడా యిదేవిధంగా జరిగింది మొదటి నాలుగు సంవత్సరాలలో 11 లక్షల 56 వేలు ఖర్చుపెట్టారు చివరి సంవత్సరంలో 15 లక్షలు మిగిల్చారు. 'టోల్స్ అండ్ ప్లాంట్స్ మెయిన్ టెనెన్స్' విషయంలో కూడా 13 లక్షల 38 వేలు మొదటి నాలుగు సంవత్సరాలలో ఖర్చుచేసి చివరి సంవత్సరానికి 10 లక్షల రూపాయలవరకు నిలిపివేశారు. ఈ విధంగా రెండవ ప్రణాళికలో చాలా గందరగోళం జరిగిపోయింది. ఇది చాలా అధ్వాన్నమైన పరిస్థితి. ఇటువంటి పరిస్థితి కలుగకుండా చూడాలి. ఇటువంటి వివరాలు నేను యింకా చాలా చెప్పగలను. కాని వివరాలలోనికి పోవడానికి నాకు ఇప్పుడు సమయంలేదు. ప్రభుత్వం మెయిన్ టెనెన్స్ కు ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించిందని మంత్రిగారు గొప్పగా ప్రశంసించారు. కాని మెయిన్ టెనెన్స్ విషయంలో మన పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. భారతనౌకా కమాండర్ కె. యల్. రావుగారు బొంబాయినుండి కాకినాడవరకు ఒకసారి రోడ్డుపై ప్రయాణము చేయవలసివుంది అప్పుడాయన గమనించిన కొత్త విషయాలను పత్రికలన్నీ పత్రికేక శీర్షికల్లో ప్రచురించాయి. దీనిని చూస్తే మన రోడ్ల పరిస్థితి ఏవిధంగా వుందో చక్కగా తెలిసిపోతుంది. సరికొత్త ఎంబాసిడర్ కారులో గంటకు 40 మైళ్ళు చొప్పున వీరు ప్రయాణంచేశారు. సిమెంటు రోడ్లు కూడా మామూలురోడ్లవలె ఉన్నాయి. రోడ్లన్నీ గతుకులు, కాస్త స్టప్పి అయితే యింకా బ్రతికి బయట పడడం అంటూ వుండదు. రోడ్లు పొడవు, వెడల్పు లెక్కలుకూడా ఆయన చెప్పారు. 8 అంగుళముల లోతుగల గండ్లు వున్నాయి. కనుక యీ అధ్వాన్నమైన పరిస్థితులనుండి రోడ్లను కాపాడవలసినదిగా కోరుతున్నాను అప్ గ్రేడింగ్ ఐటమ్ క్రింద మొదట 62 లక్షలు వేశారు. రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్స్ లో అది 16 లక్షలు అయిపోయింది. ఈ అంతెలకు ఆసలు సంబంధం వున్నదో లేదో గమనించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఈ విధంగా మొదట కేటాయించే మొత్తాలకు రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్స్ లో వుండే మొత్తాలకు పొంతన వుండేట్లు చేయవలసిందిగా చెబుతున్నాను. అధికార్లలో ప్లానింగు యెడల నిర్లక్ష్యభావం కనబడుతున్నది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వ రృప్తికి చాలా పూర్వకంగా ఎన్నో సంగతులు తీసుకురావడం జరిగింది. కంట్రాక్టర్లు

మెటల్ కలెక్ట్ చేస్తారు అ త న కి గ ను క డ ట్టు దొరికితే యింక అమెటల్ రోడ్డుమీదకు వస్తుందనే సమ్మతం వుండదు. మొదట ఒక చోట వేస్తాడు. తెల్లారకముందే లారీలో యింకొక చోటికి వెళ్ళిపోతుంది. దీనిపై అజమాయిషీ లేదు. అధికారుల కంట్రాక్టర్లు కలిస్తే యింక వారిని పట్టుకునేవారుండరు. ఒంగోలు డివిజన్ లో డి. బి. స్టాల్ గూర్చి కంప్లెయింట్ చేయడం జరిగింది. అక్కడ 28 మైలు నుండి 50వ మైలుకు కంకర ట్యాంపుల్ చేయడంలో పట్టుబడ్డారు. నెల్లూరు డివిజన్ సంగతి కూడ అదే విధంగా ఉన్నది. కర్నూలు, కోడుమూరు పరిస్థితికూడా అదే. ఈ విషయం లో కొంతమందిని పట్టుకొని జైళ్ళలో పెట్టి తీవ్రంగా శిక్షిస్తే తప్ప యిది తగ్గదని పరిభుత్వ మెటీరియల్ జాగ్రత్తగా వుండదని మనవి జేస్తున్నాను.

కంకరవేస్తారు, మట్టి దిబ్బలువేసి దానిమీద కాస్త కంకరవేసి ఇన్ని క్యూబిక్ ఫీట్స్ వుందని రెక్క వేసుకుంటారు. అవి బొందలు పడి వున్నాయి. వాటిమీద పారలతో కంకరవేసి ఎస్టిమేటు వేసి గొంగుట్టు తీసుకుపోతారు. మేము చెప్పినా విచారించేవారు లేకపోతే యిక ఏమి చేయాలి? నేషనల్ ప్రావర్టిని దుర్వినియోగం చేయడం జరుగుతోంది.

శ్రీ కె. అప్పారావు :- వారు అందరిగూరించి చెబుతున్నారుగాని అక్కడ వున్న సిబ్బంది ఏమి చేస్తున్నదో చెప్పడం లేదు.

శ్రీ బి. ధర్మబిక్షం :- సిబ్బంది గురించికూడా చెప్పాను. అక్కడివారు దొంగతనం, కరష్టను చేస్తుంటే ఒక లీడరు పైకి వచ్చిపై రపీచేస్తే కేసు ఖతం అయి పోతుంది. హైదరాబాదు, బందరు రోడ్డుమధ్య, వంతంగి రోడ్డు వరదవచ్చి కొట్టుకు పోయింది. గొంగుట్టు రాలేదని ఒక సంవత్సరం తరువాతగాని పని ఆరంభించలేదు. హైదరాబాదు-బందరు రోడ్డుమీద సంవత్సరానికి పది గజాల రోడ్డుమీద తారు వేయాలంటే సంవత్సరమైనా పనిజరుగదు. కట్టమీద మట్టివేయాలంటేనే నెలలతరబడి అట్లాగే వుంటుంది. లారీలు, బస్సులు వెళ్ళి దిగబడుతున్నాయి. యామధ్య అరడజను యాక్సిడెంట్లుకూడా జరిగాయి. ఒక మనిషి చనిపోయాడు. కొంతమంది గాయపడ్డారు. రోడ్డును మేయిన్ టెయిన్ చేయడంలేదు. ప్రభుత్వం ఇది దేశానికి సంబంధించిన తన పనిగా బాధ్యత తీసుకోకపోవడం జరుగుతోంది. కంట్రాక్టరు పని చేయకపోతే ఎక్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు, సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీరు ఎందుకు కంప్లెయింట్ చేయడం లేదు? అతనిని తీసేసి డిరిగి కాంట్రాక్టు చేసి ఎందుకు పని చేయకూడదో ఆలోచించ వలసిన అవసరం వున్నది. నల్లగొండ జిల్లాలో నక్రికల్-వజీరాబాద్ రోడ్డు వున్నది. తిప్పర్తి నుండి మిరియాలగూడెం వరకు మెటల్ చేయాలి. ఒక కంట్రాక్టరుకు యిచ్చారు. నాలుగైదు సంవత్సరాలనుంచి అట్లాగే పడివుంది. నగం మెటల్ లేచి

పోయింది. ఎవరు తీసుకుపోయిందీ తెలియదు. ఎస్టిమేషన్ తప్పకుండా వేశారట. డబ్బు సరిగా రాలేదట. ఆ కంట్రాక్టరు చేస్తే తప్ప, ఆ అధికారి వ్రాస్తే తప్ప ఆ రోడ్డుమీద మెటల్ పడదు. తిప్పర్తినుంచి మీరియాలగూడెం రోడ్డుకు బ్లాక్ టాపింగ్ అన్నారు. రెండు సంవత్సరాలనుంచి అవుతూనేవుంది. ఇట్లాగే నేను చాలా రోడ్లకు గురించిన వివరాలు చెప్పగలను. భోనగిరి నుంచి హనుమకొండకు క నెక్క ను వుం ది. ఇది సంవత్సరాల తరబడి అట్లాగే వుంది. రోడ్లగురించి ఒక హిస్టరీమాదిరిగా వ్రాసి మంత్రిగారికి యివ్వమంటే యివ్వడానికి నేను సిద్ధంగా వున్నాను. ఈ ప్రభుత్వ డిపార్టుమెంటుమీద ప్రధానమైన బాధ్యత వున్నది. దీనినిగురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. తెలంగాణా ప్రాంతానికి సంబంధించి మోటారు వెహికల్స్ టాక్సీషను ఆక్టు పాస్ అయింది. గడ్డల నుంచి బొందలవలకు - సర్వీసులు నడస్తున్నాయని చెప్పినా ప్రభుత్వం వినకుండా చట్టంపాస్ చేసింది. రోడ్డుమెయింటెనెన్స్ చేయాలా, అక్కర లేదా? బస్సుసర్వీసులకు రై సెన్సులు ప్రభుత్వంయిస్తోంది కాబట్టి, వాటినుంచీవచ్చే ఆదాయం ప్రభుత్వం తీసుకుందోంది కాబట్టి, వంద రూపాయలలో ఒక రూపాయివంతైనా ప్రభుత్వం ఖర్చుచేయడానికి పూనుకోవాలా, అక్కరలేదా? రోడ్డును మెయింటెనెన్సు చేయనందువల్ల యాక్సిడెంట్స్ జరుగుతున్నాయి. గర్బిణీ స్త్రీలు ప్రయాణం చేస్తే అక్కడక్కడనే ప్రసవించే పరిస్థితులున్నాయి. ఎవరైనా భోజనంచేసి ప్రయాణం చేస్తే కడుపునొప్పి, తలనొప్పితో బాధ పడవలసివస్తుంది. ఫెయిర్ వెడర్ రోడ్స్మీద టాక్సులు వేస్తున్నారుకాని, వాటిని మెయింటెన్స్ చేయడంలేదు. ప్రభుత్వం బాధ్యత తీసుకోవాలి. చేయకపోవటం పొరపాటు. మనకు చాలినన్ని రైళ్లు లేవు. నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టుకు మెటీరియల్ సప్లయ్కి అవసరమైన రైలు వేగనులు లేవు. హైదరాబాదునుంచి మదరాసు, బెంగళూరు - వెళ్ళడానికి రోడ్స్ అవసరం. మనది ఒక రాష్ట్రంగా వచ్చింది. మన ముఖ్య పట్టణానికి కలుపుతూ రైలు మార్గాలు వేయాలని ప్రభుత్వానికి సూచనలు చేశాము కొత్తగూడెం నుంచి హైదరాబాదుకు రైలు మార్గం వేయాలని సూచించాము. సౌత్ జోన్ సమావేశానికి మంత్రిగారు హాజరై నట్లు పత్రికలో వచ్చింది. ప్రెస్ చేస్తున్నట్లుగాకూడా వచ్చింది. ఏమి ప్రెస్ చేశారో ఏమిటో పత్రికా ముఖంగాకూడ ప్రకటించలేదు. అసెంబ్లీముందుకూడ చెప్పలేదు. ఎన్ని ప్రణాళికలు గడచినా రైళ్లు వచ్చేటట్లు లేదు. దీనినిగురించి మంత్రిగారు సమాచారం అసెంబ్లీ సభ్యులకు అందజేయాలని కోరుతున్నాను. హైదరాబాదులో కాచిగూడ స్టేషన్ వుంది. అది తాతలనాడు కట్టించారు. అక్కడ జనాభాఎక్కువ. రైలు డిమాండ్ మధ్యనుంచి క్రింది నుంచి ప్రజలు అటూ ఇటూ పోవడం జరుగుతోంది. మొన్న ఒక యాక్సిడెంటుజరిగి ఒక పిల్లనాడు చనిపోయాడు. ఓవర్ బ్రిడ్జి కట్టించుమని ప్రపోజ్ చేయటం జరిగింది. ఇది మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందో లేదోకాని, ఓవర్ బ్రిడ్జిలు, లోవర్ బ్రిడ్జిలు వున్నా

యంటున్నారు. వీటికి పెంట్లు గవర్నమెంటు వాటా యిస్తుందా? ఏమైనా బ్రిడ్జి కట్టడానికి ఫౌనుకోవలసిన అవసరం వున్నది. అత్యవసర పరిస్థితుల దృష్ట్యా భవనాల నిర్మాణం ఆపుదల చేస్తున్నామన్నారు. అత్యవసర పరిస్థితుల కమ్యూనికేషన్స్ పెద్దగా పెంచాలనుకున్నారు. కాని ప్రభుత్వం వాటినికూడ పెంచుతున్నట్లు లేదు. రైల్వే, రోడ్లు, వాటి మెయింటెనెన్స్ అన్నీ అట్లాగే వున్నాయి. డిస్ట్రిక్ట్ హాస్పిటల్స్ వున్నాయి. నల్లగొండ జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్పిటల్స్లో పేషెంట్లు పడుకోవడానికికూడా స్థలం లేదు. సంజీవరెడ్డిగారు, లక్ష్మీనరసయ్యగారు వచ్చినప్పుడు 20 లక్షలు కేటాయించాము. అన్ని హాంగులు చేస్తున్నాము, బ్రహ్మాండమైన హాస్పిటలు తయారువుతుందని చెప్పారు. డిస్ట్రిక్ట్ మెడికల్ హాస్పిటల్స్ మాత్రం చాల అవసరం. మెటర్నిటీ సౌకర్యంకూడ కావాలి. అత్యవసర పరిస్థితిలోకూడ మెడికల్ టీఫెసిలిటీస్ అవసరం కాబట్టి బిల్డింగు అంటే కేవలం బిల్డింగే అనుకోకుండా మెడికల్ ఇన్స్టిట్యూషన్స్ను ఇంప్రూవ్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :- రేపు ఉదయం 8-30 గంటలకు వాయిదా వేయడమైనది. 1-30 P.M. The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on Friday the 15th March 1963.

APPENDIX

PUBLIC WORKS—REVISED ESTIMATES FOR 1962-63 AND BUDGET ESTIMATE FOR 1963-64.

Mr. Speaker Sir,

I move that the Government be granted a sum not exceeding Rs. 9,65,29,000 under Demand XXXII Public Works and Rs. 3,89,29,000 under Demand XLIX Capital Outlay on Public Works for the year 1963-64.

2. The construction and maintenance of Government roads in the Andhra area are still being attended to by a separate Highways Department while in the Telangana area they are being attended to by the Public Works Department (Roads and Buildings) Divisions. The question of extension of the Telangana pattern to the Andhra area is under the active consideration of the Government.

3. The works relating to National Highways are executed by the State Highways Department on an agency basis for which agency charges at the rate of 7½% of the works outlay is paid by the Central Government. As regards other roads, the policy of the Government is

gradually to bring all Major District Roads under their control and to leave Minor District Roads and village roads under the control of the local bodies. In accordance with this policy, the Government have been taking over, in the Andhra area, Major District Roads from the control of the local bodies as and when finances permit. State Highways are, of course, already under the Government.

Third Five-Year Plan

4. In Andhra Pradesh, at the commencement of the Third Plan, the Mileage of State roads was 10,033 miles—6,403 miles in Andhra and 3,630 miles in Telangana area. The average road mileage per 100 square miles of area in Andhra Pradesh is 18 whereas the All India average is 25 miles per 100 square miles. During the Third Five-Year Plan period it is proposed, to increase the road mileage in the State at least to the All India average. This will, however, depend upon the availability of funds.

(a) National Highways

5. In the State Budget, the grants likely to be spent will be provided under budget estimate in respect of National Highways works in Andhra area only. As the entire expenditure is recoverable from Government of India, except one-eighth share of the diversion works in East and West Godavari districts, the same grant will be simultaneously shown as abatement of charges under the major head "50 Public Works"

6. The expenditure on National Highways Works in Telangana area is being debited to Union account direct, without being passed through State account. So the grant required for these works will not be provided in the State Budget.

7. The question of having a uniform procedure in the matter of accounting the expenditure on National Highways works in both the areas of Andhra and Telangana is under the consideration of the Government.

8. In the State Budget for 1963-64, a grant of Rs. 76,23,000 is provided for National Highways works in Andhra area.

(b) *Roads of Economic and Inter-State Importance*

9. This is a centrally sponsored scheme of Government of India, for which cent percent grant will be given by them. The grant that would be released by the Government of India for this purpose will be shown as a receipt under "LVI-grants-in-aid from Central Government" and the expenditure to be incurred on the above scheme will be shown under "50-Public Works" in the State Budget.

10. A grant of Rs. 6,00,000 is provided under Budget Estimate for 1963-64 for the works under the above scheme.

Central Road Fund—State Allocations

11. Taking into account the Revenue that would accrue under Central Road Fund Allocations up to 1963-64, Programmes were already approved by the Government of India. No new programme has, therefore, been approved by the Government of India during 1962-63. An amount of Rs. 22,50,000 (Andhra Rs. 10,21,000 Telangana Rs. 12,29,000) is proposed to be spent on these works during 1963-64.

(c) *State Highways*

12. The plan ceiling for "Roads" fixed in the Third Five-year Plan against Andhra is Rs. 425.00 lakhs and against Telangana is Rs. 200.00 lakhs. The annual plan ceiling for "ROADS" during 1963-64 is Rs. 137.00 lakhs (Andhra Rs. 44.11 lakhs + Telangana Rs. 92.89 lakhs) which is inclusive of Rs. 47.00 lakhs for Road Works recommended by Telangana Regional Committee.

Roads in Sugarcane Areas

13. Consequent on the establishment of sugar factories in the country, under the Second and Third Plans; the need for the improvement of roads in and around these factories has become greater. Some of the roads in the vicinities of the factories in this State are in the charge of the Government and some under the control of Zilla Parishads and Panchayat Samithies. As the grants available for the maintenance and improvements to these roads are inadequate, the Government decided to give annual grants from 1958-59.

14. The Highways Department is in-charge of executing works on Government roads only. The Government have approved a programme of 12 works at an estimated cost of Rs. 35.50 lakhs spread over 4 years from 1962-63. According to this scheme, an amount of Rs. 11,55,000 is to be spent on Government Sugar roads during 1963-64, but a provision of Rs. 10 lakhs including for continuation works has been made. A list of important works is given in Annexure I.

Agency Roads

15. The Government of India gives aid under Article 275(I) of the Constitution to develop the roads in agency areas of this State. On these roads, a grant of Rs. 14,70,000 in Andhra and Rs. 16,41,700 in Telangana is proposed to be spent during 1963-64.

Second All-India Road Development Plan 1962-81

16. Keeping in view the principle, scientific and technical approach as laid down by the Committee consisting of all the States' Chief Engineers and Consulting Engineers, Road Development and giving due weight and full consideration to the local needs, as referred to in the several representations recieved from local responsible members of the public, a Master Plan has been formulated by the Highways Department.

17. The size of the All-India Plan is estimated to be Rs. 5,200 crores and that of State's Plan at Rs. 480 crores. The Second Road Development Plan envisages the development of communications in such a way that, in a predominantly agricultural area, every village should come within $1\frac{1}{2}$ miles from a road and within 3 miles from a main road, the average distance being generally about $1\frac{1}{2}$ miles in most cases. In a semi-agricultural area, every village will be brought within three miles from a road and $5\frac{1}{2}$ miles from a main road and the average distance being generally about three miles. Similarly in a non-agricultural area, every village will be within nine miles from a main road and within 5 miles from a road and the average distance being generally about 5 to 6 miles. In August 1961, the Master Plan has been approved by Government. The question of printing the Master Plan is under consi-

deration After it is finalised, a copy of the Master Plan will be forwarded to the Government of India.

Maintenance of Roads in the State

18. After the creation of Panchayat Samithis and Zilla Parishads some of the roads in the State which were previously under the jurisdiction of the District Boards have been handed over to the concerned Zilla Parishads and Panchayat Samithis for future maintenance. A separate establishment under the control of Local Administration Department has also been employed specifically to look after all kinds of works that are going on and proposed to be done on these roads. However, the responsibility of the Highways Department has not been reduced because so many roads belonging to local bodies which have already been taken over to the control of Government for maintenance as a matter of policy are being looked after by the Highways Department and these roads are being upgraded as and when finances permit. Owing to all round development in the State, traffic has increased by leaps and bounds. In view of this and also because of the difficult financial position of the Government a case was made out and presented to the Third Finance Commission for recommending aid to the State for development of roads. Accordingly in the award of the Third Finance Commission, an annual grant of Rs. 50.00 lakhs, during the Third Five-Year Plan has been sanctioned as aid to the State for the development and improvement of roads. This aid will ease the situation to some extent. Rupees forty lakhs out of this amount is earmarked for Government roads. Besides, an additional grant of Rs. 75.00 lakhs is being proposed for 1963-64 towards maintenance works on Government roads on which R.T.C. buses ply. In all, it is proposed to sanction a grant of Rs. 356.20 lakhs for maintenance of State Roads for the year 1963-64. Rs. 37.08 lakhs are provided for maintenance of National Highways and this amount is recoverable from Government of India.

19. I would now like to mention some important works and their stages for information of Hon'ble Members :—

(a) Two important major bridges on National Highways No. 5 diversion in East and West Godavari districts, have been taken up for execution, for which the State Government have to bear one-eighth of the cost and the remaining cost to be borne by the Government of India. The details of these bridges are as follows :—

(i) *Gowtami Bridge*

The sub-structure of the bridge across the Gowtami branch of river Godavari at Alamuru has been completed. The design for the superstructure has been approved by the Government of India only in July 1962. The casting of P.S.C. beams of 160 feet average length has been taken up and 9 beams have been cast so far. In addition to this, manufacture of launching girder has also been taken up. The manufacture of launching girder is expected to be completed by the end of April, 1963 and then the launching of girder for superstructure work, will be taken up. The work is expected to be completed by 30th June 1964 and opened for traffic. An expenditure of Rs. 1,25,68,165 was incurred up to January 1963. A grant of Rs. 20,00,000 is applied for under Budget Estimate for 1963-64.

(ii) *Vasista Bridge*

The construction of the bridge across the Vasista branch of river Godavari at Sidhantham was taken up during 1961-62 and the work is in full swing. An expenditure of Rs. 27,75,525 was incurred up to January 1963 against the estimated cost of Rs. 94,19,000. A grant of Rs. 40,00,000 is likely to be spent on this work during 1963-64. The work is programmed to be completed by 30th June 1964.

(iii) *Bhadrachalam Bridge*

Another bridge across Godavari at Bhadrachalam has been taken up during January 1960 as it opens up through communication to agency areas in Andhra area, and as the place is an important Pilgrim Centre. The cost of the work including approaches is estimated at Rs. 66.00 lakhs. out of which Rs. 20.00 lakhs will be borne by the Government of India. The work is in good progress and is expected to be completed by 30th June 1964. An expenditure of Rs. 36,23,016 was incurred up to January

1963. During 1963-64 a grant of Rs. 6,66,000 is proposed to be spent on this work.

(iv) *Bridge at the Krishna River at Rangapur and N.H. Diversion in Mahboobnagar District.*

The work of constructing a bridge across river Krishna at Rangapur on Hyderabad - Kurnool Road was sanctioned for Rs. 36,29,000.

The length of the bridge as per original approved plans is 2,886 feet and consists of 49 spans of 57 feet each with end spans of 46 feet 9 inches each. This has a rigid frame type of structure.

Subsequently it was proposed to add another 200 feet extra linear water way by providing 80 feet extension on Rangapur side and 120 feet extension on Gadwal side. This additional waterway is provided as a measure of abundant precaution to discharge excessive floods in the River.

The work was commenced on 7th April 1959 and the original target date of completion of work was 31st December 1960. As the work was marked out only in April 1959 and the river gets floods even in the middle of May, practically no work could be done in the first season and the work was started in right earnest only in November 1960. As the foundations had to be taken much deeper than originally anticipated and as additional spans are required, the work could not be completed by 31st December 1960 as anticipated. The work is now expected to be completed by the end of May, 1963 in all respects.

(v) *Progress of Works on N.H. 7 diversion via Rangapur.*

The diversion road starts from M 95/4 of Hyderabad-Kurnool road near Pebberu and ends in mile 126/1 at Tungabhadra bridge near Kurnool. The estimated cost of this diversion is—

Rs. 2,96,900 from miles 95/4 to 100/2.

Rs. 16,99,300 from miles 100/7 to 125/1.

The Rangapur Side diversion road, i.e., from M. 95/4 to 100/2 is completed in all respect. The expenditure on the above work was Rs. 3,28,300 to end of 12/6/2.

The diversion road mile 100/7 to 126/1 on Kurnool side is almost completed except for three cross drainage,

works (out of the total number of 104 works) which are expected to be completed in another 10 months. There is a level crossing at mile 119/2 for which an 'A' Class guarded level crossing is proposed by the Government of India. The Railways were addressed to expedite the estimate and plans for the 'A' Class level crossing. The work will be completed within 6 months from the date of sanction of Government of India.

In addition to the above two diversions there are 94 unbridged crossings on the existing N H. 7 from Jadcherla to mile 95/4 (Pebberu). Many of the cross drainage works have been completed and some are expected to be completed by May, 1963 except 14 minor baidges for which estimates are yet to be sanctioned by Government of India. Action is being taken to start the above works in anticipation of the sanction of Government of India. The entire diversion road between Pebberu and Kurnool via Rangapur is expected to be completed by the end of May 1963, except the three bridges for which bed level crossings will be provided till the bridges are completed.

IMPORTANT ROAD AND BRIDGE WORKS UNDER EXECUTION

1. *Tenali Railway over-bridge*

20. In November 1961 Government have accorded administrative sanction for Rs. 5.50 lakhs for formation of approaches to the over-bridge on Tenali-Narakodur road and permitted the Chief Engineer (Highways) to go ahead with the execution of work in the current year 1962-63 and also provide a grant of Rs. 0.50 lakhs for this work for current year. The question of according revised sanction for Rs. 8.00 lakhs for forming approaches is under consideration. The railway bridge proper will be executed by the railway authorities and the approaches to the bridge will be executed by Highways Department.

2. *Constructing bridge across salt creek in Kakinada.*

A bridge, expected to cost about Rs. 2- lakhs is taken up on Kathipudi-Narasapuram Ferry road across Salt creek in Kakinada Municipal limits. This bridge connects the old new towns of Kakinada and also provides a direct

link from Kothipudi on Madras-Calcutta National Highway to Varasapur a minor port in east coast. The work was started in 1958 and the work on foundations is completed. There was a little delay recently due to difficulties met on foundations and settlement of some claims by Government. But these have since been solved and the work is now in full swing. It is expected to be completed by March 1963.

3. Important Roads in Agency Areas.

The road works in agency areas, namely a road from Maredumilli to Chintur for a length of $33\frac{1}{2}$ miles at a cost of Rs. 40 lakhs and a road from Chintur to Kunavaram at a cost of Rs. 10 lakhs were taken up under the Government of India aid for roads of Inter-State and economic Importance. With the completion of these roads there will be through communication from Rajahmundry to Bhadrachalam and thence to Hyderabad.

In addition this department has undertaken the construction of roads in the interior agency near Orissa border from Gudem to Dharakonda and Dhara-kohna to Sileru for a length of 33 miles in order to facilitate the taking up of Sileru Project by the Electricity Department. The roads so far formed are being made usable in all seasons by constructing masonry works and these are now in progress.

4. Telangana Regional Committee Works

The Andhra Pradesh Regional Committee Sub-Committee on development at its meeting held on 2nd January 1963 approved the list of works to the tune of Rs. 153.12 lakhs to be taken up in 1963-64 and onwards. For the year 1963-64 the Andhra Pradesh Regional Committee Sub-Committee on development has agreed to provide Rs. 47 lakhs at the rate of Rs. 5.00 lakhs approximately per district. The works will be started from 1st April 1963. A list of important works is given in Annexure II.

BUILDINGS

21, Under Demand No. XXXII Public Works amounting to Rs. 2,65,29,000, a provision of Rs. 68,84,000 has been sought for buildings. The details of the above provision are as follows :-

(a) Original Works

				Rs.
(1) Ordinary areas	..	..	..	14,94,000
(2) Scheduled areas	..	..	..	6,000
Total ..				15,00,000

This demand is required for meeting the requirements of all the departments of the Government for construction of entirely new minor works upto a monetary limit of Rs. 50,000 each; for additions and alterations to existing works or improvements, both civil and electrical works, and special repairs.

(b) Repairs

				Rs.
(1) Ordinary areas	..	..	..	53,20,000
(2) Scheduled areas	..	..	..	64,000
Total ..				53,84,003

The sum of Rs. 53,20,000 set apart for repairs in ordinary areas includes a sum of Rs. 1,29,000 which is a charged expenditure on the residences of the Governor.

This amount of Rs. 53,84,000 is required for expenditure on (i) repairs, which term covers all operations that are necessary for the maintenance of the buildings in proper condition (ii) for payment of rates and taxes payable by the department on both residential and non-residential buildings, and (iii) rents payable for hired buildings.

22. The general policy of the Government is not to construct buildings unless it is considered absolutely necessary in the public interest. Also in view of the emergency, The Government have decided not to undertake construction of any new buildings on a large scale. This is revealed by the fact that compared to the budgets for last year and the current year, the expenditure budgeted for 1963-64 shows a marked decrease.

23. With a view to economising in expenditure, the department is undertaking simpler structures at reduced costs by using local materials and also getting works done

departmentally wherever possible without detriment to specifications and efficiency.

24. Under Demand No. XLIX Capital Outlay on Public Works, a provision of Rs. 1,94,18,000 which includes a sum of Rs. 1,33,000 for tourism has been made for buildings. The details of the above provision are as follows :—

(a) *Non-Plan Schemes :*

				Rs.
I. Ordinary areas	..	..	..	86,34,000
II. Scheduled areas	..	..	..	85,000
III. Tourism	..	..	..	1,33,000
(b) Plan schemes	..	..	..	1,06,36,000
				<hr/>
Total ..				1,94,88,000
				<hr/>

The provision for non-plan schemes under item a (I) above includes a sum of Rs. 86,000 which is a charged expenditure on the residence of Governor.

25. Under non-plan, building works are programmed outside the Plan to the tune of Rs. 300 lakhs during the Third Plan period which is in addition to the works for which funds are provided by the other departments from out of their budgets. The Ravindra Bharati National Theatre has already been completed at a cost of Rs. 13,588 lakhs and the theatre is being put to good use by conducting cultural, etc. programmes.

The other important scheme is the construction of City Courts buildings and Police Commissioner's office etc., for which a sum of Rs. 6 lakhs has been asked for. The City Courts buildings when completed will save expenditure on rents for private buildings, now hired for locating the various courts.

Police Housing Scheme.

Constructions of quarters under Police Housing scheme at a cost of Rs. 35.24 lakhs for which central loan assistance is forthcoming is also budgetted for. The construction of 40 quarters for the Special Armed Police at Kurnool, Police staff quarters at Ramanayyapeta at Kakihada, and residential buildings for the Spe-

cial Armed Police, Special Police at Yousufguda are already under execution. Construction of staff quarters at Saifabad, Amberpet and Secunderabad and constructing first floor over Police Staff Quarters at Yusufguda are the important new schemes proposed. These buildings when completed will bring revenues to the department, besides solving the housing problem.

In addition, administrative buildings at total cost of Rs. 10.16 lakhs for the police have been budgetted for and on completion, they will result in savings in expenditure which is being incurred by way of rents on private buildings.

Rental Housing Scheme

Construction of staff quarters both in the City and districts has been proposed at an estimated cost of Rs 26.53 lakhs under the Rental Housing Scheme financed from the Life Insurance Corporation Loans. Besides the Department is constructing quarters under the Middle Income Group Housing Scheme for which necessary amounts are given as loans and advances by Government. These schemes when implemented will relieve the housing problem for the Government employees.

Under 'plan' some important schemes have already been completed. The Osmania Medical College constructed at a cost of Rs. 64.82 lakhs, and the upgrading of the Osmania General Hospital, Gandhi Hospital and the Niloufer Hospital are worth mentioning. Sri Venkateswara Medical College and Sri Ramnarain Ruja Hospital at Therupathi for which public donations besides Government funds have been given, are also coming up. The demand of Rs. 26.74 lakhs under 'Medical' now made, is for upgrading the medical colleges, hospitals; etc., and for completing the works on hand. No new major schemes are proposed in view of the need for economy in the present emergency.

Under 'Education' also, the completion of buildings etc., for the Sainik School at Korukonda at a cost of Rs. 16.60 lakhs is noteworthy. For the year 1963-64, only an expenditure of Rs. 15.51 lakhs under 'Education-Ordinary' has been proposed and this is intended to cover the additional works to the existing structures in which the various schools, basic training schools, multi-purpose schools and training colleges are located. The Stadium at Fateh Maidan for which a sum of Rs. 3.85 lakhs is asked for, will on completion be the first of its kind in the State.

ANNEXURE II

List of important bridge works sanctioned by Andhra Pradesh
Regional Committee

	<i>Estimated amount Rs. in lakhs</i>
1. Karimnagr District	
Constructing bridges on Jagitial Dharmapuri Road 39 Nos. Minor and Medium bridges	4.00
2. Warangal District	
Constructing Masonary works on Valigonda Thorur Road I. See. M 0/0 to 9/0 Major Bridges across River Palair at ch. 455.77...	5.50
3. Khammam District	
Constructing Burgampad to Etunakaram (Portion from Bhadrachalam bridge at Nagaram side) about 10 miles ...	5.00
4. Adilabad District	
Constructing Bridge near Jangaon across Tiryani on Mancherial Asifabad road	9.90 (includ- ing Rs. 2 lakhs allotted during the years 1961- 62 and 62-63)
Constructing bridges on Asifabad Sirpur Road. 29 Nos. Minor and midium masonry works	8.00
B. T. Nirmal to Kadam and thence to Linga- pur	5.00 (The Com- mittee allotted Rs. 2.60 lakhs on the condition that the balance of Rs. 2-40 lakhs from the normal budget).
5. Mahaboobnagar District	
Constructing road from Gadwal to Riachur (excluding two major bridges)	6.50
Constructing masonry works an road from Nagarkurnool to Kothapur (26 Nos)	5.00

14. రహదార్ల శాఖ ప్రభుత్వ రోడ్ల పనులను మాత్రమే నిర్వహిస్తుంటుంది. రూ. 35.50 లక్షల అంచనా ఖర్చుతో 12 పనులతో కూడిన ఒక కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. ఈ కార్యక్రమం 1962-63 మొదలుకొని నాలుగు సంవత్సరాలపాటు నిర్వహించబడుతుంది. ఈ పథకాన్ని అనుసరించి 1963-64 లో చెరకు ప్రాంతాలలోని ప్రభుత్వ రోడ్లపై రూ. 11,55,000 ఖర్చు పెట్టవలసి ఉన్నది. కాని కొనసాగింపు పథకాలతో సహా పదిలక్షల రూపాయల మొత్తం మాత్రమే కేటాయించబడింది. ముఖ్యమైన పనుల జాబితా 1 వ అనుబంధంలో ఉన్నది.

ఏజెన్సీ రోడ్లు :

15. రాజ్యాంగ చట్టం 275 (1) వ ఆర్టికల్ క్రింద భారత ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రంలోని ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలోని రోడ్ల అభివృద్ధి కోసం సహాయం అందజేస్తుంది. 1963-64 లో ఈ రోడ్లపై ఆంధ్రప్రాంతంలో రూ. 14,70,000 లు, తెలంగాణా ప్రాంతంలో రూ. 16,41,700 లు ఖర్చు చెయ్యాలని సంకల్పించబడింది.

రెండవ అఫిల భారత రోడ్ల అభివృద్ధి ప్రణాళిక 1961-81

16. రోడ్ల అభివృద్ధి వ్యవహారాలు చూసే అన్ని రాష్ట్రాల చీఫ్ ఇంజనీర్లు కన్వీనింగు ఇంజనీర్లతో కూడుకొన్న సంఘం నిర్ణయించిన శాస్త్రీయ సాంకేతిక సూత్రాలను చట్టంలో ఉంచుకొని ఆయా ప్రాంతాలలోని బాధ్యతాయుతులైన వ్యక్తులు అంపజేసిన విజ్ఞప్తులతో తెలిపిన స్థానికావసరాలకు తగిన ప్రాధాన్యం ఇచ్చి వాటిని పూర్తిగా పరిశీలించినమీదట రహదార్ల శాఖ ఒక బృహత్ ప్రణాళికను రూపొందించింది.

17. అఫిల భారత ప్రణాళిక అంచనా వ్యయం రూ. 5,200 కోట్లు. రాష్ట్ర ప్రణాళిక అంచనా రూ. 480 కోట్లు. వ్యవసాయ ప్రధానమైన ప్రాంతంలో ప్రతి గ్రామానికి ఒకటిన్నర మైళ్ళలోపల ఒక రోడ్డు, మూడు మైళ్ళలోపల మెయిన్ రోడ్లు సర్వ సాధారణంగా, సగటు దూరం ఒకటిన్నర మైళ్ళలోపుగాను ఉండేవిధంగా రాకపోకల సౌకర్యాలను అభివృద్ధి చేయాలని రెండవ రోడ్ల అభివృద్ధి ప్రణాళిక లక్షిస్తున్నది. వ్యవసాయంకొరత ప్రాధాన్యంగా ఉన్న ప్రాంతంలో ప్రతి గ్రామానికి మూడు మైళ్ళలోపల ఒక రోడ్డు, ఐదున్నర మైళ్ళలోపల మెయిన్ రోడ్లు సగటుదూరం సాధారణంగా సుమారు మూడు మైళ్ళు ఉండేటట్లు చేయబడుతుంది. వ్యవసాయేతర ప్రాంతంలో ప్రతి గ్రామానికి తొమ్మిది మైళ్ళలోపల మెయిన్ రోడ్లు, అయిదు మైళ్ళలోపల ఏవయినా రోడ్లు ఉండేటట్లు చేయబడుతోంది. సగటు దూరం సాధారణంగా అయిదారు మైళ్ళు ఉంటుంది. 1961 ఆగస్టులో ప్రభుత్వం ఈ బృహత్ ప్రణాళికను ఆమోదించింది. ఈ ప్రణాళికను ముద్రించే విషయం పరిశీలనలో ఉంది. తుది రూప మొచ్చిన పిదప బృహత్ ప్రణాళిక ప్రతి ఒకటి భారత ప్రభుత్వానికి పంపబడుతుంది.

రాష్ట్రంలో రోడ్ల నిర్వహణ :

18. పంచాయితీ సమితులను జిల్లాపరిషత్తులను ఏర్పాటుచేసిన మీదట రాష్ట్రంలో అంతకుముందు జిల్లాబోర్డుల అధికారంలో ఉన్న రోడ్లను ఆయా జిల్లా పరిషత్తులకు పంచాయితీ సమితులకు అప్పగించడం జరిగింది. ఈ రోడ్లపై జరుగుతున్న ఇక జరపదలచిన అన్నిరకాల పనులను నిర్వహించడం కోసం స్థానిక పరిపాలనశాఖ వారి అజమాయిషీ క్రింద ఒక ప్రత్యేక విభాగం ఏర్పాటు చేయబడింది. అంతమాత్రాన

రహదార్లకాని బాధ్యతలేమీ తగలేదు. ఎందుకంటే, ప్రభుత్వం తన విధానాన్ని అనుసరించి స్థానిక సంస్థలకు చెందిన రోడ్ల నెన్నిటిలో అప్పుడే స్వాధీనం చేసుకొన్నది. రహదార్లకాని వాటినిన్నిటిని నిర్వహిస్తున్నది, ఆర్థిక పరిస్థితి అనుకూలించినపుడెల్లా వాటిని వాటి స్థాయిని పెంచడం కూడ జరుగుతున్నది. రాష్ట్రం సర్వతోముఖాభివృద్ధి చెందిన ఫలితంగా రాకపోకలు బాగా అధికమయ్యాయి. దీని దృష్ట్యాను ప్రభుత్వ ఆర్థిక పరిస్థితి గడ్డుగా ఉన్నందువల్లనూ రోడ్ల అభివృద్ధికోసం రాష్ట్రానికి సహాయం గురించి సిఫార్సు చేయవలసిందని మూడవ ఆర్థిక సంఘంవారికి విజ్ఞప్తి చేయడం జరిగింది. ఆ విజ్ఞప్తి ననుసరించి, మూడవ ఆర్థిక సంఘంవారి ఆవారులో, రోడ్లుబాగుచేసి అభివృద్ధికోసం మూడవ ప్రణాళికా కాలంలో రాష్ట్రానికి సాలీనా రు. 50 లక్షల గ్రాంటు మంజూరు చేయబడింది. ఈ సహాయం మూలంగా పరిస్థితి కొంత మెరుగవుతుంది. ఈ మొత్తంలో రు. 40 లక్షలు ప్రభుత్వ రోడ్లకోసం కేటాయించబడ్డాయి. దీనికితోడు ఆర్. టి. సి. బస్సులు నడిచే ప్రభుత్వ రోడ్లపై నిర్వహణ వసూలకోసం 1963-64 లో రు. 75 లక్షల గ్రాంటును కూడ మంజూరు చేయాలని సంకల్పించబడింది. అంటే మొత్తంమీద 1963-64 లో రాష్ట్ర రోడ్ల నిర్వహణ కోసం రు. 356.20 లక్షలు మంజూరు చేయాలని సంకల్పం. జాతీయ రహదార్ల నిర్వహణ కోసం రు. 37.08 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ పైకం భారత ప్రభుత్వం నుంచి రాబట్టుకొనబడుతుంది.

ఇక కొన్ని ముఖ్యమైన పనులను గురించి, అవి ఏ దశలో ఉన్నదీ గౌరవ సభ్యులకు తెలియపరుస్తాను.

(ఎ) తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో జాతీయ రహదార్లపై నెం. 5 మళ్ళింపు ముఖ్యమైన రెండు పెద్ద వంతెనల నిర్మాణం చేపట్టడం జరిగింది. వీటికయ్యే ఖర్చులో ఎనిమిదవ వంతును రాష్ట్రప్రభుత్వం భరించవలసి ఉంటుంది. మిగతాదాన్ని భారత ప్రభుత్వం భరిస్తుంది. ఈ వంతెనల వివరాలు ఇలా ఉన్నాయి.

(i) గొతమి వంతెన :- గోదావరినది కాని అయిన గొతమిపై ఆల మూరువద్ద వంతెనకు అడుగు కట్టుడు పని పూర్తయింది. పై కట్టడం దీక్షెనను భారత ప్రభుత్వం 1962 జూలైలో ఆమోదించింది. సగటున 160' పొడవుగల ప్రిస్ట్రెస్సుడు కాంక్రీటు స్తంభాల పోతపోసే పని ప్రారంభమయింది. ఇప్పటికి తొమ్మిది స్తంభాలు తయారయ్యాయి. అంతేకాక లాంచింగు గర్డరును తయారుచేయడం కూడాప్రారంభమైంది. ఇది 1963 ఏప్రిల్ అఖరుకు పూర్తికాగలవని ఆశించబడుతుంది. అప్పుడు పై కట్టడం కోసం గర్డరును ఉపయోగించే పని ప్రారంభించబడుతుంది. పని 30-8-1961 నాటికి పూర్తయి, రాకపోకలు ప్రారంభం కాగలవని ఆశించబడుతున్నది. 1963 జనవరి నాటికి రు. 1,25,68,145 ల ఖర్చు చేయబడింది. 1963-64 బడ్జెటు అంచనా క్రింద రు. 20,00,000 ల గ్రాంటును వినియోగిస్తారు.

(ii) వసిష్ట వంతెన :- సిద్ధాంతం దగ్గర గోదావరి పాయ వసిష్ట పై వంతెన నిర్మాణం 1961.82 లో ప్రారంభమైంది. పని ముమ్మరంగా సాగుతోంది. దీనికి రు. 94 19,000 ల ఖర్చు అంచనావేయగా 1963 జనవరి నాటికి రు. 27,75,535 ఖర్చు అయింది. 1963-64 లో బహుళ దీని నిర్మాణం మీద రు. 40 లక్షలు ఖర్చు కావచ్చు. దీనిని 30-8-1961 నాటికి పూర్తయ్యేట్లు నిర్ణయించబడింది.

(iii) భద్రాచలం పంచెన :- 1960 జనవరిలో భద్రాచలం వద్ద గోదా వరిపై మరో పంచెన చేపట్టబడింది. ఇది అంధ్రలోని ఏదెన్నో ప్రాంతాలకు రాక పోకల సౌకర్యాల కలుగజేస్తుంది. అంతేకాదు ఆ ప్రదేశం ముఖ్యమయిన యాత్రా స్థలం. కలుపు రోడ్లతో పాటు దీని నిర్మాణానికి రూ. 66 లక్షలు ఖర్చు కాగలదని అంచనా వేయబడింది. అందులో రూ. 20 లక్షలు భారత ప్రభుత్వం భరిస్తుంది. పని చురుకుగా సాగుతోంది. 30.6.64 వ రేపీ నాటికి పూర్తవుచున్నది ఆశించబడుతోంది. 1963 జనవరినాటికి రూ. 36,23,016 లు ఖర్చు అయినాయి కాగా 1963.64 లో దీని కోసం రూ. 6,66,000 లు ఖర్చు పెట్టదలచారు.

(iv) రంగపూరు వద్ద కృష్ణాపై పంచెన. మహబూబునగరు జిల్లాలో జాతీయ రహదారి మళ్ళింపు :- హైదరాబాదు - కర్నూలు రోడ్డుమీద రంగపూరు వద్ద కృష్ణాపై పంచెన నిర్మాణానికి రూ. 36,29,000 ల మొత్తం మంజూరయింది. మొదట్లో ఆమోదించిన స్లానుల ప్రకారం పంచెన పొడవు 2,886 అడుగులు. దీనికి 49 స్పానులుంటాయి. ఒక్కొక్కటి 57 అడుగులుంటుంది. కొన స్పాను 46 అడుగుల 9 అంగుళాలు. దీని నిర్మాణం రిచివ్ ప్రోగ్రెస్సివ్ లో వుంటుంది.

తదుపరి రంగపూరు వైపు 80 అడుగుల విస్తరణ, గద్వాలవైపు 120 అడుగుల విస్తరణ చేయడం ద్వారా మరో 200 అడుగుల అవసరం జల మార్గాన్ని ఏర్పాటు చేయడానికి ఉద్దేశించబడింది. నదిలో అధికంగా వచ్చే వరదల నీటిని పదిరి వేయడానికి సరియైన జాగ్రత్త పర్యగా ఈ అవసరం జలమార్గం ఏర్పాటుచేయబడింది.

7-4-1959 వ తేదీన ఈ పని ప్రారంభమైంది. 31-12-60 నాటికి పని పూర్తి చేయాలని మొదట్లో నిర్ణయించబడింది. పనిని 1959 ఏప్రిల్ మాసంలోనే నిర్ణయించడంవలన, మే మాసం మధ్యలోనే నదికి వరదలు వస్తూవుండడంవలన మొదటి సీజనులో వాస్తవంగా ఎటువంటి పని చేయడానికి వీలులేకపోయింది. పని సరిగా 1960 నవంబరులోనే ప్రారంభమైంది. మొదట్లో చేయాలనుకున్న దానికంటే లోతుగా పునదులు వేయాలని వుండడంచేత, అవసరం స్పానులు అవసరం కావడంచేత, ఇంతకముందు అనుకున్నట్లుగా 31.12.1960 తేదీనాటికి పూర్తి చేయడానికి వీలులేకపోయింది. దీనికి సంబంధించిన అన్ని పనులు 1961 మే మాంసాంతానికి పూర్తి అవుతాయని ఇప్పుడు ఆశించబడుతున్నది.

V రంగపూర్ మీదుగా జాతీయ రహదారి మళ్ళింపు (నెం.7) పనులు: ఈ మళ్ళింపు రోడ్, హైదరాబాద్ - కర్నూలు రోడ్ లో పెట్టేరు సమీపంలో 95/4 వద్ద ప్రారంభమై కర్నూలు దగ్గర కుంగళ్ళ వంతెన సమీపంలో 126/1 మైలు వద్ద ఆగివుతుంది. ఈ మళ్ళింపుకు అంచనా ఖర్చు :

95/4 నుండి 100/2 మైళ్ళవరకు	రూ. 2,96,800
100/7 నుండి 126/1 మైళ్ళవరకు	రూ. 16,99,800

రంగపూర్ వైపు మళ్ళింపు రోడ్ అంటే 95/4 నుండి 100/2 మైళ్ళ వరకు అంతా పూర్తి అయింది. ఈ పనికోసం, 1962 డిసెంబరు మాంసాంతానికి రూ. 3,28,800 ఖర్చయ్యాయి.

కర్నూలు వైపు 100/7 నుండి 126/1 మైలువరకు మళ్ళింపురోడ్ విషయంలో మూడు క్రాస్ డ్రైనేజీ పనులు తప్ప మిగతా పనిమూలకూ దాదాపు పూర్తి అయింది.

(మొత్తం పనుల సంఖ్య 104). ఈ మూడు పనులు మరో పది మాసాలలో పూర్తి అవుతాయని ఆశించబడుతున్నది. 119/2 మైలు వద్ద రెవల్ క్రాసింగు ఒకటి వుంది. దానికి భారత ప్రభుత్వం వారు 'ఏ' క్లాస్ గార్డెన్ రెవల్ క్రాసింగు ఒకదానిని ప్రతిపాదించారు ఈ 'ఏ' క్లాస్ రెవల్ క్రాసింగు కోసం అంచనాను, ప్లానులను త్వరితంగా పంపవలసిందని రైల్వే వారిని కోరడం జరిగింది. భారత ప్రభుత్వం వారు మంజూరు చేసిన తేదీ నుండి 6 మాసాలలోగా యీ పని పూర్తి అవుతుంది.

పై రెండు మళ్ళిపు పనులుగాక, ప్రస్తుతమున్న జాతీయ రహదారి (నెం. 7) మీద టెడ్ చెర్ల నుండి 95/4 మైలు వరకు (పెట్టేరు) 94 వంతెనలు లేని క్రాసింగులున్నాయి. ఈ క్రాస్ రైనేటి పనులు చాలవరకు పూర్తి అయ్యాయి. 14 మైనరు వంతెనలు తప్ప మరికొన్ని 1963 మే మాసానికి పూర్తి అవుతాయని ఆశించబడుతున్నది. ఈ మైనరు వంతెనల కోసం భారత ప్రభుత్వంవారు ఇంకా అంచనాలు మంజూరు చేయవలసివుంది. భారత ప్రభుత్వం మంజూరు లభించగలదనే ఆశతో పైపనులను ప్రారంభించేటందుకు చర్య తీసుకొనబడుతున్నది. రంగాపూర్ మీదుగా పెట్టేరు, కర్నూలుమధ్య మళ్ళిపు రోడ్ పనిలో మూడు వంతెనలు మిసహా మిగతా పని యావత్తూ 1963 మే మాంసాంతానికి పూర్తి అవుతుందని ఆశించబడుతున్నది. వంతెనలు పూర్తి అయ్యేవరకు వీటికి టెడ్ రెవల్ క్రాసింగులు ఏర్పాటు చేయబడుతాయి.

20 జరుగుతున్న ముఖ్యమైన రోడ్లు పనులు, వంతెన పనులు

1. తెనాలి రైల్వే ఓవరు బ్రిడ్జి.

తెనాలి:- నరకోడూరు రోడ్ మీదవున్న ఓవరు బ్రిడ్జికి కలుపు రోడ్లు చేసే ఓండుకు ప్రభుత్వంవారు రూ. 5.50 లక్షలకు 1961 నవంబరులో పరిపాలక మంజూరు నిచ్చారు. 1962-63 సంవత్సరంలో పనులు జరుపుటకు పోవలసిందిగా రహదారుల చీఫ్ ఇంజనీరుకు అనుమతి ఇచ్చారు. ఈ సంవత్సరానికి ఈ పనికోసం రూ. 0.50 లక్షల మొత్తం గ్రాంట్లను కూడా ఇచ్చారు. కలుపు రోడ్లు వేయడానికి రూ. 8.00 లక్షల సవరింపబడిన అంచనా మొత్తాన్ని మంజూరు చేసే విషయం పరిశీలనలోవుంది. అసలు రైల్వే బ్రిడ్జిని రైల్వేవారే నిర్మిస్తారు. వంతెనకు కలుపు రోడ్లను రహదారి కాఖ వారు వేస్తారు.

2. కాకినాడలో ఉప్పుకయ్య మీద వంతెన నిర్మాణం :- కత్తిపూడి. నరసాపురం రేవు రోడ్డుమీద కాకినాడ మునిసిపలు హద్దులలోని ఉప్పుకయ్యపై వంతెన నిర్మాణం ప్రారంభించబడింది. దీనికి రూ. 20 లక్షలు ఖర్చు కాగలదని భావించబడుతున్నది. ఈ వంతెన కాకినాడలోని పాతపూరు, కొత్త పూరులను కలుపుతుంది. అంతేకాకుండా మదరాసు, కలకత్తా జాతీయ రహదారిమీద ఉండే కత్తిపూడి నుంచి తూర్పు కోస్తాలో చిన్న తరహా రేవు పట్టణమైన నరసాపురాన్ని కలుపుతున్నది. పని 1968 లో పారంభమైంది. పునాదుల పని పూర్తి అయింది. పునాదులు వేయటంలోను, ప్రభుత్వంవారు కొన్ని క్లెయిములను పరిష్కరించడంలోను కలిగిన చిక్కుల వల్ల ఈ మధ్య కొంచెం జాప్యం జరిగింది. ఇవన్నీ ఇటీవల పరిష్కారమయ్యాయి. పని ముమ్మరంగా సాగుతున్నది. 1968 మార్చి నాటికి ఇది పూర్తవుతుందని ఆశించబడుతున్నది.

3. ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో ముఖ్యమైన రోడ్లు :- అంత రాష్ట్రీయ రోడ్లకు ఆర్థిక ప్రాముఖ్యంగల రోడ్లకు సంబంధించిన భారత ప్రభుత్వం యిచ్చే సహాయం

క్రింద ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో రోడ్ల పనులు చేపట్టడం జరిగింది. ఆరోడ్డు పనులు ఏవంటే రూ. 40 లక్షల ఖర్చుతో 33½ మైళ్ళ పొడవున మారెడు మిల్లి నుంచి చింతూరుకు పోయే రోడ్డు, పది లక్షల ఖర్చుతో చింతూరు నుండి కూనవరం పోయే రోడ్డు. ఈ రోడ్డు పూర్తి అవడంతో రాజమండ్రి నుంచి భద్రాచలం, అక్కడి నుంచి హైదరాబాదుకు నేరుగా రాక పోకల సౌకర్యాలు ఏర్పాట్లు చేయబడుతాయి.

అంతేకాకుండా, ఒరిస్సా సరిహద్దు ప్రాంతం వరకు మూల ఏజెన్సీలో గూడేం నుంచి ధారకొండ, ధారకొండ నుంచి సీలేరు 33 మైళ్ళ మేర రోడ్డు వేయడానికి మన ప్రభుత్వం పూనుకొన్నది. దీనివల్ల విద్యుచ్ఛక్తి శాఖ సీలేరు ప్రాజెక్టు పనిని చేపట్టడానికి వీలు కలుగుతుంది. రాతి కట్టడాలను నిర్మించడం ద్వారా ఇప్పటి వరకు వేసిన ఈ రోడ్లు అన్ని ఋతువులలోను ఉపయోగపడేటట్లు చేయబడుతున్నాయి. ఇప్పుడు ఈ పని సాగుతున్నది.

4. తెలంగాణా ప్రాంతీయ సంఘం పనులు :- 1963-64 లోను, అటు తరువాత రూ. 158 12 లక్షల ఖర్చుతో ప్రారంభించాల్సిన పనుల జాబితాను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతీయ సంఘం తాలూకు ఆభివృద్ధి విషయాల ఉపసంఘం వారు 2-1-63 వ తేదీన జరిపిన సమావేశంలో ఆమోదించారు. ఈ ఉపసంఘం వారు 1963-64 లో ఒక్కొక్క జిల్లాకు సుమారు రూ. 5 లక్షల చొప్పున రూ. 47 లక్షల మొత్తం సమకూర్చడానికి అంగీకరించారు. ఈ పనులు 1-4-63 తేదీనుండి ప్రారంభించబడుతాయి. ముఖ్యమైన పనుల జాబితా 2వ అనుబంధంలో ఈయబడింది. భవనాలు

రూ. 9,65,29,000/-ల మొత్తంగల “32 పబ్లిక్ వర్క్స్” ఆఫీస్ డిమాండు-- క్రింద భవనాలకోసం రూ. 68,84,000/-ల కెటాయింపు కోరడానికి వృద్ధీకరించబడింది.

పై కెటాయింపు వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:—

ఎ. అసలు నిర్మాణాలు :

1) మామూలు ప్రాంతాలు	...	రూ. 14 94,000
2) పెడ్యూలు ప్రాంతాలు	...	రూ. 6,000
మొత్తం		రూ. 15,00,000

ఒక్కొక్కదానికి రూ. 50,000/-ల వరకు ఖర్చుకాగల చిన్నతరహా నిర్మాణాలను క్రొత్తగా నిర్మించడానికి, ఇప్పుడున్న నిర్మాణాలకు చేర్పులు, మార్పులు చేయడానికి లేక సివిల్ పనులను విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా ఏర్పాట్లను మెరుగుపరచడానికి, ప్రత్యేక మరమ్మతులు చేయడానికి ప్రభుత్వ శాఖ అన్నింటి అవసరాలను తీర్చడంకోసం ఈ మొత్తం కావలసి ఉంటుంది.

బి. మరమ్మతులు

1) మామూలు ప్రాంతాలు	...	రూ. 53,20,000
2) పెడ్యూలు ప్రాంతాలు	...	రూ. 64,000
మొత్తం		రూ. 53,84,000

మామూలు ప్రాంతాల్లో మరమ్మతులకోసం కేటాయించిన రూ. 53,20,000/-ల మొత్తంలో రాజభవనములకు ఖర్చు వ్రాయబడే రూ. 1,20,000/-ల మొత్తం చేరిఉంది.

(i) మరమ్మతులకూ—భవనాలను సరియైన స్థితిలో వుంచడానికి అవసరమైన అన్ని పనులు దీని క్రిందకే వస్తాయి. (ii) నివాస, నివాసేతర భవనాలపై పబ్లిక్

వర్క్యుళాఖ చెల్లించవలసిన రేట్లు, పన్నులకు, (iii) అద్దెకు తీసుకున్న భవనాలపై చెల్లించవలసిన అద్దెలకు ఈ రు. 53,84,000/-ల మొత్తం అవసరమై వున్నది.

ప్రజా శ్రేయస్సుదృష్ట్యా, అత్యవసరమని భావించబడినవే తప్ప ఎట్టి భవనాలుగాని నిర్మించకూడదని ప్రభుత్వ విధానం. ప్రస్తుత అత్యవసర పరిస్థితుల దృష్ట్యా కూడ, భారీఎత్తున క్రొత్తగా భవనాలు నిర్మించకూడదని ప్రభుత్వంవారు నిర్ణయించారు. అందుచేత భవనాల నిర్మాణానికి 1963-64 వ సంవత్సరపు బడ్జెటులో క్రిందటి రెండు సంవత్సరాలకంటె తక్కువ డబ్బు కేటాయించబడింది.

ఖర్చును తగ్గించే ఉద్దేశంతో, డిపార్టుమెంటువారు స్థానికంగా లభ్యమయ్యే వస్తు సామగ్రిని వినియోగిస్తూ తక్కువ ఖర్చుతో సాదా నిర్మాణాలు చేస్తున్నారు. అంతేకాకుండా సైనికసేవలకు, సామర్థ్యానికి భంగము కలుగకుండా పీలైన సందర్భాలలో ఈ శాఖవారే పనులను నిర్వహిస్తున్నారు.

"49-వట్లకు వర్క్యుపై పెట్టుబడి" అనే డిమాండు క్రింద భవనాలకోసం రు. 1,94,88,000/-ల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో టూరిజం కోసం రు. 1,33,00/-ల మొత్తం చేరి ఉంది. ఈ కేటాయింపుల వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి :—

(ఏ) ప్రణాళికేతర పథకాలు :	రు.
I మామూలు ప్రాంతాలు ...	86,84,000
II పెడ్యూలు ప్రాంతాలు ...	85,000
III టూరిజం ...	1,33,000
(బి) ప్రణాళికా పథకాలు :	...
	1,06,36,000

మొత్తం 1,94,88,000

పై (1) వ అంశం క్రింద ప్రణాళికేతర కేటాయింపులో, రాజభవనా పథకు ఖర్చు వ్రాయబడే రు. 86,000/- ల మొత్తం చేరివుంది. ప్రణాళికేతర పథకాల క్రింద మూడో ప్రణాళికాకాలంలో, ఇతర శాఖలవారు తమతమ బడ్జెట్లు కేటాయింపుల్లో నుండి నిధులు సమకూర్చే నిర్మాణాలను అవసరంగా రు. 300 లక్షల ఖర్చుతో భవన నిర్మాణ కారక్రమం ఏర్పాటు చేయబడింది. రు. 13,588 లక్షల ఖర్చుతో రవీంద్ర భారతి (నేషనల్ ఫియేటరు) నిర్మించబడింది. ఈ ఫియేటరు సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు మొదలై నవాటిక బాగా ఉపయోగ పడుతున్నది.

మరో ముఖ్యమైన పథకం సిటీకోర్టుల భవనాలు. పోలీసు కమీషనరు కార్యాలయం మొదలై నవాటిని నిర్మించడం. ఇందుకోసం రు. 6 లక్షల మొత్తం కోరబడింది. ఇప్పుడు నగరంలో వివిధ కోర్టులు అద్దె భవనాల్లో పనిచేస్తున్నాయి. సిటీకోర్టుల భవనాల నిర్మాణం పూర్తి అయిన మీదట అన్ని అద్దెల ఖర్చు తగ్గుతుంది.

పోలీసు గృహ వసతి పథకాలు

రు. 25.24 లక్షల ఖర్చుతో పోలీసు గృహవసతి పథకాల క్రింద ఇండ్ల నిర్మించడానికి కూడ బడ్జెటులో కేటాయింపు చేయబడింది. ఈ పథకాలకు కేంద్ర ప్రభుత్వంనుండి ఋణ సహాయం లభిస్తుంది. కర్నూలులో ప్రత్యేక సాయుధ పోలీసు కోసం 400 ఇండ్లు, కాకినాడలోని రమణయ్యపేటలో పోలీసు నిబ్బంది క్వార్టర్లు

యూసువుగూడలో ప్రత్యేక సాయుధ పోలీసులకోసం నివాసగృహాల నిర్మాణం ఇది వరకే ప్రారంభించబడి, పని కొనసాగుతోంది. సైదాబాదు, అంబరపేట, సింకిందరా బాదులలో సిబ్బంది క్వార్టర్లు నిర్మించడం, యూసువుగూడంలో పోలీసు సిబ్బంది క్వార్టర్లపై మొదటి అంతస్తు నిర్మించడం ఇవి క్రొత్తగా ప్రతిపాదించిన ముఖ్య పథకాలు. ఈ ఐదనాల నిర్మాణం పూర్తి అయ్యాక గృహవసతి సమస్య పరిష్కారం కావడమేకాక ఈ డిపార్టుమెంటుకు ఆదాయం కూడ వస్తుంది.

ఇవిగాక, పోలీసువారికోసం మొత్తం మీద రూ. 10.16 లక్షల ఖర్చుతో పరిపాలక ఐదనాలు నిర్మించడానికి బడ్జెటులో కేటాయింపు చేయబడింది. వాటి నిర్మాణం పూర్తి అయిన తరువాత, ఇప్పుడు ప్రయివేటు భవనాలకు ఇస్తున్న ఆర్డెల ఖర్చు తగ్గుతుంది.

అద్దెగృహాల నిర్మాణ పథకాలు :

అద్దె గృహాల నిర్మాణం పథకం క్రింద జీవితభీమా సంస్థ యిచ్చిన ఋణాలతో సగరములోను, జిల్లాలోను రూ. 28.53 లక్షల వ్యయంతో సిబ్బందికి వసతి గృహాలను నిర్మించేటందుకు ప్రతిపాదించబడింది. ఇంకాకాకుండా మధ్యతరం ఆదాయం వచ్చేవారి కోసం ఉద్దేశించిన గృహనిర్మాణ పథకం క్రింద ఈ కాల గృహాలను నిర్మిస్తున్నది. ఇందు దివసంబంధిత మొత్తాలను ప్రభుత్వం ఋణాల రూపంలోను, అడ్వాన్సుల రూపంలోను ఇస్తున్నారు. ఈ పథకాలు అమలు జరిగిన తరువాత ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఇంట్ల సమస్య పరిగలదు.

'ప్రజాశక్తి' క్రింద కొన్ని ముఖ్య పథకాలు ఇదివరకే పూర్తయ్యాయి. రూ. 61.82 లక్షల వ్యయంతో సాగిన ఉస్మానియా వైద్య కళాశాల నిర్మాణం, ఉస్మానియా వైద్య కళాశాల, గాంధీ వైద్యకళాశాల, నిలోఫరు ఆసుపత్రులస్థాయిని పెంచడం ఇందులో ముఖ్యంగా చెప్పకోవలసివస్తుంది. ప్రభుత్వ నిధులేకా ప్రజలనుండి విరాళాలు కూడ లభించిన శ్రీ వెంకటేశ్వర వైద్యకళాశాల, శ్రీ రామనారాయణ్ రూయా ఆసుపత్రుల నిర్మాణం కూడ సాగుతున్నది. "వైద్యం" క్రింద ఇప్పుడు రూ. 26.74 లక్షలకు చేసిన డిమాండు వైద్య కళాశాలలు, ఆసుపత్రులు మొదలయిన వాటి స్థాయి పెంచేటందుకు, ఇప్పుడు జరుగుతున్న పనులను పూర్తిచేయడానికిగాను ఉద్దేశించ బడింది. ప్రస్తుత అత్యవసర పరిస్థితిలో పొదుపు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నందువల్ల క్రొత్తగా ప్రధాన పథకాలేవీ ప్రతిపాదించ బడలేదు.

"విద్య" పద్ధతి క్రింద కూడ రూ. 18.60 లక్షల వ్యయంతో కోరుకొండలోని వైద్య పాఠశాలకు భవనాలు మొదలయిన వాటి నిర్మాణం పూర్తిచేయడం ముఖ్యంగా చెప్పకోవలసిన సంగతి. 1962-64 సంవత్సరానికి "విద్య" (సాధారణ) పద్ధతి క్రింద రూ. 15.51 లక్షల వ్యయం మాత్రం ప్రతిపాదించబడింది వివిధ పాఠశాలలు, దేసీక శిక్షణ పాఠశాలలు, బహుళార్థసాధక పాఠశాలలు, కళాశాలలు నెలకొల్పబడి ఉన్న ప్రస్తుత భవనాలకు చేయవలసిన అదనపు పనులకయ్యే ఖర్చునుకూడ పై మొత్తంలో నుండే విరివిగా ఉంటుంది. పతేమైన్ లోని స్టేడియం కోసం రూ. 3.85 లక్షలు కోరడమైనది. పూర్వం తరువాత ఇటువంటి స్టేడియం రాష్ట్రంలో ఇదే మొదటివవుతుంది. హైదరాబాద్ లో ఇకాదోర్ గేములకోసం ఒక స్టేడియం నిర్మాణం తలపెట్టి బడింది. ఇందుకు రూ. 1 లక్ష కేటాయించ బడింది. ప్రతిపాదించిన ఒకేఒక క్రొత్త నిర్మాణం ఏదంటే సెంట్రల్ రిటర్ను ఆఫీసు నిర్మాణం. ఇందుకోసం బడ్జెటులో చేసిన కేటాయింపు రూ. 1 లక్ష. దీనికి సబంధించిన పనిసాగుతున్నది.

పారిశుక్కిక్కులు, పారిశ్రామిక శిక్షణ సంస్థలు, జూనియరు సాంకేతిక పాఠశాలలు మొదలయిన వాటికోసం భవనాలను నిర్మించేటందుకు సంబంధించిన పని పూర్తి చేయడానికి, తలపెట్టిన ఇతరపనులకుగాను "విద్య" (సాంకేతిక) పద్దు క్రింద రు. 49.25 లక్షల మొత్తం కోరడమైనది. నిర్మాణం పూర్తయిన తరువాత, ఎంతో ఆవసరమయిన సాంకేతిక సిబ్బందికి సాంకేతిక విద్యను బోధించడం శిక్షణ ఇవ్వడం లోను ఈ భవనాలుఎంతో ఉపయోగపడతాయి.

తిరుపతిలో వ్యవసాయ కళాశాల స్థాపనకోసం భవనాలను నిర్మించేటందుకు "వ్యవసాయం" పద్దుక్రింద రు. 8 లక్షలు మాత్రం కోరడమైనది "ఊరిజం" క్రింద రు. 1.33 లక్షల మొత్తం, వివిధ ఊరిష్టు కేంద్రాలలో విశ్రాంతి గృహాలను స్థాపించేటందుకు, ఈ కేంద్రాలలో సౌకర్యాలను కలిగించడానికి గాను కోరడమైనది.

మీర్ అహమ్మద్ ఆలీ ఖాన్

భవనాలు, రహదార్లకాఖ ఘంటి.

అ ను బ ం థ ం - 1

చెరకుపండే ప్రాంతాలలో మంజూరైన ముఖ్యమైన క్రొత్త రోడ్ల (ప్రభుత్వ రోడ్లు పనులు)

పని వివరములు

అంచనా వేసిన ఖర్చు

శ్రీకాకుళం జిల్లా :

1. బొబ్బిలి-జలిజపేట రోడ్డులో % మైలునుండి 3/0
పరకు సిమెంటు కాంక్రీటు వేయడం. ... 3,00,000

తూర్పుగోదావరి జిల్లా :

2. సామర్లకోట-వ్రత్తిపాడు రోడ్డులో 1/8 మైలువద్ద
వంతెన పునర్నిర్మాణం. ... 4,25,000
3. సామర్లకోట-పితాపురం రోడ్డులో % మైలునుండి 1/6
మైలువరకు సిమెంటు కాంక్రీటు వేయడం ... 3,50,000

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా :

4. డి.యల్.కె రోడ్డులో 1/7 మైలువద్దనుండి తణుకు-
అత్తిలి రోడ్డులో 2/2 మైలువరకు ఉన్న రోడ్డుకు
కంకర వేయడం. ... 2,00,000
5. దొడ్డిపల్లె-పాలకొల్లు రోడ్డులో 2/5 మైలువద్ద
పరిష్కారం లేని వంతెన పునర్నిర్మించడం ... 3,50,000

కృష్ణా జిల్లా :

6. మచిలీపట్నం-చల్లపల్లి రోడ్డు 12/0 మైలునుండి 16/0
మైలు వరకు సిమెంటు కాంక్రీటు వేయడం. ... 5,00,000
7. ఉయ్యూరు-ఇంద్రవల్లి-తేలప్రోలు రోడ్డుకు అభివృద్ధిపనులు. ... 5,00,000

నెల్లూర జిల్లా :

8. దిచ్చిలి-నర్సి రోడ్డులో 26/5 మైలునుండి 54/4
మైలువరకు తారు వేయడం ... 2,00,000
9. దుడ్డి-విరూరు రోడ్డు స్థాయి పెంచడం. ... 2,00,000

అనుబంధం - 2

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతీయ సంఘంవారు మంజూరు చేసిన ముఖ్యమైన వంతెన పనుల జాబితా :—

పని వివరములు	అంచనా వేసిన మొత్తం రూ, లక్షలలో
1. కరీంనగరు జిల్లా : జగిత్యాల-ధర్మపురి రోడ్డులో వంతెనల నిర్మాణం. చిన్నరకం, మధ్యరకం వంతెనలు 381	... 4.00
2. వరంగల్లు జిల్లా : వరంగల్లు-తొరూరు రోడ్డు 1 సెక్షన్ లో 0/0.9/0 మైళ్ళ మధ్య మేసనరీ పనులు నిర్మాణం. 455.77 చైను వద్ద పాలేరు నదిపై పెద్దరకం వంతెనల నిర్మాణం	... 5.50
3. ఖమ్మం జిల్లా : బూరంపాడునుండి ఏటనగరంకు దాదాపు 10 మైళ్ళు రోడ్డు నిర్మాణం (నాగొం వైపు భద్రాచలం వంతెన నతో కొంత భాగం)	... 5.00
4. ఆదిలాబాదు 4ల్లా : మంచిర్యాల - అసిపాబాదు రోడ్డులో తిర్వాని పై జనగాంవద్ద రోడ్డు నిర్మాణం	... 9.90 (1961.62, 62.63 సంవత్సరాలలో చేసిన రూ 2 లక్షలు కేటాయింపు కలుపుకొని)
అసిపాబాదు-సిర్పూరు రోడ్డులో వంతెనల నిర్మాణం. 28 చిన్నరకం, మధ్యరకం మేసనరీ పనులు. నిర్మల్ నుండి కడంకు, అక్కసనుండి లింగాపూరుకు ఉన్న రోడ్డుకు తారు వేయడం	... 8.00 ... 5.00 (మామూలు బడ్జెటు నుండి రూ. 2.40 లక్షల కేటాయింపు జరగాలన్న షరతుపై రూ. 2.60 లక్షల మొత్తాన్ని సంఘం కేటాయించింది.)
5. మహబూబనగరు జిల్లా : గద్వాల నుండి రాయచూరుకు రోడ్డు నిర్మాణం (రెండు పెద్దరకం వంతెనలు మినహాయించి) నాగర్ కర్నూలు కొల్లాపూరు రోడ్డులో 28 మేసనరీ పనుల నిర్మాణం.	... 6.50 ... 5.00

محکمہ تعمیرات عامہ (جی)

تعمیرات عامہ مرممہ تخمینہ جات بابۃ ۶۳-۶۱۹۶۲
اور تخمینہ موازنہ بابۃ ۶۲-۱۹۶۳

عالیجناب اسپیکر صاحب -

میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ حکومت کو ایک رقم جو ۲۹،۰۰۰ روپیہ و ۹ روپیہ سے منجاوڑ نہ ہو، مطالبہ ۳۲- تعمیرات کے تحت اور ۲۹،۰۰۰ روپیہ و ۳۳ روپیہ مطالبہ ۴۹- تعمیرات عامہ پر مصارف سرمایہ کے تحت سال ۶۲-۱۹۶۳ کی بابت خسارہ پر کرنسی منظوری دی جائے۔

۲- علاقہ آندھرا میں سرکاری شوارع کی تعمیر و نگہداشت اب بھی ایک الگ محکمہ شوارع سے متعلق ہے۔ جبکہ علاقہ تلنگانہ میں یہ کام محکمہ تعمیرات عامہ (شوارع و عمارات) کے ڈائریکٹرز کے ذمہ ہے۔ تلنگانہ میں مروجہ طریقہ کو علاقہ آندھرا سے متعلق کرنے کا سوال حکومت کے زیر غور ہے۔

۳- قومی شاہراہوں سے متعلقہ تعمیراتی کام ریاستی محکمہ شوارع کی جانب سے کار پر دازانہ طور پر (AGENCY BASIS) انجام دیا جاتا ہے اور مرکزی حکومت کے بارے میں مصارف کے (۱/۲٪) کی شرح سے یہ کار پر دازانہ اخراجات ادا کرتی ہے۔ جہاں تک دیگر شوارع کا تعلق ہے حکومت کی پالیسی یہ ہے کہ تمام بڑی اضلاع میں سڑکوں کو رتھہ رفتہ اس کی نگرانی میں لے لیا جائے اور چھوٹی اضلاع اور موافضاتی سڑکوں کو جماعت ہائے مقامی (LOCAL BODIES) کی نگرانی کے لئے چھوڑ دیا جائے۔ اس پالیسی کی مطابقت میں حکومت جی بی مالی حالات اجازت دیں۔ علاقہ آندھرا میں بڑی اضلاع میں سڑکوں کو جماعت ہائے مقامی (LOCAL BODIES) کی نگرانی میں سے اپنی نگرانی میں لے رہی ہے۔

تیسرا پانچ سالہ منصوبہ

۴- آندھرا پردیش میں تیسرے منصوبہ کے آغاز پر ریاست کی سڑکوں کی مجموعی لمبائی ۱۵۰۳۳ میل تھی۔ علاقہ آندھرا میں ۴۲۰۳ میل اور علاقہ تلنگانہ میں ۳۶۳۰ میل آندھرا پردیش میں فی ۱۰۰ مربع میل سڑکوں کی اوسط لمبائی ۱۸ میل ہے۔ جبکہ کل ہند اوسط ۲۵ میل فی ۱۰۰ مربع

میل ہے۔

دوسرے پانچ سالہ منصوبہ کے دوران یہ تجویز ہے کہ ریاست میں سڑکوں کی لمبائی کے اوسط کو کم از کم کل ہند اوسط تک بڑھایا جائے۔ بہر حال اس کا انحصار فراہمی رقوم پر ہوگا۔

قومی شاہراہیں

۵۔ ریاستی موازنہ میں رقوم جن کے خرچ کئے جانے کا امکان ہے۔ صرف علاقہ آندھرا میں کا رہا ہے قومی شاہراہ کے تعلق سے تخمینہ موازنہ کے تحت فراہم کی جائیں گی۔ چونکہ سالم خرچ حکومت ہند سے وصول طلب ہے، بجز اضلاع مشرقی و مغربی گوداوری میں کارہائے ڈیوریشن (DIVERSION WORK) کے $\frac{1}{4}$ ویں حصہ کے اسی گنجائش کو صدر مذکور ۵۰۔ تعمیرات عامہ کے تحت تخفیف اخراجات (ABATEMENT OF CHARGES) کے طور پر بھی بتایا جائے گا۔

۶۔ علاقہ تملکناہ میں کارہائے قومی شاہراہ پر خرچ کا عمل ریاستی کھاتہ کے توسط کے بغیر ریاست حکومت ہند کے کھاتہ میں کیا جاتا ہے۔ اس لئے ان کاموں کے لئے درکار گنجائشوں کو ریاستی موازنہ میں فراہم نہیں کیا گیا ہے۔

۷۔ ہر دو علاقہ جات آندھرا و تملکناہ میں کارہائے قومی شاہراہ پر خرچ کے حسابی طریقہ عمل میں یکسانیت کا سوال حکومت کے زیر غور ہے۔

۸۔ ریاستی موازنہ یا بہت ۶۴-۱۹۶۳ میں علاقہ آندھرا میں کارہائے قومی شاہراہ کیلئے ۷۲۳۰۰۰ روپیہ کی گنجائش فراہم کی گئی ہے۔

معاشی و بین المذاہبتی اہمیت کے حامل شوارع

۹۔ اس اسکیم کی بناء حکومت ہند نے ڈالی ہے جس کا خرچہ صد فیصد وہی برداشت کریگی اس مقصد کیلئے حکومت ہند جو رقم فراہم کرے گی وہ ۵۶۔ امداد از مرکزی حکومت کے تحت بلوآ مدنی و کھلائی جائیگی۔ اور مذکورہ اسکیم پر لا حق ہونے والے خرچ کو ریاستی موازنہ میں ۵۰۔ تعمیرات عامہ کے تحت پٹلایا جائے گا۔

۱۰۔ مذکورہ اسکیم کے تحت ان کاموں کے لئے تخمینہ موازنہ یا بہت ۶۴-۱۹۶۳ کے تحت ۷۲۳۰۰۰ روپیہ کی گنجائش رکھی گئی ہے۔

مرکزی شوارع خند ریاستی حصہ

۱۱۔ مرکزی شوارع خند سے بلو حصہ حاصل ہونے والی آمدنی کو پیش نظر رکھتے ہوئے حکومت ہند نے پہلے ہی مختلف پروگراموں کی منظوری دے دی تھی۔ اس لئے ۶۳-۱۹۶۲ کے دور

حکومت ہند نے کسی نئے پروگرام کی منظوری نہیں دی۔ ۶۲-۱۹۶۳ء کے دوران ۵۰,۰۰۰ روپیہ (علاقہ آندھرا کے لئے ۲۱,۰۰۰ روپیہ اور علاقہ تلنگانہ کے لئے ۲۹,۰۰۰ روپیہ) ان کاموں پر خرچ کرنے کی تجویز ہے۔

(ج) ریاستی شامراہیں

۱۲۔ تیسرے پنجسالہ منصوبہ میں یہ شوارع "کیلے منصوبہ کی انتہائی حد آندھرا کیلے ۲۵ لاکھ روپیہ اور تلنگانہ کیلے ۲۰ لاکھ روپیہ مقرر کی گئی ہے۔ ۶۲-۱۹۶۳ کے دوران "شوارع" کے لئے سالانہ منصوبہ میں ۱۳ لاکھ روپیہ (آندھرا کیلے ۱۱ لاکھ روپیہ اور تلنگانہ کے لئے ۹ لاکھ روپیہ) مختص کئے گئے ہیں۔ جس میں تلنگانہ علاقائی کمیٹی کے سفارش کردہ کارہائے شوارع کے لئے ۴ لاکھ روپیہ بھی شامل ہیں۔

رقبہ جات نیشکر میں شوارع

۱۳۔ دوسرے اور تیسرے پنج سالہ منصوبوں کے تحت ملک میں شکر کے کارخانوں کے قیام کے نتیجے کے طور پر ان کارخانوں میں اور ان کے اطراف شوارع کی بہتری کی ضرورت کہیں زیادہ بڑھ گئی ہے۔ اس ریاست میں کارخانوں کے قریب وجوہات بعض شوارع حکومت کے زیر نگرانی ہیں۔ اور بعض ضلع پریشدوں و پنچایت سمیتوں کی نگرانی میں ہیں۔ چونکہ ان شوارع کی نگہداشت اور بہتری کے لئے قابل دستیاب گنجائش ناکافی ہے۔ اس لئے حکومت نے فیصلہ کیا ہے کہ ۵۹-۱۹۵۸ سے سالانہ گرانٹ دی جا۔ ۱۴۔ صرف سرکاری شوارع کی تعمیر کا کام محکمہ شوارع کے سپرد ہے۔ حکومت نے ۱۲ کارہائے تعمیر کی منظوری دی ہے۔ جن کی تخمینی لاگت ۳۵ لاکھ روپیہ ہوگی اور جو ۶۲-۱۹۶۳ء سے ۴ سال کے اندر انجام پائیں گے۔ اس اسکیم کے مطابق ۶۲-۱۹۶۳ کے دوران سرکاری شوارع شکر (GOVERNMENT ROAD SUGAR) اور ۵۵ لاکھ روپیہ خرچ کئے جائیں گے۔ لیکن دس لاکھ روپیہ کی گنجائش فراہم کی گئی ہے جس میں جاریہ کارہائے تعمیر کا رقم بھی شامل ہے۔ ضمیمہ میں اہم کارہائے تعمیر کا فہرست دی گئی ہے۔

۱۵۔ رقبہ جات ایجنسی کی سرحدیں :- حکومت ہند دستور ہند کی دفعہ ۲۷۵ (۱) کے تحت اس ریاست کے رقبہ جات ایجنسی میں واقع شوارع کو بہتر بنانے کیلئے امداد دیتی ہے

ان شوارع پر ۶۴۳-۱۹۶۳ کے دوران علاقہ اندھوا میں ۷۰۰۰ روپے اور علاقہ تلنگائیں ۷۰۰ روپے خرچ کرنے کی تجویز ہے۔

دوسرا اکل ہند منصوبہ ترقیات شوارع ۱۹۶۱ تا ۱۹۸۱ء

۱۶۔ ترقیات شوارع سے متعلق تمام ریاستوں کے چیف انجینروں اور کنسلٹنٹ انجینروں پر مشتمل کمیٹی کے مرتبہ سائنسی و فنی افسروں کو پیش نظر رکھتے ہوئے زیر مقامی ذمہ داران کا عوام سے موصولہ مختلف نمائندگان کی محولہ مقامی ضروریات کو مناسب طور پر ملحوظ رکھتے ہوئے اور ان پر مکمل غور و خوض کرنے کے بعد محکمہ شوارع نے ایک ماسٹر پلان مرتب کیا ہے۔ ۱۷۔ کل ہند منصوبہ کا تجزیہ ۷۰۰ کروڑ روپے کیا گیا ہے۔ اور ریاستی منصوبہ ۳۸۰ کروڑ روپے کا ہو گا۔ دوسرے منصوبہ ترقیاتی شوارع میں مواصلات کو اس طرح ترقی دینے کی تجویز ہے کہ ایسے علاقہ جات میں جہاں زیادہ تر زراعت ہوتی ہے۔ ہر موقع کسی سڑک سے ۱/۲ میل کے اندر اور ۱/۴ سڑک سے ۳ میل کے اندر آجائے اور اکثر صورتوں میں اوسط فاصلہ عام طور پر ۱/۲ میل ہو۔ نیم زرعی علاقہ جات میں سڑک ہر موضع سے تین میل کے اندر بنائی جائیگی۔ اور اس طرح اوسط فاصلہ عام طور پر ۱/۲ میل کے گگ بجگ ہو گا۔ اسی طرح کسی غیر زرعی علاقہ میں ہر موضع بڑی سڑک سے ۱/۴ میل کے اندر اور کسی سڑک سے ۱/۲ میل کے اندر ہو گا اور اوسط فاصلہ عموماً ۱/۲ تا ۱/۴ میل ہو گا۔ اگست ۱۹۶۱ میں حکومت نے ماسٹر پلان کو منظور کر لیا ہے۔ ماسٹر پلان کی طاعت کا مسئلہ حکومت کے زیر غور ہے۔ ماسٹر پلان کو قطعیت دینے کے بعد اس کی ایک کاپی حکومت ہند کو بھیجی جائیگی

ریاست میں واقع شوارع کی نگہداشت

۱۸۔ پنچایت سمیٹیوں و ضلع پریشدوں کے قیام کے بعد ریاست میں بعض شوارع جو قبل مجلس اہلاع کے زیر اختیار تھے آئندہ نگہداشت کیلئے متعلقہ ضلع پریشدوں یا پنچایت سمیٹیوں کے تفویض کر دیئے گئے ہیں۔ محکمہ نظم و نسق مقامی کے زیر نگرانی خصوصی طور پر ایک الگ عملہ مامور کیا گیا ہے۔ تاکہ وہ ان سڑکوں پر ہونے والے تمام قسم کے کارہائے تعمیر پر جو فی الوقت جاری ہیں اور مستقبل میں جن کے کئے جانے کی تجویز ہے، نگرانی رکھے۔ بہر حال اس سے محکمہ شوارع کی ذمہ داریوں میں کوئی کمی نہیں ہوتی ہے۔ کیونکہ اب بھی مقامی جماعتوں (LOCAL BODIES) سے متعلقہ کئی شوارع کی وہی نگرانی کور ہا ہے۔ جنہیں پالیسی کے طور پر نگہداشت کی غرض سے

حکومت نے پہلے ہی سے حاصل کر رکھا ہے اور جب بھی مالیات اجازت دیں ان شوارع کو وسعت دی جا رہی ہے۔ ریاست میں ہمہ جہتی ترقیات کی وجہ ٹرانسپورٹ میں ہڑایت تیزی سے اضافہ ہو رہا اس امر کے پیش نظر اور حکومت کے مشکل مالیاتی موقف کی وجہ سے ایک مدلل یا دداشت تیار کی گئی اور تیسرے فینانس کمیشن کے پاس ترقیات شوارع کے لئے ریاست کو امداد دینے کی سفارش کرنے کیلئے پیش کیا گیا۔ چنانچہ تیسرے فینانس کمیشن کے فیصلہ (AWARD) میں شوارع کی ترقیات اور بہتری کے لئے ریاست کی امداد کے طور پر تیسرے پانچ سالہ منصوبہ کے دوران سالانہ ۵۰ لاکھ روپیہ کی گرانٹ منظور کی گئی ہے۔ اس امداد سے صورت حال میں کچھ بہتری پیدا ہو گئی۔ اس رقم میں سے ۴۰ لاکھ روپیہ سرکاری شوارع کے لئے مختص کئے گئے ہیں۔ اس کے علاوہ سرکاری شوارع پر جہاں کہ روڈ ٹرانسپورٹ کارپوریشن کی بسیں چلتی ہیں کاربائے نگہداشت کے تعلق سے ۴۳-۱۹۶۳ کی بابت ۵۷ لاکھ روپیہ کی زائد گرانٹ کی تجویز ہے۔ مجموعی طور پر ۶۲-۱۹۶۳ کی بابت سرکاری شوارع کی نگہداشت کے لئے ۳۵۶۵ لاکھ روپیہ کی گنجائش منظور کئے جانے کی تجویز ہے۔ تومی شاہراہوں کی نگہداشت کیلئے ۳۷۵۰ لاکھ روپیہ کی گنجائش رکھی گئی ہے۔ اور یہ رقم حکومت ہند سے وصول طلب ہے۔

اب میں محزور اراکین کی اطلاع کیلئے بعض اہم کاربائے تعمیر اور ان کے مختلف مراحل کا اظہار کروں گا۔

(الف) ضلع مشرقی وسطیٰ گوداوری میں قومی شاہراہ نمبر ۵ ڈیورٹر (DIVERION) پر دو ٹریس پلوں کی تعمیر کا کام شروع کیا گیا ہے جن کے لئے ریاستی حکومت کو مصارف کا ۱/۸ حصہ برداشت کرنا پڑے گا۔ اور باقی مصارف حکومت ہند برداشت کریگی۔ ان پلوں کی تفصیلات حسب ذیل ہیں:

(۱) گوتمی پل۔ (۱) مورو (ALAMURU) میں دریائے گوداوری کی شاخ پر گوتمی پل کا زیرین حصہ مکمل پا چکا ہے۔ پل کے بالائی حصہ کا ڈرائنگ حکومت ہند نے حال میں یعنی جولائی ۱۹۶۲ میں منظور کیا تھا۔ ۱۴۰ فٹ اوسط لمبائی والے (PRE-STRESSED CONCRETE BEAM)۔

ہیم کے ڈھالنے کا کام شروع کیا جا چکا ہے اور اب تک ۹ ایم ڈھالے جا چکے ہیں۔ اس کے علاوہ تیراؤ شہتیر (LUNCHING GIRDER) کی تیاری کا کام ابھی شروع کر دیا گیا ہے۔ اپریل ۱۹۶۳ء کے ختم تک تیراؤ شہتیر کی تیاری کا کام اختتام کو پہنچنے کی امید ہے اور تب بالائی حصہ کی تعمیر کیلئے تیراؤ شہتیر کا کام شروع کیا جائے گا۔ ۳۰/جون ۱۹۶۲ تک اس کام کے مکمل ہوجانے اور ٹرانک کے لئے کھولے جانے کی توقع ہے۔ جنوری ۱۹۶۳ء تک ۱۶۵ء ۶۸ء ۲۵ء کا خرچ لاق ہووا سال ۶۲-۱۹۶۳ کی بابت تخمینہ موازنہ کے تحت ۲۰۰۰۰ روپیہ کی منظوری چاہی جاتی ہے

(۲) وسٹا پل (VASISTA BRIDGE.)

سد اہتم میں دریائے گوداوری کی معاون وسٹا (VASISTA) پل کی تعمیر ۶۲-۱۹۶۱ کے درمیان شروع ہوئی اور کام تیزی سے جاری ہے۔ ۱۹۶۲ء ۹۴ روپیہ کے تخمینہ مصارف کے مقابلہ میں جنوری ۱۹۶۳ء تک ۵۲۵ و ۵۵ و ۲۷ روپیہ خرچ ہو چکے ہیں۔ ۶۳-۱۹۶۳ کے دوران اس کام پر ۴۰۰۰ روپیہ خرچ ہونے کی امید ہے۔ پندرہواں کے مطابق یہ کام ۳۰-جون ۱۹۶۲ء کو مکمل ہو جائے گا۔

(۳) بھدر اچلم پل :-

بھدر اچلم میں گوداوری پر دوسرے پل کا کام جنوری ۱۹۶۰ء کے درمیان شروع ہوا۔ اس علاقہ آندھرا کے رقبہ جات انجینی میں راست آمد و رفت شروع ہو جائے گی۔ یہ جگہ یا تڑا کا ایک اہم مرکز ہے۔ اس کام کی بشمول راستوں کے تخمیناً لاگت ۴۴ لاکھ روپیہ ہے جس میں سے ۲۰ لاکھ روپیہ حکومت ہند برداشت کرے گی۔ کام کی رفتار اچھی ہے اور ۳۰-جون ۱۹۶۲ء تک اس کے مکمل ہو جانے کی امید ہے۔ جنوری ۱۹۶۳ء تک اس پر ۱۶ و ۳۶ روپیہ خرچ ہو چکے ہیں۔ ۶۳-۱۹۶۳ کے دوران اس پر ۶۴ و ۶۴ روپیہ خرچ کرنے کی تجویز ہے۔

۴- رنگاپور میں دریائے کرشنا پر پل :-

اور ضلع محبوب نگر میں مشاہرہ موٹر (NATIONAL HIGHWAY DIVERSION) حیدر آباد تا کرنول سڑک پر رنگاپور میں دریائے کرشنا پر پل کی تعمیر کے کام کے لئے ۳۶ و ۲۹ روپیہ منظور ہوئے ہیں۔ ابتدائی منظوری منصوبوں کے مطابق پل کی لمبائی ۲۸۸۴ فٹ ہے جو ۵ فٹ کے ۲۹ کمانوں پر مشتمل ہے۔ آخری کمان کی لمبائی ۲۶ فٹ ۹ اینچ ہے۔ یہ پل استوار قسم کی ساخت کا ہوگا۔

ماجد رنگاپور سمت میں ۸ فٹ اور گودال سمت میں ۱۲ فٹ تک وسعت دیتے ہوئے زائد گزرگاہ آب کیلئے مزید ۲ فٹ بڑھانے کی تجویز کی گئی۔ یہ زائد گزرگاہ آب دریا میں بھار سیلابوں کے سدباب کیلئے بنایا گیا ہے۔

یہ کام ۷-اپریل ۱۹۵۹ء کو شروع ہوا اور ابتدا میں اس کام کی تکمیل کی تاریخ ۳۱ دسمبر ۱۹۶۲ء تھی۔ مگر جیسا کہ کام کا فیصلہ اپریل ۱۹۵۹ء میں ہوا اور دریا میں وسطیٰ تک سیلاب آتے رہے اس لئے ابتدائی موسم میں علاقہ کوئی کام نہ چوسکا۔ اور دراصل کام نومبر ۱۹۶۰ء میں شروع ہوا۔ چونکہ ابتدائی اندازہ کے برخلاف بنیادوں کو بہت زیادہ گہرا کرنا پڑا۔ اور زائد کمانوں کی ضرورت محسوس ہوئی اس لئے کام ۳۱-دسمبر ۱۹۶۲ء کو مکمل نہ ہو سکا۔ جیسا کہ توقع کی گئی تھی۔ اس کام

ہر طرح سے مئی ۱۹۶۳ تک مکمل ہو جانے کی امید ہے۔

۵۔ متبادل قومی شاہراہ۔ (NATIONAL HIGHWAY-7 DIVISION.)

براہ رنگاپور پر کام کی رفتار۔

متبادل سڑک حیدر آباد تا کرنول روڈ پیبرو (PEBBERU) کے قریب میل نشان ۴/۹۵ سے شروع ہوتی ہے اور کرنول کے قریب تنگممدراپل کے ۱۲۶-۱ میل نشان پر ختم ہوتی ہے۔ اس متبادل سڑک کی تخمیناً لاگت ذیل میں درج ہے۔

۹۵-۳ میل نشان ۱۰۰-۲ میل نشان ۹۰۰ ۹۶ ۲ روپیہ۔

۱۰۰-۷ میل نشان تا ۱۲۶-۱ میل نشان ۳۰۰ ۹۹ ۱۶ روپیہ ہے۔

رنگاپور سمت کی متبادل سڑک یعنی ۹۵-۴ تا ۱۰۰-۲ میل نشان ہر طرح سے مکمل

ہو گئی ہے۔ متذکرہ بالا کام پر ۱۲-۶۲ میل نشان کے ختم تک ۳۰۰ ۲۸ ۳ روپیہ خرچ ہو چکے ہیں

کرنول سمت کی متبادل سڑک ۱۰۰-۷ تا ۱۲۶-۱ میل نشان تقریباً مکمل ہے۔ بجز ان تین

کراس ڈرینج ورکس (CROSS DRAINAGE WORKS) محلہ ۲۰۰ اکاموں میں سے) کے جن کے

آئندہ دس مہینوں میں تکمیل کی امید ہے۔ ۲-۱۱۹ میل نشان پر ایک لیول کراسنگ (LEVED

CROSSING) ہے۔ جس کے لئے ۱۰۰ اکاس کا محفوظ لیول کراسنگ (GUARDED LEVED

CROSSING) قائم کرنے کی حکومت ہند کی تجویز ہے۔ محکمہ ریلوے کو ۱۰۰ اکاس کے محفوظ

لیول کراسنگ کے کام کے تخمینہ اور منصوبہ کو جلد روبہ عمل لانے کے لئے لکھا جا چکا ہے۔ حکومت

ہند کی منظوری کی تاریخ سے اندرون ۶ ماہ یہ کام مکمل ہو جائیگا۔

متذکرہ بالا متبادل سڑکوں کے علاوہ موجودہ قومی شاہراہ۔ ۷ پر جڑچرلہ سے ۹۵-۴ میل

نشان (پیبرو) پر ۹۲ بجیرلی کے کراسنگ ہیں۔ کراس ڈرینج (CROSS DRAINAGE.)

کے کئی کام مکمل ہو چکے ہیں اور بعض کے مئی ۱۹۶۳ تک مکمل ہو جانے کی توقع ہے۔ بجز ان ۱۲ جھوٹے

پلوں کے جن کے تخمینہ کی منظوری ابھی حکومت ہند سے حاصل نہیں ہوئی بامید منظوری حکومت ہند

متذکرہ بالا کام شروع کرنے کے لئے کارروائی جاری ہے۔ پیبرو (PEBBERU) اور کرنول

براہ رنگاپور کے درمیان کی پوری متبادل سڑک مئی ۱۹۶۳ کے ختم تک مکمل ہو جانے کی توقع ہے

بجز تین پلوں کے جس کے لئے بیڈ لیول کراسنگ (BED LEVEL CROSSING) پلوں کے

مکمل ہونے تک ہسٹا کو دیئے جائیں گے۔

پہل اور سڑک کے اہم زیر تعمیر کام

۱۔ تنالی ریلوے پل۔

نومبر ۱۹۶۱ میں حکومت نے تنالی تارا ڈور (TENALI NARAKODDOR) سڑک پروانچ پل تک راستوں کے قیام کے لئے ۵۰ لاکھ روپیہ کی اٹھلائی منظور دی۔ اور چیف انجینئر (شوارع) کو اجازت دی کہ وہ ۱۹۶۲-۶۳ کے جاریہ سال میں کام کو آگے بڑھائے۔ اور اس سال بھی اس کام کے لئے ۵۰ ہزار روپیہ منظور کئے۔ راستوں کے قیام کے لئے ۸۰ لاکھ روپیہ کی مقررہ منظوری زیر غور ہے۔ ریلوے پل کی تعمیر اور باب ریلوے اور پل تک راستوں کی تعمیر محکمہ شوارع کرے گا۔

۳۔ کاکناڈا میں سالٹ کریک (SALT CREEK) پر پل کی تعمیر
 کاکناڈا کے حدود بلدیہ میں سالٹ کریک (SALA CREEK) پر جو کتھی پڈی نرسا پورم فیری روڈ (NARSAPURAM FERRY ROAD) پر واقع ہے ایک پل کا کام شروع کر دیا گیا ہے جس کے بیس لاکھ روپیہ کی لاگت کا اندازہ ہے۔ یہ پل کاکناڈا کے تنیم اور جدید قصبہ کو جوڑتا ہے اور مدراس۔ کلکتہ قومی شاہراہ پکتھی پڈی (KASHI PUDI) سے مشرقی ساحل کی ایک چھوٹی بندرگاہ نرساپور کو بھی راستہ طور پر ملاتا ہے۔ یہ کام ۱۹۵۸ میں شروع کیا گیا تھا اور بیس دوں سے متعلق کام مکمل ہو چکا ہے۔ بنیادوں کے تحت سے بعض مشکلات اور حکومت کی جانب سے بعض دعووں کی یکسوئی کی وجہ سے حال میں اس میں قدرے تاخیر ہو گئی۔ لیکن ان مسائل کو حل کر لیا گیا ہے اور اب کام تیزی سے جاری ہے۔ مایچ ۱۹۶۳ تک اس کام کے مکمل ہو جانے کی توقع ہے۔

۴۔ رقبہ جات ایجنسی میں اہم شوارع
 رقبہ جات ایجنسی میں کارہائے شوارع یعنی ماریڈومیل (MAUDUMILLI) سے چنتور (CHENTUR) تک ۴۰ لاکھ روپیہ کی لاگت سے ۳۳ ۱/۲ میل طویل سڑک کی تعمیر اور چنتور (CHENTUR) سے کماورم (KUMAVARAM) تک ۲۵ لاکھ روپیہ کی لاگت سے ایک سڑک کی تعمیر کا کام بین البریاضی اور مقامی اہمیت کی حامل سڑکوں کے لئے حکومت ہند کی امداد کے تحت شروع کیا گیا ہے۔ ان سڑکوں کی تعمیر سے راجندرہ سے بعدراجلم تک اور وہاں سے حیدرآباد راستہ آمدورفت شروع ہو جائے گی۔

اس کے علاوہ عکلمہڈانے اڑیسہ کی سرحد کے قریب اندرونی رقبہ جات ایجنسی میں گڈیم (GUDEM) تادھارکنڈہ (DHARA KONDA) اور دھارکنڈہ تاسیلہ (SILERU) ۳۳ میل لمبی سڑکوں کا کام شروع کیا ہے تاکہ عکلمہ برقی کو سیلر ونگل کی تعمیر میں سہولتیں بہم پہنچائی جائیں۔ اب تک جو سڑکیں بن چکی ہیں ان کو کاہلے مہاراجی

کے ذریعہ ہر موسم میں قابل استعمال بنایا گیا ہے، یہ کام ان دنوں جاری ہے۔

۴۔ کارہائے تعلقانہ علاقائی کمیٹی :-

آندھرا پردیش علاقائی کمیٹی کی سب کمیٹی برائے ترقیات نے اپنے اجلاس منعقدہ ۲۴ جنوری ۱۹۶۳ء میں ۱۲-۱۵ لاکھ روپیہ کی لاگت کے ۶۴-۱۹۶۳ اور ما بعد سالوں میں کئے جانے والے کاموں کی فہرست منظور کی۔ سال ۱۹۶۳-۶۴ کے لئے آندھرا پردیش علاقائی کمیٹی کی سب کمیٹی برائے ترقیات نے ۴ لاکھ روپیہ بحساب ۵ لاکھ روپیہ فی ضلع فراہم کرنا منظور کر لیا ہے۔ یہ کام یکم اپریل ۱۹۶۳ء سے شروع ہو گا۔ اہم کاموں کی فہرست ضمیمہ (۲) میں دی گئی ہے۔

عمارات

مطالبہ نمبر ۳۲ تعمیرات عامہ رقمی ۲۹,۰۰,۰۰۰ روپیہ ۹ روپیہ کے تحت مبلغ ۸,۰۰,۰۰۰ روپیہ کی گنجائش عمارات کیلئے طلب کی گئی ہے۔ گنجائش صدر کی تفصیلات حسب ذیل ہیں۔

الف۔ ابتدائی کارہائے تعمیر

(۱) معمولی رقبہ جات ۲۰,۰۰,۰۰۰ روپیہ ۵۳

(۲) درج فہرست رقبہ جات ۴,۰۰,۰۰۰ روپیہ ۶۴

جملہ ۲۴,۰۰,۰۰۰ روپیہ ۵۳

یہ مطالبہ جملہ حکومتی محکمہ جات کیلئے بالکلید جدید چھوٹے کارہائے تعمیر کے لئے تا بمبر ۵۰,۰۰,۰۰۰ روپیہ فی تعمیر کے لئے موجودہ کارہائے تعمیری میں اضافہ و ترمیم کیلئے یا سیول و برقی ہر دو قسم کے کارہائے کو فروغ دینے اور خصوصی درستی کیلئے مطلوب ہے۔

ب۔ صحت :-

(۱) معمولی رقبہ جات ۲۰,۰۰,۰۰۰ روپیہ ۵۳

(۲) درج فہرست رقبہ جات ۴,۰۰,۰۰۰ روپیہ ۶۴

جملہ ۲۴,۰۰,۰۰۰ روپیہ ۵۳

۵۳,۲۰,۰۰,۰۰۰ روپیوں میں جو معمولی رقبہ جات میں مرمت کیلئے علیحدہ مختص کئے گئے ہیں۔

۲۰,۰۰,۰۰,۰۰ کی وہ رقم بھی شامل ہے جو گورنر کے قیامگاہ کے لئے عائد شدہ خرچ ہے۔

۵۳,۸۲,۰۰,۰۰ روپیوں کی یہ رقم (۱) مرمت پر خرچ کرنے جس میں عمارات کو اچھی حالت میں رکھنے کیلئے تمام ضروری کارروائیاں شامل ہیں (۲) رہائشی وغیرہ رہائشی عمارات پر محکمہ کی جانب سے واجب الادا محاصل کی ادائیگی اور (۳) کرایہ کے مکانات کا کواید ادا کرنے کیلئے مطلوب ہے۔

حکومت کی یہ عام حکمت عملی ہے کہ تناؤ تکنیک مفاد عامہ کے تحت کسی عمارت کی تیاری بالکل ضروری نہ ہو۔ کوئی عمارت تعمیر نہ کی جائے۔ ہنگامی صورت حال کے مد نظر ہی حکومت نے کوئی نئی عمارت تعمیر نہ کرنے کا فیصلہ کیا ہے۔ یہ امر اس واقعہ سے واضح ہو گا کہ سال گذشتہ اور سال حال کے موازنوں کے مقابلہ میں اخراجات موازنہ بابت ۶۲-۱۹۶۳ میں نمایاں حد تک کمی کی گئی ہے اخراجات میں کفایت شعاری کی خاطر محکمہ مقامی مال سالہ استعمال کرتے ہوئے اور جہاں جہاں ممکن ہو، عمارات کے نقشے اور تجزیے نیز کارکردگی کو متاثر کئے بغیر معمولی کارہائے تعمیرات، محکمہ جاتی طور پر کروا رہا ہے۔

مطالبہ ۹ م معارف سرمایہ برائے تعمیرات عامہ کے تحت ۸۸۰۰۰ روپیہ اور ۹ روپیوں کی گنجائش جس میں ۳۳ روپیہ برائے سیاحت بھی شامل ہے۔ عمارات کیلئے فراہم کی گئی ہے گنجائش بالاد کی تفصیلات حسب ذیل ہیں۔

(الف) اسکیمات غیر منصوبہ

(۱) معمولی رقبہ جات	۳۴۰۸۶ روپیہ
(۲) درج فہرست رقبہ جات	۱۵۰۰۰ روپیہ
(۳) سیاحت	۳۳۰۰۱ روپیہ
(ب) اسکیمات منصوبہ	۳۶۰۰۰ روپیہ

۸۸۰۰۰ روپیہ

گنجائش برائے اسکیمات غیر منصوبہ تحت الف (۱) میں ۸۶۰۰۰ روپیوں کی وہ قسم شامل ہے جو گورنر کے قیام گاہ کیلئے عائد شدہ خرچ ہے۔

غیر منصوبہ اسکیمات کے تحت تیسرے منصوبہ کی مدت کے دوران منصوبہ سے ہٹ کر ۳۰ لاکھ روپیہ کی لاگت کی عمارت کا پروگرام بنایا گیا ہے۔ جو اول کارہائے تعمیر کے ماسواہ ہے جن کے لئے دیگر محکمہ جات کی جانب سے اول کے موازنہ سے رقم فراہم کی جاتی ہے۔ رویندر بھارتی نیشنل تھیٹر (NATIONAL THEATRE) ۱۳۵۰۸۸ لاکھ روپیوں کی لاگت مکمل ہو چکا ہے اور وہاں ثقافتی و دیگر پروگرام منعقد کئے جا کر اس تھیٹر کا بجا استعمال کیا جانے لگا ہے۔ دوسری اہم اسکیم عدالت ہائے بلدیہ اور دفتر کو توالی بلدیہ کی تعمیر ہے جن کے لئے چھ لاکھ روپیوں کا مطالبہ کیا گیا ہے۔ عدالت ہائے بلدیہ کی عمارتیں جب مکمل ہو جائیں گی تو خانگی عمارت کے کرایہ کے اخراجات کی بچت ہوگی۔ جو اس وقت ان مختلف عدالتوں کیلئے کرایہ پر حاصل کر لی گئی ہیں۔

اسکیمات تعمیر اکنہ برائے پولیس

اسکیم تعمیر اکنہ برائے کوٹوالی کے تحت ۲۵۶۲ لاکھ روپیوں کی لاگت سے مکانات کی تعمیر جس کے لئے مرکزی قرضہ امدادی وصول ہو رہا ہے۔ شریک موازنہ کی گئی ہے۔ خصوصی مسلح پولیس کے لئے کرنول میں ۴۰۰ مکانات عملہ کوٹوالی کیلئے رامنائیٹ اور کانٹاڈا میں پولیس ٹاف کو اٹرنڈ اور خصوصی مسلح پولیس کیلئے یوسف گورہ میں رہائشی مکانات کی تعمیر کا کام زیرِ تعمیل ہے۔ سجد آباد وغیرہ کیلئے اور سکندر آباد میں عملہ کے مکانات کی تعمیر اور یوسف گورہ میں موجودہ پولیس اسٹاف کو اٹرنڈ پر پہلی منزل کی تعمیر اہم مجوزہ نئی اسکیمات میں جب یہ عمارات مکمل ہو جائیں گی تو رہائشی مسئلہ حل ہو جانے کے علاوہ محکمہ کو آمدنی بھی حاصل ہوگی۔

مزید براں محکمہ کوٹوالی کے دفاتر کے لئے ۱۰۶ لاکھ روپیوں کی لاگت سے عمارات کی تعمیر کیلئے موازنہ میں گنجائش رکھی گئی ہے۔ جب یہ عمارات تعمیر ہو جائیں گی تو نتیجتاً ان اخراجات کی بچت ہوگی۔ جو خانگی عمارات کے کرایوں کی شکل میں لاحق ہو رہے ہیں۔

اسکیمات تعمیر اکنہ کرایہ

اسکیم تعمیر اکنہ کرایہ کے تحت جس کے لئے لاکھ انشورنس کارپوریشن سرمایہ فراہم کرے گا۔ ۵۳ و ۲۶ لاکھ روپیوں کی تخمینہ لاگت سے شہر اور ضلع میں اسٹاف کو اٹرنڈ تعمیر کرنے کی تجویز رکھی گئی ہے۔ اسکے ماسوا اسکیم تعمیر اکنہ برائے طبقہ متوسط آمدنی کے تحت محکمہ مکانات تعمیر کر رہا ہے۔ جس کے لئے ضروری رقم بلوچستان و پشتونستان کی جانب سے دی جاتی ہے۔ جب یہ اسکیمات روبہ عمل لائی جائیں گی تو ان کی وجہ سے سرکاری ملازمین کا رہائشی مسئلہ حل ہو جائے گا۔

منصوبہ کے تحت بعض اہم اسکیمات مکمل کی جا چکی ہیں۔ کلبہ طبیبہ جامعہ عثمانیہ کی تعمیر جس کے اخراجات کا اندازہ ۸۲ و ۶۲ لاکھ روپیہ کیا گیا ہے اور دو خانہ عثمانیہ گاندھی ہسپتال اور دو خانہ نیلو فرم کی گئی ترقیات قابل ذکر ہیں۔

ترویتی میں سری ویکٹوریہ طبیبہ کالج اور سری رام ناراین روٹیا ہسپتال بھی جس کے لئے حکومتی سرمایہ کے علاوہ عوام سے چندہ بھی لئے گئے ہیں ترقی کر رہے ہیں۔

مدن طب کے تحت ۴۷ و ۲۶ لاکھ روپیہ کا جو مطالبہ اب کیا جا رہا ہے وہ میڈیکل کالج اور دو خانوں کی ترقی اور زیرِ تعمیل کارہائے تعمیر کو مکمل کرنے کیلئے ہے۔ موجودہ ہنگامی حالات میں

کفایت کے پیش نظر کسی بڑی اسکیم کی تجویز نہیں کی گئی ہے۔

مد ”تعلیمات“ کے تحت ۱۶۵.۴ لاکھ روپیہ کی لاگت سے کور وکنڈہ۔

(KURUKONDA) میں فوجی مدرسہ (SAINIK SCHOOL) کے لئے عمارات

وغیرہ کی تکمیل قابل ذکر ہے۔ سال ۶۲-۱۹۶۳ کی بابت مد ”عام تعلیم“ کے تحت

۱۵۵.۵ لاکھ روپیوں کے اخراجات کی تجویز کی گئی ہے۔ تاکہ موجودہ عمارات میں جن

میں مختلف مدارس بیسک ٹریننگ مدارس ہبہ مقصدی مدارس اور ٹریننگ کالجوں میں

ضروری اضافے کئے جاسکیں۔ فتح میدان کا اسٹیڈیم جس کے لئے ۸۵.۳ لاکھ روپیوں کا

مطالبہ کیا جا رہا ہے۔ جب مکمل ہو جائیگا تو یہ ساری ریاست میں اپنی نوعیت کا پہلا

اسٹیڈیم ہوگا۔ حیدرآباد میں انڈور گیمس (INDOOR GAMES) کے لئے بھی ایک اسٹیڈیم

تعمیر کرنے کی تجویز ہے۔ جس کیلئے موازنہ میں ایک لاکھ روپیہ کی گنجائش رکھی گئی ہے۔

ایک نئی غوزہ تعمیر سنٹرل ریکارڈ آفس کی ہے۔ جس کیلئے موازنہ میں ایک لاکھ روپیہ کی

گنجائش رکھی گئی ہے۔ اور یہ کام رو بہ ترقی ہے۔

۲۵.۴۹ لاکھ روپیہ کی ایک اور رقم کا مطالبہ ”تعلیم صنعتی“ کے تحت کیا گیا ہے۔

تاکہ مدارس کثیر الفنون (POLY-TECHNIC) ادارہ جات تربیت صنعتی اور جوئر

ٹکنیکل اسکول وغیرہ کیلئے تعمیر عمارات کا کام اور دیگر کارہائے تعمیر حسب پروگرام تکمیل کئے

جاسکیں۔ جب یہ عمارات مکمل ہو جائیں گی تو صنعتی تعلیم کیلئے فروغ اور مہنی اشخاص کی

تربیت میں جن کی فی زمانہ شدید ضرورت ہے مدد ملے گی۔

مد ”زراعت“ کے تحت صرف (۸) لاکھ روپیوں کا مطالبہ کیا گیا ہے تاکہ ترقی

میں ایک زرعی کالج کے قیام کیلئے عمارات تعمیر کئے جائیں۔ اور مد ”سیاحت“ کے

تحت ۳۳.۱ لاکھ روپیہ کا مطالبہ کیا گیا ہے۔ تاکہ مختلف سیاحتی مراکز پر آرام گھر

(REST HOUSE) تعمیر کئے جائیں اور ان مراکز میں مزید سہولتیں ہم پہنچائی جائیں۔

میر احمد علی خاں

وزیر عمارات و مواصلات

ضمیمہ ۱-۱ کارہائے تعمیرات ہم جدید شوارع شکر (کسری شوارع) انشور شدہ

تختنی
مصارف

نام کارہائے تعمیرات: تختنی مشار روپیہ -

ضلع سریکا کلم

۱- بوبلی بالاجی پیٹ روڈ (BOBBILI BALAJI Pat) ۳۰۰۰۰۰ رو
پرسمنٹ کانکریٹ بچانا -

میل نشان صفر سے میل نشان ۳/۱ تک

ضلع مشرقی گوداوری

۲- سیٹل کوٹھہ پاتھی پاٹرو (SAMALKOTA PATHIPADU) ۲۵۰۰۰ رو
روڈ پر پل کی مکر تعمیر - میل - نشان ۱/۱ -

۳- سیٹل کوٹھہ پیتاپورم روڈ (SAMALKOTA PITHPURAM) ۳۵۰۰۰ رو
پرسمنٹ کانکریٹ بچانا -

میل نشان صفر سے میل نشان ۱/۱ تک

ضلع مغربی گوداوری

۴- مورم سٹریٹ ڈی - ایل - کے (سٹریٹ کے)

میل نشان ۱/۱ سے ٹنگو اٹلی روڈ (۲۰۰۰۰ رو)
کے میل نشان ۲/۲ تک -

۵- دوڈی پاٹلا پاٹاکول روڈ (۳۵۰۰۰ رو)

کے میل نشان ۵/۲ پر کمزور پل کی مکر تعمیر

ضلع کرشنا

۶- مسولی ٹیم جیلانی روڈ (۵۰۰۰۰ رو)

میل نشان ۱۲ - ۱۲ میل نشان ۱۲ - پرسمنٹ کانکریٹ بچانا -

۷- وے اور اندو پل تلپ رول (کو بہتر بنانا)

ضلع نظام آباد

۸- ڈرج پل نرسی روڈ (۲۰۰۰۰ رو کے میل نشان ۲۴/۲۴ تا ۲۴/۲۴ تک)

۹- ڈوگی بیر کور بہتر بنانا (۲۰۰۰۰ رو)

ضمیمہ ۲

علاقائی کمیٹی آف دھارم پور شیش کے منظورہ اہم پولوں کے کارہائے تعمیر کی فہرست -
ضلع کریم نگر -
تختی رقم روپیہ لاکھوں
جگتیاں دھرم پور شیش کے پولوں کی تعمیر ۴۵۰۰

۲۔ ضلع ورنگل

والی گونڈا تھور وروڈ (VALIGUND THURUR)

کا ایک حصہ - میل نشان صفر سے میل نشان ۹ - تک کارہائے معامی دریائے
پالیر بہ پڑے پل چین ۷۷۵۵ پر
۵۵۵۰

۳۔ ضلع کھمبھم
بورگم یا دوتا اتونا کارم (ناکارم سمت پر بعد راجپل سے ایک حصہ) تقریباً ۱۰ میل کی تعمیر
روپیہ لاکھوں میں
۴۔ ضلع عادل آباد

منجریال - آصف آباد روڈ پر تریانی دریا (TIRAGANI) ۹۶۹۰
بشمول ۲ لاکھ روپیہ جو
پر جبگاؤں کے قریب پل کی تعمیر

۴۶-۱۹۹۱ اور ۲۳
۱۹۹۲ کے دوران مختص کئے گئے

آصف آباد - سرپور روڈ پر پولوں کی تعمیر جو پل اور اوسط سائز کے ۲۹ کارہائے معامی ۸۵۰۰
نزل ناکم اور پھر لنگا پور تک ڈانبر بچھانا
۵۶۰۰
کمیٹی نے اس شرط ۲۰۴ لاکھ روپیہ مختص کئے کہ
عام موازنہ سے ۲۰۴ لاکھ روپیہ کی باقی رقم
فراہم کی جائے -

۵۔ ضلع محبوب نگر

گدوال تاراپور سڑک کی تعمیر (جس میں دو بڑے پل شامل نہیں ہیں) - ۴۵۵۰
ناگر کرفول تاکولا پور سڑک پر کارہائے معامی

۵۵۰۰

(تعداد ۲۶)

